

School of Theology at Claremont

1001 1314760

Theology Library

SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

From the library of
E. C. Colwell

CODEX VERONENSIS. BEFORE 425 A.D. Fol. 384 verso.

This page shows St. Mark xiii. 7-10, and is one of the worst preserved in the MS. The heading sec and the two sectional numberings of *b^a* are scarcely discernible. The vellum, which is of extreme tenuity, has become holed by the corrosive action of the ink, and has partially perished.

Bible. NT. gospels. Latin. Old Latin. 18".

OLD-LATIN BIBLICAL TEXTS: No. VI

BS

2552

V4

B8

THE FOUR GOSPELS

FROM

THE CODEX VERONENSIS

(b)

BEING THE FIRST COMPLETE EDITION OF THE
EVANGELIARIUM PURPUREUM IN THE
CATHEDRAL LIBRARY AT VERONA

WITH AN INTRODUCTION DESCRIPTIVE OF THE MS.

BY

E. S. BUCHANAN, M.A., B.Sc.

WITH TWO FACSIMILES

OXFORD

AT THE CLARENDON PRESS

1911

HENRY FROWDE, M.A.
PUBLISHER TO THE UNIVERSITY OF OXFORD
LONDON, EDINBURGH, NEW YORK
TORONTO AND MELBOURNE

REVERENDO DOMINO

ANTONIO SPAGNOLO

EQUITI MAURITIANO

ECCLESIAE CATHEDRALIS VERONENSIS

LIBRORUM CUSTODI DOCTISSIMO

QUI HOC OPUS CONSILIO BONO

ET BENEVOLENTIA INDEFICIENTE

FOVEBAT ATQUE ADIUVABAT

D. D. D.

CONTENTS

THE CODEX VERONENSIS

TWO FACSIMILES OF CODEX VERONENSIS

	PAGE
Introduction	vii
The Text of St. Matthew (mut. i. 1-11 ; xv. 12-22 ; xxiii. 18-27)	1
The Text of St. John (mut. vii. 44-viii. 12)	60
The Text of St. Luke (mut. xix. 26-xxi. 29)	107
The Text of St. Mark (ends at xiv. 61)	165
Appendix: Corrigenda in Old-Latin Biblical Texts, No. V.	198

INTRODUCTION

THE CODEX VERONENSIS

THIS treasure of the Cathedral Library of Verona was first edited by Bianchini in his *Evangeliarium Quadruplex* in 1749. In 1726, when a Canon of the Church at Verona, Bianchini heard, as he tells us, from his friend Maffei about the Codex Vercellensis (*a*) which was said to surpass in age his own Verona MS. which he was then copying. It was this information that led eventually to the publication of *a* side by side with *b*. From that time up to the year 1732, when he removed to Rome, Bianchini had the MS. at his own house as his constant companion ('semper domi socium et tamquam contubernalem habui'). Before leaving Verona for Rome he had transcribed all the MS. except the much faded pages at the end, and had in 1730 bound together in boards in its present rich green covering the thirty-five extant gatherings of the Codex.

Bianchini's great work was reprinted in Migne, *Patr. Lat.* tom. xii. 1845, with very few slips, and with the correction of some typographical errors real and supposed of Bianchini.¹

More recently (1904) Belsheim has put out an edition which is an inaccurate reprint of Bianchini. In his preface he says 'nomina *Dominus*, *Spiritus Sanctus* compendiose constanter scripta sunt *dns*, *sps sc*' (*sic*). *Dominus* on the contrary in *b* is always *dñs*. and *sanctus* is always written in full except once *sñs* in St. Luke iv. 34.²

Scrivener's dictum if given its due weight should prevent Belsheim's errors in *b* from being perpetuated: 'In these studies all that is not accurate is much worse than useless' (Introd. to *Codex Augiensis*).

The MS. has a note on one of its covering leaves by Bianchini saying that it belonged to the library of M. Saibante. The library of this noble family of Verona was dispersed in the seventeenth century and *b* then passed into the Cathedral Library, for it appears in a seventeenth century catalogue of the Cathedral books.

Another note in the cover of the MS. in an eighteenth century handwriting quotes from the life of St. Zeno: 'Pipinus rex Carol. Mag. fil. (*sic*) postquam Episcopus Rotaldus

¹ Thus *septuagios* (Matt. xviii. 22) is corrected rightly *-gies*; *et aqua* (John iii. 5) wrongly *ex aqua*; *delirramentum* (Luke xxiv. 11) wrongly *delira*. (MS. *delibramentum*); and a few others. The monstrosity *balphemauit* (Matt. xxvi. 65) is reprinted uncorrected.

² Belsheim's edition of *ff*, equally inaccurate, has been used by Heer, *Evang. Gatianum* 1910, and has marred the accurateness of the notes of a most valuable work.

Missam reverenter celebravit Evangeliarium gemmarum atque margaritarum compositum et speciosa auri celatura editum donavit.' That this Evangeliarium presented by Pipin to the Bishop of Verona in the eighth century 'composed of gems and pearls' was not our MS. is proved by the lectionary note inserted in *δ* about the year 600 in red uncials on Fol. 99 *verso*:—

+ II · ID · APRILIS · ADSUMTIO · SCĪ · ZENONIS · EPĪ

Now *a. d. ii Idus Aprilis* would be April 12, and this is the date on which the festival of San Zenone is still celebrated in Verona. The lection referred to by the note was St. Matthew xxv. 14-23,³ which was publicly read in Verona at least a hundred years before King Pipin's birth.

For the last thirteen centuries our MS. has certainly been in Verona, and I suspect it was for two centuries previous to that the property of the first-built Church of San Zenone, having been given to the newly completed Church of the fisherman Bishop not long after A.D. 400 by some early christian individual (or family) who had great wealth to dispose of. If this be established, the link between the ancient city of Verona and Codex *δ* has for fifteen centuries been unbroken.⁴

The Codex originally contained 418 leaves. St. Matthew took up 120, St. John 96, St. Luke 127, and St. Mark 75. St. Matthew has lost the three leaves that continued i. 1-11, xv. 12-22, xxiii. 18-27. St. John has lost two consecutive leaves that contained vii. 44-viii. 12. St. Luke has lost eleven consecutive leaves, from xix. 26 to xxi. 29. St. Mark has lost in their entirety nine leaves from xiv. 61, and seven others are merely 'windows', the ink having eaten away the vellum and leaving little but the margins.

The MS. was normally compacted in quires of twelve leaves or six sheets. The exceptions were Qs. xiii and xxi with fourteen leaves, Qs. iv (first leaf single) and xxv (last leaf single) with eleven leaves, Qs. xx, xxxiii, and xxxv with ten leaves, and Q. xxxii with eight leaves. The last quire, Q. xxxvi, could have contained only six leaves.

The lost whole leaves are the first of Q. i; the tenth of Q. v; the seventh of Q. viii; the seventh and eighth of Q. xiii; all but the first of Q. xxvii; the eighth, ninth, and tenth of Q. xxxv; and the whole six of Q. xxxvi.

Of these the tenth of Q. v has been cut by a sharp instrument as far as four inches from the bottom and then torn out. The date of this theft is fixed by the fact that the scribe who numbered the MS. in a bronze ink of the fifteenth or sixteenth century had the page before him, whereas when Bianchini renumbered the MS. the leaf was gone.

The other leaves that are missing were missing when first numbered. The two centre

³ King Pipin's name has been written in an eighth century hand in *gat* Fol. 53. (Vide Heer, *Evang. Gat.*, pp. ix, x.)

⁴ For the history of the MS. the reader should consult A. Spagnolo, *L'Evangelario Purpureo Veronese*, Torino, 1899.

leaves of Q. xiii which contained the *pericope de adultera* have vanished and left no trace behind. The passage has not been erased. The text of *δ* must have been closely akin to that of *ff*; for the two lost leaves in *δ* would be exactly filled by the text of *ff*.

Though I searched carefully I could find no signatures anywhere on any of the last leaves of any gathering. This omission would suggest that *δ* was not written by the accustomed paid copyist.

Description of the MS.

The purple tint of the vellum and the silver and gold lettering render *δ* in its good pages the most beautiful of all ancient MSS. The Brescia Gospels (*f*) have a resemblance to *δ*, but are not of the same exquisite beauty either in ink or vellum or penmanship. The Vienna Evangelarium (*e*) is a much more roughly prepared MS. In our MS. the Lord's Prayer both in St. Matthew and St. Luke is in gold; so is the first page of each Gospel; so are the names of the Persons in the Divine Trinity.

There is in *δ* a double system of letter-formation, which is found in no other Old-Latin MS. In addition to the uncial form which the following letters assume in *ff* and other early MSS., we find them in the capital forms: ADEHMQV.

The ligatures found in *ff* we find also in *δ*; but *δ* has many peculiar to itself. In his compressed writing the scribe makes ligatures of almost any letters that he chooses. The lineola that represents m or n in *δ* has always a dot underneath it as in *a* and the S. Gall Fragments (Old-L. B. Texts, ii, pp. 57-74) which are so close to *a* in text.

There are two columns of eighteen lines on each page. One ruling with a blunt instrument served for both the recto and verso sides of each leaf. These rulings were prepared for by prickings as in *ff* and other old MSS. Each line contains on an average ten or eleven letters. On Fol. 269, and in two or three other passages, the writing has been strangely and unaccountably compressed.

The scribe writes in rounder and bolder uncials than those of *ff*; but he also writes, at the end of a line especially, in minute uncials. These minute uncials he frequently writes within the round of G or C or H or U, and most frequently within the second hoop (sometimes within both hoops) of his spacious letter M. The detection of these letters on faded leaves calls for a practised eye conversant with the scribe's *modus scribendi*. The punctuation given in the present edition, is not only that of the scribe himself but also that of the three uncial correctors, who, except *δ*^a, who uses gold ink, all point with a silver central point. Great pains was taken in the final revision of the MS. to detect every punctuation mark of the uncial hands. The capital letters are only slightly larger than the other lettering and are equally plain, and project into the margin to the extent of only half the letter. The headlines of the Gospels are in small uncials written with severe simplicity.

In *a* the whole title of three words is on each page; in *b* SEC without EUANGELIUM is on one page and the name of the Gospel on the opposite page.

The MS. is in an unequal state of preservation. The text of the first three Gospels is generally speaking well preserved, that of St. John being in the centre of the MS. best of all; but in St. Mark the last extant leaves, especially those of great tenuity, have suffered greatly from exposure to damp and from the consequent corrosive action of the gold and silver ink. In addition many leaves have become glued together and the ink has thus been transferred from page to opposite page and vice versa. This transference of ink, combined with the transparency of the vellum, renders the task of the decipherer of these pages one of painful difficulty. The damp-destroyed leaves at the end of the MS. are a pitiful spectacle. The vellum has altogether perished except at the inner margin; and the 'stumps' of the leaves alone remain. It has been a work of patience to detect the parts of letters preserved on these 'laciniae'; but some valuable readings have in this way been brought to light. Altogether ten new leaves have happily been recovered in whole or in part from the ruins at the end of St. Mark.

The supplements given within brackets show where the vellum has suffered mutilation. The shortness of the lines in *b*, and the fixed laws the scribe adhered to in the division of words, enable these supplements to be made with practical certainty in nearly every case. One of the very few cases of uncertainty is in St. Mark xiv. 14, where the reading of *b* which began with an *R* may have been either *refectio mea* with *af*, or *refectorium* with *ff*. In St. Mark xiv. 22, 23, although only one third of the letters are now extant, the *position* of the surviving letters enables us to reconstruct without any doubtfulness the complete original text of these two verses. In a MS. written in long lines, as is *h* of the Acts, this reconstruction would have been impossible.

The Correctors of the MS.

The work of three uncial correctors is found in the MS. The first of these (*b^a*) inserted in the margin the Ammonian Sections and Eusebian Canons in tiny Roman numerals of great beauty between gold lines. These numerals were of the utmost service to me in deciphering the faded leaves in St. Mark. This corrector, finding another division of the text adopted by *b^{*}*, made what new paragraphs he required by placing a gold circumflex over the first letter, thus giving it the value of a capital. He also repunctuated the whole MS. with gold central pointings, which are found in some cases alongside the silver pointings of *b^{*}*. In addition he corrected the text in spelling and in minor readings. These corrections were executed with extreme care so that the beauty of the MS. might in no wise be diminished. He corrects for instance *salomon* into *solomon*, *pelegre* into *peregre*, *ieiuno* into *ieiuno*, *proficeor* into *profiteor*, *sendone* (Luke xxiii. 53) into *syndone*. A good

example of the deftness and neatness of his pen is seen in his conversion of *ab inimico* (Luke. xi. 4) into *a malo*. In Mark x. 40 he changes *es* into *est*, putting a gold point after the *t* in place of the silver one still discernible that he found after the *s*. In Luke viii. 17 the neat marginal *et* after *manifestetur* in bright silver is his insertion. That the erasure of *fili* in St. John ii. 3 is due to him is proved by the new gold dot he placed after the word preceding the erasure. His corrections belong to the first half of the fifth century.

The second uncial corrector (δ^b) corrected only in St. Luke, and his bold uncials much resemble in shape and size those of δ^* . There are, however, slight differences in the letters—the *a*, for example, has a longer tongue, the stroke of the *e* does not proceed through the back of the letter. This corrector made numerous erasures of the ancient text, some of his erasures extending over six lines. He always substitutes Vulgate readings, except in Luke xv. 14, where, in order to fill up the space of the erased words, he adds *uictum*, and xxiii. 34 where he gives *sortem* for *sortes* in accord with his other work of harmonization. The vellum on the thicker pages has a rough surface where these erasures occur, and on the thinner pages is holed. It was the extreme fineness of the vellum employed by the scribe of δ that prevented what he once wrote from ever afterwards being entirely erased without the destruction of the vellum itself.

The primitive readings so neatly and skilfully obliterated by δ^b I have been able by a close scrutiny of the MS. to restore in every case where an erasure has been detected. The lettering of this corrector indicates the second half of the fifth century as the time of his activity.

The third uncial corrector (δ^c) corrected only in St. Mark and in a less bold hand than his predecessors. He belongs to the sixth century at the earliest. He makes only a few corrections, and they are all in accord with the Vulgate. In viii. 22 he corrects *bethaniam* into *betsaidam*, erasing *-hani-* and substituting *-said-*, and in x. 16 puts *conuocans* into the place of *amplexus*. Another notable correction of his is seen in xii. 40, where he again thrusts into the text a Vulgate reading *sub optentu prolixae orationis*. His last correction is found in xiii. 22 where, on a now much faded page, in order to accommodate to the Vulgate the striking text of the first hand, he changed *si etiam electos perderent* into *si fieri potest etiam electos*.

An early seventh century hand added in red ink the historically important lectionary note to St. Matt. xxv. 14–23, and repunctuated the whole lection in red and re-crossed some of the *l*'s.

The last scribe to correct the MS. was a cursive corrector, using brown ink of the twelfth century, who added *filius* and *iterum stabat* in the margin of St. John i. 34, 35.

Bianchini has accepted the work of all the correctors and incorporated it into his edition. On the contrary, I have rejected all but the work of the original copyist, my object

being to give to the reader the MS. as it left his hands. Where the scribe writes a correction himself, I have admitted it into the MS., but in smaller type.

The elimination of the work of the first two correctors is not an easy task owing to their skilfulness in concealing their work with a view to preserving the MS. in its pristine beauty. *No letters of these two scribes are ever added above the line, or* (with the exception of *et* in St. Luke viii. 17) *in the margin.* They are, if additional, sometimes written in minute uncials in or between the letters in the text. But more often several letters are cancelled and written again to hide the correction. In St. Luke xiv. 30 *b** wrote *homo coepit* | *haedificare*; the corrector first erased *pit* and then after erasing *hae* re-wrote *pit* in the space occupied by *ha*, and *æ* in the space occupied by *e*. The diphthong betrays him, otherwise so neat is his work that it might escape notice. Again, in St. Luke xxiii. 51 *b** gave *ciuitates iudeae*, *b*^b erased the *s* and re-wrote *iudeae* with *i* in the place occupied by the *s*. Once more, as a last example, in St. Luke xxiv. 21 *b** wrote *nos uero is* | *perabamus*, *b*^b deleted *is* and, to avoid a disfiguring marginal letter, erased *perabamus* and wrote *sperabamus* in its stead. When in St. Mark v. 4 an *s* is printed above the *t* of *confregitset*, in the MS. the *s* is written in the room of the erased *t* and not above it.

Orthographical Variations.

- (1) Interchange of *b* and *p*: parabsidem, piscipus, plasfemiam, puplicanus, scribturnis.
- (2) Of *b* and *u*: benit, bideris, bis, fobeas, nobum, obes, paraberit, serbum, uenedictus.
- (3) Of *c* and *ch*: chafarnaum (once only), racha.
- (4) Of *e* and *a*: agaret, auerteris, iaiuno, sarapta, talantum, uacentem. *
- (5) Of *e* and *ae*: aesitantes, congraegant, graegis, depræcabantur.
- (6) Of *g* and *gu*: extingetur.
- (7) Of *i* and *ii*: hii, tyrii.
- (8) Of *i* and *z*: gaiofylacium, iareth (*ff* zareth).
- (9) Of *l* and *ll*: aligaueritis, sallietur.
- (10) Of *l* and *r*: figulam, fructibus (Luke viii. 23), hermadā, orciolum, pelegre.
- (11) Of *o* and *u*: bus, diabolus, spungia, adhoc, fructos, recubitos, s̄po.
- (12) Of *u* and *uu*: leuii, patruum, fratriuum, spirituus, filiius, mutum (Luke vi. 34).
- (13) Of *x* and *cx*: coniuncxit, unxisti.
- (14) Dropping of *c* or *g*: sante, defuntus, artā, resurrectione, conouerunt.
- (15) Insertion of parasitic *r*: fretrum, deportatus (=deputatus); of parasitic *b*: delibramentum.

The following phonetic forms are of special interest: esychar, isciret, iscribis, isperabamus, ispiritibus, ispumans. Also we find figulam and susannam for figula and susanna. Ancient and noteworthy are the double negatives non iudico neminem (John viii. 15), non

petistis nihil (John xvi. 24), and nemini nihil dixerunt (Luke ix. 36). Iohannes occurs always except ioannes (Mark i. 29) and iahannes (John v. 36, and Luke iii. 2 and v. 33). The accus. is uniformly iohannen. Moyses is uniformly moyses except moynses (Matt. xvii. 4) [cf. *h* monses, Acts vi. 11], and moeses (Mark xii. 19).

A mark of *b* is vacillation in the use of the aspirate with a tendency to insert it: haedificare, hanimam, habundantia, harenam, habiit, habraham, hoccidere, honus, holus, exhorta, aesitantes, proibuimus, ora, ortum, ospes.

The form *ad alis alium b* has in common with *a* and *n*. In *b* we several times meet with *adque* (*ac*) where other MSS. have *et*.

Inflexional Variations.

Neuter plurals as fem. sing.: *retiam, scandalae*. Also *mannam*. Neuter accus. as masc. acc.: *ossum, marem, retem, salutarem, omnem uerbum, uiridem faenum*. Plurals in *-is* for *-es*: *fidelis, testis, uidentis*. Gen. sing. in *-es* for *-is*: *generationes, homines, iohannes, iordanes, propositiones, sermones*. The forms *austeris* and *infirmis* occur as in *ff*. *Omnes (saepissime)* and *tristes* are found for *omnis* and *tristis*. *Somnus* is gen. sing. Among verbal inflexions we find: *adfers, transfers, offers, proferit, prodeest, iubet* (fut.), *dicet* (pres.), *dicito, temptas* (pres. part.), *praegnate, confregitset, neunt, sinuit, adprehenderit, fugierunt, odierint, processierant, collexistis, perfodiri, dedisti (= dedistis)*.

Oprantur and *manducaurunt* are not blunders but phonetic forms.

Character of the Scribe.

The scribe of *b* was a most careful workman, and wrote with extreme accuracy. His few blunders are those of one conversant with the Latin language, viz. *omnibus scientibus* (Matt. xxiv. 9), *seruite obuiam ei* (xxv. 6), *gentes huius modi* (Luke xii. 30), and in *coelestibus deportatus sum* (xxii. 37). He is chargeable with only eight errors of homoeoteleuton, some perhaps not his own. In *■* in the four Gospels I noted sixty-six such errors, and *B* (partly written by the same hand as *■*) is almost as faultily copied as *■*. The scribes of *b* and *ff* far surpassed in accuracy of transcription the copyists of *■* and *B*.

There are, however, a number of small glosses in *b* some of which seem the work of the copyist. The chief of these are: Matt. xiv. 19 + *posuerunt*, xv. 39 + *terrae*, xvii. 21 + *daemonium*, xvii. 24 + *quare*, xvii. 25 + *non*, xvii. 26 + *respondit etiam*, xix. 21 + *bona*, xxvi. 8 + *fit huius unguenti*, xxvi. 43 + *a somno*, John vi. 11 + *distribuerunt*, vi. 50 + *sed uiuat*, ix. 9 + *non est sed*, xi. 54 + *longinquam*, xv. ■ + *pater*, xvii. 4 + *uno*, xix. 17 + *locus*, Luke i. 27 + *maria*, i. 65 + *magnus*, iv. 36 + *magnus*, v. 14 + *munus*, v. 25 + *lectum*, v. 36 + *talem*, vii. 16 + *magnus* (*after timor*), viii. 10 + *loquor*, viii. 11 + *talis*, viii. 44 +

fimbriam, x. 42 + sibi, xiii. 5 + homines, xiv. 8 + ab aliquo, xv. 19 + sed, xviii. 13 + tantum, Mark iv. 32 + arbor, vi. 13 + aliqui ex illis, vi. 36 + panem *and* quia hic non habent, viii. 19 + ex quibus, viii. 38 + custodierit, ix. 11 + in quid, ix. 26 + infans, x. 28 + nostra, xii. 1 + ita dicens, xii. 33 + quam, xii. 44 + id est. Matt. xxvi. 28 + et aeterni is perhaps a liturgical addition.

A more serious charge against the scribe arises from his harmonizing work. In some instances he is caught red-handed, as in St. Luke xix. 12-24, where he boldly changes *mna* into *talentum* seven times and omits to make the change the eighth time. Again in St. Mark viii. 7 he endeavours to harmonize the miracle of feeding the four thousand with that of the five thousand by changing *paucos* into *duos*. Other patent examples are *cadit sine uoluntate* thrust into St. Luke xii. 6, *quid nobis erit* inserted in St. Mark x. 28 and the name *iairus* imported into St. Mark v. 22; the harmonizing of St. Mark vii. 29 with St. Matt. xv. 28; the transposition in the order of the temptations in St. Luke iv, and in the matter of the cup in St. Luke xxii. In St. Luke xii. 6 the price of the sparrow is equated with that of St. Matt. x. 29. (Cf. also St. Matt. xv. 5, xvi. 23, xxiv. 31, xxvi. 70, xxvii. 35; St. Luke iv. 34, vi. 49, xi. 43, 44, xii. 33, xvi. 13, xxii. 47; St. Mark ii. 3, v. 7, vi. 3, viii. 3, 32, ix. 41, xii. 14, xiv. 29.)

The Text of b and its Correctors.

The four Gospels in *b** are not homogeneous. This is brought out by a collation of *b** and *ff**. Where in 89 integral leaves in St. Matthew the two texts overlap, the variants number 1514; in 91 leaves in St. John 2832; in 110 in St. Luke 2827; and in 59 in St. Mark 2338. Thus the ratio of textual variation per leaf in the four Gospels in their Western order is approximately 4 : 6 : 5 : 8. The two MSS. are closest in St. Matthew and furthest apart in St. Mark. When both MSS. were whole they must have exhibited 11,500 variants one from the other.

The explanation of this phenomenon of varying variation—for the most part stylistic—is that each of the four gospels had for the first two centuries a more or less separate existence. They were not collected into one before the middle of the third century. Now the copy of St. Luke from which *b** is descended had had a longer isolation or another environment than the copies of the three other gospels from which the scribe drew his material. This copy of St. Luke had undergone a certain harmonization, but it had been an independent harmonization. It retained *ab inimico* in the Lord's Prayer where all other copies had *a malo* with St. Matthew. On the other hand it had equated the price of the sparrow in St. Luke xii. 6 and St. Matt. x. 29, where other MSS. had left the text unharmonized. A corrector of the fifth century discovered that in St. Luke *b* had many independent readings, and the chief of these with a facile and neat pen he transformed into the similitude

of the Vulgate. So skilfully were these alterations inserted that it was only on examining the MS. for the last time to ascertain the punctuation and to resolve some doubtful readings of Bianchini that I became aware of what the corrector δ^b had done, and thus was able to suspect and recover all the readings of δ^* which the corrector had thought to obliterate. The original erased readings of δ^* in St. Luke will now be set side by side with the Vulgate readings thrust into their room by δ^b .

	δ^*	δ^b
ii. 1	proficeretur (also verss. 3 and 5)	profiteretur (also verss. 3 and 5)
2	syrio	syriae
iii. 21	baptizante	baptizato
vii. 49	Et cum hii qui si mul recum bebant dicerent	Et coeperunt qui si mul recum bebant dicere
viii. 3	chuzae	chusae
21	Qui respondit dixit ad illu- fratres et ma- ter mei hii sunt	Qui respondens dixit ad eos mater et fra- tres mei hi sunt
23	fructibus	fluctibus
44	uestimentu-	uestimenti
ix. 23	Et dixit ihs. eis omnis qui uult ad uitam post	Dicebat aute- ad omnes si quis uult ad
24	hic sal uabit eam in uitam aeterna-	hic saluam faci et illam.
47	hendit eum et statuit eu-	hendens pu erum statuit
58	nam ego su- homo qui no- habet domum ubi cap[ut suum de clinet.	nam filius hominis no- habet ubi ca put [suum re clinet.
x. 1	·LXXII·	·LXX·
17	·LXXII·	·LXX·
25	tem ptas	temp tans
xi. 4	ab inimico	a malo

	δ*	δ ^b
5, 6	et qua-	et di
	quam iam me	cet illi ami
	dia nox est di	ce commo
	cet ei. amice	da mihi tres
	da mihi tres	panes quoni
	panes quia ue	am amicus
	nit a[micus	meu[s uenit ad me
	ad me [et non	de uia [et non
7	si ille perse	non possu-
	ueraberit	surgere et
	dico uobis et	dare tibi.
	si ipse media noc	Dico uobis quo
	te surg]ens no-	niam si] surgens
8	importuni]tatem	improbi]tatem
xiv. 14	ita multa erit	et beatus erit (<i>sic</i>)
	merces tua	quod non ha
	non habent u-	bent retribu
	de reddere	ere tibi. re
	tibi tamen red	tribuetur
	detur tibi in	enim tibi in
30	coepit haedificare	coe]pit aedificare
xv. 7	ante d̄m.	in caelo
8	dragmas	dracmas
9	dracmam	dracmam
14, 15	et coepit esu	et coepit et
	rire et necessi	ipse egere uic
	tatem habere	tum. et abiit
	et habiit et pro	et adplicuit
	iecit se ante	se cuidam ci
	unum regionis	uium regionis
xvi. 9	excipiant	recipiant
24	·o· pater	pater
xvii. 1	scandalae.	scandala
4	re]mitte	di]mitte
xviii. 4	et noluit pro	et nolebat
	tempore mul	per multu-

	δ*	δb
	to· post haec il	tempus· post
	le dicebat in	haec dixit in
14	quoniam qui	quia omnis
	se exaltat hu	qui se exaltat
	miliabitur	humiliabitur
	et omnis qui	et qui se hu
	se humiliat	miliat exal
	exaltabitur·	tabitur·
15	Offerebant	Adferebant
18, 19	in aeuo uentu	aeternam
	ro uidebo·	possidebo·
	Et respondit	Dixit autem
21	Qui ait haec o-	Ait ille haec
	nia ego cus	omnia cus
xix. 1	Et habiit ihs· et	Et ingressus
xxii. 1	Adpropiauēunt	Adpropiauit
	autem dies	autem dies
	azymorum qui	azymorum
	uocantur	quae dicitur
	cena pura	pascha·
25	exercent	exercent
37	cum i-	cum
	coelestibus	sceleratis
	deportatus	deputatus
61	tunc	et
64	dic nobis quis	nobis quis est
	est qui te per	qui te percus
	cussit et alia	sit et alia mul
	mittebant i-	ta blasphema-
	eum blasphe	tes et dicen
	mantes·	tes in eum·
69	a modo	ex hoc
	autem filius	autem filius erit
	hominis se	hominis se
	debit a dextris	dens a dextris
xxiii. 33	cum eo unu-	duos unum

	<i>δ*</i>	<i>δ^b</i>
33, 34	tra· Ihs· autem dice bat· pater dimit te illis nesci unt quid faciant·	tra· diuide- tes etiam ues timenta eius miserunt sortem·
51	conci lio ciui tates iudeae	consi lio ciui tate iudeae
52, 53	ihm· et depo nens illum	ihu· et depo situm illut
53	sendone	syndone
54	erant	erat
xxiv. 19	dicebant	dixerunt

In St. Mark *δ^b* inserted no corrections, but the third uncial corrector *δ^c* inserted the following :—

	<i>δ*</i>	<i>δ^c</i>
vi. 31	habebat	habebant
vii. 25	audierat introiit	audiuit intrauit
viii. 22	bethaniam	betsaidam
ix. 38	proibuius	prohibuimus
39	proibere eu-	prohibere
x. 16	et ample xus eos im	et conuo cans eos im
xii. 7	filium	eum
13	Mittunt illu-	Mittunt illi
26	resurgent et dñs· i sac	resurgent et dñs· isac
36	infra scabillum	tuos scabillum
40	occa- siqne longa- oratione- orantes· is	sub op tentu proli xae oratio nis· omnes is
42	quadram	quadrans
xiii. 1	structu re	structu rae
8	ini tia praessu rae	ini tium dolo rum

	<i>δ*</i>	<i>δ^c</i>
22	etiam ele ctos perde rent.	fieri potest etiam ele ctos.
xiv. 36	Transfers	Transfer
37	po tuistis	po tuisti

The corrections made by the first uncial hand (*δ^a*) who inserted the Canons and Sections are chiefly in matters of spelling. In St. Matt. *δ^a* corrects: vi. 29 solomon; ix. 15 ieunare; xii. 42 solomonis *and* solomo⁻; 45 nouissima; xiv. 33 es (*δ^b* es tu); xvii. 4 moysi; 21 ieunium; xxi. 31 publicani; 33 peregre; xxii. 28 resurrect.; xxiii. 12 humiliabit; 39 benedictus; xxiv. 9 glentibus; xxv. 6 surgite; 14 peregre; 24 dñe. (*δ** dme.); 34 benedicti; 35 sitiui; 42 dedistis; xxvi. 51 amputauit; 61 audiuius; 65 blasphemiam; xxvii. 4 uideris; 24 lauit.

In St. John *δ^a* corrects: i. 18 enarravit; ii. 3 habent. (*pro* habent fili.); 9 uocauit; iii. 14 exaltauit; iv. 1 baptizat (*pro* baptizabat); 10 scires (*pro* is|cires); vi. 31 manducauerunt; vii. 30 ne|mo in eum | manus iniecit; viii. 40 oc|cidere; 52 gustabit; ix. 19 interrogauerunt; x. 12 oues; xi. 9 ambulauerit; 33 turbauit; xiii. 34 nouum; xv. 20 sermonem (*forsan* *δ^b*); xvi. 8 de peccato; xviii. 1 introiuit; xix. 39 aloes (*forsan* *δ^b*); 41 nouum; xx. 22 insuf|flauit; xxi. 15 oues.

In St. Luke *δ^a* corrects: i. 40 salutauit; iii. 2 iohannen; 16 baptizauit; iv. 33 exclamauit; v. 27 publicanus; 29 publicanorum; 30 publicanis; 33 iohannes; 36 nouum *and* nouo; 37 nouum *dis*; 38 nouum; vi. 13 uocauit; 24 consol.; 39 foueam; vii. 37 cognouit; viii. 46 cognoui; ix. 4 intraueritis; 16 piscibus; 52 intrauerunt; 55 increpabit; 58 foueas; x. 4 salutaueritis; 9 adpropiauit; 11 adpropiauit; xi. 24 exiui; 31 uenit; 31 solomonis *and* solomon; 35 tenebrae; 37 rogauit; xii. 27 solomo⁻; 43 uenerit; 47 parauerit; xiv. 12 inuitare; 16 uocauit; 21 seruo; xv. 4 oues *and* errauerit; 13 peregre; xvii. 7 seruum; 27 intrauit *and* diluuium; xviii. 12 ieuno; 13 publicanus; xix. 24 *dis* talenta; xxii. 15 desiderauit; 60 cantauit; xxiii. 3 rogauit; 7 cognouit; xxiv. 27 scripturis.

In St. Mark *δ^a* corrects: i. 20 uocauit; ii. 7 blasphemat; 18 ieunant *dis*; 19 ieunare; 20 ieunabunt; iii. 23 conuocauit; vi. 34 oues; viii. 8 superauerat; ix. 15 salutauerunt; 29 ieuniis; 35 uocauit *and* nouissimus; x. 40 est; xii. 1 peregre.

Corrections by erasure in which the corrector is uncertain are the following: St. Matt. ix. 24 dormit; xiii. 38 hi; xvii. 5 conplacui; xx. 21 hi; xxiii. 35 barachie; xxv. 46 hi; xxvi. 64 amen.

St. John iii. 14 et *eras.*; iv. 47 eni⁻ *eras.*; x. 18 meo. *eras.*; xi. 11 dormit; xvii. 11 hi.

St. Luke i. 71 manu; viii. 11, 14, 15, 16 hi; 52 dormit; xiii. 2 hi.

St. Mark v. 39 dormit; viii. 14 naue; xii. 5 et (*ante* quosdam) *eras.*; 17 ea *eras.*; 19 ea⁻ *eras.*; 38 scribis; xiii. 5 quis.

There are three words only added in the margin by the uncial correctors, viz. *et* in St. Luke viii. 17 (*ante nec*) added by *b*^a; *et* in St. Mark i. 15 (*ante dicens*), and *ante* in St. Mark iii. 11 (*post procedebant*), both these last by *b*^b.

In St. Luke *saluum* (vii. 50) and in St. John *iordanon* (x. 40) escaped the general vigilance of the correctors. So also did *iahannes* (St. John v. 36). In several readings the scribe (*b*^{*}) corrected himself, viz. in St. John v. 30, where, having written *uoluntate mea*⁻, he altered it to *uoluntatem meam*. Cancel points not mentioned in the notes are his work.

Agreement of b with the Old-Syriac.

The extensive interpolation in St. Matthew xx. 28 is found in *a b c d e ff ff₁ h n* and in Syrc^u and was an integral part of the Old-Latin and Old-Syriac texts. The words are identical in *a c ff n*; *ff₁ h* have *sursum* (= *b*) for *superius* and *discumbo* for *recumbo*; *d* is in part a new translation; *e* has been boldly harmonized with St. Luke xiv. 8-10. Besides *sursum b* differs from *a c ff n* in the remarkable reading *quaeritis de minore maiores* instead of *quaeritis de maiore minores*. That the reading of *b* is not a correction due to the copyist is proved by Syrc^u having *καὶ μὴ ἐκ μείζονος*, where the negative entirely changes the sense and makes it agree with that of *b*.

Another example of *b* standing alone with the Old-Syriac is St. Matthew xii. 31, where *qui autem in Spiritum Sanctum (Syr^{sin} om.) blasphemauerit non remittetur illi (b add peccatum)* is the reading of *b* Syrc^u Syr^{sin}. Again, the name *gennesar* has been corrupted in all Greek MSS. and in the Vulgate to *gennesaret* or *gennesareth*; but is faithfully preserved by *a b ff* and the Old-Syriac. Cureton in 1858 in the preface to his Edition of Syrc^u noted a large number of agreements between the Old-Syriac and the Old-Latin in readings now found only in D among Greek MSS. His list might have been greatly added to; but what he brought forward proved that the Old-Latin and Old-Syriac Versions, widely divergent though they are, had a common ancestry. The readings in which they agree they must have derived from Greek MSS. current in the second century.

The Old-Syriac Version is so paraphrastic and so regardless of the letter that it is only when supported by an ancient Latin or Greek MS. that its peculiar readings are of value in determining the words of the sacred text. Its testimony to the antiquity of many of the readings where the Old-Latin conflicts with the Greek is, however, of the highest importance.

Relation of b and ff in St. Luke.

In the Gospel of St. Luke *b* has with *ff* several ancient readings found in no other authorities. These two MSS. share some peculiar readings in the other Gospels, viz., *barachiel* (St. Mt. xxiii. 35), *manum manus* (St. John vii. 30), and *quadram* (St. Mc. xii. 42); but in St. Luke they have certain common renderings—some of them blunders—which

cannot have arisen independently. The following are some of these agreements of *b* ff**: ii. 1, 3, 5 *proficeretur* (-rentur); ii. 2 *syrio*; ii. 26 *xpm dōm* (*dm ff*); iii. 5 *asperas*; iii. 21 *baptizante et orante*; vi. 24 *consulationem*; viii. 21 *respondit dixit*; viii. 23 *fructibus* (*pro fluctibus*); ix. 47 *eum* (*pro puerum*); x. 25 *temptas*; x. 32 *leuuita*; xi. 48 *patrum* (*ff deficit sed habet patrum Mt. xxiii. 30*); xiv. 5 *bus* (with *e*); xv. 13 *pelegre*; xviii. 22 *quod audito*; xxiii. 51 *ciuitates*; xxiii. 54 *cena pura* (-rae *b e*); xxiv. 13 *cleofas et ammaus b*, *ammaus et cleopas e ff*; xxiv. 18 *pelegrinus*. Of these *asperas*, *respondit dixit*, *fructibus*, and *eum* are common blunders; *proficeretur*, *leuuita*, *patrum*, *pelegre*, *bus*, *quod audito* are ancient forms; while *syrio*, *baptizante*, *ciuitates* and *cleofas et ammaus* point to another text underlying *b* ff**. The occasional support of *e* in these readings is remarkable.

When we consider the 3,500 differences in text in St. Luke between the two MSS. it is not to be wondered at that the number of peculiar common variants is no larger. A straw is sometimes sufficient to show the direction of a stream; and I believe *b ff* in St. Luke are descended, though remotely, from a common ancestor.

Relation of b to other Old-Latin MSS.

In St. John there is a marked affinity between *b* and *r* and also between *b* and *d*. In St. Luke *b* and *d* have the same outlandish spellings *talantum* and *iaunium*; while *b* and *e* have in xvii. 6 *modo* (for *moro*), and *b* in xxiii. 52 and *a e* in St. John xix. 40, *corpus ihm*. In St. Mt. the Old-Latin texts are less divergent than in any other Gospel, and *a b c ff g₁* have much the same text. In St. Mark *b c e* have a common element, while *d* stands midway between *b* and *ff*, being nearer to *ff* in the first half of the Gospel and nearer to *b* in the second half. In St. Mark the texts are more divergent than in any other Gospel.

In our oldest Old-Latin MSS. the four Gospels have each a different text-value, the result of a different history before being gathered into one volume.

Harmonization in MSS.

No extant MS. has escaped harmonization; but they have not all been fed from the same streams. The harmonized readings in *b* are many of them distinct from those in *ff*. This may be illustrated from St. Mark xiv. 22, 23, where *b* and *ff* have each different additions. Their common element is the text not included in brackets. *Et manducantibus illis accepit ihs panem et benedixit [et fregit et dedit eis] et ait [accipite et edite] hoc est corpus meum. Et accepit calicem et benedixit et dedit eis et biberunt ex eo omnes et ait illis hic est sanguis meus [qui est noui testamenti] qui pro multis effundetur.*

Before we can define the common element in the Synoptic Gospels we must eliminate the work of the harmonizer. The discovery of the new readings in *b* shows that that work

is more deep-seated than was hitherto suspected. In this our research we cannot look for help to the Greek MSS. We are practically limited to the Old-Latin with some help from the Old-Syriac. None of our Gospels are preserved for us in the absolute purity of their unharmonized state ; but we are not precluded by using one witness with another from discovering the original text in approximate primitiveness.

It is a cause for thankfulness to Almighty God that two such ancient witnesses as *b* and *ff* have been preserved for our use with so little mutilation. Separated by the Alps and a land distance of 600 miles, and by a sea distance five times as great, they exhibit the pre-Vulgate texts accepted in the second half of the fourth century by the Churches of North Italy and of Gaul. Of these two Old-Latin MSS. it may be said in the words of the Roman poet *POSTERA CRESCAM LAUDE*, and their value to students of the Gospel text will become greater as the centuries pass.

Conclusion.

The evidence for fixing the date of the work of *b** as not later than the first quarter of the fifth century is in general the unique characteristics of the MS. both in its copying and in its text, and in particular

- (*a*) The non-suppression of old forms such as *talantum*, *iaiunium*, *moynses*.
- (*β*) The ungrammatical cases after prepositions, the unfixedness of inflexions, and the confusion of the Accusative and Ablative cases.
- (*γ*) The pre-Vulgate readings of *b** in St. Luke corrected by *b*^b. A MS. domiciled in Italy with such readings could not be much later than the authoritative edition of the Vulgate, which was put forth in the last decade of the fourth century.
- (*δ*) The mixture of uncial with capital writing, the latter being of the shape found in third century inscriptions.
- (*ε*) The great costliness and extreme beauty of the writing materials, pointing to an age when complete copies of the Gospels were treasures of great rarity. Of this rarity the inaccurate harmonizations in *b* and the daring handling of St. Luke 1. 34 are further evidence.
- (*ζ*) The smallness of the capital letters, and the severe orthographical simplicity of the MS. as a whole.
- (*η*) The agreement of *b* with authorities such as Tertullian and the Old-Syriac in readings lost in all other MSS. ; and last, but not least, the common element of *b* and all other Latin texts, however divergent.

My thanks are due to my friend Dom Antonio Spagnolo for continual encouragement and help during the months I have spent at Verona. Without his assistance this work would never have been satisfactorily completed. To Mr. C. H. Turner, Fellow of

Magdalen College, Oxford, I am indebted for some valuable suggestions which have enabled me to improve the present Introduction. My hope is permission may yet be given me to copy *a*, which it was my desire to copy before *b*. The divergences between Irici and Bianchini call for another edition of this sister MS. to *b* and *ff*.

And now with gratitude to God for mercies vouchsafed to me in the prosecution of my task, I conclude with the earnest prayer that its publication may contribute to a closer study and fuller knowledge of the words of eternal life.

CHELSEA, LONDON,

Kalend. Iun., 1910.

Fol. 6.

babylonis.
¹² Et post trans
 migratione-
 babylonis ie
 conias genu
 it salathiel. sa
 lathiel aute-
 genuit ioro
 babel. ¹³ ioroba
 bel autem ge
 nuit abiud. ab
 iud autem ge
 nuit eliachi-
 eliachim au
 tem genuit
 azor. ¹⁴ azor au
 [tem genuit]
 saddoch. [sad

d[och autem]
 ge[nuit achi-
 achi[m aute-
 genui[t eli]u-
¹⁵ elium aute-
 genuit elea
 zar. eleazar
 autem genu
 it matthan.
 matthas aute-
 genuit iacob.
¹⁶ iacob aute-
 genuit ioseph.
 cui desponsa
 ta erat uirgo
 maria. uirgo
 autem maria
 genuit ihm.

[qui dicitur]
 [xps.]
¹⁷ Omnes] ergo
 generationes
 ab abraham
 usque ad da
 uid generatio
 nes sunt. XIII.
 et a dauid usq.
 ad transmi
 grationem
 babylonis ge
 nerationes
 sunt. XIII. et a
 transmigra
 tionem baby
 lonis usque
 ad xpm. gene

rationes sunt
 XIII. omnes
 itaque gene
 rationes ab a
 braham usq.
 in aduentu-
 ihu. xpi. ge
 nerationes
 sunt. XLII.
¹⁸ Xpi. autem ge
 neratio sic
 erat. cum es
 set desponsa
 ta mater eius
 maria ioseph
 a[n]te qua[m]
 conuenire]nt
 inuenta est

Fol. 7.

in utero ha
 bens de spu.
 sancto.
¹⁹ Ioseph autem
 uir eius cum
 esset homo
 iustus et nol
 let eam tradu
 cere uoluit
 tacite illam
 dimittere
²⁰ haec eo cogi
 tante ecce a-
 gelus dmi.
 apparuit ei
 per somnum
 dicens ioseph
 fili dauid

[noli timere]
 [accipere]
 ma[riam co-
 iugem tuam
 quod enim
 ex ea nascetur
 de spu. sanc
 to est ²¹ pariet
 autem filiu-
 et uocabis no
 men eius ihm.
 ipse enim sal
 uum faciet
 populum su
 um a peccatis
 eorum.
²² Hoc au[tem to
 tu[m factum est

[ut adimple]
 retur quod
 dictu[m est
 a dno. per esei
 am propheta-
 dicentem.
²³ ecce uirgo
 >in utero conc
 >piet et pariet
 >filium et uo
 >cabunt no
 >men eius em
 >manuel quod
 >est interpreae
 >tatum nobis
 >cum ds.
²⁴ E[xsurgens] au
 [tem ioseph]h

a somno fe
 cit sicut prae
 cepit ei ange
 lus dmi.
 Et accepit co-
 iugem sua-
²⁵ et non cogno
 uit eam donec
 peperit filiu-
 et uocauit no
 men eius ihm.
²¹ Cum ergo na
 tus esset ihs.
 in betleem ci
 uitatem iude
 ae in diebus
 herodis regis
 ecce magi ab o

Fol. 8.

riente uene
runt in hiero
solyma ² dice-
tes ubi est qui
natus est rex
iudaeorum
uidimus eni-
stellam illius
in orientem
et uenimus
adorare eu-.

³ Audiens aute-
rex herodis
turbatus est
et omnes hi
erosolyma
cum illo.
⁴ Et congraega

[uit omnes]
pr[incipes sa]
cerdotum
et scribas po
puli et inter
rogauit ab e
is ubi xps. nas
ceretur.

⁵ Ad illi dixerunt
ei in bethlee-
ciuitatem
iudaea sic eni-
dictum est
per propheta-.

⁶ >et tu bethle-
>iudaea non
>es minima
>inter princi

[>pes iuda ex]
>te enim e]xi
>et princeps
>qui regat po
>pulum meu-
>istrahel.

⁷ Tunc herodes
occulte uoca
uit ad se magos
et diligenter
exquisibit ab
eis tempus
quando appa
ruit eis stella
⁸ et misit illos
in bethleem
dicens. ite et
interrogate

diligenter de
puero et cu-
inueritis
renuntiate
mihi ut et ego
ueniam et
adorem eu-.

⁹ Qui cum audis
sent regem
abierunt et
ecce stella-
quam uiderant
in oriente-
antecedebat
eos usque du-
uenit et ste
tit supra pueru-.

¹⁰ Uidentes aute-

Fol. 9.

stellam gau
si sunt gaudio
magno ual
de ¹¹ et intran
tes in domu-
inuenerunt
puerum cu-
maria matre
eius et proci
dentes ado
rauerunt eum
et aperitis the-
sauris suis
optulerunt
ei munera
aurum tus
et murra-
¹² et admoniti

[in somnis ne]
redirent ad
heroden per
aliam uiam
regressi sunt
in suam regio
nem.
¹³ Qui cum reces
sissent ecce
angelus dñi.
apparuit in
somnes ioseph
dicens surge
et accipe pue
rum et matre-
eius et fuge
in aegyptu-
et esto ibi usque

[dum dicam]
tibi futuru-
est enim ut
herodes quae
rat puerum
istum pèrdere-
¹⁴ Surgens aute-
ioseph acce
pit puerum
et matrem
eius nocte et
abiit in aegypt
tum ¹⁵ et erat
ibi usque ad
consumma
tionem hero
dis. ut imple
retur quod

dictum est
a dño per pro
phetam dice-
tem.
>ex aegypto uo
>caui filium
>meum.
¹⁶ Tunc herodes
ut uidit quo
niam delusus
est a magis
iratus est ual
de et misit
et occidit om
nes pueros
qui erant in
bethleem et i-
omnib. finibus

Fol. 10.

eius a bimatu
et infra secu-
dum tempus
quod exqui-
sierat a ma-
gis. ¹⁷ tunc ad-
impletum
est quod dic-
tum est per
hieremiam
prophetam
dicentem.
¹⁸ >uox in rama
>audita est
>ploratus et
>ululatus mul-
>tus rachel
>plorans filios

[>suos et noluit]
>consolari
>quia non sunt.
¹⁹ Defuncto au-
tem herode
ecce apparu-
it angelus dñi.
in somnis io-
seph in aegyp-
to ²⁰ dicens sur-
ge et accipe
puerum et
matrem eius
et uade in ter-
ram istrachel
defuncti sunt
enim qui quae-
rebant anima-

[pueri.]

²¹ Et surgens ac-
cepit puerum
et matrem
eius et uenit
in terram is-
trahel.
²² Audiens aute-
m quod arce-
laus regna-
ret in iudaea
pro herode
patre suo ti-
muit illo ire
et admoni-
tus in som-
nis secessit
in partes ga-

lileae ²³ et uenit
et habitauit
in ciuitatem
quae uocatur
nazareth ut
adimplere-
tur quod dic-
tum est per
prophetam.
>quoniam na-
>zoreus uo-
>cabitur.
³¹ In illis diebus
uenit iohan-
nes baptista
praedicans
in deserto iu-
daeae ² et dicens

Fol. 11.

paenitentia-
agite adpropi-
quauit enim
regnum cae-
lorum.
³ Hic est enim
de quo dictu-
m est per eseiam
prophetam.
>uox clama-
>tis in deser-
>to parate uia-
>dñi. rectas
>facite semi-
>tas dñi. nostri.
⁴ Ipse autem
iohannes ha-
buit uestitu-

[suum de pilis]
camellor[u-
et zona pelli-
cia circa lu-
bos eius esca-
autem eius
erat lucustae
et mel silues-
trae.
⁵ Tunc exiebant
ad eum ex hie-
rosolymis
omnis iudaea
et omnes qui
memoraba-
tur circa ior-
danen ⁶ et bap-
tizabantur

[ab illo in io]r-
danen confi-
tentes pecca-
ta sua.
⁷ Uidens aute-
m multos pha-
risaeorum
et sadducaeo-
rum uenie-
tis ad bap-
tismi suum
dixit eis pro-
genies uipe-
rarum quis
demonstra-
uit uobis fu-
gere ab ira fu-
tura. ⁸ facite er-

go fructum
dignum pae-
nitentiae ⁹ et
nolite prae-
ferre uos di-
centes patre-
habemus abra-
ham dico eni-
uobis quonia-
potens est dñs.
ex lapidibus
istis suscita-
re filios abra-
hae. ¹⁰ iam eni-
secur ad ra-
dices arboru-
posita est o-
mnis ergo arbor

Fol. 12.

non faciens
fructum bo-
num excide-
tur et in igne-
mittetur.

¹¹ Ego quidem
baptizo uos
in aquam in
paenitentia-
qui autem
post me ue-
nit fortior
me est cuius
non sum dig-
nus calciame-
ta portare ip-
se uos bapti-
zauit in spū.

[sancto et igni.]

¹² Qui habet uen-
tilabrum in
manu sua et
permunda-
uit aream sua-
et congrega-
uit triticum
in horreo suo
paleas aute-
comburet
igni inextin-
guibili.

¹³ Tunc uenit ihs.
a galilaea ad
iohannem ut
baptizaretur
ab eo in iordane-

¹⁴ [et prohibeb]at
eum iohan-
nes dicens. ego
a te debeo bap-
tizari et tu ue-
nisti ad me.

¹⁵ Respondens
autem ihs.
dixit ei. sine
modo sic eni-
oportet nos
implere om-
nem iustitia-
tunc dimisit
eum.

¹⁶ Et baptizato ihs.
confestim as-
cendit de aqua

et ecce aper-
ti sunt ei cae-
li et uidit spm.
di. descende-
tem de caelo
sicut colum-
bam uenie-
tem in ipsum

¹⁷ et ecce uox
de caelo dicens
ad eum hic
est filius me-
us dilectus
in quo bene co-
placui.

⁴¹ Tunc ihs. duc-
tus est in de-
sertum ab spū

Fol. 13.

ut temptare
tur a diabulo

² et cum ieiunas
set .xl. diebus
et .xl. noctibus
postea esuriit.

³ Et accessit ad
eum tempta-
tor et dixit il-
li si filius di-
es dic ut lapi-
des isti panes
fiant.

⁴ Cui respondens
dixit ihs. scrip-
tum est non
in pane tantu-
uiuet homo

[sed in omni]
uerbo di.

⁵ Tunc adsump-
sit eum diabo-
lus in sancta-
ciuitatem et
statuit eum
supra pinna-
templi ⁶ et dixit
ei si filius di.
es mitte te de
orsum scrip-
tum est eni-.

>quod angelis
>suis manda-
>uit de te ut in
>manibus tol-
>lant te ne forte

>offendas ad
>lapidem pe-
>dem tuum.
⁷ Ait illi iterum
scriptum est.
>non tempta-
>bis dōm. dñm.
>tuum.

⁸ Iterum adsump-
sit eum diabo-
lus in monte-
excelsum ual-
de et ostendit
ei omnia reg-
na mundi et
honorem eo-
rum ⁹ et dixit
illi haec om-

nia tibi dabo
si procidens
adoraberis me.

¹⁰ Tunc dixit ei ihs.
uade retro me
satanas scrip-
tum est enim.

>dōm. dñm. tuu-
>adorabis et
>illi soli seruiēs.
¹¹ Tunc reliquid
eum diabolus
et ecce angeli
accesserunt
et ministra-
bant ei.

¹² Cum audisset
autem ihs.

Fol. 14.

quod iohan
nis traditus
est secessit
in galileam.

¹⁸ Et relicta ciui
tate nazareth
uenit et habi
tauit in caphar
naum mari
timam in fini
bus zabulo⁻
et neptalim

¹⁴ ut impleretur
quod per esei
am propheta⁻
dictum erat.
¹⁵ terra zabulo⁻
>et terra nep

>talim uia ma
>ris trans ior
>danen galileae
>gentium ¹⁶ po
>pulus qui se
>debat in tene
>bris lucem
>uiderunt mag
>nam qui sede
>bant in regio
>ne umbrae
>mortis lux
>horta est illis.

¹⁷ Exinde coepit
ihs. praedi
care et dicere
paenitentia⁻
agite adpropi⁻

quauit enim
regnum cae
lorum.
¹⁸ Cum transiret
autem secu⁻
dum mare ga
lilaeae uidit
duos fratres
simonem qui
dicitur petrus
et andream
fratrem eius
mittes retia⁻
in mari erant
enim piscato
res. ¹⁹ et ait illis
uenite post
me et faciam

uos fieri pis
catores homi
num. ²⁰ ad illi
continuo re
lictis retiis su
is secuti sunt
eum.
²¹ Et praecedens
inde uidit ali
os duos fra
tres iacobu⁻
zebedaei et
iohannem fra
trem eius in
nauicula cu⁻
zebaeodeo pa
tre ipsorum
reficientes

Fol. 15.

retia sua et uo
cauit eos ²² illi
autem relic
tis retiis suis
et patre suo
secuti sunt eu⁻.

²³ Et circumibat
ihs. totam ga
lileam docens
in synagogis
eorum et prae
dicans euan
gelium reg
ni et sanans
omnem lan
guorem et
omnem infir
mitatem in

[plebe ²⁴ et abiit]
opinio eius
in totam syria⁻
et optulerunt
ei omnes ma
le habentes ua
riis languo
ribus et tor
mentis con
praehensos
et qui daemo
nia habebant
et lunaticos
et paralyticos
et omnes cu
rauit ²⁵ et seque
bantur eum
turbae multae

[a galilaea et]
a decapoli et
ab hieroso
lymis et a iu
daea et trans
iordanen.
5¹ Uidens aute⁻
turbam mul
tam ascendit
in montem
et cum sedis
set accesse
runt ad eu⁻
discipuli eius.
² Et aperuit os
suum et do
cebat eos dicens.
³ Beati pauperes

sū. quonia⁻
ipsorum est
regnum cae
lorum.
⁴ Beati qui lugent
quoniam ip
si consolabuntur.
⁵ Beati mites
quoniam ip
si possidebunt
terram.
⁶ Beati qui esu
riunt et siti
unt iustitia⁻
quoniam ip
si saturabuntur.
⁷ Beati miseri
cordes quia

Fol. 16.

ips]is misere
bitu]r d̄s.

■ Beati] mundo
cor]de quo
niam ipsi d̄m.
uidebunt.

■ Beati pacifici
quoniam fili
d̄i. uocabuntur.

¹⁰ Beati qui per
secutione
patiuntur prop
ter iustitiam
quoniam ip
sorū est reg
num caeloru.

¹¹ Beati eritis cu
uos maledi

[cent et perse]
quent]ur et di
cent om[n]e
malum ad
uersum uos
propter iusti
tiam ¹² gaudete
et exultate quo
niam merces
uestra copio
sa est in caelo
sic enim per
secuti sunt
et prophetas
eos qui erant
ante uos patres
eorum.

¹³ Uos estis sal

[terrae quod si]
sal] euanue
rit in quo sali
etur ad nihilu
ualet nisi ut
mittatur fo
ris et concul
cetur ab ho
minibus.

¹⁴ Uos estis lux
huius mundi
non potest ci
uitas supra
montem po
sita abscondi
¹⁵ neque acce
dunt lucer
nam et ponunt

eam sub m[o
dio sed s[up]ra
candel[abru
ut luce[at om
nibus qui in
domo sunt
¹⁶ sic luceat lux ues
tra coram ho
minibus ut
uideant ope
ra uestra bo
na et magni
ficent patre
uestrum qui
est in caelis.
¹⁷ Nolite putare
quia ueni sol
uere legem

Fol. 17.

aut prophe
tas non ueni
soluere sed
adimplere.

¹⁸ Amen dico uo
bis donec tra
seat caelum
et terra iota
unum uel unus
apex non prae
teribit a lege
donec omnia
fiant.

¹⁹ Qui enim sol
uerit unum
de mandatis
istis minimis
et docuerit

sic homines
minimus uo
cabitur in reg
no caeloru.
Qui autem fe
cerit et docu
erit sic hic mag
nus uocabitur
in regno cae
lorum.

²⁰ Dico autem
uobis quia ni
si abundaue
rit iustitia ues
tra plus qua
scribarum
et pharisaeo
rum non in

intrabitis in
regnum cae
lorum.

²¹ Audistis quia
dictum est
antiquis no
occides no
autem occi
derit reus
erit iudicio
■ ego autem di
co uobis quod
omnis qui
irascitur fra
tri suo sine
causa reus
erit iudicio
qui autem di

xerit fratri
suo racha reus
erit concilio
qui autem di
xerit fatuae
reus erit ge
hennae ignis.
²³ Si ergo offeres
munus tuum
ad altare et
ibi rememo
ratus fueris
quia frater tu
us habet ali
quid aduer
sum te ²⁴ reli
que ibi munus
tuum ante

Fol. 18.

altare et ua
de prius reco-
ciliare fratri
tuo et tunc ue
niens offers
munus tuu-.

²⁶ Esto consen-
tiens aduer-
sario tuo ci-
to cum es cu-
illo in uia ne
forte tradat
te aduersari-
us iudici et iu-
dex tradat te
ministro et
in carcere
mittaris.

²⁶ Amen dico ti-
bi non exies
inde donec
reddas usque
ad nobissimu-
quadrante-.

²⁷ Audistis quia
dictum est no-
moechabe-
ris ²⁸ ego aute-
m dico uobis
quoniam om-
nes qui uide-
rit muliere-
ad concupis-
cendum ea-
iam moecha
tus est eam

in corde suo.
²⁹ Quod si oculus
tuus dexter
scandalizat
te erue eum
et proice abs-
te expedit eni-
tibi ut pereat
unum mem-
brorum tuoru-
quam quod
corpus tuu-
totum eat in-
gehennam.
³⁰ Et si dextera
manus tua sca-
dalizat te abs-
cide eam et

proice abs te
expedit enim
tibi ut pereat
unum mem-
brorum tuo-
rum quam to-
tum corpus
tuum eat in
gehennam.
³¹ Dictum est au-
tem quicum-
que dimise-
rit uxorem
suam det illi
repudium
³² ego autem
dico uobis
quicumque

Fol. 19.

dimiserit uxo-
rem suam ex-
cepta causa for-
nicationis fa-
cit ea moecha
ri. ³³ iterum
audistis quia
dictum est a-
tiquis non per-
iurabis red-
des autem dño.
iuramenta tua
³⁴ ego autem di-
co uobis non
iurare omni-
no neque per
caelum quia
thronus dñi. est

³⁵ neque per ter-
ram quia sca-
billum est pe-
dum eius ne-
que per hiero-
solymam quia
ciuitas est mag-
ni regis ³⁶ neque
per caput tuu-
iuraberis quia
non potes unu-
capillum albu-
facere aut ni-
grum ³⁷ sit aute-
m sermo uester
est et non
non quod au-
tem abunda-

tius est a ma-
lo est.
³⁸ Audistis quia
dictum est ocu-
lum pro ocu-
lo dentem pro
dentem. ³⁹ ego
autem dico
uobis non re-
sistere malo.
Sed si quis te
percusserit
in dextram
maxillam tua-
praebe illi et
sinistram ⁴⁰ et
ei qui uult te
cum iudicio

contendere
et tunicam
tuam tollere
desiderat di-
mitte ei et pal-
lium.
⁴¹ Et quicumque
te angariaue-
rit mille pas-
sus uade cu-
illo adhuc ali-
 duo ⁴² omni-
petenti te da
ei et uolenti
mutuari a te
ne auerteris
te. ⁴³ audistis
quia dictum

Fol. 20.

est diliges pro
ximum tuum⁻
et odies inimi
cum tuum.
⁴⁴ Ego autem di
co uobis dili
gite inimicos
uestros bene
facite hiis qui
odiunt uos
et orate pro
calumniantib.
et perseque⁻
tibus uos ⁴⁵ ut
sitis filii patris
uestri qui in
caelis est qui
solem suum⁻

oriri iubet
super malos
et bonos et plu
it super iustos
et iniustos.
⁴⁶ Si enim diligi
tis eos qui uos
diligunt qua⁻
mercedem
habebitis no⁻
ne et publica
ni hoc faciunt
⁴⁷ et si salutatis
fratres uestros
tantum
quid amplius
facitis nonne
et ethnici hoc

faciunt ⁴⁸ esto
te ergo et uos
perfecti sicut
pater uester
qui in caelis
est perfectus
est. ⁶¹ adten
dite ne iusti
tiam uestra⁻
faciatis cora⁻
hominibus
et uideamini
ab eis alioqui⁻
mercedem
non habebi
tis aput patre⁻
uestrum qui
in caelis est.

⁵ Cum ergo fa
cies elemo
synam noli
tuba canere
ante te sicut
hypocritae
faciunt in sy
nagogis et in
uicis ut hono
rificentur
ab hominibus.
Amen dico uo
bis percepe
runt merce
dem suam
³ te autem fa
cientem ele
mosynam

Fol. 21.

nesciat sinis
tra tua quod
facit dexte
ra tua ⁴ ut sit
elemosyna
tua in absco⁻
so et pater tu
us qui uidet
te in abscon
so reddet ti
bi in pala. ⁵ et cu⁻
oratis non
eritis sicut
hypocritae
qui amant sta
re in synago
gis et angulis
platearum

stantes ora
re ut uidean
tur ab homi
nibus.
Amen dico uo
bis percepe
runt merce
dem suam.
⁶ Tu autem cu⁻
oras intra
in cubiculu⁻
tuum et clu
so ostio ora
patrem tuum⁻
in absconso
et pater tuus
qui uidet te
in absconso

reddet tibi
in pala.
⁷ Orantes aute⁻
nolite multu⁻
loqui sicut
ethnici putant
enim quod
in multiloqui
um suum ex
audiuntur.
⁸ Nolite ergo
similare eis
scit enim pa
ter uester
quid uobis
opus sit ante
quam petatis
ab eo ⁹ sic er

go orabitis.
Pater noster
qui es in cae
lis. sanctifice
tur nomen
tuum. ¹⁰ *adue*
niat regnu
tuum. fiat uo
luntas tua in
caelo et in ter
ra. ¹¹ *panem nos*
trum cotti
dianum da
nobis hodie.
¹² *et dimitte no*
bis debita nos
tra sicut et
nos remitt

Fol. 22.

*timus debito
ribus nostris.*

¹³ *et ne nos in
ducas in temp
tationem sed
libera nos
a malo.*

¹⁴ Si enim dimi
seritis homi
nibus pecca
ta eorum di
mittet uobis
et pater uest
er qui est in
caelis ¹⁵ si aute
non remise
ritis homini
bus peccata

nec pater uest
er remittet
uobis pecca
ta uestra.

¹⁶ Cum autem ie
iunatis noli
te fieri sicut
hypocritae
tristes exter
minant eni
facies suas
ut appareant
hominibus
ieiunantes.
Amen dico
uobis habent
mercede
suam.

¹⁷ Uos autem cu
ieiunatis un
gite caput
uestrum et
faciem uest
tram lauate
¹⁸ ne pareatis
hominibus
ieiunantes
sed patri uest
ro qui est i
absconso et
pater uester
qui uidet in
absconso red
det uobis in
palam.
¹⁹ Nolite uobis

thensauriza
re thensau
ros in terra
ubi erugo et
tinea exter
minat et ubi
fures effodi
unt et furantur.
²⁰ Thensauriza
te autem uo
bis thensau
ros in caelo
ubi neque
erugo neque
tinea exter
minat et ubi
fures non
effodiunt

Fol. 23.

et furantur
²¹ ubi enim fue
rit thensau
rus tuus ibi
ibi erit et cor
tuum.

²² Lucerna cor
poris tui est
oculus tuus
si enim ocu
lus tuus sim
plex fuerit
totum cor
pus tuum lu
cidum erit
²³ si autem ocu
lus tuus ne
qua fuerit

totum corpus
tuum tenebro
sum est. si er
go lumen quod
in te est tene
brae sunt ip
se tenebrae
quantae sunt.
²⁴ Nemo potest
duobus do
minis serui
re aut unu
odiet et alte
rum amauit
aut unum pa
tri erum et al
terum co
temnet non

potestis do. ser
uire et mam
nae. ²⁵ ideo di
co uobis ne co
gitetis in cor
de uestro quid
manducetis
neque corpo
ri quid indua
tis nonne ani
ma plus est
quam esca et
corpus plus
est quam uest
timentum.
²⁶ Respicite uo
latilia caeli
quoniam no

serunt neque
metunt neque
congragant
in horreis et
pater uester
caelestis pas
cit illa nonne
uos magis plu
res estis illis.
²⁷ Quis autem
potest uestru
adicere ad
staturam sua
gubium unu
■ et de uestime
to solliciti es
tis considera
te lilia agri.

Fol. 24.

quomodo
crescunt no-
laborant ne
que neunt.
²⁹ Dico autem
uobis quoni
am nec salo
mon in om
ni gloria sua
ita coopertus
est sicut unu-
ex istis. ³⁰ si eni-
faenum agri
quod hodie
est et cras in
ignem mitti
tur dñs. sic ues
tit quanto

magis uos mo
dicæ fidei.
³¹ Nolite ergo
solliciti esse
dicentes quid
manducabi
mus aut quid
bibemus aut
quid operie
mur ³² haec eni-
gentes inqui
runt. scit au
tem pater ues
ter quonia-
horum om
nium indige
tis ³³ quaerite
ergo regnu-

di. et iustitia-
eius et haec
omnia praes
tabuntur uo
bis. ³⁴ nolite
solliciti esse
in crastinu-
crastinus eni-
dies sollici
tus erit sibi
ipse sufficit
diei malitia
sua.
⁷¹ Nolite iucare
ut non iudi
cemini ² in quo
enim iudicio
iudicaberitis

iudicabitur
de uobis et in
qua mensu
ra mensi fue
ritis metie
tur de uobis.
³ Quid autem
uides festu
cam in oculo
fratris tui et
trabem in o
culo tuo no-
uides ⁴ aut quo
modo dicis
fratri tuo si
ne eiciam fes
tucam de ocu
lo tuo et ecce

Fol. 25.

trabis est in
oculo tuo ⁵ hy
pocrita eice
primum tra
bem de ocu
lo tuo et tunc
uidebis festu
cam de oculo
fratris tui.
⁶ Nolite dare
sanctum ca
nibus neque
miseritis mar
garitas ues
tras ante por
cos ne forte
conculcent
eas pedibus

suis et conuer
si disrumpant
uos. ⁷ petite
et dabitur uo
bis quaerite et
inuenietis pul
sate et aperie
tur uobis ⁸ om
nis enim qui
petit accipit
et qui quaerit
inuenit et pul
santi aperie
tur. ⁹ aut quis
ex uobis ho
mo a quo pe
tet filius eius
panem numquid

lapidem por
rigit ei ¹⁰ aut si
piscem petit
numquid ser
pentem porri
git ei. ¹¹ si ergo
uos cum sitis
mali nostis bo
na data dare
filiis uestris
quanto magis
pater uester
qui in caelis
est dabit bona
petentibus se.
¹² Omnia ergo
quaecumque
uultis ut faci

ant uobis ho
mines bona
ita et uos faci
te illis haec est
enim lex et pro
phetæ.
¹³ Intrate per a-
gustam por
tam quam la
ta et spatiosa
est uia quæ
ducit ad per
ditionem et
multi sunt qui
intran per ea-
¹⁴ quam angus
ta porta et ar
ta est uia quæ

Fol. 26.

ducit ad uita-
et pauci sunt
qui inueniunt
eam.

¹⁵ Attendite uo-
bis a falsis pro-
phetis qui ue-
niunt ad uos
in uestitu ouiu-
intus autem
sunt lupi rapa-
ces ¹⁶ a fructibus
eorum cog-
noscetis eos.
Num colligunt
de spinis uuas
aut de tribo-
lis ficus. ¹⁷ sic om-

nis arbor bo-
na bonos fruc-
tos facit mala
autem arbor
malos fructos
facit.

¹⁸ Non potest ar-
bor bona ma-
los fructos
facere neque
arbor mala
bonos fructos
facere ¹⁹ om-
nis ergo arbor
quae non facit
fructum bo-
num excide-
tur et in ignem

mittetur ²⁰ ita
que ex fruc-
tibus eoru-
cognoscetis
eos. ²¹ non o-
nis qui dicit
mihi dñe. dñe.
intrabit in reg-
num caeloru-
sed his qui fa-
cit uoluptate-
patris mei qui
in caelis est
ipse intrabit
in regno cae-
lorum.

²² Multi mihi di-
cent in illa die

dñe. dñe. no-
ne in nomine
tuo propheta
uimus et in no-
mine tuo dae-
monia eieci
mus et in tuo
nomine uir-
tutes multas
fecimus ²³ et
tunc iurabo
illis quia non no-
bi uos discedite
a me omnes qui ope-
ramini iniquitate-.

²⁴ Omnis ergo
qui audit uer-
ba mea haec

Fol. 27.

et facit ea simi-
lis est uiro sa-
pienti qui ae-
dificauit do-
mum suam
supra petra-
²⁵ descendit plu-
bia flauerunt
uenti aduene-
runt flumi-
na et offende-
runt in domu-
illam et non
cecidit fun-
data enim ■
rat super pe-
tram.

²⁶ Et omnis qui

audit uerba
mea haec et
non facit ea
similis est ui-
ro stulto qui
aedificabit do-
mum suam
supra harena-
²⁷ descendit plu-
uia flauerunt
uenti aduene-
runt flumina
et offenderunt
in domum il-
lam et cecidit
et facta est rui-
na eius magna.

²⁸ Et factum est

cum consu-
masset ihs. uer-
ba haec admi-
rabantur tur-
bae super doc-
trinam eius.
²⁹ erat enim do-
cens eos sicut
potestatem
habens non
sicut sicut
scribae et pha-
risaei eorum.
⁸¹ Et descende-
te eo de mo-
te secutae sunt
eum turbae
multae. ² et ec

ce leprosus
quidam ueni-
ens adorabat
eum dicens
dñe. si uis po-
tes me mun-
dare ³ et exte-
dens manu-
tetigit eum
ihs. dicens uo-
lo mundare
et confestim
mundata est
lepra eius.
⁴ Et ait illi ihs. ui-
de nemini di-
xeris sed ua-
de ostende te

Fol. 28.

sacerdoti et
offers munus
quod praece
pit moyses
in testimonio
um illis.

⁵ Post haec au
tem cum in
troisset cha
farnaum ac
cessit ad eu
quidam cen
turio rogans
eum ⁶ et dicens
dñe. puer me
us iacet in do
mo paralyti
cus et male

torquetur.
⁷ Ait illi ihs. ego
ueniam et cu
rabo eum.
⁸ Et respondens
centurio ait
illi dñe. non
sum dignus
ut intres sub
tectum meu
sed tantum
dic uerbo et
sanabitur pu
er ⁹ nam et ego
homo sum
sub potestate
constitutus
habens sub me

militis et di
co huic uade
et uadit et alio
ueni et uenit
et seruo meo
dico fac hoc
et facit.

¹⁰ Audiens aute
ihs. miratus
est et seque
tibus se dixit.
Amen dico uo
bis non inue
ni tantam fi
dem in istra
hel. ¹¹ dico au
tem uobis
quod multi

ab oriente et
occidente
uenient et re
cumbent cu
abraham et
isac. et. iacob.
in regno cae
lorum ¹² filii
autem reg
ni huius ibunt
in tenebras
exteriores
ibi erit fletus
et stridor
dentium.
¹³ Et dixit ihs. ce
turioni uade
sicut credi

Fol. 29.

disti fiat tibi
et sanatus est
puer ex illa
hora.

¹⁴ Et cum uenis
set ihs. in do
mum petri
uidit socru
eius iacente
et febricitan
tem ¹⁵ et tetigit
manum eius
et remisit ea
febris et sur
rexit et minis
trabat eis.
¹⁶ Uespere aute
facto optule

runt illi mul
tos daemonia
habentes et
eiciebat sps.
immundos
uerbo et om
nes male ha
bentes cura
uit ¹⁷ ut adimple
retur quod
dictum est
per eseiam
prophetam
dicentem.
>quia ipse in
>firmitates
>nostras acce
pit et aegri

>monia nos
>tra portauit.

¹⁸ Uidens autem
ihs. turbas mul
tas circum se
iussit discipu
los suos ire
trans fretu.
¹⁹ Et accedens
quidam scri
ba ait illi ma
gister sequar
te quocumque
ieris.

²⁰ Dicit ei ihs. uul
pes fobeas ha
bent et uolu
cres caeli ni

dos ubi requi
escant filius
autem homi
nis non habet
ubi caput suu
declinet.

²¹ Alius autem
discipulus
ait illi dñe.
permitte
mihi primu
ire et sepeli
re patrem meu.
²² Ad ipse ait illi
sequere me
et remitte mor
tuos sepelire
mortuos suos.

Fol. 30.

²³ Et ascenden-
te eo in naucu-
la secuti sunt
eum discipu-
li eius ²⁴ et ecce
motus mag-
nus factus est
in mari ita ut
naucula ope-
raretur fluc-
tibus ipse ue-
ro dormie-
bat. ²⁵ et acces-
serunt disci-
puli eius et sus-
citauerunt
eum dicen-
tes dñe. libe-

ra nos perimus.

²⁶ Ait illis ihs. quid
timidi estis
modicae fidei.
Tunc surgens
imperauit ue-
to et mari et
facta est tra-
quillitas mag-
na. ²⁷ illi autem
homines mi-
rati sunt dice-
tes qualis est
hic quod ue-
ti et mare obau-
diunt eum.
²⁸ Et cum uenis-
set trans fretu-

in regione-
gerasenu-
occurerunt
ei duo homi-
nes daemo-
nia habentes
de monume-
tis exeuntes
nimis pericu-
losi ita ut nemo
possit transi-
re per uiam
illam. ²⁹ et clama-
bant dicentes
quid nobis et
tibi ihs. fili dñi.
uenisti ante
tempus tor-

quere nos.

³⁰ Erat autem no-
longe ab eis
grex porcoru-
multorum
pascentium
³¹ daemones
autem roga-
bant eum di-
centes si eicis
nos mitte nos
in graegem
porcorum.

³² Et ait illis ihs. ite.
ad illi exeuntes
abierunt in
porcos et ec-
ce impetum

Fol. 31.

abiit totus grex
ille per prae-
ceps in mare
et mortui sunt
in aquis.

³³ Hii autem qui
eos pascebant
fugierunt et
uenientes in
ciuitate nun-
tiauērunt o-
nia et de his
qui daemo-
nia habebant.

³⁴ Et ecce tota ci-
uitas exiit ob-
uiam ihs. et
uiso eo roga-

bant eum ut
transiret a fi-
nibus eoru-.

⁹¹ Et ascendens
in naucula
transfretauit
et uenit in ci-
uitatem.

² Et ecce optule-
runt ei para-
lyticum iace-
tem in lecto
et uidens ihs fide-
illorum dixit
paralytico cons-
tans esto fili
remissa sunt
tibi peccata tua.

³ Quidam aute-
ex scribis dixe-
runt intra se
hic blasphe-
mat. ⁴ et cum
uidisset ihs.
cogitationes
eorum dixit
ut quid cogi-
tatis mala in
cordibus uest-
ris ⁵ quid est
facilius dice-
re dimissa sunt
tibi peccata
aut dicere sur-
ge etambu-
la ⁶ ut sciatis au-

tem quonia-
filius homi-
nis habet po-
testatem in ter-
ram dimitte-
di peccata tunc
ait paralytico
surge tolle
lectum tuum
et uade in do-
mum tuam
⁷ et surrexit
et abiit in do-
mum suam.
⁸ Hoc uiso tur-
bae timuerunt
et honorifi-
caberunt dñm.

Fol. 32.

qui tantam
dedit homini
bus potestate.

⁹ Et cum transiret
inde ihs.

uidit homi
nem sedente

in taeloneo

mattheum

nomine et ait

illi sequere

me. et surgens

secutus est

eum.

¹⁰ Et factum est

recumben

te eo in domu

ecce multi pu

blicani et pec
catores uene

runt et recu

bebant cum

ihu. et cum dis

cupulis eius

¹¹ et uidentes

pharisaei dice

bant discipu

lis eius quare

magister ues

ter cum publi

canis et pec

catoribus ma

ducat.

¹² Ad ihs. audiens

ait non est opus

sanis medicus

sed male ha
bentibus ¹³ eu

tes autem dis

cite quid sit

>misericor

>diam uolo et

>non sacrifi

>cium.

Non ueni uo

care iustos

sed peccato

res. ¹⁴ tunc ac

cesserunt ad

eum discipu

li iohannes di

centes quare

nos et phari

saei ieiunamus

frequenter

discipuli aute

tui non ieu

nant.

¹⁵ Et ait illis ihs.

numquid pos

sunt filii spo

si iaiunare qua

diu cum illis

est sponsus

uenient aute

dies cum au

feretur ab e

is sponsus et

tunc ieiuna

bunt in illis

diebus.

¹⁶ Nemo autem

Fol. 33.

committit

scissuram pa

ni rudis in ues

timentum ue

tus tollit eni

fortitudine

eius a uestime

to et peior fit

scissura.

¹⁷ Neque mittunt

uinum nouu

in utres uete

res alioquin

rumpentur

utres et uinu

effundetur

et utres peri

bunt sed uinu

nouum in utres

nouos mittunt

et ambo ser

uabuntur.

¹⁸ Haec illo loque

te ad eos ecce

princeps unus

accessit no

mine iairus

et adorabat eu

dicens filia mea

modo defunc

ta est sed ue

ni impone ma

num super

eam et uiuet.

¹⁹ Et surgens ihs.

sequebatur

eum cum dis
cupulis suis.

²⁰ Et ecce muli

er quae san

guinis fluxu

habebat. xii. a

nis accessit

retro et teti

git uestime

tum eius ²¹ dice

bat enim intra

se si tetigero

tantum ues

timentum

eius salua ero.

²² Ad ille conuer

sus uidens ea

dixit constans

esto filia fides

tua te saluam

fecit. et salua

facta est mu

lier ex illa hora.

²³ Et cum uenis

set ihs. in do

mum princi

pis uidens tu

bicines et tur

bam tumult

uantem ²⁴ dice

bat recedite

non est eni

puella mor

tua sed dor

miit. et deride

bant eum.

Fol. 34.

²⁵ Et cum eiec
ta esset tur
ba uenit et te
nuit manu
eius et surre
xit puella ²⁶ et
exiit fama
haec in uni
uersam ter
ram illam.
²⁷ Et transeun
te inde ihs. se
cuti sunt eu
duo caeci cla
mantes et di
centes mise
rere nostri
fili dauid ²⁸ et

uenit in domu
et accesserunt
ad eum duo
caeci et dixit
illis ihs. cre
ditis quod pos
sum haec fa
cere. dicunt
ei utique dñe.
²⁹ tunc tetigit
oculos eoru
dicens secu
dum fidem
uestram co
tingat uo
bis. ³⁰ et aperti
sunt oculi il
lorum.

Et commina
tus est illis ihs.
dicens uide
te ne quis sci
at. ³¹ illi aute
exeuntes dif
famauerunt
eum in tota
terra illa.
³² Egressis aute
illis ecce op
tulerunt ei
hominem
mutum et sur
dum et dae
monium ha
bentem ³³ et eiec
to daemónio

locutus est
mutus et mi
ratae sunt tur
bae dicentes
numquam
taliter appa
ruit in istra
hel. ³⁴ pharisaei
autem dice
bant in belze
bul rege dae
moniorum
eicit hic dae
mones.
³⁵ Et circuibat
ihs. ciuitates
omnes et cas
tella docens

Fol. 35.

in synagogis
eorum et prae
dicans euan
gelium reg
ni et curans
omnem lan
guorem et o
nem infirmi
tatem et mul
ti secuti sunt
eum.
³⁶ Uidens autem
turbas miser
tus est illis quod
essent uexati
et iacentes
sicut oues no
habentes pas

torem.

³⁷ Tunc dicit dis
cipulis suis
messis quide
multa opera
rii autem pau
ci ³⁸ rogare ergo
dñm. messis
ut mittat ope
rarios in mes
sem suam.
¹⁰¹ Et conuocatis
xii. discipulis
suis dedit illis
potestatem
sp̃m. immu
dorum ut ei
cerent eos

et curarent
omnem lan
guorem et o
nem infirmi
tatem in plebe.
² Duodecim au
tem aposto
lorum nomi
na sunt haec
primus simo
qui dicitur
petrus et an
dreas frater
eius. ³ iacobus
zebedaei et
iohannes fra
ter eius. phi
lippus et bar

tholomaeus
et mattheus
publicanus
et iacobus al
phei. et iudas
zelotes et tho
mas ⁴ et simo
cananeus et
iuda scarioht
qui tradidit
eum.

⁵ Hos. xii. misit
ihs. praecipi
ens eis et di
cens in uia
gentium ne
abieritis et
in ciuitatibus

Fol. 36.

samaritano
rum ne intra
ueritis ⁶ sed
potius ite ad
oues quae pe
rierunt do
mus istrabel.
⁷ Euntes aute-
praedicare
dicentes quia
adpropinqua
uit regnum
caelorum.
⁸ Infirmos cu
rate mortu
os suscite
leprosos mu-
date daemo

nia eicite gra
tis accepistis
gratis date.
⁹ Nolite possi
dere auru-
neque arge-
tum neque
pecuniam in
zonis uestris
¹⁰ non peram
in uiam neq-
duas tunicas
neque calcia
menta neque
uirgam in ma
nibus uestris
dignus est enim
operarius

mercedem
suam.
¹¹ In quamcum
que enim ci
uitate intra
ueritis inter
rogate quis
in ea dignus
sit et ibi mane
te donec exe
atis ¹² intrantes
autem in do
mum saluta
te eam dice-
tes pax huic
domui ¹³ et si
fuerit domus
illa digna pax

uestra ueni
et super eam
si autem no-
fuerit digna
pax uestra ad
uos reuerte
tur. ¹⁴ et qui
cumque no-
receperint uos
neque audie
rint sermo
nes uestros.
Exeuntes fo
ras de domo
illa uel ciuita
te excutite
puluerem
de pedibus

Fol. 37.

uestris.
¹⁵ Amen dico uo
bis tolerabi
lius erit ter
rae sodomo
rum et gomor
reorum in
die iudicii qua-
illi ciuitati.
¹⁶ Ecce ego mit
to uos sicut
oues in me
dio luporu-
estote ergo
prudentes
sicut serpe-
tes et simpli
ces sicut co

lumbae.
¹⁷ Et adtendite
uobis ab ho
minibus tra
dent enim uos
in conciliis et
in synagogis
suis flagella
bunt uos ¹⁸ et
apud reges et
praesides sta
bitis propter
me in testimo
nium illis et
gentibus.
¹⁹ Cum autem
tradent uos
nolite cogitare

quid loqua
mini dabitur
enim uobis
in illa hora
quid loquami
ni ²⁰ non enim
uos estis qui
loquimini sed
spiritus patris
uestri loqui
tur in uobis.
²¹ Tradet autem
frater fratre-
in mortem
et pater filiu-
et insurgent
fili in paren
tes et morte

eos adficiant
²² et eritis odio
omnibus ho
minibus prop
ter nomen
meum qui
autem per
seueraberit
usque in fine-
hic saluus erit.
²³ Cum autem
persequen
tur uos in is
tam ciuitate-
fugite in alia-
quod si in alia-
persequen
tur uos fugite

Fol. 38.

in aliam.
Amen dico uo
bis non con
summabit
ciuitates is
trahel donec
ueniat filius
hominis.
²⁴ Non est disci
pulus super
magistrum
neque seruus
super domi
num.²⁵ satis est
discipulo ut
sit sicut ma
gister eius et
seruo sicut

dominus eius.
Si patrem fami
lias uelzebul
uocauerunt
quanto ma
gis domesti
cos eius.²⁶ ne er
go timueri
tis eos. nihil
enim opertu
quod non re
uelabitur et
occultum
quod non sci
etur.

²⁷ Quod dico uo
bis in tenebris
dicite in lu

mine et quod
in aure audi
tis praedicate
super tecta
²⁸ et nolite time
re eos qui oc
cidunt corpus
animam aute
non possunt
occidere sed
potius eum ti
mete qui po
test animam
et corpus per
dere in gehe
nam.
²⁹ Nonne duo
passeres asse

ueniunt et
unus ex illis
non cadit su
per terram
sine uolunta
te patris uest
tri qui est in
caelis ³⁰ sed et
capilli capitis
uestri nume
rati sunt om
nes ³¹ nolite er
go timere mul
to uos melio
res estis pas
seribus.
³² Omnis ergo
qui confite

Fol. 39.

bitur me co
ram homini
bus confite
bor et ego eu
coram patre
meo qui est
in caelis.
³³ Qui autem ne
gaberit me
coram homi
nibus negabo
et ego eum
coram patre
meo qui est
in caelis.
³⁴ Nolite arbi
trari quia ue
ni mittere

pacem in ter
ram non ue
ni pacem mit
tere sed gla
dium ³⁵ ueni eni
separare fili
um aduersus
patrem suu
et filiam aduer
sus matrem
suam et nuru
aduersus so
crum suum
³⁶ et inimici ho
minis domes
tici eius.
³⁷ Qui diligit pa
trem aut matre

plus quam me
non est me
dignus et qui
amat filium
aut filiam sua
plus quam me
non est me
dignus ³⁸ et qui
non accepe
rit crucem
suam et secu
tus fuerit me
non est me
dignus.
³⁹ Qui inuenit ani
mam suam
perdet illa
et qui perdi

derit anima
suam prop
ter me inue
niet eam.
⁴⁰ Qui recipit uos
me recipit
et qui me re
cipit recipit
eum qui me
misit.
⁴¹ Qui recipit pro
phetam in no
mine prophe
tae merce
dem prophe
tae accipiet
et qui recipit
iustum in no

Fol. 40.

mine iusti
mercede—
iusti accipiet.
⁴² Et quicumque
potum dede-
rit uni ex mi-
nimis istis
calicem aquae
frigidi tan-
tum in nomi-
ne meo ame—
dico vobis
quia non pe-
ribit merces
eius.
¹¹ Et factum est
cum consu—
masset ihs.

uerba haec
praeci-
piens
xii. discipulis
suis transiit
inde ut doce-
ret et praedi-
caret in ciui-
tatibus eoru—.
² Iohannes aute—
cum audis-
set in carcere
opera xpi. mit-
tens discipu-
los suos ³ et ait
illis euntes
dicite tu es qui
uenturus es
an alium ex

pectamus.
⁴ Respondens
autem ihs. ait
illis euntes re-
nuntiate io-
hanni quae
auditis et ui-
detis ⁵ caeci
uident et clau-
di ambulant
leprosi mun-
dantur et sur-
di audiunt et
mortui resur-
gunt et paupe-
res euangeli-
zantur ⁶ et be-
atus qui in me

non fuerit
scandalizatus.
⁷ Abeuntibus
autem illis
coepit ihs. di-
cere ad turbas
de iohanne
baptista quid
existis in de-
sertum uide-
re arundine—
a uento mo-
ueri ⁸ sed quid
existis uide-
re homine—
mollibus uesti-
mentis in
dutum ecce

Fol. 41

qui mollibus
uestiuntur
in domibus
regum sunt
⁹ sed quid exis-
tis uidere pro-
phetam dico
uobis etiam
plus quam pro-
phetam. ¹⁰ hic est
de quo scrip-
tum est.
> ecce ego mit-
> to angelum
> meum ante
> faciem tua—
> et parauit uia—
> tuam ante te.

¹¹ Amen dico uo-
bis non surre-
xit inter natos
mulierum
propheta ma-
ior iohanne
baptista qui
autem minor
est in regno
caelorum
maior eius est.
¹² A diebus aute—
iohannis bap-
tistae usque
nunc regnu—
caelorum co-
gitur et coge—
tes diripiunt

illud.
¹³ Omnis enim
propheta et
lex usque ad
iohannem pro-
phetauerunt
¹⁴ et si uultis sci-
re ipse est he-
lias qui uen-
turus est ¹⁵ qui
habet aures
audiendi au-
diat.
¹⁶ Cui autem si
mile aestima-
bo generatio
nem istam
similis est pue

ris sedenti
bus in foro
et clamanti-
bus ad inuice—
¹⁷ dicentes ca—
tabimus uo-
bis et non sal-
tastis lamen-
tauimus uo-
bis et non pla—
xistis ¹⁸ uenit
enim iohan-
nes neque
manducans
neque bibens
et dicunt dae-
monium ha-
bet ¹⁹ uenit filius

Fol. 42.

hominis ma-
ducans et bi-
bens et dicunt
ecce homo
uorax et po-
tator publica-
norum et pec-
catorum
amicus.

²⁰ Tunc coepit im-
properare
ciuitatibus
in quibus fac-
tae sunt plu-
rimae uirtu-
tes eius quod
non egerint
paenitentia-.

²¹ Uae tibi coro-
zain et bethsai-
da quia si in ty-
ro et sidone
factae essent
uirtutes quae
factae sunt i-
uobis olim in
cilicio et cine-
re paenitentia-
egissent ²² ueru-
tamen dico
uobis tyro et
sidoni tolera-
bilis erit in
die iudicii qua-
uobis.

²³ Et tu capharnaum

numquid us-
que ad caelum
exaltaberis
aut usque in
infernum dis-
cendis. quia
si in sodomis
factae fuissent
in te forte ma-
sissent usque
in hodiernum
diem.

²⁴ Amen dico uo-
bis quia terrae
sodomorum
remissius erit
in die iudicii
quam uobis.

²⁵ In illo tempo-
re respondens
ih̄s. dixit con-
fiteor tibi pa-
ter dñe. dñs.
caeli et terrae
quia abscon-
disti haec a sa-
pientibus et
prudentibus
et reuelasti
ea paruolis
²⁶ ita pater quo-
niam sic fuit
beneplacitum
ante te.

²⁷ Omnia mihi
tradita sunt

Fol. 43.

a patre meo
et nemo nouit
filium nisi pa-
ter neque pa-
ter quis no-
uit nisi filius
et cui uolue-
rit filius re-
uelare.

²⁸ Venite ad me
omnes qui
laboratis et
onerati estis
et ego reficia-
uos ²⁹ tollite
iugum meu-
super uos et
discite a me

quia mitis su-
et humilis cor-
de et inuenie-
tis requiem
animis ues-
tris ³⁰ iugum
enim meu-
suauis est et
onus meu-
leue est.

¹² In illo tempore
abiit ih̄s. per
segetes sabbat-
is discipuli au-
tem eius esu-
rientes coe-
perunt uelle
re spicas et

manducare.

² Pharisei aute-
m uidentes illos
dixerunt ei
ecce discipu-
li tui faciunt
quod non li-
cet eis facere
sabbatis.

³ Ad ipse dixit
eis non legis-
tis quid fece-
rit dauid cum
esuriret ip-
se et qui cum
illo erant ⁴ quo-
modo intro-
iuit in domum

dei. et panes pro-
positionis
manducabit
quos non li-
cebat eis man-
ducare neque
his qui cum
illo erant nisi
solis sacer-
dotibus.

⁵ Aut non legis-
tis in lege quia
sabbatis sacer-
dotes in tem-
plo sabbatum
uiolant et si-
ne crimine
sunt. ⁶ dico

Fol. 44.

autem uobis
quia sabbato
maior est hic
⁷ si enim scire
tis quid est mi
sericordia⁻
uolo quam
sacrificium
numquam
condemnas
setis innoce⁻
tes ⁸ dñs. est
enim sabba
ti filius ho
minis.

Et inde transi
ens uenit in
synagoram

eorum ¹⁰ et ec
ce homo erat
manum ha
bens aridam
et interroga
bant eum di
centes si licet
sabbatis cu
rare ut accu
sarent eum
¹¹ ipse autem
dixit illis.
Quis ex uobis
habet obem
unam et ceci
derit in fobea⁻
sabbatis ea no⁻
tenebit eam

et leuabit ¹² qua⁻
to magis me
lior est homo
oue ita⁹ licet
sabbatis be
ne facere.

¹³ Tunc ait homi
ni extende ma
num tuam
et extendit ma
num suam
et restituta est
ei sicut altera.

¹⁴ Et exeuntes
pharisaei co⁻
silium facie
bant aduer
sus eum ut

eum perde
rent.

¹⁵ Ihs. autem sci
ens secessit
inde. et se
quebantur
eum multi
et curauit eos
¹⁶ omnes aute⁻
quos curauit
praecepit eis
ne peruulga
rent illum ¹⁷ ut

adimplere
tur quod dic
tum est per
eseiam pro
phetam dicente⁻

Fol. 45.

¹⁸ ecce puer
> meus quem
> elegi dilectus
> meus in quo
> bene placu
> it anima mea
> ponam spm.
> meum super
> eum et iudi
> cium genti
> bus adnunti
> abit ¹⁹ non co⁻
> tendet neq.
> clamabit ne
> que audiet
> aliquis in pla
> teis uocem
> eius ²⁰ harun

> dinem quas
> satam non
> confringet
> et linum fu
> migantem
> non extinguet
> donec eiciat
> uictoriam
> ad iudiciu⁻
²¹ > et in nomine
> eius gentes
> sperabunt.

²² Tunc oblatus
est ei homo
daemonium
habens caecus
et mutus et
surdus et cu

rauit eum ita
ut loquere
tur et uideret
et audiret.
²³ Et stupebant
omnes tur
bae et dicebant
numquid hic
est filius da
uid. ²⁴ farisaei
autem audi
entes dixerunt
hic non eicit
daemones
nisi in belze
bul principe⁻
daemonioru⁻.

²⁵ Ihs. autem sci
ens cogitatio
nes eorum
dixit eis om
ne regnum
diuisum co⁻
tra se desola
bitur et om
nis ciuitas uel
domus diui
sa contra se
non stabit ²⁶ si
enim satanas
satanan eicit
aduersus se
diuisus est quo
modo ergo
stabit regnu⁻
eius ²⁷ quod si

Fol. 46.

ego in belze
bul eicio dae
monia filii ues
tri in quo eici
unt ideo ipsi
iudices erunt
uestri. ²⁸ si au
tem in spū. dī.
eicio daemo
nia utique ad
propiauit in
uos regnu
dī. ²⁹ aut quomo
do potest quis
intrare in do
mum fortis
et uasa eius
diripere nisi

prius ipsum
alligaberit for
tem et tunc
domum illius
diripiet.

³⁰ Qui non est me
cum contra
me est et qui
non congrae
gat mecum
dispargit.

³¹ Ideo dico uo
bis omne pec
catum et blas
phemia remit
tetur homi
nibus qui au
tem in spm.

sanctum blas
phemaberit
non remitte
tur illi peccatu.

³² Et quicumque
dixerit uerbu
contra filiu
hominis re
mittetur ei.
qui autem di
xerit contra
sp̄m. sanctu
non remitte
tur ei neque
in hoc saecu
lo neque in
futuro.

³³ Aut facite ar

borem bona
et fructum
eius bonum
aut facite ar
borem mala
et fructum
eius malum
nam ex fruc
tu arbor cog
noscitur. ³⁴ pro
genies uipe
rarum quo
modo potes
tis bona loqui
cum sitis ma
li ex abunda
tia enim cor
dis os loquitur

Fol. 47.

³⁵ bonus enim
homo de bo
no thesauro
profert bona
et malus ho
mo de malo
thesauro pro
feret mala.

³⁶ Amen dico uo
bis quoniam
omnem uer
bum otiosu
quod locuti
fuerint homi
nes reddent
eius ratione
in die iudicii
³⁷ unusquisque

enim uerbis
suis iustifica
bitur et uer
bis suis con
demnabitur.
³⁸ Tunc adierunt
eum quidam
de scribis et
farisaeis di
centes magis
ter uolumus
aliquid a te sig
num uidere.

³⁹ Ihs. autem res
pondens ait
illis generatio
mala et adul
tera signum

quaerit et sig
num non da
bitur ei nisi sig
num ionae
prophetae ⁴⁰ si
cut enim fuit
ionas in uen
tre ceti tribus
diebus et tri
bus noctibus
sic erit et fili
us hominis
in corde ter
rae tribus die
bus et tribus
noctibus.

⁴¹ Uiri nineuitae
surgent in iu

dicio cum ge
neratione is
ta et condem
nabunt eam
quia paenite
tiam egerunt
in praedica
tionem ionae
et ecce plus
hic quam io
nas. ⁴² regina
austri resur
get in iudicio
cum genera
tione ista et
condemna
bit eam quia
uenit ab ultimis

Fol. 48.

partibus ter
rae audire sa
pientiam sa
lomonis et
ecce plus hic
quam salomo[—].

⁴³ Cum autem
immundus
sp̄s. exierit
ab homine
ambulat per
loca arida et
deserta quae
rens requie[—]
et non inue
niet ⁴⁴ tunc di
cit reuertar
in domum

unde exiui
et ueniens si
inuenerit
uacentem
scopis mun
datam et or
natam ⁴⁵ tunc
uadit et adsu
mit secum
alios septe[—]
sp̄s. nequiores
quam se et i[—]
trantes habi
tant in eo et
fiunt nobis
sima homi
nis illius peio
ra magis qua[—]

priora sic erit
generationi
huic pessimae.

⁴⁶ Haec eo loque[—]

te ad turbas
ecce mater
eius et fratres
stabant foris
quaerentes
loqui cum eo.

⁴⁷ Dixit autem
ei quidam ec
ce mater tua
et fratres tui
foris stant
quaerentes
loqui tecum.

⁴⁸ Ad ipse respo[—]

dens dicenti
sibi ait quae
est mihi ma
ter mea et fra
tres mei ⁴⁹ et
extendens
manum in
discipulos su
os dixit ecce
mater mea

et fratres mei
⁵⁰ quicumque
enim fecerit
uoluntate[—]
patris mei qui
in caelis est
ipse meus et
frater et soror

Fol. 49.

et mater est.
¹³ Eodem die exi
it ihs. secus
mare et sede
bat ² et congrae
gatae sunt ad
eum turbae
ita ut in naui
culam asce[—]
deret et sede
ret et omnes
turbae stabant
in litore ³ et lo
cutus est ad
eos multa in
parabolis di
cens.
Ecce exiit se

minator se
minare seme[—]
suum ⁴ et cu[—]
seminat quae
dam cecide
runt secus
uiam et ue
nerunt uo
lucres caeli
et comede
runt ea ⁵ quae
dam autem
cecidērunt
in petrosa lo
ca ubi non ha
bebant terra[—]
multam et co[—]
tinuo exhor

ta sunt quia
non habebant
altitudine[—]
terrae ⁶ sole
autem orto
aestuauerunt
et quia non
habebant ra
dicem arue
runt ⁷ alia au
tem cecide
runt in spinis
et creuerunt
spinae et suf
focauerunt
eam. ⁸ alia ue
ro ceciderunt
in terram

bonam et da
bant fructu[—]
quaedam ce[—]
tensimum
aliud sexage[—]
simum aliut
uero trice[—]
simum ⁹ qui
habet aures
audiendi au
diat.

¹⁰ Et accedentes
discipuli eius
dixerunt ei
quare in pa
rabolis loque
ris ad eos.

¹¹ Ad ipse respo[—]

Fol. 50.

dens ait illis
quia uobis da-
tum est nos-
se mysteria
regni illis au-
tem non est
datum.

¹² Qui enim ha-
bet dabitur
ei et abunda-
bit qui aute-
non habet et
quod habet au-
feretur ab eo.

¹³ Ideo non in pa-
rabolis loquor
illis ut uiden-
tis non uide-

ant et audie-
tes audiant et
non intelle-
gant ne qua-
do conuer-
tantur ¹⁴ et tunc
in illis sermo
prophetarum
dicentis.

> uade et dic
> populo huic
> aure audie-
> tis et non in-
> tellegetis et
> uidentes ui-
> debitis et no-
> uidebitis ¹⁵ in-
> grassatum est

> enim cor po-
> puli huius et
> auribus suis
> grauiter au-
> dierunt et
> oculos suos
> grauauerunt
> ne quando
> oculis uide-
> ant et auri-
> audiant et
> corde intel-
> legant et co-
> uertantur
> et sanem eos
> ingrossatum
> est enim cor
> populi huius

> et aures eo-
> rum obstrue-
> et oculos eo-
> rum grauia
> ne quando
> conuertan-
> tur et sane-
> illos dicit dñs.
¹⁶ Uestri autem
beati oculi qui
uident et au-
res quae au-
diunt.

¹⁷ Amen dico uo-
bis quod mul-
ti prophetarum
et iusti cupie-
runt uidere

Fol. 51.

quae uidistis
et non uide-
runt et audi-
re quae uos
audistis et no-
audierunt.

¹⁸ Uos ergo au-
dite parabo-
lam semina-
tis ¹⁹ omnis qui
audit uerbu-
regni et no-
intelligit ue-
nit malus et
rapit quod se-
minatum est
in corde illi
us hic est qui

secus uiam
seminatus
est. ²⁰ qui au-
tem supra pe-
trosa loca se-
minatus est
hic est qui uer-
bum audit et
continuo cu-
gaudio acci-
pit illud ²¹ sed
non habet in-
se radicem
sed est tempo-
ralis facta au-
tem tribulatio
ne uel perse-
cutionem

propter uer-
bum continu-
o scandaliza-
tur ²² qui aute-
in spinis semi-
natus est hic
est qui uerbu-
audit et per
sollicitudine-
saeculi huius
et uoluptates
diuitiarum
suffocant uer-
bum et sine
fructu effi-
citur.

²³ Qui uero in ter-
ram bonam

seminatus
est hic est qui
audit uerbu-
et intelligit
tunc fructu-
adferet et fa-
cit alium qui
dem centen-
simum aliut
sexagesimu-
aliud uero
tricensimu-
qui habet au-
res audiat.

²⁴ Aliam parabo-
lam proposu-
it illis dicens
simile est reg-

Fol. 51 bis.

num caeloru-
homini qui se
minauit bo-
num seme-
in agro suo
²⁵ cum autem
dormirent
homines eius
uenit inimi-
cus eius et
supersemi-
nauit zizania
in trititicum
et abiit ²⁶ sed
cum creuis-
set herba et
fructum fe-
cisset tunc

apparuerunt
zizania.

²⁷ Accesserunt
autem serui
patris fami-
lias et dixerunt
ei domine no-
ne bonum se-
men seminas-
ti in agro tuo
unde ergo ha-
bet zizania.

²⁸ Et ait illis inimi-
cus homo hoc
fecit dicunt
ei serui uis-
imus et colli-
gimus ea ²⁹ ad

ait illis nolite
ne forte col-
ligentes ziza-
nia eradice-
tis simul et
trititicum ³⁰ sed
sinite utraq-
crescere us-
que ad messe-
et in tempore
messis dica-
messoribus
colligite pri-
mum zizania
et alligate ea
fasciculos ad
comburen-
dum trititicu-

autem con-
gragate in
horreum meu-.

³¹ Aliam parabo-
lam locutus
est illis dicens
simile est reg-
num caeloru-
grano sinapis
quod accipi-
ens homo
seminauit
in agrum suu-

³² quod mini-
mum quide-
est omnibus
seminibus
cum autem

Fol. 52.

creuerit ma-
ius fit omni-
bus holeribus
et fit arbor
talis ita ut uo-
lucres caeli
ueniant et ha-
bitent in ra-
mis eius.
³³ Aliam parabo-
lam locutus
est eis simile
est regnum
caelorum
fermento
quod accep-
tum mulier
abscondit

in farinam
mensuris
tribus donec
fermenta-
tum est totu-.

³⁴ Haec omnia
locutus est
ihs. in parabo-
lis ad turbas
et sine para-
bolis non lo-
quebatur eis
³⁵ ut implere
tur quod dic-
tum erat per
prophetam
dicentem
>aperiam in

>parabolis os
>meum ruc
>tuabor absco-
>sa ante cons-
>titutionem
>mundi.
³⁶ Tunc dimis-
sis turbis abi-
it in domu-
et accesse-
runt ad eu-
discipuli eius
dicentes enar-
ra nobis para-
bolam tritti-
ci et zizanio-
rum agri.
³⁷ Ad ihs. respo-

dens ait qui
seminat bo-
num seme-
est filius ho-
minis ³⁸ ager
autem est
hic mundus
bonum ue-
ro semen hii
sunt filii reg-
ni zizania au-
tem filii sunt
iniqui ³⁹ inimi-
cus autem
qui semina-
uit ea diabo-
lus est mes-
sis uero co-

Fol. 53.

summatio
saeculi est
messores au-
tem angeli sunt
⁴⁰ sicut ergo
colliguntur
zizania et ig-
ni comburu-
tur sic erit
in consum-
mationem
saeculi ⁴¹ mit-
tet filius ho-
minis ange-
los suos et col-
ligent de reg-
no eius om-
nia scandala

et eos qui fa-
ciunt iniqui-
tatem ⁴² et mit-
tent eos in ca-
minum ignis
ibi erit fletus
et stridor
dentium ⁴³ tunc
iusti fulge-
bunt sicut
sol in regno
patris eoru-
qui habet au-
res audiat.

⁴⁴ Aliam simili-
tudinem adi-
ecit dicens
simile est reg-

num caelo
rum thensau-
ro absconso-
in agro que-
cum inuene-
rit homo abs-
condit eum
et prae gaudio
illius uadit et
uendit uniuersa
quae habet
et emit agru-
illum.

⁴⁵ Iterum simili-
le est regnu-
caelorum ho-
mini negoti-
anti quaere-

ti bonam mar-
garitam ⁴⁶ inue-
ta autem prae-
tiosa marga-
rita abiit et
uendidit o-
nia quaecu-
que habuit
et emit eam.

⁴⁷ Iterum simili-
le est regnu-
caelorum
retiae missae
in mari quae
ex omni gene-
re piscium
collegit ⁴⁸ cu-
autem esset

Fol. 54.

impleta edu-
xerunt eam
ad litus et se-
dentes ele-
gerunt opti-
mos pisces
in uasis suis
malos aute-
miserunt
foris.

⁴⁹ Sic erit in co-
summatio
ne saeculi
exibunt an-
geli et sepa-
rabunt ma-
los de me-
dio iustoru-

⁵⁰ et mittent
eos in cami-
num ignis
ibi erit fletus
et stridor
dentium.

⁵¹ Intellexis-
tis haec om-
nia dicunt
ei utique dñe.

⁵² et ait illis ideo
omnis scri-
ba doctus in
regno caelo
rum similis
est homini
patrifamili-
as qui proferit

de thensau-
ro suo noua
et uetera.
⁵³ Et factum est
cum consu-
masset ihs.
parabolas
istas transi-
it inde ⁵⁴ et ue-
niens in patri-
am suam do-
cebat eos in
synagogis
eorum ita
ut mirare-
tur et dice-
rent unde
huic sapien-

tia haec et uir-
tutes ⁵⁵ nonne
hic est filius
ioseph fabri
nonne mater
eius dicitur
maria et fra-
tres eius ia-
cobus et io-
seph et simo-
et iudas ⁵⁶ et so-
rores eius
nonne om-
nes apud nos
sunt unde
ergo huic o-
nia ista ⁵⁷ et sca-
dalizabantur

Fol. 55.

in eo.
 Ihs. autem dixit eis non est propheta sine honore nisi in patria sua et in domo sua¹⁸ et ideo non fecit ibi uirtutes multas propter incredulitatem illorum.
 14¹ In illo tempore audiit herodes tetrarcha famam

ihu.² et ait pueris suis numquid hic est iohannes baptista quem ego decollauit ipse surrexit a mortuis et ideo uirtutes operantur in eo.
 3 Herodes enim tenuit iohannem et alligauit eum et misit in carcerem propter herodiadem

uxorem fratris sui filippi⁴ dicebat enim illi iohannes non licet tibi habere eam⁵ et uolens illum occidere timuit populum quia sicut propheta tam eum habebant.
 6 Die autem natalis herodis saltauit filia herodiadis in medio tri-

clinio et placuit herodi⁷ unde cum iuramento pollicitus est ei dare quodcumque poscisset ab eo.
 8 Ad illam praemonita a matre sua dixit da mihi in disco caput iohannis baptistae.
 9 Et contristatus est rex herodes propter iuramentum

Fol. 56.

et propter simulum recumbentes iussit dari¹⁰ misit autem et decollauit iohannem¹¹ et in carcere¹¹ et adlatum est caput eius in disco et datum est puellae puella autem attulit matris suae.
 12 Et accesserunt discipuli iohannis et tulerunt cor-

pus et sepelierunt illum et uenerunt et renuntiauerunt ihu.
 13 Quo audito ihs. secessit inde in nauicula in locum desertum seorsum.
 Et cum audissent turbae secutae sunt eum pedestres de ciuitatibus et uillis¹⁴ et uidit turbam

multam miseratus est illis et curauit languidos eorum.
 15 Uespere autem facto accesserunt ad eum discipuli dicentes desertus locus est et hora iam praeteriit dimitte turbas ut euntes in castella emant sibi escas.
 16 Ihs. autem dixit

non habent necesse ire date illis uos manducare.
 17 Responderunt ei non habemus nisi quique panes et duos pisces
 18 et ait ihs. adferte eos ad me.¹⁹ et cum iussisset turbam discubere supra fenum acceptis quinque panibus et

Fol. 57.

duobus pis
cibus aspici
ens in caelu⁻
benedixit et
fregit et de
dit discipulis
suis discipu
li autem po
suerunt tur
bis ²⁰ et mandu
cauerunt
omnes et sa
turati sunt
et reliquias
collegerunt
fragmento
rum duode
cim cofinos

plenos.

²¹ Manducan

tium autem

fuit nume

rus. v. milia

uirorum ex

ceptis pueris

et mulieribus.

²² Et statim ihs.

iussit disci

pulos suos

ascendere

in nauicula⁻

et praecede

re trans fre

tum donec

ipse dimitte

ret turbas

²³ et dimissa tur

ba ascendit i⁻

montem so

lus orare.

Uespere aute⁻

facto solus

erat ibi ²⁴ naui

cula autem

iam in medio

mari iacta

batur a fluc

tibus erat eni⁻

illis uentus

aduersari

us. ²⁵ quarta au

tem uigilia

noctis uenit

ad eos ihs. a⁻

bulans supra

mare ²⁶ uide⁻

tes autem il

lum turbati

sunt dicen

tes quia fan

tasma est et

prae timore

clamauerunt

²⁷ statimque

ihs. locutus

est illis dicens

constantes

estote noli

te timere ego su⁻.

²⁸ Respondens

autem ei pe

trus dixit dñe.

Fol. 58.

si tu es iuue

me uenire

ad te super

aquam. ²⁹ ad ip

se ait ueni.

Et descendens

petrus de na

uicula ambu

labat super

aquam ut ue

niret ad ihm.

³⁰ Uidens uero

uentum ua

lidum timu

it et cum coe

pisset mergi

clamauit di

cens dñe. sal

uum me fac

³¹ et continuo

ihs. extendens

manum ad

prehendit eu⁻

et ait illi mo

dicae fidei

quare dubi

tasti.

³² Et cum asce⁻

disset in na

uiculam ces

sauit uentus

³³ qui autem i⁻

nauicula e

rant uenerunt

et adoraue

runt eum

dicentes ue

re filius dñi. est.

³⁴ Et cum trans

fretassent

uenerunt i⁻

terram ge⁻

nesar ³⁵ et cu⁻

cognouissent

eum uiri lo

ci illius ado

rabant eum

et confesti⁻

miserunt in

uniuersam

regionem

illam et optu

lerunt ei om

nes male ha

bentes ³⁶ et ro

gabant eum

ut uel fimbri

am uestime⁻

ti eius tange

rent et quicu⁻

que tetige

runt salui fac

ti sunt.

¹⁵¹ Tunc accesse

runt ad eum

scribae et fa

risaei ab hie

rosolymis

dicentes ² qua

re discipuli

tui transgre

diuntur tra

Fol. 59.

ditionem se
niorum no-
enim lauant
manus suas
cum panem
manducant.

³ Ipse autem res
pondens ait
illis quare et
uos transgre
dimini man
datum dī. prop
ter traditio
nem uestra-

⁴ nam dñs. dixit.
>honora pa
>trem tuum
>et matrem

>tuam et qui
>maledixerit
>patri uel ma
tri morte
moriatur.
⁵ Uos autem di
citis quicum
que dixerit
patri uel ma
tri corbam
quod est mu
nus quodcu-
que est ex me
tibi proderit

⁶ non honori
ficauit patre-
suum et ma
trem et irritu-

facitis uerbu-
dī. propter
traditione-
uestram ⁷ hy
pocrite bene
prophetauit
de uobis esei
as dicens.
⁸ >plebs haec
>labiis me di
>ligit cor au
>tem illoru-
>longe est a me
⁹ >sine causa
>autem colunt
>me docen
>tes doctri
>nas et man

>data hominu-.

¹⁰ Et conuocatis
ad se turbis
dixit eis audi
te uos et intel
legite ¹¹ non
quod intrat
in os inquinat
hominem
sed quod pro
cedit de ore
hoc inquinat
hominem.

¹² Tunc accede-
tes discipuli
eius dixerunt
ei scis quod
farisaei audito

Fol. 59 bis.

egressa] a
finibus illi]s
clamaui]t
[dicens ei mi]
[serere mei]
dñe. fili d]a
uid filia me]a
[seuissime]
[a daemonio]

Fol. 60.

uexatur ²³ ad
ihs. non res
pondit ei uerbu-
Et accedentes
discipuli ro-
gabant eum
dicentes di-
mitte eam
quia sequi-
tur et clamat
post nos.
²⁴ Ipse autem
respondens
ait non su-
missus nisi
ad oues quae
perierunt
domus istra

hel. ²⁵ ad illa
ueniens ado-
rabat eum
dicens adiu-
ua me dñe.
²⁶ Ipse autem
respondens
ait non licet
accipere pa-
nem filioru-
et dare cani-
bus. ²⁷ ad illa
dixit utique dñe.
nam et catel-
li edunt de
micis quae
cadunt de me-
sa dominoru-

suorum.

²⁸ Tunc respo-
dens ihs. ait
o. mulier mag-
na est fides
tua fiat tibi
sicut uis et
sanata est fi-
lia eius ex il-
la hora.
²⁹ Et cum tran-
sisset inde
uenit iteru-
secus mare
galilaeae et
ascendens
in monte se-
debat ibi ³⁰ et

accesserunt
ad eum tur-
bae habentes
secum clo-
dos caecos
debiles mu-
tos et alios
multos et pro-
iecerunt eos
sub pedes eius
et curauit
eos omnes
³¹ ita ut turbae
mirarentur
uidentes mu-
tos loquen-
tes clodos
ambulantes

Fol. 61.

caecos uide-
tes et magni-
ficabant dñm.
istrahel.
³² Ihs. autem co-
uocatis disci-
pulis suis di-
xit misereor
huic turbae
quia triduu-
est iam quod
perseuerant
mecum et no-
habent esca-
et dimittere
eos ieiunos
nolo ne defi-
ciant in uia.

³³ Dicunt aute-
ei discipuli
unde ergo mo-
do in deser-
to panes tan-
tos ut sature-
tur turbae
istae.

³⁴ Et ait illis ihs.
quod panes
habetis. ad
illi dixerunt
septem et pau-
cos piscicu-
los ³⁵ et praece-
pit turbae re-
cumbere
supra terra-

³⁶ et accepit ihs.
vii. panes et
piscis et gra-
tias egit ac-
fregit et de-
dit discipu-
lis suis et dis-
cipuli dede-
runt populo
³⁷ et manduca-
uerunt om-
nes et satura-
ti sunt et quod
habundauit
de panibus
tulerunt .vii.
sportas ple-
nas ³⁸ erant eni-

qui mandu-
cauerant
quattuor mi-
lia hominu-
extra pueros
et mulieres.
³⁹ Et dimissa
turba asce-
dit in nauicu-
la et uenit in
finibus ter-
rae mageda-
16¹ Et accesserunt
ad eum pha-
risaei et sad-
ducaei temp-
tantes et ro-
gauerunt eu-

Fol. 62.

ut signum
de caelo os
tenderet illis.

² Ad ille respo-
dens ait illis
cum sero fac
tum est dici
tis serenu-
erit rubicu-
dum est eni-
cum nubus
caelum. ³ et
mane dicitis
hodie tem
pestas rubi
cundum est
enim cum
tristia caelu-

hypocritae
faciem cae
li nostis aes
timare signa
autem tem
porum non
potestis cog
noscere ⁴ ge
neratio ma
la et adulte
ra quaerit
signum et
signum no-
dabitur ei ni
si signum
ionae pro
phetae. et re
lictis illis abiit.

⁵ Et cum uenis
set trans fre
tum obliti sunt
discipuli eius
panes accipe
re. ⁶ ihs. aute-
dixit illis atte-
dite uobis a
fermento
pharisaeo
rum et sad
ducaeoru-
⁷ Tunc cogita
bant inter
se dicentes.
quia panes
non accepi
mus.

⁸ Quibus cogi
tantibus di
xit ihs. quid
cogitatis in
ter uos mo
dicae fidei
quia panes
non habetis
⁹ nondum in
tellegitis ne
que memi
nistis de qui-
que panibus
et quinque
milibus ho
minum et
quod cophi
nos sumpsistis

Fol. 63.

¹⁰ neque septe-
panes et et quat
tuor milia ho
minum et quod
sportas sump
sistis ¹¹ quare
non intelle
gitis quia no-
de pane dixi
attendite a
fermento
pharisaeoru-
et sadducae
rum. ¹² tunc
intellexerunt
quia non di
xit a ferme-
to sed a doc

trina phari
saeorum at
tendere sibi.
¹³ Uenit autem
ihs. in parte-
caesareae phi
lippi et inter
rogabat dis
cipulos suos
dicens que-
me homines
dicunt esse
filium homi
nis. ¹⁴ ad illi di
xerunt ioha-
nen baptista-
alii autem he
liam. alii uero

ieremian aut
unum ex pro
phetis.

¹⁵ Dicit illis ihs.
uos autem
quem me di
citis esse.

¹⁶ Respondens
simon petrus
dixit. tu es xps.
filius di. uiui.

¹⁷ Respondens
autem ihs.
dixit ei beatus
es simon ba
rion. quia ca
ro et sanguis
non reuela

bit tibi sed pa
ter meus qui
in caelis est.

¹⁸ Et ego dico
tibi quia tu es
petrus et su
per hanc pe
tram aedifi
cabo eccle
siam meam
et portae in
feri non prae
ualebunt ei
¹⁹ et tibi dabo
clauem reg
ni caeloru-
et quaecum
que ligaberis

Fol. 64.

super terra-
erunt ligata
et in caelis et
quaecumq.
solueris su-
per terram
erunt soluta
et in caelis.
²⁰ Tunc impera-
uit discipu-
lis suis ut ne
mini dicerent
quod ipse es
set xps.
²¹ Exinde coe-
pit ihs. oste-
dere disci-
pulis suis quia

oportet eu-
ire hieroso-
lyma et mul-
ta pati a senio-
ribus et scri-
bis et princi-
pibus sacer-
dotum et oc-
cidi et post
tertium die-
resurgere.
²² Et adsumens
eum petrus
coepit incre-
pare et dice-
re absit a te
propitius es
to dñe. non

erit istut ²³ ad ip-
se conuersus
petro dixit ua-
de retro post
me satanas sca-
dalum es mi-
hi quia non sa-
pis quae di. sunt
sed quae sunt
hominum.
²⁴ Tunc ihs. dicit
discipulis suis
si quis uult
post me ue-
nire abneget
se sibi et tol-
lat crucem
suam et se

quatur me
²⁵ qui enim uo-
luerit anima-
suam salua-
facere per-
det eam. qui
autem per-
diderit ani-
mam suam
propter me
inueniet ea-
²⁶ Quid enim pro-
deest homi-
ni si hunc mu-
dum lucr-
faciat animae
uero suae de-
trimentum

Fol. 65.

patiat aut
quam dabit
homo com-
mutatione-
animae suae.
²⁷ Nam filius ho-
minis uentu-
rus est in ma-
iestate patris
sui cum an-
gelis suis sanc-
tis et tunc red-
det unicuique
secundum
opera eius.
²⁸ Amen dico
uobis quoni-
am sunt ali-

qui de istis ad-
stantibus qui
non gustabunt
mortem do-
nec uideant
filium homi-
nis uenien-
tem in regno
suo. ¹⁷ et fac-
tum est post
dies sex adsump-
sit ihs. petru-
et iacobum
et iohanne-
fratrem eius
et ducit illos
in montem
excelsum

seorsum ² et
transfigura-
tus est ihs. an-
te eos et res-
plenduit fa-
cies eius si-
cut sol. uesti-
menta au-
tem eius fac-
ta sunt can-
dida sicut nix
³ et ecce appa-
ruit illis moy-
ses et helias
cum eo loque-
tes. ⁴ respo-
dens aute-
petrus dixit

ad ihm. dñe.
bonum est
nos hic esse
si uis faciam
hic tria taber-
nacula tibi
unum heli-
ae unum et
moysi unu-
⁵ Adhuc eo lo-
quente ecce
nubes lucida
inumbrauit
eos et ecce
uox de nube
dicens hic
est filius me-
us dilectus

Fol. 66.

in quo mihi
bene conpla
cuit ipsum au
dite.

⁶ Et audientes
discipuli ce
ciderunt in
faciem sua
et timuerunt
ualde. ⁷ et ac
cessit ihs. et
tetigit eos di
xitque eis sur
gite et noli
te timere.

⁸ Leuantes au
tem oculos
suos nemi

nem uiderunt
nisi solum
ihm. ⁹ et desce
dentibus il
lis de monte
praecepit eis
ih̄s. dicens
nemini dixe
ritis uisum
donec filius
hominis a mor
tuis resurgat.

¹⁰ Et interroga
uerunt eu
discipuli di
centes quid
ergo scribae
dicunt quod

heliam opor
tet primum
uenire.

¹¹ Ad ipse respo
dens ait heli
as quidem ue
turus est res
tituere om
nia ¹² dico aute
uobis quod
helias iam ue
nit et non cog
nouerunt
eum et fece
runt ei qua
ta uoluerunt.
¹³ Et tunc intel
lexerunt dis

cipuli quod
de iohanne
baptista dixe
rit ē illis. sic et
filius homi
nis necesse
habet pati ab
eis. ¹⁴ et cu
uenisse ad
turbam ac
cessit ad eu
homo geni
bus prouo
lutus ante eu
¹⁵ rogans eum
et dicens dñe.
miserere fi
lio meo quia

Fol. 67.

lunaticus est
et male tor
quetur nam
saepe cadit in
ignem et ali
quando in. a.
quam ¹⁶ et optu
li eum disci
pulis tuis et no
potuerunt cu
rare eum.

¹⁷ Respondens
ih̄s. ait .o. gene
ratio incre
dibilis et per
uersa quous
que patiar uos
quousque ero

uobiscum ad
ferre huc illu
ad me. ¹⁸ et in
crepauit eu
ih̄s. et exiit ab
eo daemoniu
et curatus est
puer ex illa
hora.

¹⁹ Tunc accesse
runt discipu
li ad ihm. secre
to et dixerunt
ei dñe. quare
nos non po
tuimus eice
re illum.

²⁰ Dicit illis ihs.

propter in
credulitate
uestram.
Amen dico uo
bis si habueri
tis fidem si
cut granum
sinapis dice
retis monti
huic transi
hinc illuc et
transibit et
nihil impossi
bile erit uo
bis ²¹ hoc aute
genus daemo
nium non ei
citur nisi per

orationem
et iaiunium.
²² Ipsis autem
conuersa
tibus in gali
laeam dixit
ih̄s. futuro
est ut filius
hominis tra
datur in ma
nibus homi
num ²³ et occi
dent eum et
post tertiu
diem resur
get. et cum
hoc audissent
discipuli co

Fol. 68.

tristati sunt
uehenmen-
ter. ²⁴ et cum
uenissent
cafarnaum
accesserunt
qui didragma
exigebant ad
petrum et di-
xerunt ei ma-
gister ues-
te^r quare no-
soluit didrag-
ma uel cen-
sum ²⁵ ait uti-
que non.
Et intranti in
domum prae-

uenit eum
ihs. dicens
quid tibi uide-
tur simon
reges terrae
a quibus ac-
cipiunt tribu-
tum bel cen-
sum a filiis
suis aut ab a-
lienis ²⁶ et ille
dixit ab alie-
nis. dixit il-
li ergo liberi
sunt fili. res
pondit etia^m.
²⁷ Ut autem no-

mus eos uade
ad mare et mit-
te hamum et
eum piscem
qui pismus
ascenderit
tolle et aperto
ore eius inue-
nies ibi state-
rem illum
sumens da-
eis pro me et
pro te.
¹⁸ In illa die acces-
serunt dis-
cipuli ad ihm.
dicentes quis
utique maior

est in regno
caelorum
² et ihs. uoca-
bit puerum
et statuit eum
in medio eo-
rum ³ et dixit.
Amen dico uo-
bis nisi con-
uersi fueri-
tis et efficia-
mini sicut pu-
eri non intra-
bitis in regno
caelorum.
⁴ Quicumque
ergo humi-
liaberit se

Fol. 69.

sicut puer is-
te hic maior
erit in regno
caelorum
⁵ et qui accepe-
rit unum pue-
rum talem
in nomine
meo me ac-
cipit.
⁶ Qui autem sca-
dalizat unu-
de pusillis
istis qui in me
credunt ex-
pedit ei ut sus-
pendatur
mola asina

ria in collo
eius et demer-
gatur in pro-
fundum ma-
ris. ⁷ uae au-
tem huic mu-
do ab scanda-
lis necesse
est enim ue-
nire scanda-
uerum tame^m
uae homini
illi per que^m
scandalum
uenit.
⁸ Quod si manus
tua scandali-
zat te uel pes

tuus abscede
eum et proi-
ce abs te bo-
num tibi est
in uitam ue-
nire debile^m
uel clodum
quam duos
pedes uel du-
as manus ha-
bentem mit-
ti in ignem
aeternum.
⁹ Et si oculus
tuus scanda-
lizat te erue
eum. et proi-
ce abs te bo-

num tibi est
unum ocu-
lum habente^m
in uitam in-
trare quam
duos oculos
habentem
mitti in ge-
hennam ignis.
¹⁰ Uidete ne co-
temnatis unu-
ex his pusillis
qui credunt
in me dico
enim uobis
quod ange-
li eorum in
caelis semper

Fol. 70.

uident facie-
patris mei qui
in caelis est
¹¹ uenit filius
hominis sal
uare quod
perierat.
¹² Quid uobis
uideatur si
fuerint ali
cui homini
centum obes
et errauerit
una ex eis no-
ne relinquet
xc. et .iiii. in
montibus
et uadit quae

rere eam
quae errauit
¹³ et si contige-
rit ut inueni
at eam.
Amen dico
uobis quod
gaudebit in
eam magis
quam in .xciiii.
quae non er-
rauerunt.
¹⁴ Sic non est uo-
euntas ante
patrem ues-
trum qui in
caelis est ut
pereat unus

ex pusillis istis.
¹⁵ Quod si pecca-
uerit in te fra-
ter tuus uade
et corripe eu-
inter te et ip-
sum solum
si te audierit
lucratus eris
fratrem tuu-
¹⁶ Si autem no-
te audierit
adhibe tecu-
adhuc unu-
uel duos ut
in ore duoru-
testium uel
trium stet

omne uerbu-
¹⁷ quod si non
audierit eos
dic ecclesiae
si autem ec-
clesiam no-
audierit sit
tibi sicut eth-
nicus et pu-
blicanus.
¹⁸ Amen dico uo-
bis quaecu-
que aligau-
eritis super
terram erunt
alligata et in
caelo et quae
cumque sol

Fol. 71.

ueritis super
terra erunt
soluta et in
caelo.
¹⁹ Iterum ame-
dico uobis
quia si duo
bus ex uobis
conuenerit
supra terra-
de omni re
quacumque
petieritis fi-
et uobis a patre
meo qui in cae-
lis est. ²⁰ ubi eni-
sunt duo uel
tres congre-

gati in nomi-
ne meo ibi et
ego sum in
medio eorum.
²¹ Tunc accedens
ad eum petrus
dixit ei dñe.
si peccaberit
in me frater
meus quoti-
ens remitta-
ei usque sep-
ties.
²² Dicit illi ihs. no-
dico tibi usque
septies sed
usque septua-
gies et septies.

²³ Ideo similis
est habitus
regni caelo-
rum homini
regi qui uo-
luit ratione-
ponere cu-
seruis suis
²⁴ et cum coe-
pisset ratio
nem ponere
oblatus est
ei unus qui
x. debebat mi-
lia talenta ²⁵ cu-
autem non
haberet un-
de redderet

iussit eum
dominus eius
uenundari
et uxorem
eius et filios
et omnia quae
habebat et
reddi debitu-
²⁶ Procidens au-
tem seruus
ille orabat
eum dicens
patientiam
habe domi-
ne et omnia
reddam.
²⁷ Misertus au-
tem dominus

Fol. 72.

serui illius
dimisit eum
et debitum
remisit ei.
²⁸ Egressus au-
tem seruus
ille inuenit
unum ex co-
seruis suis
qui debebat
ei centum
denarios et
tenens suf-
focabat eu-
dicens red-
de quod de-
bes. ²⁹ et proci-
dens conser-

uus eius ro-
gabat eum di-
cens patien-
tiam habe in
me et redda-
tibi. ³⁰ ille aute-
noluit sed
habuit et mi-
sit eum in car-
cere donec
redderet de-
bitum.

³¹ Uidentes au-
tem conser-
ui illius quae
fiebant con-
tristati sunt
et uenerunt

et narraue-
runt domi-
no suo omni-
a quae facta
erant.
³² Tunc uocauit
eum domi-
nus suus et
ait illi serue
nequa omne
debitum re-
misi tibi quo-
niam rogas
ti me ³³ non er-
go oportuit
te quoque
misereri co-
seruo tuo

sicut et ego
tui misertus
sum ³⁴ et iratus
dominus eius
tradidit eu-
tortoribus
quoadusque
redderet uni-
uersum de-
bitum. ³⁵ sic
et uobis faci-
et pater me-
us qui in cae-
lis est si non
remiseritis
unusquisq.
fratri suo
de cordibus

Fol. 73.

uestris.
¹⁹ Et factum est
cum cum lo-
cutus esset
sermones
istos ihs. trans-
tulit se a gali-
laea et uenit
in fines iudae-
ae trans ior-
danen ² et se-
cutae sunt
eum turbae
multae et cu-
rauit eos ibi.
³ Et accesserunt
ad eum pha-
risaei temp-

tales eum
et dicentes
si licet homi-
ni dimittere
uxorem sua-
quacumque
ex causa.
⁴ Et respondens
ihs. ait illis
non legistis
quia qui fe-
cit masculu-
et feminam
ab initio fe-
cit eos. ⁵ et dixit.
>propter hoc
>relinquet
>homo patre-

>et matrem
>et adhaerebit
>uxori suae
>et erunt duo
>in carne una.
⁶ Itaque iam
non sunt duo
sed una caro
quod ergo
ds. coniunc-
xit homo no-
separet.
⁷ Dicunt illi quid
ergo moyses
mandauit
dari libru-
repudii et di-
mittere uxo-

rem.
⁸ Ait illis ihs. quo-
niam ad du-
ritiam cor-
dis uestri
permisit uo-
bis moyses
dimittere
uxores ues-
tras. ab initio
autem non
fuit sic.
⁹ Dico autem
uobis quicu-
que dimise-
rit uxorem
suam nisi
ob causam

Fol. 74.

fornicatio
nis et aliam
duxerit moe
catur.

¹⁰ Dicunt ei dis
cipuli eius si
ita est causa
uiri cum uxo
re non expe
dit nubere.

¹¹ Dixit autem
illis ihs. non
omnes capi
unt uerbu
istut sed qui
bus datum
est. ¹² sunt eni
spadones qui

de matris suae
utero sic na
ti sunt. et sunt
spadones qui
facti sunt ab
hominibus
et sunt spado
nes qui se ip
sos castra
uerunt prop
ter regnum
caelorum
qui potest ca
pere capiat.

¹³ Tunc oblatis
sunt ei pue
ri ut manus
eis imponeret

et oraret. dis
cipuli aute
prohibebant
eos. ¹⁴ ihs. uero
ait sinite eos
et nolite pro
hibere ad me
uenire taliu
est enim reg
num caelo
rum ¹⁵ et impo
sitis illis ma
nibus abiit
inde.

¹⁶ Et ecce unus
accessit ad
illum et ait
illi magister

bone quid
boni facia
ut habeam
uitam aeter
nam. ad ihs.
dixit ei ¹⁷ quid
me interro
gas de bono
unus est bo
nus dñs. sed si
uis in uitam
aeternam
uenire ser
ua mandata
¹⁸ dicit illi quae.
Ihs. autem di
xit. non occi
dis. non adul

Fol. 75.

>terabis. non
>furtum faci
>es. non falsu
>testimoniu
>dices. ¹⁹ honora
>patrem tuu
>et matrem
>tuam. et dili
>ges proximu
>tuum sicut
>te ipsum.
²⁰ Dicit illi adu
lescens om
nia haec cus
todiui a iuue
tute mea quid
adhuc mihi
deest.

²¹ Ait illi ihs. si uis
perfectus
esse uade ue
de omnia tua
et da paupe
ribus et habe
bis thensau
rum in caelo
et ueni seque
re me.

²² Cum audisset
autem adu
lescens uer
bum hoc abi
it tristes erat
enim habens
multas pos
sessionses.

²³ Ihs. autem di
xit discipulis
suis amen di
co uobis quod
diues diffi
cile intrauit
in regno cae
lorum.

²⁴ Iterum dico
uobis facili
us est camil
lum per fo
ramen acus
transire qua
diuitem intra
re in regnu
caelorum.

²⁵ Auditis aute

discipulis
haec mira
bantur et ti
mebant ual
de dicentes
quis ergo po
terit saluus
esse.

²⁶ Aspiiciens au
tem ihs. dixit
illis apud ho
mines hoc
impossibile
est apud dñm.
autem om
nia possibi
lia sunt.

²⁷ Tunc respo

Fol. 76.

dens petrus
dixit ei ecce
nos reliqui
mus omnia
et secuti su-
mus te quid
ergo erit no-
bis. ²⁸ ihs. aute-
dixit illis ame-
dico uobis
quod uos qui
secuti estis
me in rege-
neratione
cum sederit
filius homi-
nis in sede
maiestatis

suae. sede-
bitis et uos
super sedes
xii. iudican-
tes. xii. tribus
israhel.
²⁹ Et omnis qui
reliquerit
domum uel
fratrem. aut
sorores. aut
matrem. aut
filios. aut agros
propter no-
men meu-
centuplum
accipiet et ui-
tam aeterna-

possidebit.

³⁰ Multi autem
sunt primi
nobissimi et
nobissimi pri-
mi. ²⁰ ¹ simile
est regnum
caelorum
homini patri
familias qui
exiit primo
mane condu-
cere opera-
rios in uinea-
suam. ² con-
uentione au-
tem facta cu-
operarios

ex denario
diurno mi-
sit eos in uine-
am suam.
³ Et egressus
circa hora-
tertiā in
uenit alios
stantes in fo-
ro otiosos
⁴ et ait illis ite
et uos in uine-
am et quod
iustum fue-
rit dabo uo-
bis ⁵ illi autem
abierunt.
Iterum exiit

Fol. 77.

circa sexta-
et nonam ho-
ram et fecit
similiter.
⁶ Circa undeci-
mam autem
exiit et inue-
nit alios stan-
tes et dicit il-
lis quid hic sta-
tis tota die oti-
osi. ⁷ dicunt ei
quia nemo
conduxit nos.
Dicit illis ite
et uos in uine-
am meam.
⁸ Cum sero au-

tem factum
esset dicit dñs.
uineae procu-
ratori suo uo-
ca operarios
et redde illis
mercedem
incipiens a no-
bissimis us-
que ad primos.
⁹ Cum uenissent
ergo qui cir-
ca undecima-
horam uene-
rant accepe-
runt singu-
los denarios.
¹⁰ Uenientes

et primi ar-
bitrati sunt
quod plus es-
sent acceptu-
ri acceperunt
autem et ip-
si singulos
denarios
¹¹ et accipien-
tes murmu-
rauerunt
aduersus
patrem fami-
lias ¹² dicentes
hi nobissimi
una hora fe-
cerunt et pa-
res illos no-

bis fecisti qui
portauimus
pondus diei
et aestus.
¹³ Ad ille respo-
dens uni eo-
rum dixit
amice non
facio tibi in-
iuria. nonne
ex denario
conuenisti
mecum. ¹⁴ tol-
le quod tuu-
est et uade
uolo autem
et huic nobis
simo dare

Fol. 78.

sicut et tibi
¹⁵ aut non licet
 mihi facere
 quod uolo
 an oculus tu
 us nequa est
 quia ego bo
 nus sum. ¹⁶ sic
 erunt nobis
 simi primi et
 primi nobis
 simi multi
 sunt enim
 uocati pau
 ci autem electi.
¹⁷ Et ascendens
 ihs. hieroso
 lyma adsump

sit .xii. discipu
 los et ait illis
¹⁸ ecce ascendi
 mus hiero
 solyma et fi
 lius hominis
 tradetur pri
 cipibus sacer
 dotum et scri
 bis et conde
 nabunt eu
 morte ¹⁹ et tra
 dent eum ge
 tibus ad delu
 dendum et
 flagellandu
 et cruci fige
 dum et tertia

die resurget.
²⁰ Tunc accessit
 ad eum mater
 filiorum ze
 bedaei cum
 filiis suis ado
 rans et petens
 aliquid ab eo.
²¹ Ipse autem di
 xit ei quid uis
 ait et illa dic
 ut sedeant
 hii duo filii mei
 unus ad dex
 tram tuam et
 unus ad sinis
 tram in reg
 no tuo.

²² Respondens
 autem ihs. di
 xit illis nesci
 tis quid peti
 tis potestis bi
 bere calice
 quem ego bi
 biturus sum.
 Dicunt ei pos
 sumus.
²³ Ait illis ihs. ca
 licem quide
 meum bibe
 tis sedere au
 tem ad dexte
 ram meam
 aut sinistra
 non est meu

Fol. 79.

dare uobis sed
 quibus paratu
 est a patre meo.
²⁴ Et audientes
 decem con
 tristati sunt
 de duobus
 fratribus.
²⁵ Ihs. autem uo
 cauit eos ad
 se et ait.
 Scitis quod pri
 cipes gentiu
 dominantur
 eorum et qui
 maiores sunt
 potestatem
 exercent in eos

²⁶ non ita erit in
 ter uos.
 Sed quicum
 que uoluerit
 inter uos ma
 ior fieri erit
 uester minis
 ter. ²⁷ et qui uolue
 rit inter uos
 primus esse
 erit uester
 seruus.
²⁸ Sicut filius ho
 minis non ue
 nit ministrari
 sed ministra
 re et dare ani
 mam suam

redemptio
 nem pro mul
 tis. uos aute
 quaeritis de
 pusillo cres
 cere et de mi
 nore maiores
 esse.
 Intranses au
 tem et roga
 ti ad cenam no
 lite recum
 bere in locis
 eminentio
 ribus ne forte
 clarior te su
 perueniat et
 adcedens qui

ad cenam uo
 cauit te dicat
 tibi adhuc de
 orsum acce
 de et confun
 daris. si au
 tem in loco
 inferiori re
 cubueris et
 superuene
 rit humilior
 te dicet tibi qui
 ad cenam uo
 cauit te acce
 de adhuc sur
 sum et erit
 hoc tibi utilius.
²⁹ Et egredien

Fol. 80.

tibus eis ab ie
richo secuta
est eum tur
ba multa. ³⁰ et ec
ce duo caeci
sedentes se
cus uiam au
dierunt quod
ihs. transit et cla
mauerunt
dicentes mi
serere nobis
fili dauid. ³¹ tur
ba autem in
crepabat eos
ut tacerent
ad illi magis
clamabant di

centes dñe.
miserere no
bis fili dauid.
³² Et stetit ihs. et
uocauit eos
et ait quid uul
tis faciam uo
bis ³³ dicunt illi
dñe. ut aperi
antur oculi
nostri.
³⁴ Misertus au
tem illoru
ihs. et tetigit
oculos eoru
et confesti
uiderunt et
secuti sunt

eum. ²¹ et fac
tum est cum
adpropinquas
set hieroso
lymis et be
nissent in bet
phage in mo
tem oliueti.
Tunc ihs. misit
duos discipu
los suos ² dicens.
Ite in castellu
quod contra
uos est et in
uenietis asi
nam alligata
et pullum cu
ea. soluite et

adducite mi
hi ³ et si quis uo
bis aliquid di
xerit dicite
quia dñs. ope
ram eorum
desiderat et
confestim re
mittet eos.
⁴ Hoc autem fac
tum est ut im
pleretur quod
dictum est
per prophe
tam dicente.
⁵ >dicite filiae
>sion ecce
>rex tuus ue

Fol. 81.

>nit tibi man
>suetus sedens
>super pullu
>asinae no
>bellum sub
>iugalem.
⁶ Euntes aute
discipuli fece
runt sicut pre
cepit illis ihs.
⁷ et adduxerunt
asinam et pul
lum et impo
suerunt su
per eum ues
timenta et se
debat super
eum. ⁸ pluri

ma autem tur
ba strauerunt
uestimenta
sua in uia. alii
autem cede
bant ramos
de arboribus
et sternebant
in uia. ⁹ turbae
autem quae
praecedebant
et quae seque
bantur cla
mabant dice
tes. ossanna
filio dauid
benedictus
qui uenit in

nomine dñi.
ossanna in
altissimis.
¹⁰ Et cum intras
set hieroso
lyma commo
ta est uniuersa
ciuitas di
centes quis
est hic. ¹¹ mul
ti autem di
xerunt hic
est ihs. pro
pheta a naza
reth galilaeae.
¹² Et intrauit ihs.
in templum
et eiciebat o

nes uenden
tes et emen
tes in templu
et mensas nu
mularioru
et cathedras
uendentiu
columbas
euerit ¹³ et di
xit illis. scrip
tum est.
>domus mea
>domus ora
>tionis uoca
>bitur uos au
>tem fecistis
>eam spelu
>cam latronu.

Fol. 82.

¹⁴ Et accesserunt
ad eum cae
ci et clodi in
templo et sa
nauit eos.

¹⁵ Uidentes aute-
principes sa
cerdotum
et scribae mi
rabilia quae
fecit ihs. et
pueros cla
mantes in
templo et di
centes ossa-
na filio dauid
indignati sunt
¹⁶ et dixerunt

ei audis quid
isti dicunt.
Ihs. autem di
xit illis utique
non legistis.
»ex ore infa-
»tium et lac
»tantium per
»fecisti laude-
¹⁷ Et relictis il
lis abiit foras
extra ciuita
tem in betha
niam ibique
mansit.
¹⁸ Mane aute-
transiens in
ciuitatem

esuriit ¹⁹ et ui
dens fici ar
borem una-
secus uiam
uenit ad eam
et nihil inue
nit in ea nisi
folia tantu-
et ait illi num
quam ex te
fructus nas
catur in sem
piternum et
arefacta est
continuo fi
culnea ²⁰ et ui
dentes disci
puli mirati sunt

dicentes quo
modo con
tinuo aruit.
²¹ Respondens
autem ihs. ait
amen dico
uobis si habu
eritis fidem
et non aesita
beritis non
solum de fi
culnea facie
tis sed et si mo-
ti huic dixer
tis tollere et
mittere in ma
re fiet. ²² et o-
nia quaecumq.

Fol. 83.

petieritis in
oratione cre
dentes acci
pietis.
²³ Et cum uenis
set in templu-
accesserunt
ad eum prin
cipes sacer
dotum et se
niores popu
li dicentes
in qua potes
tate haec fa
cis et quis ti
bi dedit hanc
potestatem.
²⁴ Respondens

ihs. dixit illis
interrogo uos
et ego unu-
uerbum quod
dicite mihi
quod si dixe
ritis mihi et
ego uobis di
cam in qua po
testate haec
facio.
²⁵ Baptismum
iohannis un
de erat de cae
lo an ex ho
minibus. ad
illi cogitabant
intra se dicentes

si dixerimus
de caelo dicet
nobis quare
non creditis
illi. ²⁶ si autem
dixerimus
ex hominibus
timemus tur
bam. omnes
enim habent
iohannem si
cut propheta-
²⁷ Et responde
runt ad ihm.
et dixerunt
nescimus.
Ait illis et ipse
nec ego uobis

dico in qua po
testate haec
facio.
²⁸ Quid autem
uobis uidetur
homo quida-
habebat du
os filios et ac
cedens ad pri
mum dixit
fili uade ho
die operare
in uineam
²⁹ ille autem res
pondens ait
nolo. ³⁰ postea
paenitentia
motus abiit

Fol. 84.

in uineam.
Accessit aute-
ad alterum
et dixit simi
liter. ad ille
respondens
ait eo dñe.
et non iit. ³¹ quis
ex duobus fe-
cit patris uo-
luntate. dicunt
ei nobissimus.
Dicit illis ihs.
amen dico
uobis quod
meretrices
et puplicani
præcedent

uos in regno
dñi. ³² uenit eni-
ad uos iohan-
nes in uia ius-
titiae et non
credidistis
ei publicani
autem et me-
retrices cre-
diderunt ei
uos autem
uidentes nec
paenitentia-
habuistis pos-
tea quod no-
credidistis ei.
³³ Aliam parabo
lam audite

homo erat
pater famili-
as qui planta-
uit uineam
et saepe cir-
cumdedit ei
et fodit in eam
torcular et
aedificauit
turrem et lo-
cauit eam co-
lonis et pele-
gre profec-
tus est.
³⁴ Cum tempus
autem fruc-
tuum adpro-
pinquasset

misit seruos
suos ad colo-
nos ut accipe-
rent de fruc-
tibus suis ³⁵ et
coloni adpre-
hensis ser-
uis unum ce-
ciderunt ali-
um autem
lapidauerunt
alium uero
occiderunt.
³⁶ Iterum misit
alios seruos
plures prio-
ribus et fece-
runt illis simi-

Fol. 85.

liter. ³⁷ nouis-
sime autem
misit illis filiu-
suum unicu-
dicens forsi-
tam uerebu-
tur filium meu-
³⁸ Coloni aute-
uidentes filium di-
xerunt intra-
se hic est he-
res uenite
occidamus
eum et habe-
bimus here-
ditatem eius
³⁹ et adprehen-
sum eum oc-

ciderunt et
eiecerunt
extra uinea-
⁴⁰ Cum ergo ue-
nerit domi-
nus uineae
quid faciet co-
lonis illis.
⁴¹ Aiunt illi ma-
los male per-
det et uinea-
suam loca-
uit aliis colo-
nis qui red-
dent ei fruc-
tus tempori-
bus suis.
⁴² Dicit illis ihs.

numquam
legistis in scrip-
turis.
>lapidem que-
>reprobaue-
>runt aedifi-
>cantes hic
>factus est
>in caput an-
>guli a dño. fac-
>tus est iste
>et est mira-
>bilis in ocu-
>lis nostris.
⁴³ Ideo dico uo-
bis quia afe-
retur a uobis
regnum dñi.

et dabitur ge-
ti facienti fruc-
tum eius.
⁴⁴ Et cum audis-
sent princi-
pes sacerdo-
tum et phari-
saei parabo-
las eius cog-
nouerunt
quod de ipsi-
s dicit. ⁴⁵ et quae-
rentes eum
tenere timu-
erunt turba-
quoniam si-
cut prophe-
tam eum ha-

Fol. 86.

bebant.

22¹ Et respondens

ihs. dixit illis
iterum in pa
rabolis dicens.

¶ Simil est reg
num caeloru[—]
homini regi
qui fecit nup
tias filio suo
³ et misit ser
uos suos uo
care inuita
tos ad nupti
as et nolue
runt uenire.

⁴ Iterum misit
alios seruos

dicens dicite
inuitatis ecce
prandium me
um paraui tau
ri et saginata
occisa sunt
et omnia pa
rata sunt ue
nite ad nupti
as. ⁵ illi autem
neglexerunt
et abierunt
alii. in uillam
suam. alii ue
ro ad negoti
ationem sua[—]
⁶ reliqui uero
tenuerunt

seruos eius
et contume
lia adfectos
occiderunt.

⁷ Ille rex cum
audisset ira
tus est et mi
sit exercitu[—]
suum et per
didit homi
cidas illos et
ciuitatem illo
rum succe
dit. ⁸ tunc ait
seruis suis
nuptiae quide[—]
paratae sunt
sed qui erant

inuitati non
fuerunt dig
ni ⁹ ite ergo ad
exitus uiaru[—]
et quoscum
que inuene
ritis uocate
ad nuptias. ¹⁰ et
egressi serui
eius in uias co[—]
gregauerunt
omnes quod
quod inuene
runt malos
et bonos et im
pletas sunt
nuptiae dis
cumbentiu[—].

Fol. 87.

¹¹ Intrauit aute[—]
rex ut uideret
discumben
tes et uidit ibi
hominem
non uestitu[—]
uestem nup
tialem ¹² et ait
illi amice quo
modo hoc ue
nisti non habens
uestimentu[—]
nuptialem
ad ille ommu
tuit.

¹³ Tunc dixit rex
ministris tol
lite illum pe

dis et ma
nibus et mit
tite in tenebras
exteriores
ibi erit fletus
et stridor de[—]
tium ¹⁴ multi
autem sunt
uocati pauci
uero electi.

¹⁵ Tunc abierunt
pharisaei et
consilium
acceperunt
ut caperent
eum in ser
mone.

¹⁶ Et mittunt dis

cupulos suos
cum herodi
anis dicentes.
Magister sci
mus quia ue
rax es et uia[—]
di. in ueritate
doces et no[—]
est tibi cura
de aliquo no[—]
enim respi
cis personas
hominum
¹⁷ quid tibi uide
tur licet cen
sum dare cae
sari aut non.
¹⁸ Cognita aute[—]

ihs. nequitia
eorum ait
quid me temp
tatis hypocri
tae. ¹⁹ ostendi
te misma ce[—]
sus. ad illi
optulerunt
ei denariu[—].
²⁰ Ait illis ihs. cu
ius est ima
go haec et su
perscriptio
²¹ dicunt ei cae
saris.
Tunc ait illis
ihs. reddite
quae sunt

Fol. 88.

caesaris cae
sari et quae
sunt dī. dō.
²³ et illi audie-
tes mirati sunt
et relicto eo
abierunt.
²³ In illa die acces-
serunt ad eu-
sadducaei
qui dicunt no-
esse resur-
rectionem
et interro-
gauerunt
eum ²⁴ dicen-
tes magister
moyses dixit

si quis mor-
tuus fuerit
non habens
filium ut du-
cat frater eius
uxorem illius
et suscitet se-
men fratri
suo. ²⁵ erant
autem apud
nos septem
fratres et pri-
mus uxore
ducta defunc-
tus est seme-
non habens
reliquid uxore
suam

fratri suo ²⁶ si
militer secu-
dus et tertius
usque ad sep-
timum. ²⁷ nouis-
sime autem
omnium et
mulier defunc-
ta est ²⁸ in resur-
rectione au-
tem cuius
erit uxor sep-
tem enim ea-
habuerunt.
²⁹ Respondens
ihs. ait illis er-
ratis nescie-
tes scripturas

neque uirtu-
tem dī. ³⁰ in re-
surrectio
ne autem ne-
que nubunt
neque uxo-
res ducunt
sed sunt sicut
angeli in cae-
lo. ³¹ de resur-
rectione au-
tem mortuo-
rum non le-
gistis quia
dictum est
a dō. dicente-
uobis.
³² ego dō. abra-

Fol. 89.

>ham. et dō. isac.
>et dō. iacob.
Non est dō. mor-
tuorum sed
uiuentium
³³ et cum audi-
rent turbae
mirabantur
super doc-
trinam eius.
³⁴ Pharisei au-
tem audie-
tes quod si-
lentium po-
suit sadduca-
is conuene-
runt ad eu-
³⁵ et interro-

gavit eum unus
ex eis legis doc-
tor temptans
eum et dicens
³⁶ magister quod
est mandatu-
magnum in
lege.
³⁷ Ait illis ihs.
>diligēs dōm.
>dōm. tuum in
>toto corde
>tuo et in to-
>ta anima tua
>et in tota me-
>te tua.
³⁸ Hoc est maxi-
mum et primu-

mandatum.
³⁹ Secundum
autem simi-
le est huic.
>diligēs pro-
>ximum tuu-
>sicut te ipsu-
⁴⁰ In his duobus
mandatis uni-
uersa lex pe-
det et prophe-
tae. ⁴¹ congre-
gatis autem
phariseis in-
terrogauit
eos ihs. ⁴² dicens
quid uobis ui-
detur de xpō.

cuius filius
est. dicunt ei
dauid. ⁴³ ait il-
lis quomodo
ergo dauid
in spiritu uo-
cat eum dōm.
dicens.

⁴⁴ >dicat dōm.
>dōm. meo
>sede ad dex-
>tris meis do-
>nec ponam
>inimicos tu-
>os sub pedi-
>bus tuis.
⁴⁵ Si ergo dauid
eum in spū.

Fol. 90.

uocat dōm.
quomodo
filius eius est:

⁴⁶ Et nemo po-
terat respo-
dere ei uer-
bum neque
ausus est quis
quam ex illa.
die eum am-
plius interro-
gare.

²³¹ Tunc ihs. locu-
tus est ad tur-
bas et discipu-
los suos ² dicens
super cathe-
dram moysi

sederunt
scribae et fa-
risaei ³ omnia
ergo quae
cumque di-
xerint uobis
seruate et
facite secu-
dum facta
uero eoru-
nolite facere
dicunt eni-
et ipsi non fa-
ciunt:

⁴ Alligant aute-
m onera graua
et ponunt in
umeros ho-

minum. di-
gito autem
suo nolunt
ea mouere.
⁵ Omnia uero
opera sua fa-
ciunt ut uide-
antur ab ho-
minibus di-
latant enim
fylacteria sua
et magnifi-
cant fimbri-
as suas: ⁶ amant
autem primu-
recubitum
in conuiuuiis
et primas ca-

tedras in sy-
nagogis ⁷ et sa-
lutationes
in foro et uo-
cari ab homi-
nibus rabbi.
⁸ Uos autem no-
lite uocari
rabbi unus
est enim ma-
gister ues-
ter omnes
autem uos
fratres es-
tis: ⁹ et patre-
nolite uoca-
re uobis su-
per terram

Fol. 91.

unus est eni-
pater uester
qui in caelis
est ¹⁰ nec uoce-
mini magis
tri quia ma-
gister uester
unus xps. ¹¹ qui
maior est
uestrum erit
uester minis-
ter. ¹² qui au-
tem se exal-
taberit hu-
miliabitur
et qui se hu-
miliabitur
exaltabitur.

¹³ Uae autem uo-
bis scribae
et farisaei hy-
pocritae quia
clyditis reg-
num caelo-
rum homi-
nibus: uos eni-
non intratis
nec introeu-
tes sinitis in
trare.

¹⁴ Uae uobis scri-
bae et farisaei
hypocritae
quoniam co-
meditis do-
mos uiduaru-

occansione
longa oran-
tes propter
hoc accipie-
tis amplius iu-
dicium.
¹⁵ Uae uobis scri-
bae et farisaei
hypocritae
quia circui-
tis mare et
aridam ut fa-
ciatis unum
proselytum
et cum fue-
rit factus fa-
citis eum fi-
lium gehen

nae duplo
quam uos.
¹⁶ Uae uobis du-
ces caeci qui
dicitis quicu-
que iuraue-
rit in templu-
nihil est: qui
autem iura-
berit in auro
templi debet
¹⁷ stulti et cae-
ci quid enim
maius est au-
rum an tem-
plum quod
sanctificat
aurum ¹⁸ et qui

(one leaf lost)

Fol. 92.

hominibus
speciosa intus
uero plena
sunt ossibus
mortuoru-
et omni spur-
citia. ²⁸ sic et uos
aforis quide-
paretis homi-
nibus iusti in-
tus autem ple-
ni estis hypo-
crisi et ini-
quitate.
²⁹ Uae uobis scri-
bae et farisaei
hypocritae
qui aedifica-

tis sepulchra
propheta-
et ornatis mo-
numenta ius-
torum ³⁰ et di-
citis quia si fu-
issemus in
diebus patru-
nostroru-
non essemus
socii eoru-
in sanguine
propheta-
³¹ itaque testi-
monium red-
ditis uobis
quia filii estis
eorum qui

prophetas
occiderunt.
³² Et uos imple-
te mensam
patrum uest-
rorum ³³ ge-
neratio uipe-
rarum quo-
modo fugie-
tis a iudicio
gehennae.
³⁴ Ideo ecce ego
mitto ad uos
prophetas
et sapientes
et scribas et
ex illis occi-
detis et cru-

cifigetis et fla-
gellabitis in
synagogis uest-
ris et perse-
quimini de
ciuitate in
ciuitatem ³⁵ ut
ueniat super
uos omnes
sanguis ius-
tus qui effu-
sus est super
terram a sa-
guine abel
iusti usque
ad sanguine-
zacchariae
fili barachiel

Fol. 93.

quem occi-
distis inter
templum et
altare.

³⁶ Amen dico
uobis ueni-
ent haec om-
nia super ge-
neratione-
istam.

³⁷ Hierusalem
hierusale-
quae occidis
prophetas
et lapidas eos
qui ad te mis-
si sunt quoti-
ens uolui co-

graegare fi-
lios tuos que-
admodum
gallina con-
gregat pullos
suos sub alas
suas et nolu-
istis ³⁸ ecce re-
linquitur uo-
bis domus
uestra deser-
ta. ³⁹ dico aute-
uobis quia no-
me uidebitis
amodo do-
nec dicatis
uenedictus
qui benit in

nomine dñi.
²⁴ Et egressus
ihs. de tem-
plo ibat et ac-
cesserunt
discipuli eius
ut ostende-
ret ei struc-
turas templi.
² Ipse autem
respondens di-
xit illis uide-
tis haec om-
nia. amen
dico uobis
non relinque-
tur hic lapis
super lapide-

qui non des-
truatur.
³ Sedente aute-
ipso super
montem
oliueti acces-
serunt ad
eum discipu-
li secreto di-
centes dice-
tes dic nobis
quando haec
erunt et quod
signum ad-
uentus tui
et consum-
mationis sae-
culi.

Fol. 94.

⁴ Et respondens
ihs. dixit ui
dete ne quis
uos seducat
ullo modo
⁵ multi enim
uenient in
nomine meo
dicentes ego
sum xps. et
multos se
ducent.

⁶ Audientes au
tem proelia
et opiniones
bellorum
uidete ne tur
bemini oportet

tet enim fie
ri haec sed no
dum est finis
⁷ insurget eni
gens contra
gentem et
regnum co
tra regnum
et erunt fa
mes et terre
motus per
loca. ⁸ omnia
haec initia
sunt doloru.

⁹ Tunc tradent
uos in tribu
lationem et
occident uos

et eritis odio
omnibus sci
entibus prop
ter nomen
meum.

¹⁰ Et tunc scan
dalizabuntur
multi et inui
cem tradent
et odio habe
bunt inuice.

¹¹ Et multi pseu
doprophetae
insurgent
et seducent
multos ¹² et quo
niam abun
dabit iniqui

tas refriges
cit caritas
multorum
¹³ sed qui per
manserit in
finem in fine
hic saluus
erit. ¹⁴ et prae
dicabitur
hoc euange
lium regni
in uniuerso
orbe terra
rum in testi
monium
omnibus ge
tibus et tunc
ueniet con

Fol. 95.

summatio.

¹⁵ Cum ergo ui
deritis abo
minationem
desolationis
quod dictu
est a daniel
propheta stans
in loco sancto
qui legit in
tellegat.

¹⁶ Tunc qui in iu
daea sunt fu
giant in mo
tibus ¹⁷ et qui in
tecto non dis
cendat tolle
re aliquid de

domo. ¹⁸ et qui
in agro non
reuertatur
tollere tui
cam suam.
¹⁹ Uae autem preg
nantibus et
ubera danti
bus in illis
diebus.

²⁰ Orate autem
ut non fiat fu
ga uestra hie
me uel sabbato.

²¹ Erit enim tri
bulatio mag
na qualis no
fuit ab initio

saeculi usque
modo neque
fiet. ²² et nisi
brebiati fuis
sent dies illi
non fieret
salua omnis
caro sed prop
ter electos
brebiabun
tur dies illi.

²³ Tunc si quis uo
bis dixeece
hic xps. ecce
illic nolite
credere.

²⁴ Surgent eni
pseudoxpi.

et pseudopro
phetae et da
bunt signa
magna et pro
digia ita ut in
errorem in
ducantur si
feri potest
etiam electi
²⁵ ecce praedi

xi uobis.

²⁶ Si autem dixe
rint uobis ec
ce in deserto
est uel ecce
in penetra
libus nolite
credere.

Fol. 96.

²⁷ Sicut enim fulgur exit ab oriente et pariet usque occidentem ita erit et aduentus filii hominis. ²⁸ ubicumque erit corpus illic congregabuntur aquile.

²⁹ Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur et luna

non dabit lumen suum et stellae cadent de caelo et uirtutes caelorum commouebuntur ³⁰ et tunc parebit signum filii hominis in caelo et tunc concident se omnes tribus terrae. Et uidebunt filium hominis uenientem in nubibus

caeli cum uirtute multa et maiestate ³¹ et mittet angelos suos cum turba et uocem magna et congregabunt electos eius a quattuor angulos caeli a summis caelorum usque ad terminum eorum cum coeperint autem haec fieri respici

te et leuate capita uestra quoniam adpropiat redemptio uestra.

³² A fici autem arbore discite parabolam cum iam ramus eius tener fuerit et folia nascuntur scitis quia prope est aestas ³³ et uos cum uideritis haec omnia fieri

Fol. 97.

scitote quia prope est inianuis. ³⁴ Amen dico uobis quia non praeteribit haec generatio donec omnia fiant ³⁵ caelum et terra transibunt uerba uero mea non praeteribunt. ³⁶ De die autem illa uel hora nemo scit neque angeli cae-

lorum nec filius nisi pater solus ³⁷ si cut autem in diebus noe ita erit et aduentus filii hominis. ³⁸ Sicut erat in diebus illis ante dilubium manducantes et bibentes nubentes et nupto tradentes usque eo die quo intrabit in arcam

³⁹ et non cognouerunt donec uenit diluuium et tulit omnes ita erit aduentus filii hominis. ⁴⁰ Tunc duo erunt in agro unus adsumetur et unus reliquetur. ⁴¹ duae molentes ad molam una adsumetur et una relinquetur. ⁴² duo in lecto

unus adsumetur et unus relinquetur. ⁴³ Uigilate ergo quia nescitis qua hora dominus uester uenturus est. ⁴⁴ Illi autem scitote quoniam si sciret pater familias qua hora fur uenit uigilaret utique et non sine re perforet domum

Fol. 98.

suam ⁴⁵ ideo
et uos nesci
tis qua hora
filius homi
nis uenturus
est. ⁴⁶ quis na
est fidelis ser
uus et prudens
quem cons
tituit domi
nus eius su
pra familia
suam ut det
illis cibum
in tempore.
⁴⁷ Beatus ille
seruus que
ueniens do

minus eius
inueniet sic
facientem.
⁴⁸ Amen dico
uobis quoni
am super o
nia constitu
et eum.

⁴⁹ Si autem dixe
rit malus il
le seruus in
corde suo
moram facit
dominus me
us uenire ⁵⁰ et
incipiet per
cutere conser
uos suos ma

ducet aute
et bibat cum
ebriis ⁵¹ ueni
et dominus
serui illius
in die qua no
sperat et ho
ra qua igno
rat ⁵² et diuidet
eum parte
que eius po
nit cum hypo
critis illic erit
fletus et stri
dor dentiui.
²⁵ Tunc simile
aestimabitur
regnum cae

lorum dece
uirginibus
quae accepe
runt lampa
des suas et ue
nerunt ob
uiam sponso
et sponsae.

[¶] Quinque aute
ex eis erant
fatuae et qui
que pruden
tes ³ sed quin
que fatuae
acceptis la
padibus suis
non sumpse
runt oleum

Fol. 99.

secum.

⁴ Prudentes
uero acce
perunt oleu
in uasis suis
cum lampa
dibus suis.
⁵ Mora aute
sponso faci
ente dormi
tauerunt o
nes et dor
mierunt.

⁶ Media aute
nocte clamor
factus est ec
ce sponsus
uenit serui

te obuiam ei.

⁷ Tunc surre
xerunt om
nes illae uir
gines et acce
perunt lam
pades suas.

⁸ Fatuae aute
sapientibus
dixerunt da
te nobis de
oleo uestro
quia lampa
des nostrae
extinguun
tur. ⁹ respo
derunt pru
dentes dicentes

non ne forte
non suffici
at nobis et uo
bis ite potius
ad uenden
tes et emite
uobis ¹⁰ dum
eunt emere
uenit spon
sus et quae
paratae erant
intrauerunt
cum eo in nup
tias et clusa
est ianua.
¹¹ Nobissimae
ueniunt re
lique uirgi

nes dicentes
dñe. dñe. ape
ri nobis.

¹² Ad ille respo
dens ait ame
dico uobis
quod nescio
uos. ¹³ uigila
te itaque quia
nescitis die
neque hora.

¹⁴ Sicut enim
homo pele
gre afuturus
uocabit ser
uos suos et
tradidit illis
bona sua.

Fol. 100.

¹⁵ Et uni dedit
quinque ta-
lenta. alii au-
tem duo. alii
uero unum.
unicuique
secundum
propriam
uirtutem su-
am et profec-
tus est.

¹⁶ Continuo abi-
it qui quinque
talenta acce-
perat et opé-
ratus est in
eis alia quin-
que. ¹⁷ simili-

ter qui duo
accepit lucra-
tus est in eis
alia duo.

¹⁸ Qui autem unum
talentum ac-
cepit fudit
in terram
et abscondit
pecuniam
domini sui.

¹⁹ Post multum
uero uenit dñs.
seruorum
illorum et
posuit ratio-
nem cum eis.

²⁰ et accedens
qui quinque
talenta acce-
perat optu-
lit alia quin-
que super
talenta dicens.
Domine. qui-
que talenta
mihi dedis-
ti ecce alia
quinque su-
per lucratus
sum. ²¹ ait il-
li dominus
eius euge bo-
ne serbe et
fidelis quia

super pauca
fuisti fidelis
super mul-
ta te consti-
tuam intra
in gaudium
domini tui.

²² Accessit aute-
m qui duo tale-
ta acceperat
et ait domi-
ne tradidisti
mihi duo ta-
lenta ecce
alia duo lu-
cratus sum.
²³ Ait illi domi-
nus eius euge

Fol. 101.

serbe bone
et fidelis quia
super pauca
fuisti fide-
lis super mul-
ta te consti-
tuam.

²⁴ Accedens au-
tem qui unum
talentum
acceperat
ait dñe. scio
quia homo
austeris es
metis ubi no-
seminasti
et congre-
gas ubi non

sparsisti ²⁵ et
timens abii
et abscondi
talentum tuum
in terra ha-
bes ecce quod
tuum est.

²⁶ Respondens
autem do-
minus eius
dixit ei ser-
ue male et
piger sciebas
quod meto
ubi non semi-
no et congre-
go ubi non
sparsi ²⁷ oportet

tuit ergo te
committere
pecuniam
nummula-
riis et ueni-
ens ego cu-
usuris rece-
pissem quod
meum est
²⁸ tollite itaque
ab eo talentum
et date ei qui
habet .x. tale-
ta. ²⁹ omni eni-
habenti da-
bitur et abu-
dabit ei aute-
m qui non habet

et quod habet
auferetur
ab eo. ³⁰ et ne
quam seruum
proicite fo-
ras in tene-
bras exterio-
res ibi erit
fletus et stri-
dor dentium.

³¹ Cum autem
uenerit fili-
us hominis
in maiestate
sua et omnes
angeli cum
eo tunc se-
debit super

Fol. 102.

sedem ma
iestatis suae
³² et congrega
buntur ante
eum omnes
gentes et se
parabit eos
ab inuicem
sicut pastor
segregat obes
ab aedis ³³ et sta
tuet oues ad
dextris suis
aedos aute-
ad sinistris.
³⁴ Tunc dicet rex
his qui ad dex
tris eius sunt

benite uene
dicti patris
mei posside
te paratum
uobis regnu-
a constitutio
ne mundi. ³⁵ esu
rii enim et de
disti mihi ma-
ducare. siti
bi et dedistis
mihi potum
ospes eram
et collexistis
me. ³⁶ nudus
et operuistis
me. infirmus
et uisitastis

me. in carce
rem eram
et uenistis
ad me.
³⁷ Tunc respon
debunt ei ius
ti dicentes
dñe. quando
te uidimus
esuriente-
et pauimus
te sitiēte-
et dedimus
tibi potum
³⁸ quando aute-
te uidimus
hospitem et
collegimus

te. aut nudu-
et cooperui
mus te. ³⁹ aut
quando infir
mum aut in
carcerem
et uenimus
ad te.
⁴⁰ Et respondens
rex dicit illis
amen dico
uobis quam
diu fecistis
uni orum
fratrum
meum mini
morum mi
hi fecistis.

Fol. 103.

⁴¹ Tunc dicit is qui
ad sinistris
eius sunt dis
cedite a me
maledicti in
ignem aeter
num quem
parauit pater
meus diabu
lo et angelis
eius ⁴² esurii eni-
et non dedisti
mihi manducare
sitiui et non
dedisti mi
hi potum. ⁴³ hos
pes eram et
non collexis

tis me. nudus
et non operuis
tis. infirmus
et in carcere-
et non uisitas
tis me.
⁴⁴ Tunc respo-
debunt et ip
si dicentes
dñe. quando
te uidimus
esuriente-
aut sitiēte-
aut hospite-
aut nudum
uel in carce
rem aut infir
mum et no-

ministrabi
mus tibi.
⁴⁵ Tunc respon
debit illis di
cens amen di
co uobis qua-
diu non fecis
tis uni de mi
noribus his
nec mihi fecis
tis ⁴⁶ et ibunt hii
in ignem ae
ternum. ius
ti autem in ui
tam aeterna-
²⁶ Et factum est
post quam co-
summauit

ihs. sermo
nes hos om
nes dixit dñs
cipulis suis.
² Scitis quia post
biduum pas
cha fiet et fili
us hominis
traditur ut
cruci figatur.
³ Tunc congre
gati sunt pri
cipes sacer
dotum et se
niores popu
li in atrium
principes sa
cerdotum

Fol. 104.

qui diceba-
tur caifas ⁴ et
consilium
fecerunt
ut ihm. dolo
tenerent et
occiderent
⁵ dicebant au-
tem ut non
die festo tu-
multus fie-
ret in popu-
lo. ⁶ cum au-
tem esset ihs.
in bethania
in domo si-
monis lepro-
si ⁷ accessit

ad eum mu-
lier habens
alabastrum
unguenti
praetiosi et
infudit super
caput eius re-
cumbente
ipso.

⁸ Uidentes au-
tem discipu-
li indignati
sunt dicentes
ut quid per-
ditio haec fit
huius ungue-
ti ⁹ potuit eni-
istut uenum

dari praetio
et dari paupe-
ribus.

¹⁰ Quod ut cog-
nouit ihs. ait
illis quid mo-
lesti estis hu-
ic mulieri o-
pus enim bo-
num opera-
ta est in me
¹¹ nam semper
pauperes ha-
bebitis uo-
biscum me-
autem no-
semper ha-
bebitis.

¹² Mittens eni-
haec ungue-
tum hoc in
corpus me-
um ad sepe-
liendum me
fecit.

¹³ Amen dico
uobis ubicu-
que praedicatu-
fuerit hoc
euangelium
in toto mu-
do dicetur
et quod haec
fecit in me-
moria ipsius.

¹⁴ Tunc abiit unus

Fol. 105.

de duodeci-
qui iudas di-
citur scari-
oth ad prin-
cipes sacer-
dotum ¹⁵ et ait
illis quid uul-
tis mihi dare
et ego uobis
eum trada-

Ad illi consti-
tuerunt ei
xxx. stateres
¹⁶ et exinde quae-
rebat oppor-
tunitatem
ut eum tra-
deret eis.

¹⁷ Prima aute-
die azymo-
rum acces-
serunt disci-
puli ad ihm.
dicentes ubi
bis paremus
tibi pascha
manducare.

¹⁸ Ad ille dixit
eis ite in ciui-
tate ad que-
dam et dici-
te ei magister
dicit tempus
meum pro-
pe est apud te
facio pascha

cum discipu-
lis meis.

¹⁹ Et fecerunt
discipuli si-
cut praece-
pit illis ihs. et
paraauerunt
pascha.

²⁰ Uespere aute-
facto discu-
buit cum .xii.
discipulis su-
is ²¹ et edentib.
illis dixit.
Amen dico
uobis quod
unus uestru-
me traditu-

rus est.

²² Et contrista-
ti nimis coe-
perunt singu-
li dicere nu-
quid ego su-
dme.

²³ Ad ipse respo-
dens ait qui
intingit me
cum manu-
in parabside-
hic me tradet
²⁴ filius quide-
hominis ua-
dit sicut scrip-
tum est de il-
lo. uae aute-

Fol. 106.

homini illi
per quem fili
us hominis
traditur. bo
num erat ho
mini illi non
nasci.

²⁵ Respondens
autem iudas
qui traditu
rus erat eu-
dixit num
quid ego su-
rabbi. ait illi
ihs. tu dixisti.
²⁶ Ipsi autem ce
nantibus ac
cepit ihs. pane-

et benedixit
ac fregit de
ditque disci
pulis suis et
ait accipite et
manducate
ex hoc omnes
hoc est enim
corpus meu-.

²⁷ Et accipiens
calicem gra
tias egit et de
dit illis dicens
accipite et bi
bite ex hoc ²⁸ hic
est enim san
guis meus no
ui et aeterni

testamenti
qui pro mul
tis effunde
tur in remis
sionem pec
catorum.

²⁹ Dico autem
uobis non bi
bam amodo
de hac crea
tura uitis hu
ius usque in
diem illum
cum illud bi
bam uobis
cum nobu-
in regno pa
tris mei.

³⁰ Et hymno dic
to exierunt
in montem
olibeti.

³¹ Tunc dicit illis
omnes uos
scandalum
patiemi in
me in ista noc
te. scriptu-
est enim.
>percutiam
>pastorem
>et diserge-
>tur oues gre
>ges.

³² Sed post qua-
resurrexero

Fol. 107.

praecedam
uos in galilea-.

³³ Respondens
autem petrus
ait si omnes
scandaliza
buntur in te
ego numqua-
scandaliza
bor. ³⁴ dicit
illi ihs. amen
dico ti quod
hac nocte a-
te quam gal
lus cantet ter
me negabis.
³⁵ Ait illi petrus
etiam si me

oportuerit
mori tecum
non te nega
bo similiter
et omnes dis
cipuli dixerunt.
³⁶ Tunc uenit ihs.
cum illis in
praedium
quod dicitur
gedsamani.
et dixit disci
pulis suis se
dete hic do
nec eo illuc
orare. ³⁷ et ad
sumpto petro
et duobus ff

filiis zebedaei
coepit contris
tari et mestu
us esse.

³⁸ Tunc ait illis
tristis est ani
ma mea usq.
ad mortem
sustinete hic
et uigilate me
cum. ³⁹ et pro
gressus pu
sillum pro
cidit in facie-
suam orans
et dicens.
Pater meus si
possibile est

transfer a me
calicem istu-
sed tamen
non sicut ego
uolo sed si
cut tu uis.

⁴⁰ Et uenit ad dis
cipulos suos
et inuenit eos
dormientes
et ait petro sic
non potuistis
una hora ui
gilare mecu-
⁴¹ uigilate et ora
te ut non ue
niatis in temp
tationem

Fol. 108.

sps. quidem
promptus
caro uero
infirmis.
⁴² Iterum secu-
do abiit et ora-
uit dicens pa-
ter meus si
non potest
hoc transi
re nisi illud
bibam fiat
uoluntas tua.
⁴³ Et uenit iteru-
et inuenit eos
dormientes
erant enim
oculi eoru-

grauati a so-
no ⁴⁴ et relictis
illis iterum
abiit et orauit
eundem ser-
monem di-
cens.
⁴⁵ Tunc uenit ad
discipulos
suos et dicit
illis. dormi-
te iam et re-
quiescite ec-
ce adpropia-
uit hora et fi-
lius hominis
traditur in ma-
nibus pecca-

torum ⁴⁶ sur-
gite eamus
ecce adpro-
piauit qui me
tradet.
⁴⁷ Adhuc ipso lo-
quente ecce
iudas unus
de .xii. uenit
et cum eo tur-
ba multa cu-
gladiis et fus-
tibus missi
a principibus
sacerdotu-
et senioribus
plebis.
⁴⁸ Qui autem tra-

didit eum de-
dit illis signu-
dicens que-
cumque os
culatus fue-
ro ipse est te-
nete eum.
⁴⁹ Et confestim
accedens ad
ihm. dixit ha-
be rabbi et os-
culatus est
eum. ⁵⁰ dixit
que illi ihs. ami-
ce ad quod
uenisti.
Tunc accesse-
runt et manus

Fol. 109.

iniecerunt
in ihm. et te-
nuerunt eu-
⁵¹ Et ecce unus
ex his qui erant
cum ihm. ex-
tendens ma-
num exemit
gladium suu-
et percussit
seruum pri-
cipis sacerdo-
tum et ampu-
tabit auricu-
lam eius.
⁵² Tunc ait illi ihs.
conuerte
gladium tuu-

in loco suo
omnes eni-
qui accipiunt
gladium gla-
dio peribunt
⁵³ aut non putas
posse me mo-
do rogare
patrem meu-
et exhibebit
mihi plus .xii.
milia legio-
nes angeloru-
⁵⁴ quomodo
ergo imple-
buntur scrip-
turae prophe-
tarum quia

sic oportet fie-
ri. ⁵⁵ in illa ho-
ra dixit ihs. tur-
bis quasi ad-
latronem ue-
nistis cum
gladiis et fus-
tibus conpre-
hendere me
cotidie apud
uos sedeba-
in templo do-
cens et non
me tenuis-
tis. ⁵⁶ hoc aute-
totum factu-
est ut imple-
antur scrip-

turae profe-
tarum.
Tunc discipu-
li omnes re-
lictio eo fugi-
erunt. ⁵⁷ ad il-
li tenentes
ihm. duxe-
runt ad cai-
fan prince-
sacerdotu-
ubi scribae
et seniores
conuenerant.
⁵⁸ Petrus aute-
sequebatur
eum a longe
usque in atriu-

Fol. 110.

principis sa
cerdotum
et ingressus
intro sede
bat cum mi
nistris ut ui
deret fine⁻
rei. ⁶⁹ princi
pes autem
sacerdotum
et uniuersu⁻
concilium
quaerebant
falsum tes
timonium
contra ihm.
ut eum mor
ti traderent

⁶⁰ et non inue
nerunt. cu⁻
multi falsi
testes acces
sissent.
Nouissime
autem uene
runt duo fal
si testes ⁶¹ et di
xerunt audi
bimus hunc
dixisse pos
sum destru
ere templu⁻
hoc dei. et post
triduo illud
reaedificare.
⁶² Et surgens

princeps sa
cerdotum
ait illi nihil
respondes
ad ea quae
isti aduersu⁻
te testifica⁻
tur. ⁶³ ihs. aute⁻
tacebat.
Et respondens
princeps sa
cerdotum
ait illi adiuro
te per dm. ui
uum ut dicas
nobis si tu es
xps. filius di.
⁶⁴ Dicit illi ihs. tu

dixisti. tame⁻
dico uobis
amodo uide
bitis filium
hominis se
dentem ad
dextram uir
tutis et ueni
entem cum
nubibus caeli.
⁶⁵ Tunc princi
pes sacerdo
tum scidit uesti
menta sua
dicens plas
phemauit
quid adhuc
egemus tes

Fol. 111.

tibus. ecce
nunc audis
tis blasfemi
am eius ⁶⁶ quid
uobis uide
tur. ad illi res
ponderunt
omnes et di
xerunt reus
est mortis.
⁶⁷ Tunc expue
runt in faci
em et cola
phis eum cae
ciderunt ⁶⁸ di
centes pro
phetiza nobis
xp̄e. quis est

qui te percus
sit. ⁶⁹ petrus
uero sede
bat foris in
atrio et acces
sit una ancil
la ^{ad} eum di
cens et tu cu⁻
ihu. galilaeo
eras ⁷⁰ ad ihe
negauit co
ram omni
bus dicens
nescio quid
dicis neque
intellego.
⁷¹ Exeuntem
autem illu⁻

ianuam uidit
illum alia an
cilla et ait his
qui erant ibi
et hic erat cu⁻
ihu. nazare
no ⁷² et iterum
negauit cu⁻
iuramento
dicens non
noui homine⁻.
⁷³ Et post pusillu⁻
accesserunt
qui stabant
et dixerunt
petro uere
ex illis es tu
nam et loquel

la tua similis
est. ⁷⁴ tunc coe
pit deuotare
se et iurare
quod non no
uisset homi
nem et con
tinuo gallus
cantauit.
⁷⁵ Et rememo
ratus est pe
trus uerbi ihu.
quod dixerat
ei. prius qua⁻
gallus cantet
ter me nega
bis et egressus
foras amaris

Fol. 112.

sime plorauit.
 27¹ Mane autem
 factum con
 silium acce
 perunt om
 nes principes
 sacerdotu[—]
 et seniores
 plebis aduer
 sus ihm. ut eu[—]
 morti trade
 rent. ² et uinc
 tum adduxe
 runt eum et
 tradiderunt
 pontio pilato
 praesidi.
³ Tunc uidens

iudas qui eu[—]
 tradidit quia
 damnatus
 est paeniten
 tia ductus red
 tulit .xxx. arge[—]
 teos principi
 bus sacerdo
 tum et senio
 ribus ⁴ dicens
 peccaui quod
 tradiderim
 sanguinem
 iustum.
 Ad illi dixerunt
 quid ad nos tu
 bideris ⁵ et pro
 iectis argen

teis in templo
 secessit et abi
 it et laqueo se
 suspendit.
⁶ Tunc princi
 pes sacerdo
 tum acceptis
 argenteis di
 xerunt non
 licet mittere
 eos in loculu[—]
 quia praetiu[—]
 sanguinis est.
⁷ Consilio aute[—]
 accepto inter
 se emerunt
 agrum figu
 li in sepultura[—]

peregrino
 rum ⁸ propter
 hoc uocatus
 est ager ille
 acheldemach
 quod est ager
 sanguinis us
 que in hodie
 num diem.
⁹ Tunc impletu[—]
 est quod dic
 tum est per
 prophetam
 dicentem.
 >et acceperunt
 >xxx. argenteos
 >praetium ad
 >praetiati quod

Fol. 113.

>adpraetiaue
 >runt a filiis
 >istrahel ¹⁰ et de
 >derunt eos
 >in agrum fi
 >guli sicut cons
 >tituit mihi dñs.
¹¹ Ihs. autem ste
 tit ante prae
 sidem. et in
 terrogauit
 eum praeses
 dicens tu es
 rex iudaeoru[—].
 Dicit ei ihs. tu
 dicis. ¹² et cu[—]
 accusaretur
 a principibus

sacerdotum
 et senioribus
 nihil respon
 debat.
¹³ Tunc dicit illi
 pilatus non
 audis quanta
 aduersum
 te dicunt tes
 timonia ¹⁴ et no[—]
 respondit ei
 ullum uerbu[—]
 uerbum ita
 ut miraretur
 praeses uehe
 menter.
¹⁵ Per diem aute[—]
 sollemnem

consueberat
 praeses dimit
 tere populo
 unum uinctu[—]
 quem uoluis
 sent. ¹⁶ habebant
 aute uinctum
 insignem qui
 dicebatur ba
 rabbas.
¹⁷ Congregatis
 autem illis
 dixit pilatus
 quem uultis
 dimittam ba
 rabban an ihm.
 qui dicitur xp̄s.
¹⁸ sciebat enim

quod per inui
 diam tradide
 rant eum.
¹⁹ Sedente aute[—]
 illo pro tribu
 nali misit ad
 illum uxor
 eius dicens
 nihil sit tibi et
 iusto illi mul
 ta enim passa
 sum hodie
 per uisum prop
 ter eum.
²⁰ Principes au
 tem sacerdo
 tum et senio
 res persua

Fol. 114.

serunt popu
lo ut peterent
barabban ihm.
uero perde
rent.

²¹ Respondens
autem prae
ses ait que
uultis de duo
bus uobis di
mittam.

Ad illi dixerunt
barabban.

²² Dicit illis pila
tus quid ergo
faciemus ihm.
qui dicitur xps.
dicunt om

nes cruci fi
gatur.

²³ Ait illis prae
ses quid eni
mali fecit. ad
illi magis cla
mabant cru
ci figatur.

²⁴ Uidens aute
pilatus quia
nihil proficit
sed magis tu
multum fie
ri in populo
accepta aqua
labit manus
coram popu
lo dicens in

nocens ego
sum a sangui
ne huius uos
uderitis.

²⁵ Respondens
uniuersa tur
ba dixit san
guis eius su
per nos et su
per filios nos
tros.

²⁶ Tunc dimisit
illis barab
ban ihm. uero
flagellis cae
sum tradidit
ut cruci eu
figerent.

²⁷ Tunc milites
praesidis sus
ceperunt eu
in praetorio
et congrega
uerunt ad
eum uniuer
sam cohor
tem. ²⁸ et indu
runt tunica
purpurea
et clamyde
coccineam
circumde
derunt ei.

²⁹ et corona
de spinis po
suerunt super

Fol. 115.

caput eius et
harundine
in dexteram
eius et adge
niculantes
se ante eum
deludebant
dicentes ha
be rex iudae
orum. ³⁰ et ex
puentes in fa
ciem eius ac
ceperunt
arundine
et percutie
bant caput eius.
³¹ Et post qua
inluserunt

eum exuerunt
eum clamy
dem et indu
erunt eum
uestimenta
eius. et du
xerunt ut cru
ci eum figerent.

³² Exeuntes in
uenerunt
hominem
cyrenaeum
uenientem
obuiam sibi
hunc anga
riauerunt
ut tolleret
crucem eius.

³³ Et uenerunt
in locum qui
dicitur gol
gotha quod
est caluariae
locus. ³⁴ et de
derunt ei bibe
re uinum cu
felle mixtu
et cum gustas
set noluit bi
bere.

³⁵ Post quam au
tem cruci fixe
runt eum di
uiserunt sibi
uestimenta
eius sorte

mittentes ut
impleretur
quod dictu
est per pro
phetam dicente.
>diuiserunt
>sibi uestime
>ta mea et su
>per uestem
>meam mise
>runt sorte.

³⁶ Et sedentes
seruabant eu.
³⁷ Et posuerunt
super caput
eius causam
eius scripta
hic est rex iu

Fol. 116.

daeorum.

³⁸ Tunc cruci fi
xi sunt cum
eo duo latro
nes unus a dex
tris et alius
ad sinistris.

³⁹ Transeuntes
autem blas
phemabant
eum moue-

tes capita sua
⁴⁰ et dicentes
ua qui destrue
bas templu-
di. et in triduo
illud reaedifi-
cabas libe-

ra te si filius
di. es et desce-
de de cruce.

⁴¹ Similiter et
principes sa-
cerdotum
deludentes
cum scribis
et pharisaeis
dicebant ⁴² ali-
os saluos fe-
cit se ipsum
saluum face-
re non potest
si rex israhel
est descendat
de cruce nunc
et credimus ei

⁴³ si confidit in
do. liberet nunc
eum si uult
eum dixit eni-
quia di. filius
sum. ⁴⁴ id ipsu-
autem et latro
nes qui cruci
fixi erant cu-
eo imprope-
rabant ei.

⁴⁵ Et post quam
cruci fixus
est .a. sexta ho-
ra tenebrae
factae sunt
super uniuersam
terra-

usque ad ho-
ram nonam.
⁴⁶ Circa horam
nonam cla-
mauit ihs. uo-
ce magna he-
li heli lama-
zababai hoc
est ds. meus
ds. meus ut
quid me de-
relinquisti.

⁴⁷ Quidam aute-
m illic stantes
et audientes
dicebant he-
li uocat iste.
⁴⁸ Et continuo

Fol. 117.

currens unus
ex eis accepta
spungia imple-
bit aceto et i-
posuit haru-
dini et dabat
ei bibere.

⁴⁹ Ceteri uero
dixerunt si
ne uideamus
si ueniet he-
lias et libera-
uit eum.

⁵⁰ Ihs. autem ite-
rum clamans
uoce magna
emisit spm.

⁵¹ et ecce uelu-

templi scissu-
m est in duas par-
tes a summo
usque deor-
sum. et ter-
ra mota est
et petrae fis-
sae sunt ⁵² et mo-
numenta a-
perta sunt
et multa cor-
porum sancto-
rum dormi-
entium sur-
rexerunt ⁵³ et
exeuntes de
monumen-
tis post resur-

rectionem
ipsius uene-
runt in sanc-
tam ciuitate-
m et multis ap-
paruerunt.
⁵⁴ Centurio au-
tem et qui cu-
eo erant cus-
todientes ihu.
uiso terre-
motu et his
quae fiebant
timuerunt
ualde dicen-
tes uere fili-
us di. erat iste.

⁵⁵ Erant autem mulieres

ibi multae a lo-
ge uidentes
quae secutae
erant ihm. a ga-
lilaea minis-
trantes ei ⁵⁶ in-
ter quas erat
maria mag-
dalena et ma-
ria iacobi et ma-
rioseph et ma-
riam filioru-
m zebedaei.
⁵⁷ Cum sero au-
tem factum
esset uenit
quidam ho-
mo diues ab a-

Fol. 118.

rimatia no
mine ioseph
qui et ipse dis
cipulus erat
ihu. ⁵⁸ hic acces
sit ad pilatu
et petit cor
pus ihu. tunc
pilatus iussit
reddi corpus.
⁵⁹ Et accepto cor
pore ihu. inuo
luit illud in
sindone mu
da ⁶⁰ et posuit
eum in mo
numento
suo nouo

quod excidit
in petra.
Et aduoluit
saxum mag
num ad osteu
monumen
ti et abiit.
⁶¹ Erat autem
ibi maria mag
dalena et al
tera maria
sedentes co
tra sepulchru.
⁶² Altera aute
die quae est
post parasce
uen conue
nerunt prin

cipes sacer
dotum et fa
risaei ad pi
latum ⁶³ dice
tes domine
rememora
ti sumus quod
seductor il
le dixit adhuc
uiuens post
tertium die
resurgam
⁶⁴ iuue ergo cus
todiri sepul
chrum usq.
in diem ter
tium ne for
te ueniant

discipuli eius
et furentur
eum et dicant
plebi surre
xit a mortu
is et erit no
uissimus er
ror peior pri
ori. ⁶⁵ ait illis
pilatus habe
tis custodes
ite custodi
te sicut sci
tis. ⁶⁶ illi aute
euntes mu
nierunt se
pulchrum
signantes

Fol. 119.

lapidem cu
custodibus.
^{28¹} Uespere aute
sabbati quae
lucescit in
prima sasab
bati uenit ma
ria magdale
na et altera
maria uide
re sepulchru.
² Et ecce terre
motus fac
tus est mag
nus angelus
enim dñi.
descendit de
celo et adce

dens reuolu
it lapidem et
sedebat super
eum ³ erat au
tem aspectus
eius sicut ful
gur et uesti
menta eius
candida sicut
nix. ⁴ prae timo
re autem eius
exterriti sunt
custodes et
facti sunt uel
ut mortui.
⁵ Respondens
autem ange
lus dixit mu

lieribus noli
te timere uos
scio enim quod
ihm. qui cru
ci fixus est quae
ritis ⁶ non est
hic surrexit
enim sicut
dixit uenite
et uidete lo
cum ubi po
situs erat dñs.
⁷ et cito euntes
dicite disci
pulis eius quia
surrexit et
praecedat
uos in galilaea

ibi eum uide
bitis ecce di
xi uobis.
⁸ Et exierunt
cito de mo
numento
cum timore
et gaudio mag
no currentes
nuntiare dis
cipulis eius.
⁹ Et ecce ihs. oc
currit illis
dicens habe
te illae aute
accesserunt
et tenuerunt
pedes eius

Fol. 120.

et adoraue
runt eum.
¹⁰ Tunc ait illis no
lite timere uos
ite nuntiate
fratribus me
is ut eant in
galilaeam ibi
me uidebunt
¹¹ quae cum abis
sent. ecce qui
dam de cus
todibus uene
runt in ciuita
tem et nuntia
uerunt pri
cipibus sacer
dotum omnia

quae facta sunt
¹² et congregati
cum seniori
bus consilio
accepto pecu
niam copiosa
dederunt mi
litibus ¹³ dicen
tes dicite quia
discipuli eius
nocte uenerunt
et furati sunt eu
nobis dormi
entibus ¹⁴ et si
hoc auditu
fuerit a prae
side nos suade
bimus ei et

securos uos
faciemus.

¹⁵ Ad illi accepta
pecunia fece
runt sicut erant
docti et diuul
gatum est uer
bum istut apud
iudaeos usq.
in hodiernu
diem.

¹⁶ XI. autem dis
cipuli abierunt
in monte ubi
constituerat
illis ihs. ¹⁷ et uide
tes eum ado
rauerunt qui

dam autem
dubitauerunt.

¹⁸ Et accedens ihs.
locutus est
illis dicens da
ta est mihi o
nis potestas
in caelo et in
terra ¹⁹ euntes
nunc docete
omnes gen
tes baptiza
tes eos in no
mine patris
et fili et sps. sanc
ti. ²⁰ docentes
eos seruare
omnia quae

Fol. 121.

cumque ma
daui uobis et
ecce ego uo
biscum su
omnibus die
bus usque ad
consumma
tionem sae
culi. amen.

evang. sec.

mat. expl.

incip. sec.

iohannen.

Fol. 122.

¹ *In principio
erat uerbu⁻
et uerbum*

*erat apud dñm.
et dñs. erat uer*

² *hoc erat in
principio
apud dñm. ³ om*

*nia per eum.
facta sunt
et sine eum
factum est
nihil.*

*Quod autem
factum est
⁴ in eo uita est
et uita est lux
hominum*

⁵ *et lux lucet
in tenebris
et tenebrae
eam non co⁻
prehende
runt.*

⁶ *Fuit homo
missus a dño.
cui nomen
erat iohan
nis ⁷ hic uenit
in testimo
nium ut tes
timonium
periberet
de lumine
ut omnes cre
derent per eum*

⁸ non erat ille
lumen sed ut
testimoniu⁻
perhiberet
de lumine.

⁹ Erat enim lux
uera quae in
luminabat
omnem ho
minem ue
nientem in
hoc mundo
¹⁰ in hoc mun
do erat et mu⁻
dus per eu⁻
factus est et
mundus eu⁻
non cogno

bit. ¹¹ in sua pro
pria uenit et
sui eum no⁻
receperunt
¹² quodquod
autem rece
perunt eum
dedit eis po
testatem fi
lios dñi. fieri
credentibus
in nomine
eius ¹³ qui no⁻
ex sanguinib.
neque ex uo
luntate car
nis nec ex uo
luntate uiri

Fol. 123.

sed ex dño. na
tus est. ¹⁴ et uer
bum caro fac
ta est et habi
tauit in nobis
et uidimus
honorem
eius gloria⁻
quasi unige
niti a patre
plenum gra
tia et uerita
te. ¹⁵ iohannis
testificatur
et clamat hic
est de quo
dixi qui post
me uenit an

te me factus
est quia prior
me erat. ¹⁶ quo
niam de pe
nitundine eius
nos omnes
accepimus
gratiam pro
gratiam ¹⁷ quia
lex per moy
sen data est
gratia autem
et ueritas per
ihm. xpm. fac
ta est.

¹⁸ Dñm. nemo ui
dit umqua⁻
nisi unigenitus

filius qui est
in sinu patris
ipse enarra
bit. ¹⁹ et hoc
est testimo
nium iohan
nis cum mi
sissent ad eu⁻
iudaei ab hie
rosolymis
sacerdotes
et leuitas ut
interroga
rent eum tu
quis es ²⁰ et co⁻
fessus est et
non negauit
confessus est

quia ego no⁻
sum xps. ²¹ et
interroga
uerunt eu⁻
iterum dice⁻
tes. helias es
tu. ait non su⁻
quid ergo pro
pheta es tu
et respondit
non. ²² et dixe
runt dic ergo
nobis ut res
ponsum de
mus his qui
miserunt
nos quid di
cis de te ipso.

Fol. 124.

²³ Quibus ait ego
uox claman-
tis in deser-
to dirigite
uiam dñi.
²⁴ Et qui missi
fuerant ex
farisaeis ²⁵ ut
interroga-
rent eum
dixerunt ei
quid ergo
baptizas si tu
non es xps.
nec helias ne-
que profeta.
²⁶ Respondit eis
iohannes

dicens ego
quidem bap-
tizo uos in a-
quam paeni-
tentiae me-
dus autem
uestrum stat
quem uos ig-
noratis ²⁷ ipse
est qui post
me uenit cu-
ius ego non
sum dignus
soluere cor-
rigiam calci-
amenti eius.
²⁸ Haec facta sunt
in bethania-

trans iorda-
nen ubi erat
iohannes
baptizans.
²⁹ Postera au-
tem die uidit
iohannes
ihm. uenie-
tem ad se et
ait ecce ag-
nus dñi. ecce
qui tollit pec-
catum mu-
di. ³⁰ hic est de
quo ego dixi
post me ue-
nit uir qui a-
te me factus

est quonia-
ante me erat
³¹ et ego igno-
rabam eum
sed ut mani-
festaretur
istrahel prop-
ter hoc ego
ueni in aqua
baptizans.
³² Et testifica-
tus est ioha-
nes dicens
quoniam ui-
di spm. sicut
columbam
descende-
tem de caelo

Fol. 125.

et manente-
super eum
³³ et ego igno-
rabam eum
sed qui misit
me baptiza-
re in aqua ip-
se mihi dixit
super quem
uideris spm.
descenden-
tem et mane-
tem in eum
ipse est qui
baptizat in spū.
sancto ³⁴ et ego
uidi et testi-
monium per

hibui quonia-
ipse est dñi. elec-
tus. ³⁵ poste-
ra autem die
iohannes et
duo discipu-
li eius ³⁶ et intu-
ens ihm. am-
bulantem di-
xit ecce agnus
dñi. ³⁷ audierunt
autem duo
discipuli eius
loquentem
et secuti sunt
ihm.
³⁸ Conuersus
autem ihs.

uidit eos se-
quentes se et
dixit eis quid
quaeritis.
Qui dixerunt
ei rabbi quod
interpreta-
tur magister
ubi manis.
³⁹ Ait illis uenite
et uidete. uene-
runt autem
et uiderunt
ubi maneret
et apud eum
manserunt
illa die erat
enim hora cir-

citer decima.
⁴⁰ Erat andreas
frater simo-
nis petri unus
ex duobus
qui audierant
ab iohanne-
et secuti sunt
eum. ⁴¹ inue-
nit autem ma-
ne fratrem
simonem
et dicit illi in-
uenimus mes-
siam quod
est interpre-
tatum xps. ⁴² ad-
duxit ergo eum

Fol. 126.

ad ihm. intu
ens autem
eum ihs. di
xit tu es simo⁻
filius iohan
nis tu uocaris
cephas quod
interpreta
tur petrus.

⁴³ Postera aute⁻
die uoluit pro
ficisci in ga
lileam et in
uenit philip
pum et dicit
illi ihs. seque
re me. ⁴⁴ erat
autem filip

pus a bedsai
da ex ciuitate
andreae et
petri ⁴⁵ inuenit
autem filip
pus natahel
et dicit illi que⁻
scripsit moy
ses in lege et
prophetae in
uenimus ihm.
filium ioseph.
a nazareth.

⁴⁶ Dixit illi nata
nael. a nazareth
potest aliquid
boni esse.
Ait illi filippus

ueni et uide.
⁴⁷ Uidens aute⁻
ihs. natanael
uenientem
ad se et dixit
de eo ecce ue
re istrachel
ita in quo do
lus non est.
⁴⁸ Ait illi natana
el unde me
nosti.

Respondit ihs.
et dixit ei an
te quam te fi
lippus uoca
ret cum es
ses sub arbore

ficulnea noui te.

⁴⁹ Respondit ei
natanael rabbi
tu es filius di.
tu es rex istra
hel ⁵⁰ respo⁻
dit ihs. et dixit
ei quoniam
dixi tibi eo quod
uiderim te
sub arbore
ficulnea cre
dis maiora
horum ui
debis. ⁵¹ et dixit ei.
Amen amen
dico uobis
uidebitis cae

Fol. 127.

lum apertu⁻
et angelos di.
ascendentes
et descende⁻
tes ad filium
hominis. ²¹ et
tertia die nup
tiae factae sunt
in cana galilae
ae et erat ibi
mater ihu. ² in
uitatus est
autem et ihs.
cum discipu
lis suis ad nup
tias. ³ et uinum
non habebant
quoniam fini

tum erat uinu⁻
nuptiarum.
Et dicit mater
ihu. ad ipsum
uinum non
habent fili.

⁴ Et dixit ei ihs.
quid mihi et
tibi est muli
er nondum
uenit hora mea.

⁵ Dicit mater eius
ministris quod
cumque uo
bis dixerit fa
cite.

⁶ Erant autem
ibi positae hy

driae lapide
ae secundu⁻
purificatione⁻
iudaeorum
capientes bi
nas uel ternas.

⁷ Ait illis ihs. im
plete hydrias
aquam et im
pleberunt eas
usque susu⁻.

⁸ Ait illis ihs. au
rite nunc et
ferite arcitri
clinio et attu
lerunt.

⁹ Ad ubi gustauit
arcitriclinius

aquam uinu⁻
factum et nes
ciebat unde
esset. minis
tri autem sci
ebant. qui au
tem aurierant
aquam et ui
dentes factu⁻
mirabantur.
Uocabit aute⁻
sponsum ar
citriclinius
et dixit ei ¹⁰ om
nis homo in
primis bonu⁻
binum ponit
et cum inebri

Fol. 128.

ati fuerint
tunc infimi
orem. tu au
tem serbas
ti bonum us
num usque
modo.
¹¹ Hoc primu
signum fe
cit ihs. in cana
galilaeae et
manifestauit
honorem
suum et cre
diderunt in
eum discipu
li sui.
¹² Post haec dis

cendit in ca
farnaum ip
se et mater
eius et fratres
eius et ibi ma
sit non mul
tos dies.
¹³ Et in proximo
erat pascha
iudaeorum.
¹⁴ Et ascendit
ihs. in hiero
solyms et i
uenit in tem
plo uenden
tes boues et
oues et colu
bas et num

mularios se
dentes ¹⁵ et fe
cit quasi fla
gellum de
restibus et
omnes eie
cit de tem
plo obes quo
que et boues
et nummu
lariorum ef
fudit num
mos et me
sas eorum
euerit ¹⁶ et di
xit uenden
tibus colum
bas tollite is

ta hinc et no
lite facere
domum pa
tris mei do
mum nego
tiationis.
¹⁷ Rememora
tus est aute
discipulus
eius quoni
am scriptu
est.
>zelus domus
> tuae come
> dit me.
¹⁸ Responderunt
ei iudaei et
dixerunt

Fol. 129.

quod signu
ostendis no
bis quod haec
facis.
¹⁹ Respondit ihs.
et dixit eis sol
uite hoc te
plum et in tri
duo illud sus
citabo.
²⁰ Dixerunt er
go iudaei .xL.
et .vi. annis ae
dificatum
est hoc tem
plum et tu in
triduo resus
citas illud. ²¹ ille

autem dice
bat de templo
corporis sui.
²² Cum ergo re
surrexit a mor
tuis rememo
rati sunt dis
cipuli eius quo
niam hoc di
cebat et cre
diderunt scrip
turae et uer
bo quod dixe
rat ihs.
²³ Cum autem
esset in hiero
solyms in die
festum paschae

multi credi
derunt in no
mine eius ui
dentes signa
quae faciebat.
²⁴ Ipse autem ihs.
non credidit
se eis eo quod
sciret omnes
²⁵ et quia non ne
cesse habuit
ut aliquis tes
timonium
perhiberet
de eo ipse eni
nouerat quid
esset in homi
ne. ³ erat aute

homo ex pha
risaeis nomi
ne nicodemus
princeps iu
daeorum
² hic uenit ad
eum nocte
et dixit ei rab
bi scimus quia
a deo uenisti
magister ne
mo enim po
test haec sig
na facere quae
tu facis nisi
fuerit ds. cu
eo. ³ respo
dit ihs. et dixit

Fol. 130.

illi amen di
co tibi nisi quis
renatus fue
rit denuo no⁻
potest regnu⁻
dī. uidere.

⁴ Dicit ad eum
nicodemus
quomodo
potest homo
nasci cum sit
senex num
quid potest
in utero ma
tris suae de
nuo introire
et renasci.
⁵ Respondit ihs.

amen ame⁻
dico tibi nisi
quis renatus
fuerit et aqua
et spirīti no⁻
potest renas
ci in regnum
dī. ⁶ quod natu⁻
est de carne
caro est quo
niam de car
ne natum est
et quod natu⁻
est de spū. sps.
est ⁷ ne mire
ris quod dixe
rim tibi opor
tet uos renasci

denuo. ⁸ sps.
ubi uult spi
rat et uoce⁻
eius audis sed
nescis unde
ueniat aut quo
eat sic est et
omnis qui na
tus est ex aqua
et spū.

⁹ Respondit
nicodemus
dicit ei et quo
modo pos
sunt haec fie
ri. ¹⁰ respon
dit ihs. et dixit
ei tu es magis

ter istrabel
et haec igno
ras ¹¹ amen
amen dico
tibi quia quod
scimus loqui
mur et quod
uidimus tes
tamur et tes
timonium
nostrum no⁻
recipitis ¹² si
terrestria
dixi uobis et
non creditis
quomodo
si dixero uo
bis caelestia

Fol. 131.

credetes.
¹³ Nemo asce⁻
dit in caelu⁻
nisi qui de cae
lo descendit
filius homi
nis qui est in
caelo ¹⁴ et sicut
moyses exal
tabit serpen
tem in solitu
dinem sic et
exaltari opor
tet filium ho
minis ¹⁵ ut om
nes qui credit
in eum non
pereat sed

habeat uitam
aeternam ¹⁶ s[ic]
enim dilexit
d[eu]s. mundu⁻
ita ut filium
suum unicu⁻
daret ut om
nis qui credit
in eum non
pereat sed ha
beat uitam
aeternam.
¹⁷ Nec enim mi
sit d[eu]s. filiu⁻
suum in hunc
mundum
ut iudicet mu⁻
dum sed ut

saluus fiat mu⁻
dus per eum
¹⁸ qui credit in
eum non iu
dicabitur
qui uero no⁻
credit iam
iudicatus est
quoniam no⁻
credidit in
nomine uni
geniti fili dī.
¹⁹ Hoc est aute⁻
iudicium quo
niam lux ue
nit in hoc mu⁻
do et dilexe
runt homi

nes potius te
nebras qua⁻
lumen erant
enim malae
operae eoru⁻
²⁰ omnis eni⁻
qui male agit
odit lumen
et non uenit
ad lumen ne
arguantur
operae eius.
²¹ Qui autem fa
cit ueritate⁻
uenit ad lu
men ut ma
nifestentur
operae eius

Fol. 132.

quoniam in dō.
sunt operatae.

²² Post haec pro
fectus est ihs.
et discipuli
eius in iudaea—
terram et ibi
morabatur
cum eis.

²³ Erat autem
iohannes bap
tizans in aeno—
iuxta salin
quoniam a
quae multae
erant ibi et
ueniebant
et baptizaba—

tur. ²⁴ non[dum
enim erat io
hannis coac
tus in carcere—.

²⁵ Facta est aute—
quaestio ex
discipulis io
hannis cum
iudaeis de pu
rificatione.

²⁶ Et uenerunt
ad iohanne—
et dixerunt
ei rabbi qui
erat tecum
trans iorda
nen cui tu tes
timonium

perhibuisti
ecce hic bap
tizat et om
nes ueniunt
ad eum.

²⁷ Respondit io
hannis dicens
non potest
homo acci
pere quicqua—
nisi illi datu—
fuerit desu
per. ²⁸ ipsi uos
testimoniu—
mihi perhi
betis quonia—
dixi non su—
ego xps. sed

quia praemis
sus sum an
te eum.

²⁹ Qui habet spo—
sam sponsus
est amicus
autem spon
si qui stat et
audit eum
gaudio gau
dit propter
uocem eius
hoc ergo gau
dium meu—
conpletum
est ³⁰ illum opor
tet crescere
me autem

Fol. 133.

minorari.

³¹ Qui de susu—
uenit super
omnes est
qui uero ex
terra est de
terra est et
de terra lo
quitur. ³² qui
autem de cae
lo uenit quod
uidit et audi
uit testatur
et testimo
nium illius
nemo acci
pit. ³³ qui aute—
accipit testi

mon[ium ei
us signauit
quoniam ds.
uerax est ³⁴ que—
enim misit
ds. uerba di.
loquitur no—
enim ad me—
suram dat
spiritum.

³⁵ Pater diligit
filium et o—
nia dedit in
manus eius.
³⁶ Qui credit in
filio habet ui
tam aeternam.
qui autem

non c[re]dit
filio non ui
debit uitam
aeternam
sed ira di. in
eo permane
bit. ⁴¹ cum
ergo cogno
uisset ihs. au
disse pharisae
os quod ihs.
plures disci
pulos facit
quam iohan
nes et baptiza
bat ² quamqua—
ihs. ipse non
baptizaret

sed discipu
li eius.

³ Reliquid igitur
iudaeam ter
ram et pro
fectus est ite
rum in gali
laeam. ⁴ opor
tebat autem
eum transi
re per sama
riam.

⁵ Uenit igitur
in ciuitate—
samariae
quae dicitur
esychar. iux
ta praedium

Fol. 134.

quod dedit
iacob ioseph
filio suo ⁶ erat
autem fons
iacob.
Ihs. igitur fa-
tigatus ab iti-
nere sede-
bat super fo-
ntem ora aute-
rat circiter
sexta. ⁷ et ue-
nit quaedam
mulier a sa-
maria hauri-
re aquam.
Dicit ei ihs. da
mihi bibere

⁸ discipuli enim
eius abierant
in ciuitatem
ut cibos eme-
rent.

⁹ Dicit ergo ei
mulier sama-
ritana tu cu-
sis iudaeus
quomodo
a me bibere
petis cum si-
mulier sama-
ritissa.

¹⁰ Respondit ihs.
et dixit ei si is-
cires donum
dei et quis est

qui dicit tibi
da mihi bibe-
re tu magis
petisses eu-
et dedisset
tibi aquam
uiuam.
¹¹ Dicit ei muli-
er dñe. neq-
hauritorium
habes et pute-
um altum est un-
de habes aquam
uiuam ¹² num
quid tu maior
es patri nos-
tro iacob qui
dedit nobis

puteum [hoc
et ipse ex eo
uibit et filii
eius et p[er]eco-
ra eius.

¹³ Respon[dit] ihs.
et dixit ei om-
nis qui bibe-
rit ex aqua
hac sitiet
iterum.

Qui autem bi-
berit de aqua
quam ego de-
dero ei non
sitiet in sem-
piternum
¹⁴ sed aquam

Fol. 135.

quam ego da-
bo ei fiet in eo
fons aquae
salientis in
uitam aeter-
nam. ¹⁵ dicit
ei mulier dñe.
da mihi hanc
aquam ut no-
sitiam neq-
ueniam istis
haurire hinc.
¹⁶ Dicit ei ihs. ua-
de uoca uiru-
tuum et ue-
ni hoc.
¹⁷ Respondit
mulier et di-

xit ei non ha-
beo uirum.
Ait ei ihs. bene
dixisti quia
non habes
uirum ¹⁸ qui-
que enim ui-
ros habuis-
ti et nunc que-
habes uir tu-
us non est
hoc uero di-
xisti.

¹⁹ Dicit illi mu-
lier dñe. ui-
deo quia pro-
pheta es ²⁰ pa-
tres nostri

in hoc mon-
te adoraue-
runt et uos
dicitis quia
in hierosoly-
mis est locus
ubi adorari
oportet.
²¹ Dicit illi ihs. cre-
de mihi mu-
lier quonia-
uenit hora
cum neque
in isto mon-
te neque in hi-
erosolymis
adorabitis
patrem.

²² Uos adoratis
quod nescitis
nos adoramus
quod scimus
quoniam salus
ex iudaea est

²³ sed uenit ho-
ra et nunc est
cum ueri ado-
ratores ado-
rabunt patre-
in spū. et ue-
ritate eteni-
pater tales
quaerit qui
adorent eu-
in spū. ²⁴ sps. est
dñs. et eos qui

Fol. 136.

adorant eu-
in spū. et ue-
ritate opor-
tet adorare.
²⁵ Dicit ei muli-
er scio quia
messias ue-
nit qui dicitur
xp̄s. cum er-
go uenerit
ille adnun-
tiauit nobis
omnia.

²⁶ Dicit ei ihs. ego
sum qui lo-
quor tecu-.

²⁷ Et statim ue-
nerunt dis-

cipuli eius et
mirabantur
eo quod cu-
muliere lo-
queretur ne-
mo tamen ei
dixit quid quae-
res uel quid
cum ea loque-
ris. ²⁸ reliquid
igitur muli-
er hydriam
suam et abi-
it in ciuitate-
et dixit homi-
nibus ²⁹ uenite
et uidete ho-
minem qui

dixit mihi o-
nia quaecu-
que feci nu-
quid ipse est
xp̄s. ³⁰ et exie-
runt de ciui-
tate et ueni-
ebant ad eu-.

³¹ Postmodu-
autem roga-
bant eum
discipuli di-
centes rab-
bi manduca-

³² Ad ille dixit
eis ego esca-
habeo ma-
ducare qua-

uos nescitis.
³³ Dicunt aute-
discipuli eius
ad alterutru-
numquid
aliquis ei at-
tulit mandu-
care.

³⁴ Dicit illis ihs.
mea esca est
ut faciam
uoluntate-
eius qui me
misit et ut
perficiam
opus eius.

³⁵ Nonne uos
dicitis quo

Fol. 137.

niam quat-
tuor adhuc
mensis et
messit ue-
nit ecce dico
uobis adle-
uate oculos
uestros et
aspicite re-
giones quia
albae sunt
a messem.

³⁶ Iam qui metit
mercede-
accipit et co-
graegat fruc-
tum in uita-
aeternam

ut et qui semi-
nat simul gau-
deat et qui me-
tit ³⁷ in hoc eni-
est uerbum
uerum quo
niam alius
est qui semi-
nat et alius
qui metit.

³⁸ Ego misi uos
metere quod
uos non la-
borastis et
uos in labo-
rem eoru-
intrastis.

³⁹ Ex ciuitate aute-

illa multi cre-
diderunt in
eum samari-
tanorum
propter uer-
bum mulie-
ris testimo-
nium perhi-
bentis quo
niam dixit
ei omnia quae
fecit.

⁴⁰ Ut ergo uene-
runt ad eu-
samaritani
rogabant eu-
ut apud eos
maneret et

mansit ibi bi-
duum ⁴¹ et mul-
to plures cre-
diderunt illi
propter uer-
bum eius ⁴² et
dicebant mu-
lieri iam no-
propter tuu-
testimoniu-
credimus ei
ipsi enim au-
diuimus et sci-
mus quia hic
est uere sal-
uator mun-
di. ⁴³ post bidu-
um autem

Fol. 138.

profectus
est inde in ga
lilaeam.
⁴⁴ Ipse enim ihs.
testatus est
quoniam pro
pheta in patri
a sua dignita
tem non ha
bet. ⁴⁵ cum ue
nisset aute
in galilaeam
exceperunt
eum galilaei
uidentes o
nia quae fecit
in hierosoly
mis in diem

festum et ip
si enim adue
nerant in di
em festum.
⁴⁶ Uenit ergo ite
rum in cana
galilaeae ubi
fecit de aqua
uinum erat
autem quida
regulus cu
ius filius in
firmabatur
in cafarnau
⁴⁷ hic cum au
disset quod
ihs. uenit ex
iudaea in gali

laeam uenit
ad illum et
rogabat eu
ut discende
ret et sanaret
filium eius
incipiebat eni
mori.

⁴⁸ Dixit autem
ihs. ad eum
nisi signa et
prodigia ui
deritis non
creditis.
⁴⁹ Dicit ad eum
regulus dñe.
descende a
te quam mo

riatur puer.
⁵⁰ Ait illi ihs. ua
de filius tuus
uiuít et cre
didit homo
ille uerbo
quod dixit
illi ihs. et ibat
⁵¹ iamque ipso
discenden
te serui oc
currerunt
illi et nuntia
uerunt ei quo
niam filius
tuus uiuit.
⁵² Interrogauit
ergo hora

Fol. 139.

ab illis in qua
melius habu
it et dixerunt
heri hora
septima re
liquid illum
febris. ⁵³ cog
nouit ergo
pater quoni
am illa hora
qua dixerat
ei ihs. filius
tuus uiuit et
credidit ip
se et domus
eius uniuersa.
⁵⁴ Hoc iterum
secundum

fecit ihs. sig
num ueniens
de iudaea in
galilaeam.
⁵¹ Post haec erat
dies festus
iudaeorum
et ascendit
ihs. hieroso
lymis ² in infe
riorem par
tem natato
riae piscinae
quae dicitur
hebraicae
betzeta qui
que porticus
habens ³ in his

decumbebant
turbae infir
morum cae
corum clau
dorum ari
dorum para
lyticorum
expectantiu
aquae motu
⁴ angelus aute
discendebat
et mouebat
aqua et quicu
que prior dis
cendebat in
natatoria sa
nus fiebat qua
cumque tene

batur infir
mitate.
⁵ Erat autem
ibi homo .xxx.
et .viii. annos
habens in in
firmitatem
⁶ hunc ut uidit
ihs. iacente
sciens quod
iam multu
temporis ha
buerit ait illi
uis sanus fieri.
⁷ Respondit il
li infirmus
et dixit dñe.
hominem no

Fol. 140.

habeo ut cu^m
mota fuerit
aqua mittat
me in piscina^m
dum enim
ego uenio al
ter ante me
discendit.
⁸ Ait illi ihs. sur
ge et tolle gra
battum tuu^m
et ambula ⁹ et
statim sanus
factus est ho
mo ille et sur
rexit et sus
tulit grauati
onem suam

et ambulabat
erat autem
sabbatum
in illa die.
¹⁰ Dicebant er
go iudaei illi
qui curatus
fuerat sabba
tum est et noⁿ
licet tibi tol
lere grabat
um tuum.
¹¹ Respondit il
lis dicens qui
fecit me sa
num ipse mi
hi dixit tolle
grabattum

tuam et am
bula.
¹³ Infirmus au
tem nescie
bat quis esset
ihs. enim sta
tim deuertit
cum uidis
set turbam
in illo loco.
¹⁴ Post haec in
uenit eum
ihs. in tem
plo et dixit il
li ecce sanus
factus es ia^m
noli peccare
ne quid tibi

deterius fiat.
¹⁵ Et abiit homo
ille et indica
uit iudaeis
quia ihs. est
qui fecit eu^m
sanum ¹⁶ et prop
ter hoc per
sequebantur
iudaei ihm.
quia haec fa
ciebat sabba
to. ihs. aute^m
respondit
eis dicens
¹⁷ pater meus
usque adhuc
operatur

Fol. 141.

et ego ope
ror ¹⁸ propter
hoc magis
quaerebant
eum iudaei
interficere
quod non
solum sol
uebat sabba
tum sed et
quod patre^m
suum dice
ret dñm. ae
qualem se
faciens dño.
Respondit ihs.
et dixit eis
¹⁹ amen ame^m

dico uobis
non potest
filius ab se
facere quic
quam nisi
quod uide
rit patrem
facientem
quaequae
enim ille fa
cit eadem
et filius fa
cit similiter.
²⁰ Pater enim
diligit filiu^m
et omnia de
monstrat ei
quae ipse facit

et maiora
opera demons
trauit ei ut uos
admiremi
ni ²¹ sicut eni^m
pater susci
tat mortuos
et uiuificat
sic et filius
quos uult
uiuificat ²² nec
enim pater
iudicat que^m
quam sed
iudicium
omnem de
dit filio. ²³ ut
omnes ho

norificent
filium sicut
honorificant
patrem. qui
non honori
ficat filium
non honori
ficat patre^m
qui misit illu^m.
²⁴ Amen amen
dico uobis
quoniam qui
uerbum me
um audit et
credit ei qui
me misit ha
bet uitam ae
ternam et

Fol. 142.

in iudicium
non ueniet
sed transiit
de morte—
ad uitam.
²⁵ Amen amen
dico uobis
quoniam ue
niet hora in
qua audient
mortui uo
cem fili dī.
et qui audie
rint uiuent
²⁶ sicut enim
pater habet
uitam in se
sic et filio de

dit habere
uitam in se
metipso. ²⁷ et
potestate—
dedit ei iudi
cium facie—
dum quoni
am filius ho
minis est ²⁸ no
lite mirari
haec quonia—
ueniet hora
in qua omnes
qui in monu
mentis sunt
audient uo
cem eius ²⁹ et
resurgent

qui bona fe
cerunt in re
surrectio
nem uitae.
Qui autem
iniqua ges
serunt in re
surrectio
nem iudicii.
³⁰ Non enim pos
sum ego a me
ipso facere
quicquam
sicut enim
audio ita et
iudico et iu
dicium me
um iustum

est quia no—
quaero uo
luntatem—
meam sed
uoluntate—
eius qui me
misit patris.
³¹ Si ego testimo
nium perhi
beo de me
testimoniu—
meum no—
est uerum
³² alius est qui
testificatur
de me et scio
quia ueru—
est testimo

Fol. 143.

nium eius quod
testificatur
de me.
³³ Uos misistis
ad iohanne—
et testimo
nium perhi
buit uerita
ti ³⁴ ego aute—
non ab ho
mine testi
monium
accipio sed
haec ideo
dico ut uos
salui sitis
³⁵ ille erat lu
cerna ardens

et lucens uos
uero uolu
istis exulta
re ad hora—
in lumine
eius. ³⁶ ego au
tem habeo
testimoniu—
maius iaha—
nen. opera
enim quae dedit mihi
pater ut per
ficiam ea
ipsa opera
quae facio
testimoniu—
perhibent
de me quo

niam pater
me misit ³⁷ et
qui me mi
sit pater ip
se testimo
nium perhi
bet de me.
Neque uoce—
eius umqua—
audistis ne
que figura—
uidistis. ³⁸ et
uerbum eius
non habetis
in uobis ma
nentem quo
niam que—
misit ille hu

ic uos non
creditis.
³⁹ Scrutate scrip
turas quo
niam puta
tis uos in ip
sis uitam ae
ternam ha
bere et ipse
sunt quae
testimoniu—
perhibent
de me in qui
bus putatis
uos uitam
habere haec
sunt quae
testificantur

Fol. 144.

de me ⁴⁰ et no-
uultis ueni
re ad me ut
ultam habea
tis. ⁴¹ hono
rem ab ho
minibus no-
accipio ⁴² sed
cognoui uos
quoniam no-
habetis cari
tatem di. in
uobis. ⁴³ ego
ueni in no
mine patris
mei et non
accepistis
me si alius

uenerit in
nomine suo
illum reci
pitis ⁴⁴ quomo
do potestis
uos crede
re qui honore-
ab inuicem acce
pistis et ho
norem eius
qui est solus
non quaeri
tis. ⁴⁵ nolite
putare quo
niam ego
uos apud pa
trem accu
sabo est qui

bos accuset
moyses in
quem uos
sperastis ⁴⁶ si
enim crede
retis moysi
crederetis
forsitan et
mihi de me
enim ille scrip
sit ⁴⁷ nam si il
lius litteris
non credi
tis quomo
do uerbis
meis crede
tis. ⁶¹ post
haec abiit ihs.

trans mare
galilaeae in
partes tibe
riadis ² seque
batur aute-
eum turba
multa quia
uidebant sig
na quae facie
bat de infir
mibus.
³ Ascendit er
go ihs. in mo-
tem et ibi se
debat cum
discipulis
suis. ⁴ erat
autem in pro

Fol. 145.

ximo pascha
dies festus
iudaeoru-
⁵ Eleuatis er
go oculis
ihs. eo quod
uidisset quia
turba mag
na ueniret
ad se ait phi
lippus unde
emimus
panes ut ma-
ducent isti.
⁶ Hoc autem
dicebat temp
tans eum.
Ipse enim sci

ebat quid es
set facturus.
⁷ Respondit
ei philippus
dicens du
centis dena
riis panes
non suffi
cient eis ut
unusquis
que modi
cum accipi
at. ⁸ dicit ei
unus ex dis
cipulis suis
andreas fra
ter simonis
petri ⁹ est hic

puer qui ha
bet quinque
panes hor
diacios et du
os pisces sed
haec quid
sunt in tantos.
¹⁰ Dixit autem
ihs. facite ho
mines dis
cumbere
erat autem
plurimum
faenum in
illo loco.
Discubuerunt
ergo uiri i-
numero cir

citer quin
que millia.
¹¹ Accepit aute-
panes ihs. et
gratias egit
et dedit dis
cipulis suis
discipuli au
tem discu-
bentibus. si
militer dis
tribuerunt
et de piscibus
quantum
uolebant
¹² ad ubi satu
rati sunt di
xit discipulis

Fol. 146.

colligite quae
superaue
runt fragme-
ta ne quid ex il-
lis pereat.

¹³ Collegerunt
autem et im-
pleuerunt
·xii· cophinos
fragmento-
rum de qui-
que panibus
hordeaciis
quae supe-
rauerunt
eis qui man-
ducauerant.

¹⁴ Illi ergo ho-

mines cum
uidissent sig-
num quod
fecit dicebant
hic est uere
propheta qui
in hunc mu-
dum uentu-
rus est.

¹⁵ Ihs. ergo sci-
ens quia inci-
pient turbae
uenire et ra-
pere eum ut
facerent eu-
regem. se-
cessit iteru-
m in montem

solus.

¹⁶ Cum autem
uespere fac-
tum esset
discende-
runt disci-
puli eius ad
mare ¹⁷ et asce-
dentes naui-
culam uenie-
bant trans
mare in cafar-
naum et cu-
iam tenebrae
factae essent
nondum ue-
nerat ad eos
ihs. ¹⁸ mare

autem uali-
dissimo ue-
to flante in-
surgebant
¹⁹ et cum remi-
gassent sta-
dia quasi ·xxv·
uel ·xxx· uident
ihs.ambu-
lantem super
mare et iux-
ta nauem fie-
ri et timue-
runt ualde.

²⁰ Ille autem di-
xit eis ego su-
nolite timere.

²¹ Uolebant ergo

Fol. 147.

recipere eu-
m in nauicula-
et statim na-
uis accessit
ad terram
in qua ibant.
²² Altera aute-
m die turba quae
stabat trans
mare uidit
quia nauigi-
um aliud no-
erat nisi unu-
illud et quia
non simul
ascendit cu-
discipulis
suis ihs. in na-

uem sed so-
li discipuli
eius fuerunt.
²³ Et cum super-
uenissent
aliae naues
a tiberiade
quae in pro-
ximo erant
loco illic ubi
manducaue-
rant panem
quem bene
dixerat dñs.
²⁴ Cum ergo ui-
dissent tur-
bae quod ihs.
non est ibi

neque disci-
puli eius acce-
perunt sibi
ipsi nauicu-
las et uene-
runt in cafar-
naum quae
rentes ²⁵ et cu-
inuenissent
eum trans
mare dixe-
runt ei rab-
bi quando hic
uenisti.
²⁶ Respondit au-
tem eis ihs.
et dixit ame-
amen dico

uobis quae-
ris me non quia
uidistis signa
et prodigia
sed quia ma-
ducastis de
panibus et sa-
tiati estis. ²⁷ ope-
ramini esca-
mam non quae pe-
rit sed esca-
mam quae perma-
net in uitam
aeternam
quam filius
hominis da-
bit uobis hunc
enim pater

Fol. 148.

signauit dñs.

²⁸ Dixerunt igitur

ad eum

quid faciemus

ut operemur

operam dñi.

²⁹ Respondit ihs.

et dixit eis hoc

est opus dñi.

ut credatis

in eum in eu-

quem ipse mi-

sit. ³⁰ dixerunt

ergo ei quod

autem tu fa-

cis signum

ut uideamus

et credamus

tibi quid ope-

raris.

³¹ Patres nostri

manna man-

ducaberunt

in deserto.

Sicut scriptu-

est.

>panem de cae-

>lo dedit eis

>manducare.

³² Dixit autem

eis ihs. ame-

amen dico

uobis non moy-

ses dedit uo-

bis panem de

caelo sed pater

meus dat uo-

bis panem de

caelo illum

uerum pane-

³³ panis enim

dñi. est qui des-

cendit de cae-

lo et uitam

dans huic mu-

do. ³⁴ dixerunt

ergo ad eu-

dñe. semper

da nobis hunc

panem.

³⁵ Dixit eis ihs.

ego sum pa-

nes uitae.

qui uenit ad

me non esu-

riet et qui cre-

dit in me no-

sitiet umqua-

³⁶ sed dixi uobis

quoniam et

uidistis sed

non creditis

³⁷ omne quod

dat mihi pa-

ter ad me ue-

niet et eum

qui uenit ad

me non apello.

³⁸ Nec enim dis-

cendi de cae-

lo ut faciam

uoluntate meam

Fol. 149.

sed uolunta-

tem patris

qui me misit.

³⁹ Haec est aute-

uoluntas eius

qui misit me

ut omne quod

dedit mihi

non perda-

ex eo quic

quam sed re-

suscitem il-

lum in no-

uissima die.

⁴⁰ Haec est eni-

uoluntas patris

mei ut omnes

qui uidet filium

et credit in eu-

habeat uitam

aeternam

et resuscita-

bo eum in no-

uissima die.

⁴¹ Murmura-

bant igitur

iudaei de eo

eo quod dixis-

set ego sum

panis qui de

caelo desce-

di. ⁴² et dicebant

nonne hic est

filius ioseph

cuius nosci-

mus patre-

quomodo

ergo hic dicit

quoniam de

caelo desce-

di. ⁴³ respon-

dit ergo ihs.

et dixit eis no-

lite murmu-

rare inter uos

⁴⁴ nemo potest

uenire ad me

nisi pater qui

me misit ad

traxerit eu-

et ego resus-

citabo eum

in nouissima

die. ⁴⁵ scriptu-

est enim in

propheta.

>et erunt o-

>nes docibi

>les dñi.

Omnes qui au-

dit a patre et

didicerit ue-

nit ad me. ⁴⁶ no-

quod patre-

uiderit quis

quam nisi qui

est a dño. hic

uidet dñm.

⁴⁷ Amen amen

dico uobis

qui credit in

me habet uitam

Fol. 150.

aeternam.

⁴⁸ Ego sum panesuitae. ⁴⁹ patres

uestri man

ducauerunt

panem in de

serto man

nam et mor

tui sunt ⁵⁰ hic

est panis qui

de caelo des

cendit ut si

quis ex eo ma-

ducaberit

non moria

tur sed uiuat.

⁵¹ Ego sum pa

nis uiuus qui

de caelo dis

cendi si quis

manducaue

rit ex eo pane

uiuet in ae

ternam. pa

nis quem ego

dedit ca

ro mea est

pro huius

mundi uita-.

⁵² Litigabant igi

tur inter se

iudaei dice-

tes quomo

do potest hic

nobis dare

carnem sua-

manducare.

⁵³ Dixit autem

eis ihs. ame-

amen dico

uobis nisi e

deritis car

nem fili ho

minis et bibe

ritis sangui

nem eius no-

habebitis ui

tam in uobis.

⁵⁴ Qui ediderit

carnem me

am et bibe

rit sangui

nem meu-

habebit uita-

aeternam

et ego resus

citabo illu-

in nouissima

die. ⁵⁵ caro

mea uere est

esca et sanguis

meus uere

est potus.

■ Qui edit car

nem meam

et bibit san

guinem meu-

in me manet

et ego in eu-

⁵⁷ sicut misit

me uiuus pa

ter et ego uiuo

Fol. 151.

per patrem

et qui man

ducauerit

carnem me

am et ipse ui

uit per me

⁵⁸ hic est panis

qui de caelo

discendit no-

sicut mandu

cauerunt

patres ues

tri manna-

et mortui

sunt qui ue

ro mandu

cauerit hunc

panem uiuit

in aeternu-.

⁵⁹ Haec ergo di

cebat in syna

goga docens

in cafarnau-

⁶⁰ multi ergo

ex discipulis

eius dixerunt

durus est hic

sermo quis

potest eum

audire.

⁶¹ Sciens igitur

ihs. paenes

se quia mur

murarent

de hoc dis

cipuli dixit eis

hoc uos sca-

dalizat. ⁶² quid

si uideritis

filium homi

nis ascende-

tem ubi fuit

prius. ⁶³ sps. est

qui uiuificat

nam caro

nihil prode

est. uerba

quae ego lo

cutus sum

uobis spiritus

est et uita.

⁶⁴ Sed ex uobis

sunt quida-

qui non cre

dunt. scie

bat enim ab

initio ihs. qui

essent incre

duli et quis

esset tradi

turus eum.

⁶⁵ Et dicebat prop

ter hoc dixi

uobis quia

nemo potest

uenire ad me

nisi ei datu-

fuerit a patre.

⁶⁶ Ex hoc ergo

multi ex dis

cipulis eius

abierunt re

Fol. 152.

tro et iam cu-
eo iam non
ambulabant.
⁶⁷ Dixit autem
ihs. ad .xii. nu-
quid et uos
uultis ire.
⁶⁸ Respondens
autem simo-
petrus dixit
dñe. ad que-
ibimus uer-
ba uitae ae-
ternae habes
⁶⁹ et nos credi-
dimus et cog-
nouimus quo-
niam tu es fi-

lius dī.
⁷⁰ Respondit ihs.
nonne ego
uos .xii. elegi
unus tame-
ex uobis dia-
bulus est.
⁷¹ Dicebat aute-
de iuda simo-
ne scarioth.
hic enim tra-
diturus eu-
erat cum es-
set unus de
.xii. ⁷¹ post haec
ambulabat
ihs. in galilaea-
non enim ha-

bebat potes-
tatem in iu-
daea ambu-
lare quia iu-
daeī quaere-
bant inter-
ficere eum.
² Erat autem
in proximo
dies sollem-
nis iudaeo-
rum sceno-
pegiae ³ dixe-
runt igitur
ad eum fra-
tres ipsius
transi hinc
et uade in iu-

daeam ut et
discipuli tui
uideant ope-
ra quae facis
⁴ nemo enim
aliquid faci-
ens in occul-
to quaerit
propalam
esse si haec
facis mani-
festa te ipsu-
huic mundo
⁵ neque eni-
fratres eius
credebant
tunc in eu-
⁶ Dicit ergo eis

Fol. 153.

ihs. tempus
meum non
dum adue-
nit tempus
autem ues-
trum sem-
per est para-
tum ⁷ non po-
test mundus
odire uos
me autem
odit quia ego
testificor
de eo quoni-
am opera
eius pessima
sunt. ⁸ uos as-
cendite in die-

festum ego
non ascen-
dam in diem
festum quo-
niam tempus
meum non
dum comple-
tum est.
⁹ Haec cum di-
xisset rema-
sit ipse in ga-
lilaeam.
¹⁰ Cum autem
ascenderunt
fratres eius
tunc et ipse
ascendit in
diem festu-

non palam
sed occulte
¹¹ iudaei aute-
quaerebant
eum in die-
festum dice-
tes ubi est ille
¹² et murmur-
de eo erat
magnum in
turba quida-
enim dice-
bant quonia-
bonus est
alii dicebant
non sed sedu-
cit populu-
¹³ nemo tame-

in palam lo-
quebatur de
eo propter
metum iudae-
orum.
¹⁴ Cum autem
iam dies fes-
tus medius
esset ascen-
dit ihs. in tem-
plo et doce-
bat. ¹⁵ miraba-
tur autem iu-
daeī dicentes
quomodo
hic litteras
nouit cum no-
didicerit.

Fol. 154.

¹⁶ Respondit autem ihs. et dixit mea doctrina non est mea sed eius qui me misit
¹⁷ si quis uoluerit uoluntatem illius facere cognoscet de doctrina utrumne ex deo sit an ex me ipso loquar ¹⁸ qui a se metipso loquitur gloriam suam

quaerit nam qui quaerit gloriam eius qui eum misit uerax est et iniquitas in eo non est.

¹⁹ Nonne moyses dedit uobis legem et nemo ex uobis facit legem
²⁰ quid me quaeritis occidere. ²¹ respondit ihs. et dixit eis unum opus feci et

omnes miramini ²² propter hoc moyses dedit uobis circumcisionem non quod ex moysen sit sed ex patribus uestris et sabba to circumciditis hominem ²³ si circumcisionem accipit homo in sabbato ut non soluta tur lex moy

si mihi iras cimini quoniam totum hominem saluum feci sabbato ²⁴ noli te iudicare secundum faciem sed iustum iudicium iudicate. ²⁵ dicebant ergo quidam ex hierosolymitanis nonne hic est quem quaerunt occidere et

Fol. 155.

²⁶ et ecce in palam loquitur et nihil illi dicunt non quid uere cognouerunt principes quia ipse est xps. ²⁷ sed hunc scimus unde sit xps. autem cum uenerit nemo scit unde sit. ²⁸ Clamabat igitur ihs. in templo docens et dicens et

me scitis et unde sim notis nec enim a me ueni sed est uerax qui me misit quem uos ignoratis. ²⁹ ego autem noui illum quoniam ab eo sum et ipse me misit. ³⁰ Quaerebant igitur eum adprehendere et nemo misit manus manus iniecit

quia nondum uenerat hora eius.

³¹ Ex turba autem multi crediderunt in eum et dicebant xps. cum uenerit numquid plura signa faciet quam quae iste fecit. ³² audierunt sacerdotes et farisaei populum murmurantem de eo et mi

serunt ministros ut adprehenderent eum. ³³ Dixit autem ihs. adhuc pusillum tene pus uobiscum et uado ad eum qui me misit ³⁴ quae ritus me et non inuenietis et ubi ego sum uos uenire non potestis. ³⁵ dicebant igitur

Fol. 156.

iudaei alteru-
trum ubi hic
iturus est quia
non inuenie-
mus eum nu-
quid in disper-
sionem grae-
corum inci-
piet ire et do-
cere graecos
³⁶ quis est hic
sermo que-
dixit. quae-
ritis me et no-
inuenietis
et ubi sum
ego uos ue-
nire non po-

testis.

³⁷ In nouissimo
autem die mag-
no ac solle-
ne stabat ihs.
et clamabat
dicens si quis
sistit ueniat
et bibat ³⁸ qui cre-
dit in me si-
cut dixit scrip-
tura.

>flumina de
>uentre eius
>fluent atque
>uiuae.

³⁹ Hoc autem
dixit de spo.

quem accep-
turi erant
nondum eni-
erat datus
sp̄s. quia ihs.
nondum e-
rat honori-
ficatus.

⁴⁰ De populo igi-
tur audien-
tes haec uer-
ba dicebant
hic est uere
propheta.

⁴¹ Alii uero di-
cebant nu-
quid ergo
ex galilaea

xps. uenit ⁴² no-
ne scriptu-
ra dicit quia
ex semine
dauid et be-
tlehem mu-
nicipio ubi
erat dauid
xps. uenit.

⁴³ Dissensio er-
go facta est
in turba prop-
ter eum.

⁴⁴ Quidam aute-
m ex eis uole-
bant adpre-
hendere eu-
sed nemo in-

(Two leaves are lost.)

Fol. 157.

⁸¹² Rursus aute-
congrega-
tis illis loque-
batur ihs. di-
cens ego su-
lux huius mu-
di qui me se-
quitur no-
ambulauit
in tenebris
sed habebit
lumen uitae.
¹³ Dixerunt au-
tem ei pha-
risaei tu de
testimoni-
um perhibes tes-
timonium

tuum non
est uerum.

¹⁴ Respondit
ihs. et dixit
eis et si ego
testimoni-
um perhibeo
de me testi-
monium
meum ueru-
est quonia-
scio unde
ueni et et quo
eam. uos eni-
nescitis u-
de ueneri-
et quo eam
¹⁵ et uos secu-

dum carne-
iudicatis ego
non iudico
neminem
¹⁶ quod si ego
iudico iudi-
cium meu-
uerum est
quoniam so-
lus non su-
sed ego su-
et qui me mi-
sit pater.
¹⁷ In lege quo-
que scriptu-
est.
>quoniam duo
>rum homi-

>num testi-

>monium ue-
>rum est.

¹⁸ Ego sum qui
testificor
de me et qui
me misit pa-
ter testimo-
nium perhi-
bet de me.

¹⁹ Dicebant igi-
tur ei ubi est
pater tuus.
Respondit
ihs. et dixit
eis neque me
nostis neque
patrem meu-

Fol. 158.

si me scire
tis et patrem
meum sci
retis.

²⁰ Haec uerba
locutus est
in gazophy
lacio docens
in templo et
nemo adpre
hendit eum
quia nondu-
uenerat ho
ra eius.

²¹ Dixit autem
iterum ad
eos. ego uado
et quaeritis

me et in pec
cato uestro
moriemini
quo ego eo
uos non po
testis uenire.
²² Dicebant igi
tur iudaei nu-
quid inter
ficiet se quo
niam dicit
ubi ego uado
uos uenire
non potestis.
²³ Iterum dice
bat eis uos
ex inferiori
bus estis ego

de supernis
sum. uos de
hoc mundo
estis ego no-
sum de hoc
mundo.

²⁴ Dixi itaque
uobis quia
moriemi
ni in pecca
to uestro
si enim no-
credideri
tis quonia-
ego sum mo
riemini in
peccato ues
tro. ²⁵ dice

bant autem
ei tu quis es.
Dixit autem
eis ihs. in pri
mis quia loquor
uobiscum
²⁶ multa habeo
de uobis di
cere et iudi
care. sed qui
me misit ue
rax est et ego
quae audiui
ab eo haec
loquor in
hoc mundo
²⁷ et non intel
lexerunt

Fol. 159.

quoniam de
do. patre di
ceret eis.

²⁸ Dixit autem
illis ihs. cu-
exaltaberi
tis filium ho
minis tunc
scietis quo
niam ego su-
et nihil a me
facio sed si
cut docuit
me pater
haec loquor
²⁹ et qui me mi
sit mecum
est et non re

liquid me so
lum quia ego
quae sunt ei
placita sem
per facio.
³⁰ Haec eo loque-
te multi cre
diderunt in
eum ³¹ dicebat
autem ihs.
ad eos qui cre
diderant ei
ex iudaeis si
uos perma-
seritis in uer
bo meo uere
discipuli mei
estis ³² et scietis

ueritatem
et ueritas ip
sa liberabit
uos.

³³ Responde
runt illi iudaei
dicentes se
men habra
ham sumus
et nemini u-
quam serui
uimus quo
modo tu di
cis liberi eri
tis. ³⁴ respon
dit ihs. ame-
amen dico
uobis quia

omnes qui
facit pecca
tum seruus
est. ³⁵ seruus
autem non
manet in do
mo in aeter
num nam fi
lius manet
in aeternu-
³⁶ Si ergo uos
filius libera
uerit uere
liberi eritis.
³⁷ Scio quia se
men abra
hae estis et
quaeritis me

Fol. 160.

occidere quo
niam uerbu-
meum non
capet in uo
bis ³⁸ ego quod
uidi apud pa-
trem meu-
hoc loquor
et uos ergo
quae uidis
tis apud patre-
uestrum fa-
cite.

³⁹ Responde-
runt et dixe-
runt pater
noster abra-
ham est.

Dixit autem
eis ihs. si filii
abrahae es-
setis opera
utique eius
faceretis ⁴⁰ nunc
autem quae
ritis me hoc
cidere ho-
minem qui
ueritatem
locutus su-
uobis quam
audiui a do-
hoc abraha-
non fecit ⁴¹ sed
uos facitis
opera patris

uestri.

Dixerunt ei
nos ex for-
nicatione-
non sumus
nati unum
patrem ha-
bemus dm.
⁴² Dicit eis ihs.
si ds. pater
uester esset
diligeretis
utique me
ego enim
ex do. pro-
cessi et ue-
ni nec enim
a me ueni sed

ille me misit
⁴³ quare loquel-
lam meam
non cognos-
citis quonia-
non potes-
tis audire
uerbum meu-
⁴⁴ uos ex patre
diabulo es-
tis et concu-
piscentiam
patris uestri
ultis facere
ille homici-
da fuit ab ini-
tio et in ueri-
tate non stetit

Fol. 161.

quia ueritas
in eo non est
quando lo-
quitur me-
dadium de
suis loquitur
quoniam me-
dax est sicut
et pater eius.
⁴⁵ Ego quia ue-
ritatem di-
co uobis no-
creditis mi-
hi ⁴⁶ quis ex uo-
bis arguet
me de pecca-
to si uerita-
tem dico qua-

re uos non
creditis mi-
hi. ⁴⁷ qui est ex
do. uerba di-
audit prop-
terea uos no-
auditis quo-
niam ex do.
non estis
⁴⁸ Responde-
runt iudaei
et dixerunt
ei nonne rec-
te dicimus
nos quia sa-
maritanus
es tu et daemo-
nium habes.

⁴⁹ Respondit
ihs. ego dae-
monium no-
habeo sed
honorifico
patrem meu-
uos dehono-
rificatis me
⁵⁰ ego autem
non quaero
honorem
meum est
qui quaerit
et iudicat.
⁵¹ Amen amen
dico uobis
si quis uerbu-
meum ser-

uaberit mor-
tem non ui-
debit in ae-
ternum.
⁵² Dixerunt ei
iudaei nunc
cognouimus
quoniam dae-
monium ha-
bes abraha-
mortuus
est et prophe-
tae et tu dicis
si quis uerbu-
meum ser-
uaberit no-
gustauit mor-
tem. ⁵³ numquid

Fol. 162.

tu maior es
abrahae qui
mortuus
est et prophe-
tae qui mor-
tui sunt que-
te ergo facis.
⁵⁴ Respondit
ihs. si ego ho-
norifico me
honor meus
nihil est pater
meus est qui
honorificat
me quem uos
dicitis quo-
niam dñs. ues-
ter ⁵⁵ et non nos

tis eum. ego
autem noui
eum et si di-
xero quonia-
non noui eu-
ero similis
uobis men-
dax. sed scio
illum et uer-
bum eius cus-
todio.

⁵⁶ Abraham pa-
ter uester
laetabatur
ut uideret di-
em meum
et uidit et ga-
uisus est.

⁵⁷ Dixerunt er-
go ad eum
quinquagi-
ta annos no-
dum habes
et abraham
uidisti.

⁵⁸ Dixit eis ihs.
amen ame-
dico uobis
ante abraha-
ego sum.
⁵⁹ Tulerunt er-
go lapides
ut mitterent
in eum. ihs.
uero abscō-
dit se et exiit

de templo.
⁹¹ Et praeteri-
ens uidit cae-
cum ex nati-
uitate ² et
interroga-
uerunt eu-
discipuli sui
dicentes rab-
bi quis pecca-
uit hic aut pa-
rentes eius
quoniam cae-
cus natus est.
³ Respondit ihs.
et dixit eis ne
que hic pec-
cauit neque

Fol. 163.

parentes eius
sed ut mani-
festetur ope-
ra dñi. in eo ⁴ me-
oportet ope-
rari opera
eius qui mi-
sit me cum
di est ueniet
enim nox cu-
nemo pote-
rit operari
⁵ cum sum in
hoc mundo
lumen sum
mundi.
⁶ Haec cum di-
xisset expuit

in terram
et fecit lutu-
de sputame-
to et superli-
nuit lutum
super oculos
illius caeci
⁷ et dixit ei ua-
de in natato-
riam siloa-
quod inter-
praetatur
missus. et
perrexit et
abluit se et
uenit uidens.
⁸ Uicini ergo
illius et qui

uiderant eu-
antea quonia-
mendicus
erat et caecus
dicebant no-
ne hic est qui
sedebat et me-
dicabat. ⁹ alii
dicebant hic
est alii dice-
bant non est
sed similis
est illi. ille
autem dice-
bat ego sum.
¹⁰ Dixerunt er-
go ei quomo-
do aperti sunt

oculi tui ¹¹ res-
pondit ille et
dixit homo
qui dicitur
ihs. lutum
fecit et super-
linuit me et
dixit mihi ua-
de in siloam
et ablue te et
abii et ablui
me et uidere
coepe.

¹² Dixerunt au-
tem ei ubi est
ille. ait illis
nescio.

¹³ Perdixerunt

Fol. 164.

autem eum
ad pharisae
os qui caecus
fuerat ¹⁴ erat
autem sabba
tum qua die
lutum fecit
ihs. et aperi
it illi oculos.
¹⁵ Rursus igitur
interroga
bant eum fa
risaei dice
tes quomo
do uides et
ille dixit eis
lutum fecit
et imposuit

super oculos
meos et ablui
me in siloam
et ecce uideo.
¹⁶ Dicebant au
tem quidam
ex pharisae
is homo hic
non est a dō.
quod sic sab
batum non
obserbat alii
dicebant quo
modo potest
homo pecca
tor talia sig
na facere
et dissensio

BUCHANAN

erat inter
eos ¹⁷ dicebant
ergo caeco
illi tu quid
dicis de eo
qui aperuit
oculos tuos.
Ille autem di
xit quia pro
pheta est.
¹⁸ Non crede
bant iudaei
de illo qui fue
rat caecus
donec uoca
uerunt pa
rentes eius
¹⁹ et interro

gaberunt eos
hic est filius
uester que
uos dicitis
quia caecus
natus est quo
modo ergo
uidet modo.
²⁰ Responde
runt illis pa
rentes eius
et dixerunt
scimus quia
hic est filius
noster et quia
caecus natus
est ²¹ quomo
do autem

Fol. 165.

nunc uideat
nescimus
aut quis eius
aperuit ocu
los nos nes
cimus aeta
tem habet ip
se pro se lo
quatur.
²² Haec dixerunt
parentes eius
quia timebant
iudaeos. iam
enim consi
liati erant iu
daeus ut si quis
eum confi
teretur xpm.

extra synago
gam fieret
²³ propterea
parentes eius
dixerunt quia
aetatem ha
bet ipsum in
terrogate.
²⁴ Uocauerunt
ergo homi
nem iteru
qui fuerat
caecus et di
xerunt ei da
honorem
dō. nos scimus
quia hic ho
mo peccator

est. ²⁵ dixit er
go ille si pec
cator est nes
cio unum
scio quia cae
cus cum es
sem modo
uideo.

²⁶ Dixerunt er
go ei quid fe
cit tibi quomo
do aperuit
oculos tuos.
²⁷ Respondit eis
dixi uobis ia
et audistis
quid iterum
uultis audire

numquid et
uos uultis dis
cipuli eius fie
ri. ²⁸ maledi
xerunt ei et
dixerunt tu
discipulus il
lius sis ²⁹ nos
moysi disci
puli sumus
nos scimus
quia moysi lo
cutus est dō.
hunc autem
nescimus u
de sit.
³⁰ Respondit il
le homo et dixit

Fol. 166.

in hoc mira-
bile est quia
uos nescitis
unde sit et ape-
ruit oculos
meos ³¹ scio
quia peccato-
res dñs. non
exaudit sed
si quis dñi cul-
tor est et uo-
luntatem eius
facit hunc ex-
audit dñs. ³² a sae-
culo numqua-
auditum est
quia aperuit
quis oculos

caeci nati ³³ ni-
si esset hic a-
dō. non pote-
rat facere
quicquam.

³⁴ Responderunt
et dixerunt
ei in peccato
natus es totus
et tu doces
nos et eiece-
runt eum fo-
ras. ³⁵ audiit
autem ihs.
quia eiecerunt
eum foras
et inuenit eu-
et dixit ei tu

credis in filiu-
dñi. ³⁶ respon-
dit ille et di-
xit quis est
dñe. ut cre-
dam in illu-
³⁷ Dixit ei ihs. et
uidisti et qui
loquitur te
cum ipse est
³⁸ in iudicium
ego ueni in
hunc mun-
dum ut qui
non uident
uideant et
qui uident
caeci fiant.

⁴⁰ Et audierunt
ex pharisaeis
qui cum ipso
erant et dix-
erunt ei num-
quid et nos
caeci sumus.
⁴¹ Dixit eis ihs. si
caeci essetis
non habere-
tis peccatu-
sed dicitis
quia uidemus
peccatum
uestrum ma-
net in uobis.
¹⁰ Amen amen
dico uobis

Fol. 167.

qui non intro-
it per ianua-
in cohorte-
ouium sed
ascendit ali-
unde ille fur
est et latro.
² Qui autem in-
troit per ia-
nuam hic
pastor est
ouium ³ huic
ostiarius ape-
rit et oues
uocem eius
audiunt et
suas ouicu-
las uocat no-

minatim et
prodit illas.

⁴ Cum autem
oues suas
omnes emi-
serit ante ip-
sas uadit et
ouiculae il-
lum secun-
tur quia sci-
unt eius uo-
cem. ⁵ alienu-
autem non
secuntur
sed fugiunt
ab eo quia no-
nouerunt
eius uocem.

⁶ Hoc prouer-
bium dixit il-
lis ihs. illi au-
tem non cog-
nouerunt
quod loque-
batur eis.
⁷ Dixit ergo eis
iterum. ame-
amen dico
uobis quia
ego sum ia-
nuia ouium
⁸ quodquod
uenerunt
fures sunt
et latrones
sed non au-

dierunt eos
oues.

⁹ Ego sum ianua-
per me si quis
introierit sal-
uabitur et in-
troibit et exi-
et et pascua in-
ueniet. ¹⁰ fur
non uenit ni-
si ut furetur
et occidat et
perdat. ego
ueni ut uita-
habeant et ha-
bundantius
habeant.

¹¹ Ego sum pastor

Fol. 168.

bonus pastor
enim bonus
animam sua-
tradet pro
ouibus suis
¹² mercenna-
rius autem
et qui non est
pastor cuius
non sunt pro-
priae oues ui-
det lupum
uenientem
et dimittit
obes et fugit
quia merce-
narius est et
lupus rapit et

dispargit oues
¹³ mercennari-
us autem fu-
git quia mer-
cennarius
est et non per-
tinet ad eum
de ouibus.
¹⁴ Ego sum pas-
tor bonus et
cognosco me-
as et cognos-
cunt me me
ae. ¹⁵ sicut agnos-
cit me pater
et ego agnos-
co patrem
et animam mea-

pono pro ou-
ibus meis. ¹⁶ et
alias oues ha-
beo quae no-
sunt ex hoc
ouile et illas
oportet me
adducere et
uocem mea-
audient et fi-
et unus grex
et unus pas-
tor. ¹⁷ propte-
rea me pater
diligat quia
ego pono ani-
mam meam
ut iterum su-

mam illam
¹⁸ nemo tollit
eam a me sed
ego pono ea-
a me ipso.
Potestatem
habeo pone-
di eam et po-
testatem ha-
beo iterum
sumendi ea-
hoc praecep-
tum accepi
a patre meo.
¹⁹ Dissensio ite-
rum facta est
inter iudae-
os propter

Fol. 169.

sermone
hos ²⁰ et dice-
bant multi
ex illis daemo-
nium habet
et insanit quid
eum auditis
²¹ alii dicebant
haec uerba
non sunt dae-
monium ha-
bentis num-
quid daemo-
nium potest
caecorum
oculos ape-
rire.
²² Facta sunt en-

cenia hiero-
solymis ²³ et
ambulabat
ihs. in templo
in porticu sa-
lomonis ²⁴ cir-
cumdede-
runt ergo
eum iudaei
et dicunt ei
usquequo
animam nos-
tram tollis
si tu es xps.
dic nobis pa-
lam. ²⁵ respo-
dit eis ihs. lo-
quor uobis

et non cre-
ditis opera
quae ego fa-
cio in nomi-
ne patris mei
haec testimo-
nium perhi-
bent de me
²⁶ sed uos no-
creditis quia
non estis ex
ouibus me-
is sicut dixi
uobis ²⁷ qui sunt
ex ouibus me-
is uocem me-
am audiunt
et ego cognos-

co eas et secu-
tur me ²⁸ et ego
uitam aeter-
nam do eis
et non peri-
bunt in aeter-
num. et no-
quisquam
rapiet eas de
manu mea.
²⁹ Pater quod
dedit mihi
maius om-
nibus est et
nemo potest
rapere illud
de manu pa-
tris mei. ³⁰ ego

Fol. 170.

et pater unu[—]
sumus.

³¹ Sustulerunt
ergo lapides
iudaei ut lapi
darent eu[—].

³² Et respondit
eis ihs. mul
ta opera os
tendi uobis
ex patre meo
propter quod
eorum opus
me lapidatis.

³³ Responderunt
ei iudaei de
bono opere
non lapida

mus te sed de
blasfemia et
quia tu homo
cum sis facis
te dñm.

³⁴ Respondit ihs.
nonne scrip
tum est in le
ge. >quia ego

>dixi dñi estis.

³⁵ Si illos dixit
deos ad quos
sermo fie
bat dñi. et no[—]
potest solui
scriptura ³⁶ que[—]
pater sancti
ficauit et misit

in hunc mu[—]
dum uos di
citis quia blas
femat quo
niam dixi fi
lius dñi. sum

³⁷ si non facio
opera patris
nolite cre
dere mihi

³⁸ quod si facio
et mihi non
uultis crede
re uel operi
bus credite
et cognosce
tis quia in me
est pater et

ego in eo.

³⁹ Quaerebant
ergo eum ad
prehendere
et exiit de ma
nibus eoru[—]

⁴⁰ Et abiit iteru[—]
trans iorda
non in eum
locum ubi
erat iohannes
baptizans pri
mum. et ma
nebat illic ⁴¹ et
multi uenie
bant ad eum
et dicebant quia
iohannes

Fol. 171.

quidem sig
num fecit nul
lum. ⁴² omnia
autem quae
cumque io
hannes dixit
de hoc uera
erant et mul
ti crediderunt
in eum.

11¹ Erat autem
quidam in
firmus no
mine lazarus
a bethania[—]
de castello
mariae et mar
thae sororis

eius. ² maria
autem erat
quæ unxit
ihm unge[—]
to et extersit
pedes eius ca
pillis suis cu
ius frater la
zarus infir
mabatur.

³ Miserunt er
go ad ihm. di
centes dñe.
quem amas
ecce infirma
tur. ⁴ audiuit
ih̄s. et dixit.
haec infirmi

tas non est
ad mortem
sed pro cla
ritate dñi. ut
clarificetur
filius dñi. per
ipsum. ⁵ dili
gebat aute[—]
ih̄s. martha[—]
et sorore[—]
eius maria[—]
et lazarus.
⁶ Ut ergo audi
uit quia infir
matur tunc
quidem ma[—]
sit ihs. in eo
dem loco

duos dies ⁷ de
inde post haec
dicit discipu
lis suis eamus
in iudaeam
iterum.

⁸ Dicunt ei dis
cipuli rabbi
nunc quae
rebant te la
pidare iudaei
et iterum ua
dis illuc.

⁹ Respondit ihs.
nonne .xii. ho
rae sunt diei si
quis ambu
laberit inter

Fol. 172.

dus non of-
fendit quia
lucem mun-
di huius uidet
¹⁰ si quis ambu-
laberit noc-
te offendet
quia lux no-
est in eo.
¹¹ Haec ait et post
haec dicit eis
lazarus ami-
cus noster
dormiit sed
uado ut sus-
citem eum.
¹² Dixerunt ei
discipuli dñe.

si dormit sal-
uus erit. ¹³ dixit
autem ihs.
de morte eius.
Illi autem pu-
tauerunt quod
de dormitio-
ne somnus
diceret eis.
¹⁴ Tunc ergo eis
dixit ihs. ma-
nifeste lazar-
mortuus est
¹⁵ set gaudeo
propter uos
ut credatis
quoniam no-
eram ibi sed

eamus ad eu-
¹⁶ Dixit ergo tho-
mas qui dici-
tur didymus
ad discisci-
pulos eamus
et nos ut mo-
riamur cu-
illo. ¹⁷ uenit
ergo ihs. et
inuenit eu-
quattuor di-
es iam in mo-
numento
habentem.
¹⁸ Erat autem
bethania iux-
ta hieroso-

lyma quasi
a stadiis .xv.
¹⁹ Multi aute-
ex iudaeis ue-
nerant ad
martham
et mariam
ut consolare-
tur eas de fra-
tre suo.
²⁰ Martha ergo
ut audiuit
quia ihs. ue-
nerat occur-
rit illi maria
autem domi
sedebat.
²¹ Dixit itaque

Fol. 173.

martha ad
ihm. dñe. si
hic fuisses
frater meus
non esset
mortuus
²² sed nunc scio
quia quaecu-
que petieris
a dō. dabit
tibi dñs.
²³ Dicit ei ihs. re-
surget fra-
ter tuus.
²⁴ Dicit ei mar-
tha scio quia
resurget in
resurrectio-

ne in nobissi-
mo die.
²⁵ Dixit autem
ei ihs. ego su-
resurrectio
et uita. qui cre-
dit in me etia-
si mortuus
fuerit uiuit.
²⁶ Et omnis qui
uiuit et cre-
dit in me no-
moriatur
in aeternu-
credis hoc.
²⁷ Ait ei martha
utique dñe.
ego credidi

quia tu es xp̄s.
filius dī. qui
in hunc mu-
dum uenisti.
²⁸ Et cum haec
dixisset abiit
et uocauit ma-
riam sorore-
suam silen-
tio dicens ma-
gister adest
et uocat te.
²⁹ Et illa ut audi-
uit surrexit
cito et uenie-
bat ad eum
³⁰ nondum eni-
uenerat ihs.

in castellu-
sed erat ad
huc illo loco
ubi occurre-
rat ei martha.
³¹ Iudaei aute-
qui erant cu-
ea in domo
qui adloque-
bantur cum
eam cum ui-
dissent ma-
ria quia cito
surrexit et
exiuit secu-
ti sunt eam
dicentes quia
uadit ad mo-

Fol. 174.

numentum
ut fleat ibi.
³² Maria autem
ut uenit ubi
erat ihs. et ui
dit eum ceci
dit ad pedes
eius et dixit
ei dñe. si hic
fuisses non
esset mortu
us frater meus.
³³ Ihs. ergo ut ui
dit eam fle
tem et iudae
os flentes qui
uenerant
cum ea infre

muit spū. et
turbabit se
metipsum
³⁴ et dixit ubi po
suistis eu.
Dicunt ei dñe.
ueni et uide
³⁵ et lacrima
tus est ihs.
³⁶ Dixerunt er
go iudaei ec
ce quomodo
amabat eu.
³⁷ Quidam aute
dixerunt ex
ipsis non po
tuit hic qui
aperuit oculos

caeci facere
ne et hic mo
reretur.
³⁸ Ihs. ergo fre
muit intra
semetipset
ipsum et ue
nit ad monu
mentum
erat autem
spelunca et
lapis super
positus ei.
³⁹ Dicit ihs. tolli
te lapidem.
Dicit ei mar
tha dñe. ia
fetet quadri

duum enim
habet.
⁴⁰ Dicit illi ihs. no
dixi tibi quia
si credideris
uidebis glo
riam dñi. ⁴¹ tu
lerunt ergo
lapidem.
Ihs. autem le
uauit oculos
suos ad cae
lum et dixit.
Pater gratias
ago tibi quia
audisti me
⁴² et ego scie
bam quia se

Fol. 175.

per me audis
sed propter
turbam quae
circumstat
dixi ut cre
dant quia tu
me misisti
⁴³ haec cum di
xisset uoce
magna cla
mauit dicens
lazare pro
di foras.
⁴⁴ Et exiit ille qui
fuerat mor
tuus ligatus
pedes et ma
nus institis

et facies eius
sudario co
ligata erat.
Et dixit ad eos
ihs. soluite
eum et sini
te ire.
⁴⁵ Multi ergo
ex iudaeis qui
uenerant
ad mariam
uidentes quae
fecit credi
derunt in eu.
⁴⁶ quidam uero
ex ipsis abie
runt ad pha
risaeos et

dixerunt eis
id quod fecit
ihs. ⁴⁷ colle
gerunt ergo
principes sa
cerdotum
et pharisaei
concilium
et dicebant
quid faciemus
quia hic ho
mo talia sig
na facit ⁴⁸ si re
linquamus
eum sic om
nes credent
in eum et ue
nient roma

ni et tollent
nostrum lo
cum et gente.
⁴⁹ Unus autem
ex ipsis nomi
ne caifas cu
esset princeps
sacerdotu
anni illius
dixit eis uos
nescitis quic
quam ⁵⁰ neque
cogitatis quia
expedit uo
bis ut unus
homo mori
atur pro po
pulo et non

Fol. 176.

tota gens pe
reat.

⁵¹ Hoc autem
a se ipso non
dicebat sed
cum esset
princeps sa
cerdotum
anni illius
prophetauit
quia incipit
ih̄s. mori pro
gente ⁵² et no
tantum pro
gentem sed
ut filios dī.
qui sunt dis
persi colligat

in unum.

⁵³ Ab illo ergo
die cogitaue
runt ut inter
ficerent eū.

⁵⁴ Ih̄s. ergo iam
non in pala
ambulabat
apud iudaeos
sed abiit in re
gionem lo
ginquam iu
xta desertu
in ciuitate
quae dicitur
efrem et ibi
morabatur
cum discipulis

suis. ⁵⁵ proximi
um aute
erat pascha
iudaeorum.
Ascenderunt
ergo multi
hierosolyma
de regione
ante pascha
ut sanctifi
carent se ip
sos. ⁵⁶ quae
rebant ergo
ih̄m. et conlo
quebantur
ad alios aliū
in templo sta
tes et dicen

tes putatis
quia non ue
nit ad diem
festum.

⁵⁷ Dederunt au
tem princi
pes sacerdo
tum et phari
saei praecep
tum ut si quis
cognouerit
ubi sit ut in
dicet et ad
prehendant.

¹² Ih̄s. ergo ante
sex dies pas
chae uenit
bethaniam

Fol. 177.

ubi erat laza
rus qui fuit
mortuus
quem susci
tauit.
² Fecerunt er
go ei cenam
ibi et martha
ministrabat
et lazarus unus
erat ex discu
pulis. ³ Maria ita
que accepit
libram un
guenti pisti
ci et unxit pe
des ih̄u. et exter

sit capillis su
is pedes eius
et domus im
pleta est ex o
dore unguenti.

⁴ Et dicit unus
ex discipulis
eius iudas si
mon scario
tes qui incipie
bat eum tra
dere ⁵ quare
hoc ungue
tum non ūe
niit denariis
·ccc. et datu
est pauperi
bus. ⁶ dixit aute

hoc non quia
de pauperi
bus pertine
bat ad eum
sed quia fur
erat et locu
los habebat
et quae mitte
bantur expor
tabat.

⁷ Dixit ergo ei
ih̄s. sine illa
ut in diem se
pulturae me
ae seruet il
lut ⁸ pauperes
enim semper
habebitis uo

biscum me
autem non
semper.

⁹ Et turba mul
ta ex iudaeis
audiuit quia
illic est et ue
nerunt no
propter ih̄m.
sed ut lazaru
uiderent que
suscitauit
a mortuis.

¹⁰ Cogitauerunt
autem prin
cipes sacer
dotum ut et
lazarum in

Fol. 178.

terficerent
¹¹ quia multi
 propter illu-
 ababant iudae
 orum et cre-
 debant in ihm.
¹² In crastinu-
 autem tur-
 ba quae uenit
 ad diem fes-
 tum cum au-
 dissent quia
 uenit ihs. hic
 rosolyma
¹³ acceperunt
 flores palma-
 rum et pro-
 cesserunt

obuiam ei et
 clamabant.
 >ossanna be-
 >nedictus qui
 >uenit in no-
 >mine dñi.
 >rex israhel.
¹⁴ Et inuenit ihs.
 asellum et
 sedit super
 eum.
 Sicut scriptu-
 est.
¹⁵ >noli timere
 >filia sion ec-
 >ce rex tuus
 >uenit sedens
 >super pullu-

>asini.
¹⁶ Haec non cog-
 nouerunt
 discipuli eius
 primum sed
 quando cla-
 rificatus est
 ihs. recorda-
 ti sunt quia
 haec erant
 scripta et haec
 fecerunt ei.
¹⁷ Testimoniu-
 ergo perhi-
 bebat turba
 quae erat cu-
 eo quia laza-
 rum uoca-

uit de monu-
 mento et sus-
 citauit eum
 a mortuis
¹⁸ propterea
 obuam ei ue-
 nit turba quo-
 niam audie-
 runt quia hoc
 fecit signu-
¹⁹ Pharisei er-
 go dixerunt
 ad semetipsos
 uidetis quia
 non prode-
 estis quicqua-
 ecce omnis
 mundus post

Fol. 179.

eum abiit.
²⁰ Erant greci
 quidam ex
 his qui asce-
 derant ut ado-
 rarent in die
 festo. ²¹ hi er-
 go accesse-
 runt ad phi-
 lippum qui
 erat a betsa-
 da galilaeae
 et rogabant
 eum dicen-
 tes dñe. uo-
 lumus ihm.
 uidere ²² uenit
 philippus et

dicit andreae
 andreas au-
 tem et philip-
 pus iterum
 dicunt ad ihm.
²³ Ihs. autem res-
 pondit eis di-
 cens uenit
 hora ut cla-
 rificetur fi-
 lius hominis.
²⁴ Amen amen
 dico uobis
 nisi granu-
 tritici cadens
 in terram
 mortuum
 fuerit ipsu-

solum ma-
 net. si aute-
 mortuum
 fuerit multu-
 fructum ad-
 feret.
²⁵ Qui amat ani-
 mam suam
 in hoc mun-
 do perdet ea-
 Et qui odit ani-
 mam suam
 in hoc mun-
 do in uitam
 aeternam
 custodit ea-
²⁶ Si quis mihi
 ministrat

sequatur me
 et ubi ego su-
 illic et minis-
 ter meus erit.
 Si quis aute-
 mihi minis-
 trabit ho-
 norificabit
 eum pater.
²⁷ Nunc anima
 mea turba-
 tur et quid
 dicam pater
 saluifica me
 pater ex hac
 hora. sed
 propterea
 ueni in hora-

Fol. 180.

istam.

²⁸ Pater clarifi-
ca tuum no-
men. uenit
ergo uox de
caelo et cla-
rificabi et ite-
rum clarifi-
cabo.

²⁹ Turba ergo quae
stabat et au-
diebat dixit
tonitru-
um factum
est alii dice-
bant angelus
ei locutus est.

³⁰ Respondit ihs.

et dixit non
propter me
uox haec ue-
nit sed prop-
ter uos. ³¹ nunc
iudicium est
mundi. nunc
princeps mu-
di huius mit-
tetur deorsu-
³² et ego si exal-
tatus ero a ter-
ra omnia tra-
ham ad me
³³ hoc autem di-
cebat signifi-
cans qua mor-
te esset mori

turus.

³⁴ Respondit ei
turba nos au-
diuimus ex
lege quia xps.
manet in ae-
ternum et
quomodo
tu dicis quia
oportet exal-
tari filium
hominis quis
est filius ho-
minis.

³⁵ Dicit ergo eis
ihs. adhuc mo-
dicum tem-
pus lux in uo-

bis est ambu-
late dum luce-
habetis ut no-
tenebrae uos
conprehen-
dant et qui a-
bulat in tene-
bris nescit quo
eat ³⁶ dum luce-
habetis cre-
dite in luce-
ut fili lucis si-
tis. haec lo-
cutus est ihs.
et abiit et abs-
condit se ab
eis. ³⁷ cum au-
tem tanta signa

Fol. 181.

fecisset cora-
eis non cre-
debant in eu-

³⁸ ut sermo ese-
iae prophetae
impleatur
quem dixit.
>dñe. quis ere-
>didit auditui
>nostro et
>bracchium
>dñi. cui re-
>uelatum est.

³⁹ Propterea no-
poterant cre-
dere quia ite-
rum dixit
eseias.

⁴⁰ >excaecauit
>oculos eoru-
>et indurauit
>cor eorum
>ut non uide-
>ant oculis
>et intellegant
>corde et co-
>uertantur
>et sanabo eos.
⁴¹ Haec dixit ese-
ias quando
uidit maies-
tatem eius
et locutus est
de eo ⁴² interi-
tamen et ex
principibus

multi credi-
derunt in eu-
sed propter
pharisaeos
non confite-
bantur ne de
synagoga ei
cerentur

⁴³ dilexerunt
enim gloria-
hominum
magis quam
gloriam dñi.
⁴⁴ Ihs. autem cla-
mabat et di-
cebat qui cre-
dit in me cre-
dit et in eum

qui misit me.
⁴⁵ Ego lux in hunc
mundum ue-
ni omnis qui
credit in me
in tenebris
non manet
⁴⁷ et qui audie-
rit uerba mea
et custodie-
rit ego eum
non iudico
non enim ue-
ni ut iudice-
mundum
sed ut salui-
ficem mundu-
⁴⁸ Qui spernit me

Fol. 182.

et non accipit
uerba mea ha
bet qui iudicet
eum sermo
quem ego lo
cutus sum il
le iudicabit
eum nouis
simo die ⁴⁹ quia
ego ex me ip
so non sum
locutus sed
qui misit me
pater ipse mi
hi praeceptu
dedit quid
dicam et quid
loquar ⁵⁰ et scio

quia praecep
tum eius uita
aeterna est
quae ego lo
quor sicut di
xit mihi pater
sic loquor.
¹³¹ Ante diem au
tem festum
pasche sciens
ihs. quia uenit
eius hora ut
transiret ex
hoc mundo
ad patrem di
ligens disci
pulos suos
qui erant in

hoc mundo
usque in fine
dilexit eos.
² Et cena facta
cum diabolus
iam se misis
set in cor ut
traderet eu
iudas simo
nis scariotes.
³ Sciens aute
ihs. quia om
nia dedit ei
pater in manus.
Et quia a dō.
exiuit et ad
dñm. uadit ⁴ sur
git a cena et

ponit uesti
menta et cu
accepisset
lintheum prae
cinxit se ⁵ de
inde misit
aquas in pel
uem et coe
pit lauare pe
des discipu
lorum et ex
tergere de
lintheo quo
erat praecinc
tus ⁶ uenit ad
simonem et
dicit illi dñe.
tu mihi lauas

Fol. 183.

pedes.
⁷ Respondit ihs.
et dixit ei quod
ego facio tu
nescis cog
nosces pos
tea. ⁸ dicit ei
petrus no
lauas mihi
in aeternu.
Respondit ihs.
si non labero
te non habes
partem mecu.
⁹ Dicit ei simo
petrus dñe.
non tantu
pedes sed

etiam manus
et caput.
¹⁰ Dicit ei ihs.
qui lotus est no
indiget nisi
ut pedes labet
sed est mu
dus totus
et uos mun
di estis sed
non omnes.
¹¹ Sciebat eni
qui traderet
eum quis esset
propterea
dixit quia no
estis mundi
omnes.

¹² Et postquam
lauit pedes
eorum acce
pit uestime
ta et cum ite
rum recubu
isset dicit eis
scitis quid fe
cerim uobis.
¹³ Uos uocatis
me magister
et dñs. et be
ne dicitis su
enim.
¹⁴ Si ergo laui
uestros pe
des ego dñs.
et magister

et uos debe
tis alter alte
rius lauare
pedes ¹⁵ exem
plum enim
dedi uobis
ut quemad
modum ego
facio uobis
etiam et uos
faciatis.
¹⁶ Amen amen
dico uobis no
est seruus
maior dño.
suo neque
apostolus
maior eum

Fol. 184.

qui misit eu-
¹⁷ si haec scitis
 beati estis si
 feceritis ea.

¹⁸ Non de omni
 bus uobis di
 co ego scio
 quos elegeri-
 sed ut implea
 tur scriptura
 >qui edit me
 >cum pane-
 >leuauit su
 >per me cal
 >caneum suu-.

¹⁹ Amodo dico
 uobis prius
 quam fiat ut

credatis cu-
 factum fue
 rit quoniam
 ego sum.

²⁰ Amen amen
 dico uobis qui
 accipit eum
 quem misero
 me accipit qui
 autem me ac
 cipit accipit eu-
 qui me misit.

²¹ Haec cum di
 xisset ihs. tur
 batus est spū.
 et protestatus
 est et dixit.
 Amen amen

dico uobis quia
 unus ex uobis
 quia unus ex
 uobis tradet
 me. ²² aspicie
 bant ergo ad
 alis alium dis
 cipuli aesita-
 tes de quo di
 ceret.

²³ Erat ergo re
 cumbens unus
 ex discipulis
 eius in sinu-
 ihu. quem di
 ligebat ihs.

²⁴ Innuit ergo
 huic simon

petrus et dixit
 ei dic quis est.

²⁵ Itaque cum
 recubisset
 ille supra pec
 tus ihu. dicit
 ei dñe. quis
 est. ²⁶ respo-
 dit ihs. ille est
 cui intinctu-
 panem por
 rexero.

Et cum intin
 xisset pane-
 dedit iudae
 simoni sca
 riotae ²⁷ et ut
 accepit pane-

Fol. 185.

introiuit in
 eum satanas.
 Dicit ergo ei
 ihs. quod fa
 cis fac celeri
 us ²⁸ hoc aute-
 nemo sciit
 discumbe-
 tium quid di
 xerit ei ²⁹ qui
 dam enim
 putabant quia
 loculos habe
 bat iudas quo
 niam dicit ei
 ihs. eme ea
 quae opus
 sunt in uobis

ad diem fes
 tum aut ut ege
 nis aliquid
 daret.

³⁰ Cum ergo ac
 cepisset pane-
 exiuit conti
 nuo erat au
 tem nox. ³¹ cu-
 ergo exisset
 dicit ihs.

Nunc clarifi
 catus est fi
 lius hominis
³² et ds. clarifi
 catus est in eo
 et ds. clarifi
 cauit eum in

semetipso et
 continuo cla
 rificauit eu-.

³³ Filioli adhuc
 modicum uo
 biscum sum
 quaeritis me
 et sicut dixi
 iudaeis quo eo
 ego uos no-
 potestis ueni
 re et uobis
 dico modo.

³⁴ Praeceptum
 nobum do uo
 bis ut diliga
 tis inuicem
 sicut ego di

lexi uos ut et
 uos diligatis
 inuicem ³⁵ in
 hoc cognos
 cent omnes
 quia discipu
 li mei estis si
 dilectione-
 habueritis ad
 alis alium.

³⁶ Dixit ei simo-
 petrus dñe.
 quo uadis.
 Respondit ihs.
 quo ego uado
 non potes me
 modo sequi
 sequeris aute-

Fol. 186.

me postea.
⁸⁷ Dicit ei petrus
 dñe. quare
 non possum
 te sequi modo
 animam me
 am ponam pro
 te. ⁸⁸ respon
 dit ei ihs. ani
 mam tuam
 pro me ponis.
 Amen amen
 dico tibi no
 cantauit gal
 lus donec tu
 me ter neges.
 14¹ Non turbetur
 cor uestru

credite in dñm.
 et in me cre
 dite ² in domo
 patris mei ma
 siones mul
 tae sunt. si quo
 minus dixis
 sem uobis
 quia uado pa
 rare uobis
 locum. ³ et si
 abiero et prae
 parabero uo
 bis locum ite
 rum uenio
 et accersio
 uos ad me ut
 ubi ego sum

et uos sitis ⁴ et
 quo uado sci
 tis et uiam sci
 tis. ⁵ dicit ei
 thomas dñe.
 nescimus
 quo uadis
 quomodo
 uiam scimus.
⁶ Dicit ei ihs. ego
 sum uia et
 ueritas et ui
 ta nemo ue
 nit ad patre
 nisi per me
⁷ si cognouis
 tis me et pa
 trem meu

cognouistis
 et amodo nos
 tis eum et ui
 distis eum.
⁸ Dicit ei philip
 pus dñe. os
 tende nobis
 patrem et
 sufficit nobis.
⁹ Dicit ei ihs. ta
 to temporis
 uobiscum
 sum et non
 cognouistis
 me philippe
 qui uidit me
 uidit et patre.
 Quomodo

Fol. 187.

tu dicis oste
 de nobis pa
 trem ¹⁰ non
 credis quia
 ego in patre
 et pater in me
 est uerua quae
 ego loquor
 uobis a me
 ipso non lo
 quor pater
 autem in me
 manens ip
 se loquitur
 et opera quae
 ego facio ip
 se facit ¹¹ cre
 dite mihi quia

ego in patre
 et pater in me
¹² alioquin prop
 ter opera ip
 sa credite
 mihi.
 Amen ame
 dico uobis
 quia qui cre
 dit in me ope
 ra quae ego
 facio et ipse
 faciet et ma
 iora horu
 faciet quia
 ego ad patre
 uado. ¹³ et quod
 cumque ab eo

petieritis in
 nomine meo
 ego faciam
 ut honorifi
 cetur pater
 in filio.
¹⁵ Si diligitis me
 praecepta mea
 seruare ¹⁶ et ego
 rogabo patre
 et alium pa
 racletum da
 bit uobis et
 uobiscum
 in aeternu
 sit ¹⁷ spm. ue
 ritatis que
 hic mundus

non potest
 accipere quia
 non uidet eu
 nec cognos
 cit eum. uos
 uidetis eum
 et cognosci
 tis quia apud
 uos manet
 et uobiscu
 est. ¹⁸ non
 relinquam
 uos orfanos
 uenio ad uos
¹⁹ adhuc modi
 cum et hic
 mundus ia
 me non uidet

Fol. 188.

uos autem
uidebitis me
quia ego uiuo
et uos uiue
tis ²⁰ in illo die
cognosce
tis quia ego
in patre meo
et uos in me
et ego in uo
bis. ²¹ qui audit
praecepta mea
et seruat ea
ille est qui di
ligit me.
Qui autem di
ligit me dili
getur a patre

meo et ego
diligam eu-
et manifes
tabo ei me ipsu-
²² Dicit iudas no-
ille scariotes
sed alius dñe.
quid factum
est quia nobis
incipis mani
festare te ipsu-
et non huic
mundo.
²³ Respondit ihs
et dixit ei si
quis diligit me
sermonem
meum serua

uit et pater
meus diligit
eum. et ad eu-
ueniemus
et mansione-
apud eum fa
ciemus.
²⁴ Qui non diligit
me sermo
nes meos no-
seruat. ser
monem que-
audistis meus
non est sed
eius qui mi
sit me patris.
²⁵ Haec locutus
sum uobis

apud uos ma
nens ²⁶ paracle
tus autem sps.
sanctus que-
mittet pater
in nomine
meo ille uos
docebit om
nia quaecu-
que dixero.
²⁷ Pacem do uo
bis pacem mea-
relinquo uo
bis non quo
modo hic
mundus dat
ego do uobis
non turbetur

Fol. 189.

cor uestru-
neque formi
det ²⁸ audistis
quia dixi uo
bis uado et ue
nio ad uos
si diligere
tis me gaude
retis quia ua
do ad patre-
quoniam pa
ter maior me
est ²⁹ nunc di
xi uobis prius
quam fiat ut
cum factu-
fuerit creda
tis ³⁰ iam non

multa loquor
uobis. uenit
enim huius
mundi prin
ceps et in me
non habet quic
quam ³¹ sed ut
cognoscat
hic mundus
quia diligo
patrem sicut
praeceptu-
mihi dedit
pater sic facio
surgite ea
mus hinc.
¹⁵ Ego sum uitis
uera et pater

meus agrico
la est ² omne-
palmitem in
me non fere-
tem fructu-
tollit eum pa
ter et omne-
qui adferet
fructum pur
gabit eum ut
fructum plu
rimum adfe
rat. ³ iam uos
mundi estis
propter ser
monem que-
locutus sum uo
bis ⁴ manete

in me et ego
in uobis sicut
palmes non
potest ferre
fructum a se
nisi manse
rit in uite sic
et qui in me
non manse
rit. ⁵ ego su-
uitis uos pal
mites estis
qui manet in
me et ego in
eo hic adferet
fructum mul
tum quia sine
me nihil po

Fol. 190.

testis facere.

⁶ Si quis autem in me non manserit praeci-
sus est sicut palmes et mis-
sus est foras et aruit et col-
ligent eos et i-
gnem mit-
tunt et ardent.
⁷ Si manseri-
tis in me et
uerba mea
in uobis ma-
serint quod
cumque uo-
lueritis pe-

tite et fiet [uobis.

⁸ In hoc clari-
ficatus est pa-
ter meus ut
fructum plu-
rimum adfe-
ratis et efficia-
mini mei dis-
cipuli. ⁹ sicut
dilexit me pa-
ter et ego uos
dilexi mane-
te in dilectio-
ne mea. ¹⁰ si prae-
cepta mea ser-
uaueritis ma-
nebitis in di-
lectione mea

sicut et ego
patris prae-
cepta serua-
ui et maneo
in eius dilec-
tione.

¹¹ Haec locutus
sum uobis
ut gaudium
meum in uo-
bis sit et gau-
dium uestru-
impleatur
¹² hoc est prae-
ceptum meu-
ut diligatis
inuicem si-
cut dilexi uos

¹³ maiore hac
dilectione-
nemo habet
ut animam
suam ponat
pro amicis
suis.

¹⁴ Uos amici mei
estis si fece-
ritis quae ego
praecipio uo-
bis ¹⁵ iam non
dico uos ser-
uos quia ser-
uus nescit
quid facit dñs.
eius uos au-
tem dixi ami-

Fol. 191.

cos quia om-
nia quaecu-
que audiui a
patre meo
nota feci uo-
bis. ¹⁶ non uos
me elegistis
sed ego ele-
gi uos et po-
sui uos ut ea-
tis et fructu-
adferatis et
fructus ues-
ter maneat
ut quodcu-
que petieri-
tis a patre in
nomine meo

det uobis.

¹⁷ Haec mando
uobis ut dili-
gatis inuice-

¹⁸ si mundus
uos odit sci-
tote quonia-
me priorem
odio habuit.

¹⁹ Si de mundo
fuissetis mu-
dus quod suu-
erat diligeret
uero enim
quia de mun-
do non estis
sed ego elegi
uos de mundo

propterea
odit uos mu-
dus. ²⁰ meme-
tote sermo
nes quem ego
dixi uobis no-
est seruus
maior dñō.
suo. si me
persecuti
sunt et uos
persequen-
tur si sermo
nem meum
seruauerunt
et uestrum
seruabunt.
²¹ Sed haec faci-

unt omnia
circa uos prop-
ter nomen
meum. quia
nesciunt eu-

²² Si non uenis-
sem et locu-
tus fuisset
eis peccatu-
non haberent
nunc autem
excusatione-
non habent
de peccato suo.
²³ Qui me odit et
patrem meu-
odit. ²⁴ si opera

Fol. 192.

non fecisse—
in eos quae ne
mo alius fe
cit peccatu—
non haberent
nunc autem
et uiderunt
et odio habue
runt et me
et patrem me
um ²⁶ sed ut im
pleatur ser
mo qui in le
ge eorum
scriptus est.
>quia odio
>habuerunt
>me gratis.

²⁶ Cum ergo [ue
nerit paracle
tus quem ego
mittam uo
bis a patre sp̄m.
ueritatis qui a
patre meo
procedit ille
testimoniu—
perhibebit
de me ²⁷ et uos
testimoniu—
perhibebitis
quia ab initio
mecum estis.
¹⁶ Haec locutus
sum uobis
ut non scan

dali]zemini
a[bs]que syna
gogis facient
uos. sed ue
nit hora ut o—
nis qui inter
fecerit uos
aestimet se
obsequium
dō. praestare
³ sed haec faci
ent quia no—
nouerunt
patrem neque
me ⁴ haec au
tem locutus
sum uobis
ut cum uene

rit hora eoru—
reminisca
mini quia ego
dixi uobis.
⁵ Haec autem
uobis ab ini
tio non dixi
quia uobis
cum eram nunc
autem uado
ad eum qui
misit me et
nemo ex uo
bis interro
gat me quo
uadis. ⁶ sed
quia haec lo
cutus sum

Fol. 193.

uobis tristitia—
impleuit cor
uestrum ⁷ sed
ego ueritate—
dico uobis
expedit uo
bis ut eam si
non habiero
ego paracle
tus non ueni
et ad uos.
Si autem ha
biero mitta—
illum ad uos
⁸ et cum uene
rit ille argu
et mundum
de peccatu—

et de iustit[ia]
et iudicio.
⁹ De peccato qui
dem quia no—
credunt in me
¹⁰ de iustitia ue
ro quia eo ad
patrem et ia—
non uidebi
tis me. ¹¹ de iu
dicio autem
quia princeps
mundi huius
iam iudicatus
est. ¹² adhuc
habeo mul
ta uobis dice
re sed non

potestis ea por
tare modo
¹³ cum enim ue
nerit ille sp̄s.
ueritatis de
ducet uos in
ueritate om
ni non enim
loquitur a se
metipso sed
haec quae au
dit loquetur
et quae ueni
ent adnuntia
bit uobis. ¹⁴ ille
me clarifica
bit quia de meo
accipiet et ad

nuntiabit uobis.
¹⁵ Omnia quaecu—
que habet pa
ter mea sunt
propterea di
xi quia de meo
accipiet et ad
nuntiabit uobis.
¹⁶ Modicum et ia—
non uidebitis
me et iterum
modicum et
uidebitis me.
¹⁷ Dixerunt ergo
discipuli eius
ad alterutru—
quid est hoc
quod dicit no

Fol. 194.

bis modicum
et non uidebi-
tis me et iteru-
modicum et
uidebitis me
et quia uado
ad patrem
¹⁸ quid est hoc
modicum nes-
cimus quid lo-
quitur.

¹⁹ Cognouit ihs.
quia uolebant
eum interro-
gare et dixit
eis de hoc quae-
ritis cum alis
alio quia dixi

modicum [et
non uidebitis
me et iterum
modicum et
uidebitis me.

²⁰ Amen amen
dico uobis quia
uos flebitis
et lugebitis
mundus aute-
gaudebit. uos
tristes eritis
sed tristitia ues-
tra in gaudiu-
conuertetur

²¹ mulier cum
parit tristitia-
habet quonia-

uenit dies eius
cum autem
peperit pue-
rum iam no-
meminit pres-
urae prop-
ter gaudiu-
quia natus
est homo in
hunc mun-
dum ²² et uos
nunc quidem
tristitiam ha-
bebitis iteru-
autem uide-
bo uos et gau-
debit cor ues-
trum et gau-

dium uestru-
nemo tollit
a uobis. ²³ et in
illo die nihil
me interro-
gatis.

Amen amen
dico uobis si
quid petieri-
tis a patre in
nomine meo
dabit uobis
²⁴ usque modo
non petistis
nihil in nomi-
ne meo peti-
te et accipietis
ut gaudium

Fol. 195.

uestrum sit
impletum.
²⁵ Haec in pro-
uerbiis locu-
tus sum uo-
bis ueniet ho-
ra cum iam
non in prouer-
biis loquar
uobis sed pa-
lam de patre
manifestabo
uobis ²⁶ illo die
in nomine
meo petitis
et non dico
uobis quia ego
rogabo patre-

²⁷ ipse enim [pa-
ter diligit uos
quia uos me
diligitis et cre-
ditis quia a do-
exiui ²⁸ et ueni
in hunc mu-
dum iteru-
relinquo mu-
dum et uado
ad patrem.

²⁹ Dicunt ei dis-
cipuli eius
ecce nunc pa-
lam loqueris
et prouerbiu-
nullum dicis
³⁰ nunc scimus

quoniam scis
omnia et no-
opus est tibi
ut quis te in-
terroget in
hoc credimus
quoniam a do-
existi.

³¹ Respondit eis
ihs. modo
creditis ³² ecce
uenit hora
et iam uenit
ut disparga-
mini unus
quisque in sua
regione et me
solum relin-

quatis et no-
sum solus
quoniam pa-
ter mecum
est. ³³ haec lo-
cutus sum uo-
bis ut in me pa-
cem habeatis
in hoc aute-
mundo praes-
suram habe-
bitis sed bono
animo esto
te ego uici mu-
dum.

¹⁷ Haec locutus
est ihs. et al-
leuatis oculis

Fol. 196.

in caelum di
xit pater uenit
hora clarifi
ca filium tuum
ut filius tuus
clarificet te
² sicut dedisti
ei potestate
omnis carnis
ut omne quod
dedisti ei det
eis uitam ae
ternam.

³ Haec est aute
uita aeterna
ut cognoscant
te solum et
uerum dñm.

et quem mi
sisti. ihm. xpm.

⁴ Ego te clarifi
caui super ter
ram uno ope
re consum
mato quod
dedisti mihi
ut facerem

⁵ et nunc clari
fica me tu pa
ter aput temet
ipsum clari
tatem quam
habui prius
quam mun
dus esset aput
te ⁶ manifestaui

nomen tuum
hominibus
quos dedisti
mihi de hoc
mundo tui
erant et mi
hi illos dedis
ti et sermo
nem tuum
seruauerunt
⁷ et nunc cog
nou i quia o
nia quaecum
que dedisti
mihi abs te
sunt ⁸ quia uer
ba quae dedis
ti dedi eis et

ipsi accepe
runt ea et cog
nouerunt
quia uere a te
exierunt et
crediderunt
quia tu me
misisti. ⁹ ego
pro eis rogo
non pro mu
ndo rogo sed
pro his quos
dedisti mihi
quia tui sunt
¹⁰ et mea om
nia tua sunt
et tua mea
et clarificatus

Fol. 197.

sum in eis ¹¹ et iam
non sum in
hoc mundo
et hii in hoc
mundo sunt
et ego ad te
uenio.

Pater sante
serua eos in
nomine tuo
¹² cum essem
cum eis ego
seruabam
eos in nomi
ne tuo quos
dedisti mihi
custodiui
et nemo ex

eis perit nisi
filius perdi
tionis. ut scrip
tura implea
tur. ¹³ nunc
autem ad te
uenio et haec
loquor in hoc
mundo ut ha
beant gaudiu
meum imple
tum in semet
ipsis.

¹⁴ Ego dedi eis
sermone
tuum et mu
dus odio ha
buit eos quia

non sunt de
mundo ¹⁵ no
rogo ut tol
las eos de mu
ndo sed ut ser
ues eos a ma
lo ¹⁶ de hoc mu
do non sunt
sicut ego no
sum de hoc
mundo ¹⁷ sanc
tifica eos in
ueritate ser
mo tuus ue
ritas est ¹⁸ sicut
me misisti
in hunc mu
dum et ego

misi eos in
hunc mundum
¹⁹ et pro eis sanc
tifica me ipsu
ut sint ipsi sanc
tificati in ue
ritate. ²⁰ non
pro his rogo
tantum sed
pro his qui cre
dunt per ser
monem eoru
in me ²¹ ut om
nes unum
sint sicut tu
pater in me
et ego in te ut
et ipsi in nobis

Fol. 198.

sint ut mundus credat quia tu me misisti. ²² et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis ut sint unum sicut et nos unum sumus ²³ ego in eis et tu in me ut sint consummati in unum et cognoscat mundus quia tu me misisti et dilexi eos

sicut et tu [me dilexisti. ²⁴ Pater quos dedisti mihi uolo ut ubi ego sum et illi sint mecum. ut uideant claritatem meam quam dedisti mihi quoniam dilexisti me ante constitutionem mundi. ²⁵ Pater iuste mundus te non cognouit

ego autem te cognoui et hi cognouerunt quia tu me misisti ²⁶ et notum feci eis nomen tuum et notum faciam ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit et ego in ipsis. ¹⁸ Haec cum dixisset ihs. exiuit cum discipulis suis trans torrentem

fluminis cedri ubi erat hortus in quem introibit ipse et discipuli eius. ¹⁹ Sciebat autem et iudas qui tradebat eum ipsum locum quia frequenter ihs. conuenerat illuc cum discipulis suis. ³ Iudas ergo cum accepisset a cohorte

Fol. 199.

et a principibus sacerdotum et fari saeculis ministris uenit illuc cum lanternis et facibus et armis. ⁴ Ihs. autem sciens omnia quae uentura erant super eum processit et dixit eis quem quaeritis. ⁵ Responderunt ei ihm.

nazoreum. Dicit eis ego sum. stabat autem et iudas qui tradebat eum cum ipsis. ⁶ ut ergo dixit eis ego sum abierunt retrorsum in terram. ⁷ Iterum ergo eos interrogauit ihs. quem quaeritis. illi autem dixerunt ihm. nazo-

rethaeum. ⁸ Respondit ihs. dixi uobis quia ego sum si ergo quaeritis me sinite hos abire ⁹ ut impleretur sermo quem dixit quia quos dedisti mihi non perdidici ex eis quemquam. ¹⁰ Simon ergo petrus habens gladium eduxit eum et per-

cussit seruum principis sacerdotum et abscidit auriculam eius dextram. erat autem nomen serui malchus. ¹¹ Dixit ergo ihs. petro mitte gladium in uagina tua. Calicem quem dedit mihi pater non uis bibam illum. ¹² Cohors ergo

Fol. 200.

et tribunus
et ministri
iudaeorum
comprehenderunt ihm.
et ligauerunt.
¹³ Et adduxerunt
eum ad annam
primum erat
enim socer
caiphae qui
erat princeps
sacerdotum
anni illius.
¹⁴ Erat autem
caifas qui con-
siliium dedit
iudaeis quia

expedit unum
hominem
mori pro po-
pulo.
¹⁵ Sequebatur
autem ihm.
simon petrus
et alius disci-
pulus. disci-
pulus autem
ille erat notus
principi sacer-
dotum et si-
mul introi-
uit cum ihu.
in atrium pri-
cipis sacer-
dotum. ¹⁶ petrus

autem sta-
bat ad ostium
foris.
Exiit ergo
discipulus
ille alius qui
erat notus
principi sa-
cerdotum
et dixit ostia-
riae et intro-
dixit petrum.
¹⁷ Dixit ergo pe-
tro illa ancil-
la ostiaria.
numquid
et tu ex disci-
pulis es ho-

minis huius.
Dicit ille no-
sum.
¹⁸ Stabant autem
serui et mi-
nistri ad car-
bones quia
frigus erat
erat autem
cum eis et pe-
trus stans
et calefaciens se.
¹⁹ Princeps er-
go sacerdo-
tum interro-
gavit ihm.
de discipulis
eius et de

Fol. 201.

doctrina eius.
²⁰ Respondit
ihesus. ego pala-
locutus sum
mundo ego
semper do-
cui in synago-
ga et in tem-
plo quo om-
nes iudaei co-
ueniunt et
in occulto lo-
cutus sum
nihil. ²¹ quid me
interrogas
interroga
eos qui audie-
runt quid lo-

cutus sum
ipsis ecce hii
sciunt quae
dixerim ego.
²² Haec autem
cum dixisset
unus de ad-
stantibus mi-
nistris dedit
palmam ihu.
dicens sic
respondes
principi sa-
cerdotum.
²³ Respondit ei
ihesus. si male
locutus sum
testimonium

perhibe de
malo. si autem
bene quid me
caedis.
²⁴ Misit ergo eu-
annas uinctum
ad caiphan po-
tificem.
²⁵ Erat autem
simon petrus
stans et cali-
ficiens ²⁶ dixit
ergo ei
numquid
et tu ex disci-
pulis eius es.
Negavit ille
et dixit non

sum. ²⁶ dicit
unus ex ser-
uis pontificis
cognatus eius
cuius absce-
dit petrus
auriculam
non ego te ui-
di in horto
cum illo. ²⁷ ite-
rum ergo
negavit et sta-
tim gallus ca-
uit.
²⁸ Adducunt ihm.
a caiphan in
praetorium
erat autem

Fol. 202.

mane.

Et ipsi non in
troierunt in
praetoriu-

ut non con-
taminaren-
tur sed ma-
ducarent pas-
cha. ²⁹ exiuit

ergo pilatus
ad eos foras
et dixit qua-
accusatione-

adfertis ad
uersus homi-
nem hunc.

³⁰ Responderunt
et dixerunt

ei si non es[set
hic malefac-
tor non tibi
traderemus
eum.

³¹ Dicit eis pilatus
accipite eu-
uos et secu-
dum legem
uestram iu-
dicare de eo.
Dixerunt er-
go ei iudaei
nobis non li-
cet interfice-
re quemqua-

³² ut sermo ihu.
impleatur

quem dixit
significans
qua morte
moreretur.

³³ Introiuit er-
go iterum
in praetoriu-
pilatus et uo-
cauit ihm. et
dixit illi tu es
rex iudaeo-
rum.

³⁴ Respondit ihs.
a temetipso
tu hoc dicis
an alii tibi di-
xerunt de me.

³⁵ Respondit pi-

latus num
quid ego iudae-
us sum gens
tua et princeps
sacerdotu-

tradiderunt
te mihi quid
fecisti.

³⁶ Respondit
ihs. regnu-
meum non
est de mun-
do hoc. si de
hoc mundo
esset regnu-
meum minis-
tri mei decer-
tarent ut no-

Fol. 203.

traderer iu-
daeis nunc
autem reg-
num meu-

non est hinc.

³⁷ Dixit itaque
ei pilatus er-
go rex es tu.
Respondit ihs.

tu dicis quia
rex sum ego.
Ego ad hoc
natus sum
et ad hoc ue-
ni in hunc mu-
dum ut testi-
monium pe-
rhibeam ue-

ritati omn[is]
qui est ex ue-
ritate audit
meam uoce-.

³⁸ Dicit ei pilatus
quid est ueri-
tas. et cum
hoc dixisset
iterum exi-
uit ad iudaeos
et dicit eis ego
nullam inue-
nio in eo cau-
sam. ³⁹ est au-
tem consuetu-
do uobis ut unu-
dimittam in
pascha uultis

ergo dimitta-
uobis rege-
iudaeorum.

⁴⁰ Clamauerunt
ergo omnes
non hunc sed
barabban. erat
autem barab-
bas latro.

¹⁹ Tunc ergo ad-
prehendit pi-
latus ihm. et
flagellis ceci-
dit ²et milites
ornatam co-
ronam de spi-
nis imposue-
runt capiti eius

et uestem pur-
puream cir-
cumdede-
runt eum

³ et ueniebant
ad eum et di-
cebant habe-
rex iudaeoru-
et dabant ei
palmas.

⁴ Exiuit itaque
pilatus foris
et dicit eis ec-
ce adduco
eum uobis
foras ut cog-
noscat is quia
non inuenio

Fol. 204.

causam in eo.

⁵ Exiuit ergo ihs.

foras habens

spineam co

ronam et pur

puerum ues

timentum

et dixit eis ec

ce homo.

⁶ Cum ergo ui

dissent eu

princeps sa

cerdotum

et ministri

clamabant

cruci fige cru

ci fige eum.

Dicit eis pilatus

accipite e[ui]

uos et cruci

figite. ego

enim non in

uenio causa

in eo.

⁷ Responderunt

iudaei nos le

gem habemus

et secundu

legem debet

mori qui filiu

se dii fecit.

⁸ Cum ergo au

disset pilatus

hunc sermo

nem magis

timuit ⁹ et in

tr]oiuit in prae

torium iteru

et dixit ad ihm.

unde es tu

ihs. uero res

ponsum no

dedit ei.

¹⁰ Dicit ergo ei

pilatus mihi

non loqueris

nescis quo

niam potes

tatem habeo

cruci figere

te et potesta

tem habeo

dimittere te.

¹¹ Respondit ihs.

non haberes

potestatem

aduersus me

ullam nisi es

set tibi data de

super prop

terea qui tra

didit me tibi

maius pecca

tum habet ¹² ex

inde quaere

bat dimittere

eum.

Iudaei aute

clamabant

dicentes si

hunc dimit

tes non es ami

Fol. 205.

cus caesaris.

Omnes qui re

gem facit se

contradicit

caesari.

¹³ Pilatus ergo

cum audis

set hos ser

mones addu

xit foras ihm.

et sedit pro

tribunali in

locum qui

dicitur lithos

trotus haebrae

icae autem

gennetha

¹⁴ erat autem

parasceue

paschae hora

quasi sexta.

Et dicit iudaeis

ecce rex uester.

¹⁵ Clamauerunt

ergo illi tol

le tolle cruci

fige eum.

Dicit eis pilatus

regem ues

trum cruci

figam.

Responderunt

pontifices

non habemus

regem nisi

caesarem.

¹⁶ Tu]nc ergo tra

didit eis illu

ut cruci eum

figerent.

Susceperunt

ergo ihm. ¹⁷ et

baiulans sibi

crucem exi

it in eum locu

qui dicitur

caluariae lo

cus haebraei

ce golgotha

¹⁸ ubi eum cru

ci fixerunt

et cum eo ali

os duos hinc

et hinc mediu

autem ihm.

¹⁹ Scripsit aute

et titulum pi

latus et posu

it super cru

cem. erat au

tem scriptu

ihs. nazore

nus rex iudae

orum.

²⁰ Hunc ergo ti

tulum multi

legerunt iu

daeorum

quia prope ci

uitatem erat

locus ubi cru

ci fixus est ihs.

Fol. 206.

et erat scrip-
tum hebraei
ce graece et
latine.

²¹ Dicebant ergo
pilato princi-
pes iudaeoru-
noli scribere
rex iudaeoru-
sed quia dixit
rex sum iudae-
orum.

²² Respondit pi-
latus quod
scripsi scripsi.

²³ Milites ergo
cum cruci fi-
xissent ihm.

acceperunt
uestimenta
eius et fece-
runt quattu-
or partes uni-
cuique mili-
ti partem. erat
autem tuni-
ca rudis desu-
per contexta
per totum.

²⁴ Dixerunt er-
go ad inuice-
non scinda-
mus eam sed
sortiamur
de ea cuius sit.
Ut scriptura

impleatur.
>diuiserunt
>uestimenta
>mea et in uesti-
>tem meam
>miserunt
>sortem.
et milites qui
dem haec fe-
cerunt.

²⁵ Stabant aute-
iuxta cruce-
ihu. mater eius
et soror ma-
tris eius maria
cleofe et ma-
ria magdalene.
²⁶ Cum uidisset

autem ihs. ma-
trem et disci-
pulum adsta-
tem quem di-
ligebat dicit
matri mulier
ecce filius
tuus. ²⁷ deinde
dicit discipu-
lo ecce mater
tua. et ex illa
hora accepit
illam discipu-
lus in sua.
²⁸ Postea ihs. sci-
ens quia om-
nia consum-
mata sunt ut

Fol. 207.

impleatur
scriptura di-
cit sitio ²⁹ uas
positum erat
aceto plenu-
spongiam er-
go plenam
aceto perti-
cae circum-
ponentes op-
tulerunt ori-
eius.

³⁰ Cum ergo ac-
cepisset ihs.
acetum di-
xit consum-
matum est.
Et inclinato

capite tra-
didit spm.
³¹ Iudaei ergo
quia cena pu-
ra erat ut no-
remanerent
in crucem
corpora sab-
bato. erat eni-
magnus di-
es illius sab-
bati rogaue-
runt pilatu-
ut frangere-
tur crura eo-
rum et tol-
lerentur.

³² Uenerunt ergo

m]ilites et illi
us quidem
primi frege-
runt crura
et alterius
qui simul cru-
ci fixus erat
cum eo.

³³ Ad ihm. aute-
cum uenis-
sent ut uide-
runt eum iam
mortuum

non fregerunt
crura eius

³⁴ sed unus mi-
litum lancea
latus eius pu-

pugit et exiuit
continuo sa-
guis et aqua
³⁵ et qui uidit tes-
timonium
perhibuit et
uerum est
testimoni-
um eius et ille scit
quia uera di-
cit ut et uos
credatis.

³⁶ Facta sunt eni-
haec ut scrip-
tura impleatur.
>ossum non
>confringe
>tis ex eo.

Fol. 208.

³⁷ Et iterum alia scriptura dicit.

>uidebunt in
>quem con
>punxerunt.

³⁸ Post haec autem rogauit pilatum ioseph ab arimatia qui et ipse discipulus erat ihu. occulte autem propter metum iudeorum ut tolleretur corpus ihu. et per-

misit pilatus.

³⁹ Uenerunt ergo et tulerunt eum. uenit autem et nicodemus qui uenerat ad ihm. nocte primum ferens mixturam myrrae et aloin quae sunt libras centum.

⁴⁰ Acceperunt ergo corpus ihu. et ligauerunt eum linteis cum aro-

matibus sicut mos est iudeis sepe fieri. ⁴¹ erat autem in loco ubi crucifixus est hortus et in hortu monumentum nobis in quodam quisquam positus erat ⁴² ibi ergo propter parasceuen quia iuxta erat monumentum posue-

runt ihm. ²⁰ Una autem sabbati uenit maria magdalene cum adhuc tenebrae essent ad monumentum et uidet lapidem sublatum a monumento.

² Cucurrit ergo et uenit ad simon petrum et ad alium discipulum quem-

Fol. 209.

amabat ihesus. et dicit eis. tulerunt domum de monumento et nescimus ubi posuerunt illum.

³ Exiuit ergo petrus et ille alius discipulus et ueniebant ad monumentum ⁴ currebant autem ipsi duo simul ille alius discipulus praecurrit ei

tius petro et uenit prior ad monumentum ⁵ et cum se inclinasset et prospexisset uidit posita lintheamina non tamen introiuit. ⁶ uenit ergo simon petrus sequens et introiuit in monumentum et uidit lintheamina posita ⁷ et sudarium

quod erat super caput eius non cum lintheaminibus positum sed separatim in uolutum in uno loco.

⁸ Tunc ergo introiuit et ille discipulus qui uenerat primus ad monumentum et uidit et credidit ⁹ nondum enim sciebat scripturam

quia oportet eum a mortuis resurgere. ¹⁰ Abierunt ergo iterum ad semetipsos discipuli. ¹¹ maria autem sedebat ad monumentum plorans et cum fleret inclinauit se et prospexit in monumentum ¹² et uidet duos angelos in albis sedentes unum

Fol. 210.

ad caput et unu-
ad pedes ubi
positum fu-
it corpus ihu.
¹³ Dicunt ei illi
mulier quid
ploras. dicit
eis quia tunc
runt dñm. meu-
et nescio ubi
eum posuerunt.
¹⁴ Haec cum di-
xisset conuer-
sa est retror-
sum et uidet
ihm. stante-
et non sciebat
quia dñs. est.

¹⁵ Dicit ei ihs [mu-
lier quid p[ro]lo-
ras quem quae-
ris. illa existi-
mans quia or-
tulanus est di-
cit ei dñe. si
tu sustulisti
eum dicito
mihi ubi po-
suisti eum et
ego eum tolla-.

¹⁶ Dicit ei ihs. ma-
ria et conuer-
sa illa dicit ei
haebreice rab-
boni quod in-
terpraetatur

m[ag]ister.
¹⁷ Dicit ei ihs. no-
li me tangere
nondum eni-
ascendi ad pa-
trem. uade
autem ad fra-
tres meos
et dic eis asce-
do ad patre-
meum et pa-
trem uestru-
et dñm. meu-
et dñm. uestru-.
¹⁸ Uenit maria
magdalene
adnuntians
discipulis quia

uidit ihm. et
haec dixit mihi.

¹⁹ Cum esset er-
go sero die
illa una sab-
batorum et
osteis clusis
ubi erant dis-
cipuli inclu-
si propter
metum iu-
daeorum
uenit ihs. et
stetit in me-
dio et dicit
eis pax uobis
²⁰ et hoc cum
dixisset oste-

Fol. 211.

dit eis manus
et latus suu-.
Et gauisi sunt
discipuli ui-
so ihu.
²¹ Dicit ergo eis
ih̄s. iterum
pax uobis si-
cut me misit
pater et ego
mitto uos.
²² Hoc cum di-
xisset insuf-
flabit. et di-
cit eis accipi-
te sp̄m. sanc-
tum ²³ quoru-
remiseritis

peccata r[em]it-
tuntur eis [et
quorum de-
tinueritis
detenta erunt.
²⁴ Thomas aute-
unus ex .xii.
qui dicitur
didymus no-
erat cum eis
quando ue-
nit ihs.

²⁵ Dixerunt er-
go ei ceteri
discipuli ui-
dimus dñm.
Ille autem di-
xit eis nisi uidero

in] manibus
ei]us figura-
clauorum
et mittam di-
gitum meu-
in locum cla-
uorum et mit-
tam manum
meam in latus
eius non cre-
dam.

²⁶ Post dies octo
iterum erant
discipuli in-
tus et thomas
cum eis uenit
ih̄s. ianuus clu-
sis et stetit in

medio et di-
xit pax uobis
²⁷ deinde dicit
thomae in-
fert digitu-
tuum hoc et
uide manus
meas et mit-
te manum i-
latus meum
et noli esse
incredulus
sed fidelis.

²⁸ Respondit tho-
mas et dicit ei-
dñs. meus
et dñs. meus.

²⁹ Dicit ei ihs. quia

Fol. 212.

uidisti me
credidisti be
ati qui non ui
derunt et cre
diderunt.

³⁰ Multa quide
et alia signa
fecit ihs. in
conspectu
discipuloru
suorum quae
non sunt scrip
ta in libro hoc
³¹ haec autem
scripta sunt
ut credatis
quia ihs. xps.
est filius di.

et ut cre[den
tes uitam [ae
ternam habe
atis in nomi
ne eius.
21¹ Postea mani
festauit se ite
rum ihs. dis
cipulis suis
super mare
tiberiadis
manifesta
uit autem sic.
² Erant simul
simon petrus
et thomas qui
dicitur didy
mus et nata

na]el qui erat
a cana galile
ae. et filii ze
bedaei et alii
discipuli eius
duo. ³ dicit eis
simon petrus
uado piscari.
Dicunt ei ue
nimus et nos
tecum. et exie
runt et asce
derunt in na
uem et illa
nocte pren
diderunt ni
hil. ⁴ mane au
tem iam facto

stetit ihs. in
litore non
tamen cog
nouerunt
discipuli quia
ihs. est.

⁵ Dicit ergo eis
ihs. pueri nu
quid pulme
tarium habe
tis. respon
derunt ei no.

⁶ Dicit eis mit
tite in dextra
partem nauis
retem et in
uenietis.
Miserunt

Fol. 213.

ergo et prae
multitudine
piscium etia
non poterant
retiam tra
here.

⁷ Dicit ergo dis
cipulus ille
quem dilige
bat ihs. dms. est.
Simon itaque
petrus cum
audisset quia
dms. est tui
ca succinxit
se erat eni
nudus et mi
sit se in mare

⁸ ceteri u[ero
discipuli [na
uigio uenerunt
non enim lo
ge erant a ter
ram sed qua
si a gubitis .cc.
trahentes
retiam pisciu.

⁹ Ut ergo disce
derunt in ter
ram uiderunt
carbones
incensos et pis
cem imposi
tum et pane.

¹⁰ Dicit eis ihs. ad
fert ex piscibus

qu]os premdi
distis.

¹¹ Ascendit simo
petrus et tra
hit retem ple
num ad ter
ram magnis
piscibus .CLIII.
et cum tanti
essent non est
ruptum rete.

¹² Dicit eis ihs. ue
nite prande
te. nemo ta
men disce
tium aude
bat interro
gare eum tu

quis es scie
tes quia dms. est.

¹³ Uenit ihs. et ac
cepit panem
et dabat eis et
piscem simi
liter.

¹⁴ Hoc iam tertio
manifestauit
se ihs. disci
pulis suis post
quam sur
rexit a mor
tuis. ¹⁵ cum er
go prandidis
sent dicit si
moni petro
ihs. simon

Fol. 214.

iohannis di
liges me· dicit
ei utique dñe·
tu scis quia amo
te· dicit ei pas
ce obes meas·
¹⁶ Iterum dicit
ei simon ioha-
nis diliges me
dicit ei etiam
dñe· tu scis
quia amo te·
Dicit ei pasce
ouiculas meas·
¹⁷ Dicit ei tertio
simon ioha-
nis amas me·
Contristatus

est petru[s] quia
dixit ei ter[tio]
amas me· di
cit ei etiam
dñe· tu scis
omnia tu nos
ti quia amo te
dicit ei pasce
oues meas·

¹⁸ Amen amen
dico tibi cum
esses iunior
praecingebas
te et ambula
bas cum aute-
senueris ex
tendes manus
tuas et alius te

pra]cinget
et] ducit quo
tu non uis ¹⁹ hoc
autem dixit
significans
qua morte
clarificatu
rus esset dñm·
Et cum hoc di
xisset dicit
ei[s] sequere
me· ²⁰ conuer
sus petrus
uidit illum
discipulum
quem dilige
bat ihs· seque-
tem· qui et re

cubuit ad ce
nam super
pectus eius
et dixit dñe·
quis est qui
tradet te· ²¹ hunc
ergo cum
uidisset pe
trus dicit ad
iñm· dñe· hic
autem quid·

²² Dicit ei ihs· sic
uolo eum re
manere do
nec uenio
quid ad te· tu
me sequere·

²³ Exiuit ergo hic

Fol. 215.

sermo apud
fratres quia
discipulus il
le non more
retur et non
dixit ei ihs· no-
moriatur sed
sic eum uolo
manere do
nec uenio
quid ad te·
²⁴ Hic est disci
pulus qui tes
timonium
perhibet de
his et qui scrip
sit haec et sci
mus quia ue

rum est [testi
monium [eius·

²⁵ Et alia quide-
multa fecit
ihs· quae no-
sunt scripta
in hoc libro
quae si scribe
bantur per si-
gula nec ipsu-
arbitror mu-
dum capere
eos libros qui
scriberentur·

EVANGELIUM

SEC· IOHAN·

EXPLICIT IN DŌ

Fol. 216.

*1^a Quoniam qui
dem multi co
nati sunt or
dinare nar
rationem re
rum quae in
nobis com
pletae sunt
2 sicut tradide
runt nobis
qui ab initio
ipsi uiderunt
et ministri
fuerunt ser
mones.*

*3 Placuit et mi
hi et spirituo
sancto adse*

*cuto a prin[ci
pio omnibus
diligenter ex
ordine tibi
scribere op
time theophi
le 4 ut cognos
cas eorum
uerborum
de quibus eru
ditus es ueri
tatem.*

*5 Fuit in diebus
herodes re
gis iudeae sa
cerdos quida
nomine zac
charias de uice*

auia et uxor
illius de filia
bus aaron. et
nomen eius
elisabel. 6 erant
autem iusti
ambo ante
dōm. incede
tes in omnibus
mandatis et
iustificatio
nibus dī. sine
quaerella 7 et
non erat illis
filius eo quod
esset elisabel
sterilis et am
bo processi

erant in die
bus suis.
8 Factum est au
tem cum sa
cerdotio fu
geretur zac
charias in or
dinem uicis
suae ante dīm.
9 secundum
consuetudi
nem sacerdo
tii sorte exiit
ut incensu
poneret in
gressus in te
plum dīm. 10 et
omnis multi

Fol. 217.

tudo orabat
ora incensi.
11 Apparuit aute
illi angelus
stans a dextris
altarii ince
si 12 et uidens
zacharias
turbatus est
et timor ce
cidit super
illum. 13 et ait
ad illum an
gelus dicens
ne timeas za
charia quo
niam obse
cratio tua

exaudita [est
et uxor tua
elisabel pari
et tibi filium
et uocabis no
men eius io
hannen 14 et e
rit gaudium
tibi et exulta
tio et multi
in natiuitate
eius gaude
bunt. 15 erit eni
magnus co
ram dīm. et
uinum et si
ceram non
bibet et spū.

san]cto reple
b[itu]r ex ute
ro matris su
ae 16 et multos
filios istra
hel conuer
tet ad dōm. dīm.
ipsorum 17 et
ipse praece
det ante illu
in spū. et uir
tute heliae ut
conuertat
corda patru
in filios et in
credibiles
ad prudentia
iustorum

parare dīm.
plebem per
fectam.
18 Et dixit zaccha
rias ad angelu
unde hoc scia
ego enim se
nex sum et
uxor mea pro
cessior in die
bus suis.
19 Et respondens
angelus dixit
ei. ego sum ga
briel qui adsis
to ante dōm.
et missum lo
qui at te et haec

Fol. 218.

tibi euangeli
zare ²⁰ et ecce
eris tacens
et non poteris
loqui usque
in diem quo
haec fiant prop
ter hoc quia
non credidis
ti uerbis me
is quae imple
buntur in te
pore suo.
²¹ Et erat plebs
expectans
zacchariam
et miraban
tur eo quod

tardaret [in
templo.
²² Egressus au
tem non po
terat loqui ad
illos et cono
uerunt quod
uisionem ui
derit in tem
plo et ipse erat
adnuens illis
et permansit
mutus.

²³ Et factum est
ut impleti sunt
dies officii eius
abiit in domu
suam.

²⁴ Pos]t hos aute
dies conce
pit elisabel
uxor eius et
occubabat se
mensibus qui
que dicens
²⁵ quid mihi sic
fecit dñs. in
diebus quibus
respexit au
ferre obpro
brium meu
inter homines.
²⁶ Eodem aute
tempore mis
sus est ange
lus gabriel a

dño. in ciuita
tem galileae
cui nomen
nazareth ²⁷ ad
uirginem ma
ria desponsa
tam uiro cui
nomen erat
ioseph de do
mo dauid et
nomen uir
ginis maria.
²⁸ Et ingressus
angelus eua
gelizauit ea
et dixit illi. dñs.
tecum bene
dicta tu inter

Fol. 219.

mulieres.
²⁹ Ipsa autem ut
uidit eum mo
ta est in introi
tu eius et erat
cogitans quod
sic benedixis
set eam ³⁰ et ait
ei angelus dñi.
ne timeas ma
ria inuenisti
enim gratia
apud dñm. ³¹ et
ecce concipi
es in utero
et paries filiu
et uocabis no
men eius ihm.

³² hic erit m[ag
nus et fili[us
altissimi uo
cabitur et da
bit illi dñs. ds.
sedem dauid
patris eius ³³ et
regnabit in do
mo iacob in
aeternum et
regni eius no
erit finis.
³⁴ Dixit autem ma
ria. ecce ancil
la dñi. conti
gat mihi secu
dum uerbu
tuum.

³⁵ Et r]espondens
an]gelus dixit
illi sp̄s. sanctus
superueniet
te et uirtus
altissimi obu
brauit te ideo
que quod nas
cetur sanctus
uocabitur fi
lius dñi.
³⁶ Et ecce elisa
bel cognata
tua et ipsa co
cepit filium
in senecta sua
et hic mensis
est sextus illi

quae uocaba
tur sterilis
³⁷ quia non est
impossibile
dño. omne uer
bum. ³⁸ et disces
sit ab illa an
gelus.
³⁹ Exurgens au
tem maria
in diebus illis
abiit in mon
tana cum fes
tinatione in
ciuitate iude
ae ⁴⁰ et intrauit
in domum
zachariae

Fol. 220.

et salutabit
elisabel.

⁴¹ Et factum est
ut audiuit sa-
lutationem
mariae elisa-
bel. exultauit
infans in ute-
ro eius et re-
pleta est spū.
sancto elisa-
bel ⁴² et exclā-
mauit uoce
magna dicens.
Benedicta tu
inter mulie-
res et bene-
dictus fructus

tus uen[tris
tui ⁴³ et unde [hoc
mihi ut ueni
at mater dñi.
mei ad me ⁴⁴ ec-
ce enim ut fac-
ta est uox sa-
lutationis tu-
ae in auribus
meis exulta-
uit in gaudio
infans in ute-
ro meo ⁴⁵ et bea-
ta quae credi-
disti quonia-
perficientur
ea quae dicta
sunt tibi a dño.

⁴⁶ et] ait elisabel
magnificat ani-
ma mea dñm.

⁴⁷ et exultauit
sp̄s. meus in
dño. saluari meo

⁴⁸ quia respexit
humilitatem
ancillae suae
ecce enim ex
hoc beatam
me dicent o-
nes generatio-
nes ⁴⁹ quia fecit
mihi magna
qui potens est
et sanctum
nomen eius

⁵⁰ et misericor-
dia eius in sae-
cula saeculo-
rum timenti-
bus eum ⁵¹ fecit

potentiam in
braccio suo
disparsit su-
perbos mente
corde ipsoru-

⁵² deposuit po-
tentes de sede
et exaltauit hu-
miles ⁵³ esurie-
tes impleuit
bonis et diui-
tes dimisit ina-
nes ⁵⁴ suscepit

Fol. 221.

istrahel pue-
rum suum
memorari
misericor-
diae ⁵⁵ sicut lo-
cutus est ad
patres nos
tros abraham
et semini eius
in saecula.

⁵⁶ Mansit aute-
maria cum
illa mensibus
tribus et re-
uersa est do-
mi suae.
⁵⁷ Elisabel aute-
impletum est

tempus p[ari
endi et gen[ui-
it filium ⁵⁸ et au-
dierunt uici-
ni et cognati
eius quia mag-
nificauit dñs.
misericor-
diam suam
cum illa et co-
gratulaban-
tur ei.

⁵⁹ Et factum est
in die octaba
ut uenirent
et circumci-
derent pue-
rum et uoca-

ue]runt eu-
i]n nomine
patris eius
zachariam.

⁶⁰ Et respondens
mater eius
dixit non sed
uocabitur
iohannes.

⁶¹ Et dixerunt
ad illam ne-
mo est in cog-
natione tua
qui uocetur
hoc nomine.

⁶² Adnuebant au-
tem patri eius
quem uellet

uocari eu-
⁶³ et accepit pu-
gillarem et
scripsit di-
cens iohan-
nes est nome-
eius ⁶⁴ et con-
tinuo reso-
luta est lin-
gua eius et
omnes mi-
rati sunt aper-
tum est aute-
os. eius et lo-
quebatur
benedicens
dñm.

⁶⁵ Et factus est

Fol. 222.

timor mag
nus super o-
nes uicinos
eorum et in
uniuersa mo-
tana iudeae
et diuulgaba-
tur haec om-
nia uerba ⁶⁸ et
posuerunt
omnes qui
audierant
in corde suo
dicentes quid
utique erit
puer iste et
enim manus
dñi. cum illo

est. ⁶⁷ et [zacha-
rias impl]etus
est spū. sanc-
to et prophe-
tabat dicens.
⁶⁸ Benedictus
dñs. israhel
quia uisita-
uit et fecit re-
demptione-
plebis suae ⁶⁹ et
erexit cornu-
salutis nobis
in domo da-
uid pueri sui
⁷⁰ sicut locutus
est per .os. sanc-
torum suoru-

prop]hetaru-
qu]i ab aeuo
sunt ⁷¹ et libe-
rauit nos ab i-
nimicis nostris
et de manus
omnium qui
nos oderunt
⁷² ad facienda-
misericor-
diam cum pa-
tribus nostris
et memora-
ri testame-
ti sancti sui
⁷³ iusiurandu-
quod iurauit
ad abraham

patrem nos-
trum ⁷⁴ daturu-
se nobis ut si-
ne timore de
manus inimi-
corum nos-
trorum libe-
rati seruiamus
illi ⁷⁵ in sanctita-
te et iustitia co-
ram ipso om-
nibus diebus
nostris.
⁷⁶ Et tu puer pro-
pheta altissi-
mi uocaueris
praeibis eni-
ante faciem

Fol. 223.

dñi. parare
uias eius ⁷⁷ ad
dandam sci-
entiam salu-
tis plebi eius i-
remissione
peccatorum
eorum ⁷⁸ per
uiscera mise-
ricordiae dñi.
nostri in qui-
bus uisitauit
nos oriens
ex alto ⁷⁹ inlumi-
nare iis qui in
tenebris et in
umbra mor-
tis sedent ad

dirigen[dos
pedes nos[trōs
in uiam pacis.
⁸⁰ Puer autem
crescebat et
confortaba-
tur in spū. et
erat in deser-
to usque in die-
suum ad istra-
hel. ²¹ factum
est autem in
diebus illis exi-
it edictum a cae-
sare augusto
ut proficere-
tur uniuersus
orbis terraru-

² hae]c profes-
si]o prima prae-
side syrio cy-
rino ³ et ibant
omnes ut pro-
ficerentur
singuli in sua-
ciuitatem.
⁴ Ascendit aute-
et ioseph a ga-
lilaea de ciui-
tate nazareth
in iudeam in ci-
uitatem dauid
quae uocatur
bethleem eo
quod esset
de domo et

patria dauid
⁵ ut proficere-
tur cum ma-
ria uxore sua
praegnate.
⁶ Factum est au-
tem cum es-
set ibi imple-
ti sunt dies ut
pareret ⁷ et pe-
perit filium
primogenitu-
et pannis eu-
inuluit et po-
suit in prae-
seprio quia lo-
cus non erat
in diuersorio.

Fol. 224.

⁸ Pastores aute-
erant in illa
regione uigi-
lantes et cus-
todientes ui-
gilias noctis
supra graege-
sum.

⁹ Et ecce angelus
dñi. stetit iux-
ta illos et cla-
ritas circu-
fulsit illos et
timuerunt
timore mag-
no. ¹⁰ et dixit il-
lis nolite time-
re. ecce enim

euange[lizo
uobis gau[diu-
magnum qu[od
erit omni ple-
bi ¹¹ quia natus
est uobis ho-
die saluator
qui est xp̄s.
dñs. in ciuita-
te dauid ¹² et hu-
ius hoc uobis
signum inue-
nietis infan-
tem in pannis
inuolutum
et positum in
praesepio.
¹³ Et subito facta

est] multitu-
do] exercitus
caelestium
laudantium
dñm. et dicen-
tium ¹⁴ gloria
in altissimis
dño. et in terra
pax homini-
bus bonae uo-
luntatis.
¹⁵ Et factum est
ut discessit
ab illis ange-
lus in caelu-
pastores lo-
quebantur
ad inuicem et

dixerunt tra-
seamus usq[ue
bethleem et
uideamus hoc
uerbum quod
factum est
quod sic dñs.
ostendit nobis.
¹⁶ Et uenerunt
festinantes
et inuenerunt
mariam et
ioseph et in-
fantem posi-
tum in prae-
sepio ¹⁷ et cog-
nouerunt de
uerbo quod

Fol. 225.

dictum est
illis de puero
hoc ¹⁸ et omnes
qui audierunt
mirati sunt
de his quae
dicta erant
a pastoribus
ad ipsos.

¹⁹ Maria aute-
conserbabat
omnia uer-
ba haec con-
ferens in cor
de suo.
²⁰ Et reuersi sunt
pastores mag-
nificantes et

laudan[tes dñm.
in omnib[us
quae audie-
rant et uide-
rant sicut dic-
ta sunt ad illos.
²¹ Et post quam
consumma-
ti sunt dies oc-
to ut circum-
cideretur uo-
catum est no-
men eius ihm̄.
quod uocatu-
est ab angelo
prius quam
in utero co-
ciperetur.

²² Et po[st]t quam
im[pl]eti sunt
dies purifica-
tiones eius
secundum
legem moy-
si tulerunt
illum in hieru-
salem uti sis-
terent eum
dño. ²³ sicut
scriptum est
in lege dñi.
>quia omne
>masculum
>adaperiens
>uulnam sanc-
>tum dño.

>uocabitur.
²⁴ Et ut darent
ostiam secu-
dum quod
dictum est in
lege dñi. par-
turtures et
duos pullos
columbaru-
²⁵ Et ecce homo
erat in hieru-
salem cui no-
men erat sy-
maeon et ho-
mo iste ius-
tus et timora-
tus erat expec-
tans consola-

Fol. 226.

tionem istra
hel et sp̄s. sanc
tus erat in ip
so. ²⁶ respon
sum autem
accepit ab sp̄u.
sancto non
uisurum mor
tem nisi prius
uideret xpm̄.
dōm.

²⁷ Et uenit in sp̄u.
in templo et
cum induce
rent pueru
ih̄m. parentes
eius ut face
rent secu

dum co[n]sue
tudinem [legis
pro eo ²⁸ et ipse
accepit eum
in manibus
et benedixit
d̄m. et dixit.
²⁹ Nunc dimit
te seruum
tuum d̄m̄e.
secundum
uerbum tuu
in pace ³⁰ quia
uiderunt
oculi mei sa
lutarem tuu
³¹ quod paras
ti ante facie

omn]ium po
pu]lorum ³² lu
men ad reue
lationem o
culorum et
gloriam ple
bis tuae istra
hel. ³³ et erat
ioseph et ma
ter eius mira
tes super his
quae diceba
tur de illo ³⁴ et
benedixit il
los symaeo
et dixit ad ma
riam matre
eius. ecce hic

positus est in
casum et re
surrectione
multorum
in istrachel et
in signum
quod contra
dicetur ³⁵ et tua
ipsius anima
pertransiet
gladius ut re
uelentur mul
torum cor
dium cogita
tiones.
³⁶ Et anna prophe
tissa filia fa
nuel de tribu

Fol. 227.

aser haec pro
cesserat in di
ebus multis
et uixerat an
nos cum ui
ro suo .viii. a
uirginitate
sua ³⁷ et haec
uidua anno
rum .LXXXIII.
quae non dis
cedebat de
templo ieiui
niis et obser
uationibus
seruiens noc
te ac die ³⁸ et haec
ipsa hora stans

confitebatur
dōm. et loq[ue]
batur de illo
omnibus qui
expectabant
redemptio
nem hieru
salem.

³⁹ Et ut perfece
runt omnia
secun um
legem d̄m̄i.
reuersi sunt
in galilaea
in ciuitatem
suam naza
reth.

⁴⁰ Puer autem

co[n]fortaba
tur et cresce
bat et imple
batur sapie
tia et gratia d̄i.
erat cum illo.
⁴¹ Et ibant ioseph
et maria per
omnes annos
in hierusale
in diem sol
lemni paschae.
⁴² Et cum facti
essent illi a
ni .xii. et asce
dissent in hie
rusolyma se
cundum co

suetudine
diei festi ⁴³ co
summatisq.
diebus cum
redirent re
mansit ihs. pu
er in hieru
salem et no
cognouit io
seph et mater
eius. ⁴⁴ existima
tes illum es
se in comita
tu uenerunt
iter diei et re
quirebant e
um inter cog
natos et notos

Fol. 228.

⁴⁵ et non inue
nientes eum
regressi sunt
in hierusale^m
requirentes
eum.
⁴⁶ Et factum est
post triduo
inuenerunt
illum in tem
plo sedente^m
in medio doc
torum audi
entem illum
et interroga^m
tem eos.
⁴⁷ Stupebant au
tem omnes

qui eum [audi
ebant supe[r]
prudentiam
et responsis
eius ⁴⁸ et uiso il
lo expauerunt.
Et dixit mater
eius ad illum
fili quid fecis
ti nobis sic do
lentes quae
rebamus te.
⁴⁹ Et ait ad illos
quid est quod
me quaeritis
nescitis quia
in propria pa
tris mei opor

tet] me esse.
⁵⁰ Et] ipsi non in
tellexerunt
uerbum quod
locutus est
ad illos ⁵¹ et ue
nit nazareth
et erat sub
ditus illis et
mater eius
conserua
bat omnia uer
ba haec in cor
de suo.
⁵² Et ihs. profici
ebat aetate
et sapientia^m
et gratia apud

dm. et homi
nes. ³¹ anno
autem quin
to decimo
imperii tibe
ri caesaris
procurante
pontio pilato
iudaeae tetrar
cha autem
galileae he
rode philip
po autem fra
tre eius tetrar
cha itureae
et traconidis
regionis et
lysaniae abi

Fol. 229.

lianae tetrar
cha ² e sub sacer
dotum prin
cipe anna et
caipha factu^m
est uerbum
di. super iaha^m
nen zachari
ae filium in
deserto.
³ Et uenit in om
nem regione^m
iordanes prae
dicans baptis
mum paeni
tentiae ⁴ sicut
scriptum est
in libro ser

monu[m] ese
ae proph[etae].
>uox clama^m
>tis in deser
>to parate uia^m
>dñi. rectas
>facite semi
>tas eius ⁵ om
>nes uallis im
>plebitur et
>omnis collis
>humiliabitur
>et erunt pra
>ua in direc
>ta et asperas
>in uias planas
⁶ >et uidebit o^m
>nis caro salu

>tar]em di.
⁷ Dic]ebat ergo
ad turbas quae
exiebant ut
baptizarentur
coram ipso
generatio ui
perarum quis
ostendit uo
bis fugere ab
ira uentura
⁸ facite ergo
fructos dig
nos paenite^m
tiae et ne coe
peritis dicere
patrem habe
mus abraha^m

dico autem uo
bis quia potest
ds. de lapidi
bus istis sus
citare filios
abrahae ⁹ iam
autem secu
ris ad radice^m
arborum po
sita est. omnis
arbor non fa
ciens fructu^m
bonum exci
detur et igne^m
mittetur.
¹⁰ Et interroga
uerunt illu^m
turbae et dixē

Fol. 230.

runt ei quid
faciemus ut
uiuamus.

¹¹ Respondens
autem dixit
illis qui habet
duas tunicas
det non habe-
ti et qui habet
escas simili-
ter faciat.

¹² Uenerunt au-
tem et publi-
cani ut bap-
tizarentur et
dixerunt ad
illum magis
illum magis
ter et nos quid

faciem[us. ¹³ ad
ille dixit n[on]hil
amplius exig[is]
tis quam quod
constitutu-
est uobis.

¹⁴ Interrogaue-
runt autem
illum et mili-
tes dicentes
quid faciemus
et nos. ait il-
lis nemine-
concutiatis
neque calu-
niam faciatis
et contenti
estote stipe-

diis] uestris.

¹⁵ Exi]stimante
autem popu-
lo et cogita-
tibus omnib.
in cordibus
suis de ioha-
nen ne forte
ipse esset xps.

¹⁶ Respondens
ait omnibus
ego quide-
uos aqua bap-
tizo in paeni-
tentiam ue-
niet autem
fortior me
cuius non su-

dignus calcia-
menta por-
tare. ipse uos
baptizabit in
spu. sancto
et igni ¹⁷ habens
uentilabru-
in manu eius
et purgauit
aream sua-
et congrae-
gauit triticu-
in horreu-
suum. paleas
autem com-
buret igni in
extinguibili.

¹⁸ Multa quide-

Fol. 231.

et alia exhor-
tans euange-
lizabat populu-.

¹⁹ Herodes aute-
tetrarcha cu-
corriperetur
ab illo de he-
rodiade uxo-
re fratris sui
et de omnib.
malis quae fe-
cit herodes

²⁰ adiecit hoc
super omnia
inclusit ioha-
nen in carcere.

²¹ Factum est au-
tem cum bap-

tizatus [esset
omnis po[pu-
lus et ihu. bap-
tizante et ora-
te apertum est
caelum ²² et dis-
cendit sps. sanc-
tus corpora
li specie sicut
columba in
ipsum et uox
de caelo fac-
ta est. filius
meus tu ego
hodie genui te.

²³ Et ipse ihs. erat
incipiens fe-
rae annoru-

.xxx.] quod ui-
de]batur et di-
cebatur esse
filius. ioseph
qui. fuit. eli
²⁴ qui. fuit. matthei
qui. fuit. leuui
qui. fuit. melchi
qui. fuit. iannae
qui. fuit. ioseph
²⁵ qui. fuit. nau-
qui. fuit. sedi
qui. fuit. naggae
²⁶ qui. fuit. mattathiae
qui. fuit. semei-
qui. fuit. osech
qui. fuit. iudae
²⁷ qui. fuit. ionae

qui. fuit. resae
qui. fuit. zorobabel
qui. fuit. salatiel
qui. fuit. neri
²⁸ qui. fuit. melchi
qui. fuit. addi
qui. fuit. cosae
qui. fuit. hermada-
qui. fuit. er
²⁹ qui. fuit. iesu
qui. fuit. eliezer
qui. fuit. iorim
qui. fuit. mattha
³⁰ qui. fuit. symae
qui. fuit. iudae
qui. fuit. ioseph
qui. fuit. ionae
qui. fuit. eliachi-

Fol. 232.

³¹ qui. fuit. ena-
 qui. fuit. mattatha
 qui. fuit. nata-
 qui. fuit. dauid
³² qui. fuit. iessae
 qui. fuit. obeth
 qui. fuit. boos
 qui. fuit. salmo-
 qui. fuit. naasso-
³³ qui. fuit. aminadab
 qui. fuit. ara-
 qui. fuit. ioara-
 qui. fuit. esro-
 qui. fuit. fares
 qui. fuit. iudae
³⁴ qui. fuit. iacob
 qui. fuit. isac
 qui. fuit. abraha-

qui. fuit. [thara
 qui. fuit. n[achor
³⁵ qui. fuit. ser[uc
 qui. fuit. ragau
 qui. fuit. phalec
 qui. fuit. eber
 qui. fuit. salec
³⁶ qui. fuit. caina-
 qui. fuit. arfaxat
 qui. fuit. sem
 qui. fuit. noe
 qui. fuit. lamech
³⁷ qui. fuit. matusale
 qui. fuit. enoc
 qui. fuit. iareth
 qui. fuit. malaleel
 qui. fuit. aena-
³⁸ qui. fuit. enos

qui. f]uit. seth
 qu]i. fuit. ada-
 qui. fuit. filius dī.
⁴¹ Ihs. autem ple-
 nus spū. sanc-
 to reuersus
 est ab iorda-
 nen et ageba-
 tur in deser-
 to ² diebus .xl.
 temptabatur
 a diabulo.
 Et nihil man-
 ducabit die-
 bus illis et co-
 summatis il-
 lis diebus
 esuriit.

³ Dixit autem
 illi diabolus
 si filius dī. es
 dic lapidi huic
 ut fiat panis.
⁴ Et respondit
 ad illum ihs.
 et dixit scrip-
 tum est.
 >qui non in pa-
 >ne solo uiuet
 >homo sed
 >in omni uer-
 >bo dī.
⁹ Et duxit illu-
 in hierusale-
 et statuit illu-
 super pinna-

Fol. 233.

templi et di-
 xit illi si filius
 dī. es mitte
 te hinc deor-
 sum ¹⁰ scriptu-
 est enim quod
 angelis suis
 mandabit de-
 te ut conser-
 uent te ¹¹ et in
 manibus tol-
 lant te ne for-
 te offendas
 ad lapidem
 pedem tuu-
¹² Et respondens
 dixit illi ihs.
 scriptum est.

>non t[empta
 >bis dōm. [dm.
 >tuum.

⁵ Et duxit illum
 diabolus et
 ostendit illi
 omnia regna
 orbis terrae
 in momen-
 to temporis
⁶ et ait ad illu-
 tibi dabo po-
 testatem hanc
 uniuersam
 et gloriam
 illorum quia
 mihi tradita
 sunt et cui

uolu]ero do-
 illa] ⁷ tu ergo
 si procidens
 adoraueris
 ante me erunt
 omnia tua haec.
⁸ Et respondens
 dixit illi ihs.
 uade post me
 satanas scrip-
 tum est eni-
 >dōm. dm. tuu-
 >adorabis et
 >illi soli ser-
 >uies.
¹³ Et consum-
 mata omni
 temptatione

diabolus re-
 cessit ab illo
 usque ad te-
 pus. ¹⁴ et egres-
 sus est ihs. in
 uirtute spi-
 ritus in gali-
 laeam et fama
 eius exiit per
 uniuersam
 regionem
 de illo. ¹⁵ et ipse
 docebat in sy-
 nagogis et
 magnifica-
 batur ab om-
 nibus.
¹⁶ Et uenit naza-

Fol. 234.

reth ubi erat
nutritus et
intrauit secu-
tum consue-
tudinem sua-
die sabbati in
synagogam
et surrexit
legere ¹⁷ et tra-
ditus est illi
liber prophe-
tae eseciae et
ut reuoluit
librum inue-
nit locum ubi
scriptum erat
¹⁸ >sp̄s. dñi. su-
>per me prop

>terea [unxit
>me euan[ge-
>lizare paupe-
>ribus misit
>me ¹⁹ praedica-
>re captiuis
>remissione-
>et caecis uisu-
>remittere
>confractos
>in remissio-
>nem praedi-
>care annu-
>dñi. acceptu-
>et diem red-
>ditionis.
²⁰ Et cum plicu
isset librum

reddi]dit mi-
nis]tro et se-
dit et omniu-
in synagoga
erant oculi
intendentes
in eum.

²¹ Coepit aute-
dicere ad illos
quia hodie i-
pleta est haec
scriptura in
auribus ues-
tris. ²² et om-
nes testimo-
nium illi red-
debant et mi-
rabantur in

uerbis grati-
ae quae pro-
cedebant de
ore ipsius et
dicebant no-
ne hic est fili-
us ioseph.
²³ Et ait illis uti
que dicetis
mihi hanc si
militudine-
medice cu-
ra te ipsum
quanta audi-
uimus facta
cafarnaum
fac et hic in
patria tua.

Fol. 234 bis.

²⁴ Dixit autem
ihs. amen di-
co uobis quod
nemo pro-
pheta accep-
tus est in pa-
tria sua. ²⁵ in ue-
ritate dico
uobis multae
uiduae fue-
runt in die-
bus eliae in
istrahel qua-
do clusum
est caelum
annis tribus
et mensibus
sex cum fac

ta est f[ames
magna in [o-
ni terra ²⁶ et a[d
nullam illaru-
missus est
elias nisi sa-
rapta sidoni-
ae ad mulie-
rem uidua-
²⁷ et multi lepro-
si erant in is-
trahel sub eli-
saeo prophe-
ta et nemo
eorum mun-
datus est ni-
si neman sy-
rus ²⁸ et repleti

sunt] omnes
in] synagoga
ira haec au-
dientes ²⁹ et sur-
rexerunt et
eiecerunt
illum extra
ciuitatem et
deduxerunt
illum usque
ad superci-
lium montis
super que-
ciuitas eoru-
erat aedifi-
cata ut prae-
cipitarent
eum. ³⁰ ipse au-

tem transiit
per mediu-
illorum et
abiit. ³¹ et disce-
dit in cafar-
naum ciuita-
tem galileae
ibique doce-
bat illos sab-
bat̄is. ³² et stu-
pebant in doc-
trina eius quia
in potestate
erat sermo
eius.
³³ Et erat in syna-
goga homo
habens dae-

Fol. 235.

monium in
mundum
et exclama
bit uoce mag
na ³⁴ dicens quid
nobis et tibi
ihū. nazare
ne quid ante
tempus ue
nisti perde
re nos scio
te qui sis tu es
scs. dī. ³⁵ et in
crepauit illu
ih̄s. dicens
ommutēs
ce et exi ab il
lo. et cum pro

ieicis[set illu
daemo[nium
exiit ab illo
nihilque illu
nocens.

³⁶ Et factus est
pauor mag
nus in omni
bus et conlo
quebantur
ad inuicem
dicentes quod
est hoc uer
bum quod i
potestate et
uirtute im
perat immu
dis spiritibus

et ex]eunt.
³⁷ Et d[iuulgaba
tur fama de
illo in omnem
locum regio
nis illius.
³⁸ Surgens aute
de synagoga
intrauit in do
mum simo
nis et andreae
socrus aute
simonis te
nebatur mag
nis febribus.
et rogauerunt
illum pro ea
³⁹ et stans super

illam impe
rabit febrī
et remisit il
lam et conti
nuo surgens
ministrabat
illis.
⁴⁰ Cum sol aute
occidisset
omnes qui
habebant in
firmos uari
is languori
bus ducebant
illos ad eum.
Ad ille singu
lis manum
imponens

Fol. 235 bis.

curabat eos.
⁴¹ Exiebant au
tem daemo
nia multa cla
mantia et di
centia tu es
filius dī.
Et increpans
non sinebat
ea loqui quia
sciebant ip
sum esse xp̄m.
⁴² Facta autem
die egressus
ibat in deser
tum locum
et turbæ re
quirebant eu

et uen[erunt
usque ad [ip
sum et reti
nebant illu
ut ab ipsis no
discederet
⁴³ quibus ille
ait quia et ali
is ciuitatibus
oportet me
euangeliza
re regnum
dī. quia ideo
missus su.
⁴⁴ Et erat prae
dicans in sy
nagogis ga
lileae.

⁵¹ Factu]m est au
te]m cum tur
bae inruerent
in eum ut au
dirent uer
bum dī. et ip
se stabat se
cus stagnu
gennesar ² et
uidit duas na
ues stare se
cus stagnu
piscatores
autem des
cenderant
et lauabant
retia.
³ Ascendens

autem in una
nauem quae
erat simonis
rogauit eu
ut inducerent
ad terram
aliquantulu
et sedens do
cebat de na
uicula turbas.
⁴ Ut cessauit au
tem loqui di
xit ad simone
duc in altu
et laxate retia
uestram in
capturam.
⁵ Et respondens

Fol. 236.

simon dixit
illi praecep-
tor per tota-
noctem labo-
rantes nihil
cepimus sed
in uerbo tuo
laxabo retia-

⁶ Et cum hoc
fecissent co-
cluserunt
piscium mul-
titudinem
copiosam
 rumpebatur
autem retia
eorum ⁷ et
adnuerunt

sociis [qui e-
rant in [alia na-
ui ut uenir[ent
et adiuuarent
eos. et imple-
uerunt am-
bas nauicu-
las ita ut mer-
gerentur.

⁸ Quod cum ui-
deret simo-
procidit ad
genua ihu. di-
cens exi a me
dñe. quia ho-
mo peccator
sum. ⁹ miratio
enim habebat

illum] et om-
nes] qui cum
illo erant in
captura pis-
cium quam
ceperant.

¹⁰ Similiter au-
tem iacobus
et iohannes
filii zebedaei
qui erant
socii simo-
nis. et ait
ad simone-
ihu. noli time-
re ex hoc ia-
eris homi-
nes uiuificans

¹¹ et subductis
ad terram
nauiculis re-
lictis omni-
bus secuti
sunt eum.

¹² Et factum est
cum esset
in una ciuita-
tium ecce
uir plenus
lepra et ipse
procidens
in faciem ro-
gabat eum
dicens dñe.
si uis potes
me mundare.

Fol. 237.

¹³ Et extendens
manum te-
tigit illum di-
cens uolo
mundare
et confesti-
lepra eius dis-
cessit ab illo
¹⁴ et ipse prae-
cepit illi ne
mini diceret
sed uade os-
tende te sa-
cerdotibus
et offers mu-
nus pro emu-
datione tua
sicut praece-

pit m[oyse
ut sit in [testi-
monium [hoc
uobis.

¹⁵ Perambula-
bat autem ma-
gis sermo de
illo et conue-
niebant tur-
bae multae
ut audirent
et curaren-
tur ab infir-
mitatibus suis.

¹⁶ Ipse autem se-
cedebat in de-
serto et ora-
bat. ¹⁷ et factu-

est in] una die
ru]m et ipse
erat docens
et erant pha-
risaei sede-
tes et legis doc-
tores qui ue-
nerant ex o-
ni castello ga-
lileae et iude-
ae et hieru-
salem et uir-
tus erat dñi.
ad sanandu-
eos. ¹⁸ et ecce
uiri portan-
tes in lecto
hominem qui

erat paralyti-
cus et quaere-
bant eum in
ferre et pone-
re ante eum
¹⁹ et non inue-
nientes qua-
parte illum
inferrent prae-
turba ascen-
derunt supra
tectum et dis-
coperuerunt
tectum et su-
miserunt il-
lum cum lec-
to in medio
ante ihm. ²⁰ quo

Fol. 238.

rum ut uidit
fidem dixit
homini remis
sa sunt tibi pec
cata tua.

²¹ Et coeperunt
cogitare scri
bae et phari
saei in cordi
bus suis dice
tes quis est hic
qui loquitur
blasphemias
quis potest
dimittere
peccata nisi
solus d̄s.

²² Ut cognouit

autē[m ihs.
cogitat]iones
eorum di[xit
ad illos quid
cogitatis in
cordibus ues
tris ²³ quid est
facilius dice
dimissa sunt
tibi peccata
tua aut dice
re surge et
ambula ²⁴ ut sci
atis autem
quia filius ho
minis potes
tatem habet
super terra

dimit]tere pec
cata] ait para
ly]tico tibi di
co surge et
tolle lectum
tuum et uade
in domum
tuam ²⁵ et con
festim sur
gens coram
illis tulit lec
tum in quo
iacebat et abi
it in domu
suam mag
nificans d̄m.
²⁶ Et stupor ad
prehendit

omnes et mag
nificabant
d̄m. et reple
ti sunt timo
re dicentes
quia uidimus
mirabilia ho
die. ²⁷ et post
haec exiit ihs.
et uidit pupli
canum no
mine leui se
dentem ad
teloneum
et ait illi seque
re me ²⁸ et relic
tis omnibus
surgens secu

Fol. 239.

tus est eum
²⁹ et fecit illi co
uium magnu
in domum sua.
Et erat turba
multa pupli
canorum
et aliorum
qui cum illis
erant discu
bentes ³⁰ et mur
murauerunt
pharisaei et
scribae eoru
dicentes ad
discipulos
eius quare
cum puplica

nis et [pecca
toribus [ma
ducat et bi]bit.
³¹ Et respondens
ihs. dixit ad
illos non egent
qui sani sunt
medicum sed
qui male ha
bent ³² non ue
ni uocare ius
tos sed pecca
tores in pae
nitentia.
³³ Ad illi dixerunt
ad eum qua
re discipuli
iohannes iai

nant s[er]ue
ter e]t pharisaeo
rum obsecre
tiones faciunt.
Tui autem dis
cipuli edunt
et bibunt.
³⁴ Quibus ipse ait
numquid pos
sunt filii spo
si ieiunare
quamdiu cu
illis est spon
sus. ³⁵ uenient
autem dies
cum aufer
tur ab illis
sponsus et tunc

ieiunabunt
in illis diebus.
³⁶ Dixit autem et
similitudine
ad illos talem quia
nemo commissura
a uestimento nouo
in uestimen
to ueteri alio
quin et nobu
rumpit et ue
teri non con
uenit com
missura a no
bo. ³⁷ et nemo
mittit uinu
nobum in u
tres ueteres

Fol. 240.

alioquin ru-
pit uinum
nobum utres
et ipsum ef-
fundetur et
utres peri-
bunt ⁸⁸ sed uinu-
nobum in
utres nouos
mittunt et
utrique co-
seruantur.
⁶¹ Factum est
autem in sab-
bato cum tra-
siret per se-
getes et coe-
pissent dis-

cipu[li eius
uellere [spi-
cas et man-
ducarent
confrican-
tes ea mani-
bus suis.
² Aliqui aute-
ex pharisaeo-
rum dicebant
ad eos quid
facitis sabba-
tis quod no-
licet.

³ Et respondens
dixit illis ihs.
nec hoc le-
gistis quid

fecer[it dauid
cu]m esuri-
ret ipse et
qui cum eo
erant ⁴ quo-
modo intra-
uit in domu-
di. et panes
propositio-
nes sumpsit
et manduca-
bit et dedit
his qui secu-
erant quos
non licebat
manducare
nisi solis sa-
cerdotibus.

⁵ Et dicebat il-
lis quia dñs.
est filius ho-
minis etia-
sabbati.

⁶ Factum est
autem alio
sabbato ut
intraret in
synagoga-
et doceret.
Et erat homo
manum ha-
bens arida-
dextera-.

⁷ Obseruabant
autem scri-
bae et farisaei

Fol. 241.

si sabbato cu-
raret ut inue-
nirent que-
admodum
accusarent
illum. ⁸ ipse
autem sciens
cogitationes
eorum ait
homini illi
qui habebat
manum ari-
dam surge
et sta in me-
dio. et sur-
gens stetit.
⁹ Ait autem ad
illos ihs. inter

roga[bo uos si
licet sab[bato
bene face[re
an male ani-
mam salua-
facere an
perdere.
¹⁰ Et circumspec-
tis illis om-
nibus in ira
dixit homini
extende ma-
num tuam
et extendit
et restituta
est manus
eius sicut alia.
¹¹ Ipsi autem

reple[li sunt
iniq]uitate
e[st] conloque-
bantur ad i-
uicem quid
nam facerent
de ihm.
¹² Factum est au-
tem in illis
diebus exiit
in monte ora-
re et erat per
noctans in
oratione di.
¹³ Et cum dies
factus esset
uocabit ad
se discipulos

suos et ele-
git .xii. ex ipsis
quos et apos-
tolos nomi-
nauit.
¹⁴ Simonem que-
cognomina-
uit petrum
et andream
fratrem eius
et iohanne-
et iacobum
et philippu-
et bartholomeu-
¹⁵ et mattheu-
et thomam
et iacobum
alpei. et simo

Fol. 242.

nem qui uo
cabatur zelo
tes ¹⁶ et iudam
iacobi et iuda-
qui fuit pro
ditor eius.
¹⁷ Et descendit
cum illis et
stetit in loco
campestri et
turba discipu-
lorum eius
et multitudo
copiosa ple-
bis ab omni
iudaea et hie
rusalem et
trans fretu-

et ma[r]itima
tyrii et [sido-
nis ¹⁸ qui uen[e-
rant ut audi-
rent eum et
sanarentur
a languoribus
suis et qui ue-
xabantur ab
spiritibus im-
mundis cura-
rentur ¹⁹ et o-
nes turba quae
rebant eum
tangere quia
uirtus de illo
exiebat et sa-
nabat omnes

²⁰ et ipse] eleua-
tis o]culis in
d]iscipulis su-
is dicebat.

Beati paupe-
res quia ues-
trum est reg-
num d[omi]ni.

²¹ Beati qui nunc
esuriunt et
sitiunt quia
ipsi saturabu-
tur.

Beati qui nunc
fletis quoni-
am ridebitis.

²² Beati eritis cu-
uos oderint

homines et
cum separa-
bunt uos et
cum eicient
et exproba-
bunt nomen
uestrum ta-
quam malu-
propter filiu-
hominis. ²³ gau-
dete in illa
die et exulta-
te ecce enim
merces uest-
ra copiosa
est in caelo
secundum
haec enim

Fol. 243.

faciebant et
prophetis pa-
tres eorum.

²⁴ Uerum tame-
uae uobis di-
uitibus quia
habetis con-
solationem
uestram.

²⁵ Uae uobis qui
saturati estis
quia esurietis.
Uae uobis qui
deridetis quia
lugebitis et
flebitis.

²⁶ Uae uobis cu-
benedixerint

omn[es] homi-
nes sec[un]dum
haec facie[bant]
et pseudopro-
phetis patres
eorum.

²⁷ Sed uobis dico
qui auditis di-
ligite inimicos
uestros bene
facite his qui
odiunt uos
²⁸ uenedicite
maledicen-
tes uos orate
pro calumni-
antibus uos

²⁹ et qui te per-

cusse]rit in
max]illam prae-
b]e ei et altera-
et eum qui au-
feret tibi tuni-
cam et palliu-
noli prohibe-
re ³⁰ omni pete-
ti te tribue et
qui auferet
a te quae tua
sunt noli pro-
hibere. ³¹ et pro-
ut uultis ut fa-
ciant uobis
homines fa-
cite illis et uos
similiter.

³² Et si diligitis eos
qui uos diligunt
quae uobis gra-
tia nam et pec-
catores dili-
gentes se dili-
gunt ³³ et si be-
ne feceritis
his qui uobis
bene faciunt
quae uobis
erit gratia na-
et peccatores
haec faciunt
³⁴ et si mutum
dederitis his
a quibus spe-
ratis uos re-

Fol. 244.

cipere quae
gratia est uo
bis nonne et
peccatores
peccatoribus
faenerant
ut recipiant.
³⁵ Uerum tameⁿ
amate inimi
cos uestros
et bene faci
te et mutum
date nihil des
perantes et
erit merces
uestra mul
ta et eritis fi
li altissimi

quia i[ps]e be
nignus [est
super gra[tos
et malos.

³⁶ Estote mise
ricordes si
cut et pater
uester mise
retur. ³⁷ nolite
iudicare et
de uobis noⁿ
iudicabitur.
Nolite condeⁿ
nare et non
condemna
mini. dimit
tite et dimit
temini. ³⁸ date

et dab]itur uo
bis] mensuraⁿ
b]onam con
fersam con
motam su
pereffluen
tem dabunt
in sinum ues
trum. eadeⁿ
mensuram
qua metitis me
tietur uobis.
³⁹ Dicebat autem
illis et simili
tudinem istaⁿ
numquid po
test caecus
caecum du

catum prae
bere nonne
ambo in fo
beam cadent.

⁴⁰ Non est disci
pulus super
magistrum
perfectus
autem erit
ut sit sicut
magister eius.
⁴¹ Quid autem
uides festu
cam in ocu
lo fratris tui
trabem auteⁿ
quae in ocu
lo tuo est noⁿ

Fol. 245.

consideras.
⁴² Aut quomo
do potest di
cere fratri
tuo sine eiciaⁿ
festucam de
oculo tuo
et ecce in ocu
lo tuo trabis
subiacet hy
pocrita eice
primum tra
bem de ocu
lo tuo et tunc
respicies ut
educas fes
tucam de ocu
lo fratris tui.

⁴³ Non e[st] enim
arbor [bona
quae facit f[ruc
tus malos ne
que iterum
arbor mala
faciens fruc
tos bonos ⁴⁴ una
quaeque ar
bor ex fruc
tu suo cog
noscetur.
Neque legunt
de spinis uuas
neque ⁴⁵ de rubo
uindemiant
uuam. ⁴⁶ bonus
enim homo

de bo]no theⁿ
sau]ro cordis
s]ui proferet
bonum et ma
lus de malo
thensauo
proferet ma
la ex habun
dantia enim
cordis .os. eius
loquitur.

⁴⁶ Quid autem
uocatis me
dñe. dñe. et
non facitis
quae dico.
⁴⁷ Omnis qui ue
nit et ad me et

audit sermo
nes meos hos
et facit eos
ostendam
uobis cui si
mile est. ⁴⁸ simi
lis est homi
ni aedificaⁿ
ti domum
qui fodit in al
tum et posuit
fundamen
ta supra petraⁿ
innundan
tia autem fac
ta allisit flu
men domui
illi et non po

Fol. 246.

uit eam mo
uere funda
ta enim erat
super petra[—]
⁴⁸ nam quí au
dit et non fa
cit similis est
homini aedi
ficanti domu[—]
suam supra
harenam si
ne fundame[—]
to allisit flu
men domui
illi et conti
nuo conci
dit et facta
est ruina do

mus [illius
magn[a.
⁷¹ Et factum [est
cum imple
set omnia uer
ba in aures
plebis intra
uit caſarnau[—].
² Centurionis
autem cuius
dam ſeruus
male habens
erat moritu
rus qui illi e
rat praetio
sus. ³ et cum
audiſſet de
ihu. miſit ſe

niores] iudaeo
rum] rogans
e]um ut ueni
ens ſaluaret
ſeruum eius.
⁴ Ad illi uenie[—]
tes ad ihm. ro
gabant eum
ſollicite di
centes quia
dignus eſt ut
hoc illi praes
tes. ⁵ diligit eni[—]
gentem nos
tram et syna
gogam ipſe
aedificabit
nobis.

⁶ Ihs autem abi
it cum eis et
cum iam no[—]
longe eſſet
a domo miſit
ad illum cen
turio amicos
ſuos dicens
dñe. noli te
uexare non
enim dignus
ſum ut ſub
tecto meo
intres ⁷ ſed dic
uerbo et ſa
bitur puer
meus ⁸ nam
et ego homo

Fol. 247.

ſum ſub po
teſtate con
ſtitutus habens
ſub me lites
et dico huic
uade et uadit
et alio ueni
et uenit. et
ſeruo meo
fac hoc et facit.
⁹ Audiens aute[—]
haec ihs. mi
ratus eſt et
conuerſus
ſequentibus
ſe dixit dico
uobis in nul
lo tantam fi

dem [inueni
in iſtra[hel.
¹⁰ Et reuer[ſi do
mum qui miſ
ſi fuerant
inuenerunt
ſeruum ſa
num.
¹¹ Et factum eſt
deinceps ibat
in ciuitate[—]
quae uoca
tur naim et
ibant cum il
lo diſcipuli
eius multi
et turba co
pioſa ¹² et factu[—]

eſt cu]m adpro
piare]t portae
c]iuitatis et
ecce effere
batur defun
tus filius uni
cus matris
ſuae et haec
uidua erat et
turba multa
cum illa ¹³ que[—]
cum uideret
dñs. miſer
tus eſt ſuper
eam et dixit
illi noli flere
¹⁴ et accēſſit
et tetigit lo

culum. hi au
tem qui por
tabant ſtete
runt. et ait adu
leſcens tibi
dico ſurge.
¹⁵ Et reſedit qui
erat mortuus
et coepit loqui
et dedit illu[—]
matri eius.
¹⁶ Accepit aute[—]
timor mag
nus omnes
et magnifi
cabant dñm.
dicentes quod
propheta mag

Fol. 248.

nus surrexit
in nobis et quia
uisitauit dñs.
plebem sua-
in bono. ¹⁷ et
exiit hic ser
mo in uniuer
sa iudaea et
omni confi
nio regionis
illius de eo.
¹⁸ Et nuntiaue
runt iohanni
discipuli eius
de omnibus his.
¹⁹ Et conuocauit
duos iohannes
de discipulis

suis [et misit
ad ihm. [dicens
tu es qui u[en
turus es an ali
um expecta
mus. ²⁰ adue
nientes aute-
ad eum uiri
dixerunt io
hannes misit
nos baptista
ad te dicens
tu es qui ue-
turus es an
alium expec
tamus. ²¹ in ip
sa hora cura
bat multos

a langu]oribus
et pl]agis et spi
ritibus immu-
dis et caecis
multis dona
uit uisum.
²² Et respondens
dixit illis ite
nuntiate io
hanni quae
uidistis et au
distis. caeci
uident. clodi
ambulant.
leprosi mu-
dantur. mor
tui resurgunt.
pauperes eua-

gelizantur.
²³ et beatus est
qui in me no-
fuerit scan
dalizatus.
²⁴ Et cum discas
sissent nun
ti illi iohannes
coepit dicere
ad turbas de
iohanne.
Quid existis
in desertu-
uidere aru-
dinem a ue-
to moueri
²⁵ sed quid exis
tis uidere.

Fol. 249.

hominem
mollibus ues
timentis in
dutum ecce
qui in ueste
praetiosa sunt
et in deliciis
in domibus
regum sunt
²⁶ sed quid exis
tis uidere pro
phetam uti
que dico uo
bis et plus qua-
prophetam
²⁷ hic est enim
de quo scrip
tum est.

>ecce [mitto
>angel[um meu-
>ante faci[em
>tuam qui prae
>parauit uia-
>tuam ante te.
²⁸ Dico autem uo
bis maior in
ter natos mu
lierum ioha-
ne baptista
nemo est na-
qui minor est
in regno dñi.
maior est illo.
²⁹ Et omnis popu
lus audiens
et publicani

iustific]aue
runt] dñm. bap
ti]zati baptis
mum iohan
nis. ³⁰ phari
saei autem
et legis peri
ti consilium
dñi. spraeue
runt in semet
ipsos non bap
tizati.
³¹ Cui similes ergo
dicam homi
nes huius ge
nerationes.
³² Similes sunt
pueris sede-

tibus in foro
et loquenti
bus ad inuice-
dicentes ca-
tauimus uo
bis et non sal
tastis lame-
tauimus uo
bis et non plo
rastis ³³ uenit
enim iohan
nis baptista
neque man
ducans neque
bibens et di
citis daemo
nium habet.
³⁴ Uenit filius

Fol. 249 bis.

hominis ma-
ducans et bi-
bens et dici-
tis ecce homo
deurator
et bibens ui-
num publica-
norum et pec-
catorum a-
micus ³⁵ et ius-
tificata est
sapientia ab
omnibus fi-
liis suis.
³⁶ Rogauit autem
illum quida-
pharisaeus
ut manduca-

ret cu[m] illo
et ingre[ssus] i-
domum [pha-
risaei discu-
buit. ³⁷ et ecce
mulier in ci-
uitate quae
erat peccatrix
ut cognobit
quod recubuit
in domo fa-
risaei attulit
alabastrum
unguenti ³⁸ et
stans retro
secus pedes
eius lacrimis
rigabat pedes

eius et] capil-
lis ca]pitis sui
te]rgebat et os
culabatur pe-
des eius et u-
guebat unguento.
³⁹ Uidens aute-
pharisaeus
qui uocauit
eum ait in-
tra se dicens
hic si esset
propheta sci-
ret utique
quae et qua-
lis mulier
est quae ta-
git eum quia

peccatrix est.
⁴⁰ Et respondens
ihs. dixit ad il-
lum simon
habeo tibi
aliquid dice-
re. ad ille ait
magister dic.
Dixit ergo ihs.
⁴¹ erant duo de-
bitores cui
dam faene-
ratori unus
debebat de-
narios .D. ali-
us .L. ⁴² non ha-
bentibus au-
tem illis unde

Fol. 250.

redderent
donauit utris-
que quis er-
go eum plus
dilexit.

⁴³ Respondens
simon dixit
aestimo quia
is cui plus
donauit ad-
ille dixit ei
recte iudicas
ti ⁴⁴ et conuer-
sus ad mulie-
rem dixit si-
moni uides
hanc mulie-
rem intraui

in do[mum] tua-
aquam [in pe-
dibus me]is
non dedisti
haec autem
lacrimis suis
rigauit pedes
meos et capil-
lis suis tersit
⁴⁵ osculum mi-
hi non dedis-
ti. haec aute-
ex quo intra-
ui non cessa-
uit osculari
pedes meos
⁴⁶ oleo non unc-
xisti caput meu-

haec au]tem
ungu]ento u-
xit.] ⁴⁷ propter
quod dico ti-
bi remissa
sunt tibi pec-
cata multa. quia
dilexit mul-
tum. cui aute-
minus dimit-
titur minus
diligit.
⁴⁸ Dixit autem
ihs. ad eam
mulier re-
missa sunt
tibi peccata.
⁴⁹ Et cum hii qui si-

mul recum-
bebant dicerent
intra se quis
est qui etiam
peccata remit-
tit. ⁵⁰ dixit ihs.
ad muliere-
fides tua te sal-
uum fecit ua-
de in pace.
⁸¹ Et factum est
deinceps et
ipse iter facie-
bat per ciuita-
tes et castella
praedicans
et euangeli-
zans regnu-

Fol. 251.

di. et .xii. disci
puli cum illo
² et mulieres
quae erant
curatae ab is
piriibus im
mundis et in
firmitatibus
maria quae
uocabatur
magdalene
a qua daemo
nia .viii. exie
rant ³ et ioha
na uxor chu
zae procura
toris herodis
et susanna

et al[iae] mul
tae quae mi
nistraba[n]t
ei de faculta
tibus suis.
⁴ Cum ergo tur
ba conuenis
set et de ciui
tatibus adue
nirent dixit
similitudine
ad illos tale.
⁵ Ecce exiit qui
seminat se
minare seme
suum et du
minat ali
ut cecidit se

cus u[er]am et
con]culcatu
es]t et uolu
cres illud co
mederunt
⁶ et aliud ceci
dit supra ter
ram et natu
aruit quia no
habebat umo
rem. ⁷ et aliut
cecidit inter
spinas et simul
exhortae spi
nae suffoca
uerunt illut.
⁸ Et aliud ceci
dit in terra

bonam et na
tum fecit fruc
tum centuplu.
Haec dicens
clamabat qui
habet aures
audiendi au
diat.
⁹ Interrogaue
runt autem
eum discipu
li quae esset
haec parabo
la. ¹⁰ quibus
ipse dixit uo
bis datum est
nosse myste
rium regni di.

Fol. 252.

ceteris aute
in parabolis
loquor ut ui
dentes non
uideant et au
dientes non
intelligant.
¹¹ Est autem haec
parabola talis
semen est uer
bum di. ¹² qui
autem secus
uiam semi
nati sunt hii
sunt qui au
diunt uerbu
di. uenit aute
diabolus et

tollit de cor
de illo]rum
uerbum [ne
credentes
salui fiant.
¹³ Nam qui supra
petram hii sunt
qui cum au
dierint uer
bum cum gau
dio recipiunt
illud et hi ra
dices non ha
bent quia ad
tempus cre
dunt et in te
pore tempta
tionis recedunt.

¹⁴ Quod] aute
in spi]nis ceci
dit hii sunt qui
audiunt et a
sollicitudini
bus et diuiti
is et uolupta
tibus uitae eu
tes simul suf
focantur et
non referunt
fructum ¹⁵ quod
autem in bo
nam terra
hii sunt qui in
corde bono
audientes uer
bum retinent

et fructum
adherent per
patientiam.
¹⁶ Nemo autem
accendit lu
cernam et po
nit sub modio
sed supra ca
delabrum po
nit ut intran
tes uideant lu
men. ¹⁷ non eni
est occultu
quod non ma
nifestetur
nec abscon
sum nisi cog
noscatur et

Fol. 253.

in palam ue
niat.

¹⁸ Uidete quo
modo audia
tis. qui enim
habet dabitur
illi et quicu
que non habet
etiam quod
putat se habe
re auferetur
ab illo.

¹⁹ Uenerunt au
tem ad illum
mater et fra
tres eius et
non poterant
adire ad eum

prae [turba ²⁰ nu
tium [est au
tem illi qui]a ma
ter tua et fra
tres tui stant
foris uolen
tes te uidere.

²¹ Qui respondit
dixit ad illu
fratres et ma
ter mei hii sunt
qui uerbum
dñi audiunt
et faciunt.

²² Factum est au
tem in una die
rum et ipse
ascendit in

nauicu]lam
et dis]cipuli
eius et ait ad
illos transfre
temus trans
stagnum et
leuauerunt

²³ nauigantibus
autem illis
obdormiit
et descendit
procella ue
ti et impleba
tur .a .fructi
bus nauicu
la et pericli
tabantur.

²⁴ Accedentes

autem sus
citauerunt
eum dicentes
praeceptor
perimus ad
ille surgens
imperauit
uento et te
pestati aquae
et cessaue
runt. et facta
est tranquil
litas magna.

²⁵ Dixit autem
illis ubi est
fides uestra
et timentes
mirati sunt

Fol. 254.

ad inuicem
dicentes quis
est hic quod
mari et uen
tis imperat
et obaudiunt
imperio eius.

²⁶ Et nauigau
erunt ad regio
nem gerase
norum quae
est contra
galilaeam.

²⁷ Et cum egres
sus esset ad
terram oc
currit illi uir
quidam de ci

uita[te qui ha
bebat [daemo
nium te[mpo
ribus multis
et uestime
tum non in
duebatur ne
que in domo
manebat sed
in monume
tis. ²⁸ his ut uidit
ihm. procidit
ante illum
et exclamans
uoce magna
dixit quid mi
hi et tibi ihu. fi
li dñi. altissimi

obsecr]o te ne
me to[r]queas

²⁹ pr]aecepit
enim spiritui
immundo ut
exiret ab
homine mul
tis enim tem
poribus ru
perat illum
nam uinctus
catenis et co
pedibus cus
todiebatur
et ruptis uin
culis ageba
tur a daemo
nio in loca de

serta.

³⁰ Interrogauit
autem illu
ih̄s. quod ti
bi nomen est
ad ille dixit
legio quia mul
ti sumus. ³¹ et
rogabant il
lum ne impe
raret illis ut
in abyssum
irent.

³² Erat autem
ibi grex por
corum mul
torum pasce
tium et roga

Fol. 255.

uerunt illu-
ut in illos irent
et permisit
illis.

³⁸ Exierunt er-
go daemo-
nia ab homi-
ne et intra-
uerunt in por-
cos et impe-
tu abiit grex
per praeceps
in stagnum
et suffocati
sunt. ³⁴ uide-
tes autem qui
pascabant quod
factum est fu-

gierunt et re-
nuntiauerunt
in ciuita[tem et
in uillas.

³⁶ Exierunt aute-
uidere quod
factum est
et uenerunt
ad ihm. et in-
uenerunt
hominem
sedentem
a quo daemo-
nia exierant
uestitum ac
sanae men-
tis ad pedes
eius et timue-

runt ualde.

³⁶ Nuntiauerunt
autem illi qui
uiderant quo-
modo saluus
factus est qui
a daemoniis
uexabatur
³⁷ et rogauerunt
illum omnis
multitudo
regionis ge-
rasenorum
ut discede-
ret ab ipsis
quia timore
magno tene-
bantur.

Ipse autem as-
cendens na-
uem reuer-
sus est. ³⁸ et ro-
gabatur illum
uir .a. quo dae-
monia exie-
rant ut cum
ipso esset. di-
misit aute-
illum dicens
³⁹ redi domu-
et narra qua-
ta tibi dñs. fe-
cerit.

Et abiit per uni-
uersam ciui-
tatem prae-

Fol. 256.

dicans qua-
ta ihs. fecit illi.

⁴⁰ Factum est au-
tem cum re-
disset ihs. ex-
cepit illum
turba erant
enim omnes
expectantes
illum ⁴¹ et ecce
uenit uir cui
nomen iairus
et ipse prin-
ceps synago-
gae erat et ce-
cidit ad pedes
ihu. rogans
eum ut intra-

ret in domum
eius ⁴² quia filia
unica erat il-
li fere anno-
rum .xii. et
haec morie-
batur.

Et contigit du-
iret ihs. prae-
mebat eum
populus ⁴³ et mu-
lier quaedam
erat in fluxu
sanguinis ab
annis .xii. quae
in medicos
erogauerat
omnem sub-

stantiam suam
nec a]b ullo
potuit cura-
ri. ⁴⁴ accessit re-
tro et tetigit
uestimentum
eius fimbri-
am et confes-
tim stetit flu-
xus sangui-
nis eius.

⁴⁵ Et ait ihs. quis est qui
me tetigit. ne
gantibus au-
tem omnibus
dixit petrus
et qui cum il-
lo erant prae-

ceptor turbae
te compriment
tam magnae
et dicis quis
me tetigit.

⁴⁶ Ad ihs. dixit te-
tigit me aliquis
nam et ego
cognobi uir-
tutem de me
exisse.

⁴⁷ Uidens aute-
mulier quia
non latuit il-
lum uenit ti-
mens et pro-
cidit ante pe-
des illius et

Fol. 257.

ob quam cau-
sam tetigerit
illum indica-
bit coram o-
nibus et que-
admodum
confestim
sanata est.
⁴⁸ Ad ipse dixit il-
li filia fides
tua te saluam
fecit uade in
pace.
⁴⁹ Adhuc illo
loquente uenit
a principe sy-
nagogae dicens
ei quia mortua

est filia tua no-
li uex[are illu-
⁵⁰ Ihs. autem [au-
dito hoc uer-
bo ait patri pu-
ellae noli time-
re crede tan-
tum et salua-
erit. ⁵¹ et cum
uenisset do-
mum non per-
misit intrare
secum que-
quam nisi pe-
trum et ioha-
nen et iacobi-
et patrem et
matrem pu-

ellae ⁵² fl[e]bant
aute[m] om-
ne[s] et plange-
bant illam.
Ad ille dixit no-
lite flere no-
est mortua
sed dormit
⁵³ et deridebant
eum scientes
quod mor-
tua esset.
⁵⁴ Ipse autem te-
nens manu-
eius clama-
uit dicens pu-
ella surge
⁵⁵ et conuertit

spiritum eius
et surrexit
continuo et
iussit illi da-
ri manduca-
re ⁵⁶ et stupue-
runt paren-
tes eius quibus
praecepit ne
alicui dice-
rent quod
factum est.
⁹ Conuocatis
autem .xii. dis-
cipulis suis
dedit illis uir-
tutem et po-
testatem super

Fol. 258.

omnia dae-
monia et ut la-
guores cura-
rent. ² et misit
illos praedi-
care regnu-
di. et sanare
infirmos. ³ et
ait ad illos.
Nihil tuleri-
tis in uia. ne-
que uirgam.
neque pera-
neque calci-
amenta. neq-
panem. neque
pecuniam.
neque duas

tuni[cas habea-
tis. ⁴ et in [quam
cumque [do-
mum intra-
beritis ibi ma-
nete et inde
profisciscimi-
ni. ⁵ et quicu-
que non rece-
perint uos exe-
untes de ciui-
tate illa etia-
puluerem
uestrum de
pedibus excu-
tite in testimo-
nium supra
illos.

⁶ Egressi] aute-
ibant] per cas-
tel]la et ciuita-
tes euangeli-
zantes et cu-
rantes.
⁷ Audiuit aute-
herodes te-
trarcha om-
nia quaecum-
que erant fac-
ta et conster-
nebatur eo
quod dicere-
tur a quibus-
dam quod io-
hannes sur-
rexit a mor-

tuis. ⁸ a quibus-
dam autem
quod helias
apparuit. ab
aliis autem
quod pheta
unus de anti-
quis surrexit.
⁹ Ait autem he-
rodes ioha-
nen ego decol-
laui. hic quis
est de quo ego
audio talia et
quaerebat il-
lum uidere.
¹⁰ Et reuersi apos-
toli narraue-

Fol. 259.

runt illi quae
cumque fe
cerant.
Et adsumptis
illis secessit
seorsum in
locum deser
tum quod est
betsaida.
¹¹ Quod cum cog
nouissent
turbæ secu
ti sunt illum
et excepit il
los et loque
batur illis de
regno dī. et
eos qui cura-

indi[gebant sa
nabat. ¹² [dies
autem c[oe
perat decli
nare.
Et accesserunt
ad eum .xii.
discipuli et
dixerunt illi
dimitte tur
bam ut eant
circa castel
la et uillas et
reficiant se
et inueniant
escas quia hic
in loco deser
to sumus.

¹³ Ait aute]m ad
illos d[ate illis
ma]nducare
uos. ad illi di
xerunt non
sunt nobis
plus quam qui-
que panes et
duo pisces ni
si nos eamus
et emamus
in omnem
hanc turba-
escas.
¹⁴ Erant enim fe
re uiri quin
que milia. ait
autem ad dis

cupulos faci
te illos discu-
bere per co-
uiuia quin
quagenos ¹⁵ et
ita fecerunt
et discubue
runt omnes.
¹⁶ Acceptis aute-
ihs. quinque
panibus et duo
bus piscibus
respexit in
caelum et
benedixit
super illos
et fregit et
distribuit

Fol. 260.

discipulis ut
ponerent a-
te turbas ¹⁷ et
manducaue
runt et satu
rati sunt et
sublatum est
quod super
fuit illis frag
mentoru-
cophinos .xii.
¹⁸ Et factum est
cum solus
esset orans
erant aute-
et cum illo
discipuli et
interroga

bit i[illos] dicens
quem [me di
cunt ess[e] tur
bae. ¹⁹ ad illi
responde
runt et dixe
runt ioha-
ne baptista-
alii autem
helian. alii quia
propheta unus
de prioribus
resurrexit.
²⁰ Dixit autem
illis uos aute-
me quem di
citis esse.
Respondens ait

simon] petrus
xpm.] dī.
²¹ Et] ille incre
pans illos prae
cepit ne cui
haec dicerent
²² dicens quod
oportet filiu-
hominis mul
ta pati et re
probari a pri-
cipibus sacer
dotum et scri
bas et occidi
et post dies
tres resur
gere.
²³ Et dixit ihs. eis

omnis qui uult
ad uitam post
me uenire
abneget se ip
sum et subla
ta cruce sua
sequatur me
²⁴ qui enim uo
luerit anima-
suam salua-
facere per
det illam na-
qui perdidit
rit animam
suam prop
ter me hic sal
uabit eam in
uitam aeterna-

Fol. 261.

²⁵ Quid enim pro
deest homi
ni si lucretur
uniuersum
mundum
se autem per
dat et detri
mentum fa
ciat.

²⁶ Nam qui me
eruberit
et meos ser
mones hunc
filius homi
nis erubes
cet cum ue
nerit in ma
iestate sua

et pa[tris et
sanct[orum
angelor[um.

²⁷ Dico autem
uobis uere
aliqui sunt
hic stantes
qui non gus
tabunt mor
tem donec
uideant reg
num d[omi]ni.

²⁸ Factum est au
tem post haec
uerba fere
post dies oc
to adsumpsit
petrum et io

hanne]n et
iacob]um et
as]cendit in
monte ut o
raret ²⁹ et du
orat facta est
species aspec
tus eius albus
refulgens

³⁰ et ecce duo
uiri loque
bantur cum
illo erant au
tem moyses
et helias ³¹ uisi
in maiestate
et dicebant
excessum

eius quem
conpleturus
erat in hieru
salem. ³² petrus
uero et qui
cum illo erant
grabati a so
no et euigila
tes uiderunt
maiestatem
eius et duos
uiros qui sta
bant cum illo.
³³ Et factum est
cum disce
derent ab illo
ait petrus ma
gister bonu

Fol. 262.

est nos hic
esse et facia
mus taber
nacula tria
unum tibi et
unum moy
si et unum
heliae nesci
ens quid di
ceret.

³⁴ Haec autem
illo loquen
te facta est
nubs et inu
brauit eos
et timuerunt
et intranti
bus illis in nu

bem ³⁵ [uox facta
est de [nube.
hic est fil[ius
meus dilec
tus ipsum
audite ³⁶ et du
fit uox inue
tus est ihs.
solus et ipsi
tacuerunt
et nemini
nihil dixerunt
in illis diebus
ex his quae
uiderant.
³⁷ Factum est
autem per
diem desce

dentib]us il
lis d[e] monte
o]ccurrit il
li turba mul
ta ³⁸ et ecce uir
de turba ex
clamauit di
cens magis
ter obsecro
te respice in
filium meu
quia unicus
est mihi ³⁹ et
ecce sp[iritus]. ad
prehendit
illum et subi
to clamat et
elidit et dis

sipat eum cu
spuma et uix
discedit dila
nians eum
⁴⁰ et rogaui dis
cipulos tuos
ut eicerent
illum et no
potuerunt.
⁴¹ Respondens
autem ihs.
dixit .o. gene
ratio infide
lis et peruer
sa usquequo
ero apud uos
usquequo
ero uobiscu

Fol. 263.

et patiar uos
adduc huc
filium tuu-
⁴² adhuc aute-
ueniente ip
so elisit illu-
daemoniu-
et dissipauit.
Et increpauit
ihs. spiritui
immundo
et sanauit pu
erum et red
didit illum
patri suo.
⁴³ Stupebant au
tem omnes
in magnitu

dine [di. om
nibus] que mi
rantibus [su
per omnibus
quae faciebat.
Dixit autem ihs.
ad discipulos
suos ⁴⁴ ponite
sermone
hos in auri
bus uestris
nam filius
hominis tra
detur in ma
nibus hominu-
⁴⁵ Ad illi ignora
bant uerbu-
istut et erat

occultu]m in
ter ips]os ut no-
s]entirent
et timebant
interroga
re illum de
hoc uerbo.
⁴⁶ Intrauit aute-
cogitatio in
eis quis eo
rum maior
esset.
⁴⁷ Ad ihs. uidens
cogitationes
cordis illo
rum adpre
hendit eum
et statuit eu-

secus se ⁴⁸ et ait
quicumque
acceperit pu
erum istu-
in nomine
meo me re
cipit et quicu-
que me rece
perit non me
recipit sed
eum qui me
misit nam
qui minor est
inter omnes
uos hic maior
est. ⁴⁹ respo-
dens autem
iohannes di

Fol. 264.

xit praecep
tor uidimus
quendam in
nomine tuo
eicientem
daemonia
et prohibe
bamus eum
quia non se
quitur te no
biscum.
⁵⁰ Et ait ad illos
ihs. nolite pro
hibere qui
enim non est
aduersus uos
pro uobis est
nemo est eni-

qui [non faci
at uir] tutem
in nomi]ne
meo et pote
rit male lo
qui de me.
⁵¹ Factum est
autem dum
comple-
tur dies ad
sumptionis
eius et ipse fa
ciem suam
firmauit ut
iret hieru
salem.
⁵² Et misit nun
tios ante cons

pectu]m suu-
et eu]ntes in
tr]aberunt
in ciuitate sa
maritano
rum quasi
paraturi illi
⁵³ et non rece
perunt illu-
quia facies
eius erat eu-
tis hierusale-
⁵⁴ Cum uidissent
autem disci
puli eius iaco
bus et ioha-
nes dixerunt
dñe. uis dici

mus ut ignis
discendat de
caelo super
illos et consu
mat illos si
cut helias fe
cit. ⁵⁵ et conuer
sus increpa
bit illos et di
xit nescitis
cuius spui. es
tis ⁵⁶ quia filius
hominis no-
uenit animas
hominum
perdere sed
saluare et
habierunt

Fol. 265.

in aliam ciui
tatem.

⁵⁷ Factum est au
tem euntibus
illis in uia di
xit quidam ad
illum dñe.

sequar te quo
cumque ieris.

⁵⁸ Et ait illi ihs. uol
pes fobeas ha
beant et uo
lucres cae
li nidos ubi
requiescant
nam ego su
homo qui no
habet domum ubi

cap[ut suum de
clinet.

⁵⁹ Et ait ad a[liu]m
sequere me
ille autem di
xit dñe. per
mitte mihi
primum ire
et sepelire
patrem meu.

⁶⁰ Dixit autem
ei ihs. sine mor
tuos sepeli
re mortuos
suos tu aute
uade nuntia
regnum di.

⁶¹ Et ait alter se

quar te] dñe.

sed p[ri]mu
pe]rmitte mi
hi nuntiare
his qui domi
sunt. ⁶² ait ad
illum ihs. ne
mo respici
ens retro mit
tit manum
in aratrum
aptus est reg
no di.

¹⁰¹ Designauit
autem ihs.
et alios .LXXII.
et misit illos
binos ante

faciem sua
in omnem
locum et ciui
tatem quo e
rat uenturus.

² Et dicebat illis
messis quide
copiosa est
operarii au
tem pauci ro
gate ergo dñm.
messis ut mit
tat operarios
in messem
suam.

³ Ite ecce ego
mitto uos si
cut agnos in

Fol. 266.

medio lupo
rum. ⁴ noli
te portare sac
culum neque
peram neque
calciamen
ta et nemine
per uiam sa
lutaberitis.

⁵ In quacumque
domum pri
mum intra
beritis dici
te pax huic
domui ⁶ et si
ibi fuerit fi
lius pacis re
quiescet su

per i[ll]um pax
uestr[a] sin
autem su[per]
uos reuer
tetur.

⁷ In eadem au
tem domu
manete ede
tes et biben
tes quae aput
illos sunt. dig
nus est eni
operarius
mercede sua.
Nolite transi
re de domo
in domum.

⁸ Et in quacumq.

ciuitate] intra
ueritis et ac
ceperint uos
manducate
ea quae aput
uos ponun
tur ⁹ et curate
infirmos quae
in illa sunt et
dicite illis ad
propiabit in
uos regnum
di. ¹⁰ in qua
cumque au
tem ciuitate
intraberitis
et non rece
perint uos

exeuntes in
plateis eius
dicite ¹¹ etiam
puluerem qui
adhaesit no
bis de ciuita
te uestra in
pedibus exter
gimus in uos.
Tamen hoc
scitote quia
adpropiabit
regnum di.
¹² dico uobis so
domis in reg
no tolerabi
lius erit qua
illi ciuitati

Fol. 267.

¹³ Uae tibi coro
zain et betsa
ida quia si ty
ro et sidone
factae fuis
sent quae in
uobis factae
sunt olim in
cilio et cine
re sedentes
paenitentia⁻
egissent. ¹⁴ ue
rum tamen
tyro et sido
ni in iudicio
tolerabilius
erit quam uo
bis. ¹⁵ et tu ca

farn[aum nu⁻
quid us[que
in caelum [ex
altaberis aut
usque in infer
num demer
geris.

¹⁶ Qui uos audit
me audit qui
uos spernit
me spernit
et eum qui me
misit. qui au
tem me audit
audit eum
qui me misit.
¹⁷ Reuersi sunt
autem .LXXII. cu⁻

gaudi[o dice⁻
tes] dñe. eti
a]m daemo
nia in nomi
ne tuo nos
audiunt.

¹⁸ Et ait illis uide
bam satana⁻
sicut fulgur
de caelo ca
dentem.

¹⁹ Et ecce dedi
uobis potes
tatem calca⁻
di supra ser
pentes et scor
piones et su
pra omne⁻

uirtutem ini
mici et nihil
uos nocebit.
²⁰ Uerum tame⁻
in hoc nolite
gaudere quia
sp̄s. maligni
uobis subiec
ti sunt. gaude
te autem quod
nomina ues
tra scripta
sunt in caelo.

²¹ In ipsa hora
exultauit in
sp̄u. sancto
et dixit con
fiteor tibi pa

Fol. 268.

ter dñe. cae
li et terrae
quod abscon
disti .a. sapie⁻
tibus haec et
prudentibus
et reuelasti
ea paruolis
ita pater quia
sic bona uo
luntas fuit
ante te.

²² Omnia mihi
tradita sunt
a patre meo
et nemo no
uit patrem
nisi filius et

qui^{is} es[t qui no
bit fili]um ni
si pater e[t cui
uoluerit fi
lius reuelare.

²³ Et conuersus
ad discipulos
dixit.

Beati itaque
oculi qui ui
dent quae ui
detis. ²⁴ dico eni⁻
uobis quod
multi prophetae
et iusti uolue
runt uidere
quae uos ui
detis et non

uider]unt et
audi]re quae
uo]s audistis
et non audie
runt.

²⁵ Haec eo dice⁻
te ecce quida⁻
legis peritus
surrexit tem
ptas illum et
dicens ma
gister. quid
faciendo ui
tam aeterna⁻
possidebo.

²⁶ Ad ille dixit ad
eum. in lege
quid scriptu⁻

est quomo
do legis.

²⁷ Ille respondens
dixit.

>diliges dōm.
>dñm. tuum
>in toto cor
>de tuo et in
>tota anima
>tua et in om
>nibus uiribus
>tuis. et proxi
>mum tuum
>sicut te ipsu⁻.

²⁸ Dixit autem
illi recte res
pondisti hoc
fac et uiues.

Fol. 269.

²⁹ Ille autem uo
lens iustifi
care se ipsu—
dixit ad ihm.
et quis est me
us proximus.
³⁰ Suspiciens au
tem ihs. dixit
homo quida—
descende
bat ab hieru
sale in hieri
cho et inci
dit in latro
nes qui etia—
despoliaue
runt illum
et plagis im

posi[tis semi
uiuo r]elicto
abierunt.

³¹ Sacerdos qui
dam discen
debat per ea
dem uia et
uiso illo prae
teriit. ³² simi
liter et leui
ta cum esset
secus locu—
et uideret
eum pertra—
siit. ³³ sama
ritanus aute—
quidam iter
faciens uenit

secus] eum
et uid]ens mi
se]ricordia
motus est ³⁴ et
alligauit uul
nera eius et
infundens
oleum et ui
num et im
ponens illu—
in iumento
suo duxit ad
stabulum
et curam
eius egit.
³⁵ Et altera die
protulit du
os denarios

et dedit sta
bulario et
ait. curam
eius habe et
quodcum
que super
erogaueris
ego reuer
tens reddam tibi.

³⁶ Quis horum trium uidetur
tibi proximus fuisse ei qui i—
cidit in latrones. ³⁷ ad ille
dixit. qui fecit miseri
cordiam in eum.
Et ait illi ihs. ua
de et tu fac simi
liter. ³⁸ factu—
est autem cu—

Fol. 270.

irent et ipse
intrauit in
quoddam
castello et
mulier quae
dam martha
nomine ex
cepit illum
in domum
suam. ³⁹ et huic
erat soror
nomine ma
ria quae etia—
sedens secus
pedes dñi.
audiebat uer
bum illius.
⁴⁰ Martha aute—

sata]gebat cir
ca min]iste
rium qu[ae
stetit et ait. dñe.
non est tibi
cura eo quod
soror mea
reliquid me
solam minis
trare. dic er
go illi ut me
adiuuat.

⁴¹ Et respondens
dixit illi ihs.
martha. mar
tha. ⁴² maria op
timam par
tem elegit sibi

quae n]on au
fere]tur illi.
11^a Et f]actum est
cum esset
ipse in quo
dam loco o
rans et ut ces
sauit dixit
unus ex dis
cipulis eius
ad eum dñe.
doce nos ora
re sicut ioha—
nes docuit
discipulos
suos. ² et ait
illis cum o
ratis dicite.

*Pater noster
qui es in cae
lis. sanctifice
tur nomen
tuum. ueni
at regnum
tuum. fiat uo
luntas tua in
caelos et in
terra. ³ pane—
nostrum
cottidianu—
da nobis ho
die. ⁴ et dimit
te nobis debi
ta nostra. si
cut et nos di
mittimus*

Fol. 271.

*debitoribus
nostris. et ne
nos inducas
in temptatio-
nem. sed li-
bera nos ab ini-
mico.*
⁵ Et dixit ad eos
quis uestru-
habet amicu-
et abiit ad il-
lum media
nocte et qua-
quam iam me-
dia nox est di-
cet ei. amice
da mihi tres
panes ⁶ quia ue-

nit a[micus
ad me [et non
habeo qu[od
ponam ante
illum ⁷ et ille
deintus res
pondens di-
cet. noli mi-
hi molestus
esse iam os
teum clau-
sum est et pue-
ri in cubicu-
lo mecum sunt
⁸ si ille perse-
uerabit
dico uobis et
si ipse media noc-

te surg]ens no-
daba]t illi eo
q]uod amicus
eius est prop-
ter importuni-
tatem eius
surget et da-
bit illi quan-
tos desiderat.
⁹ Et ego uobis
dico petite
et dabitur uo-
bis. quaerite
et inuenietis.
pulsate et ape-
rietur uobis.
¹⁰ omnis enim
qui petit acci-

pit et qui quae-
rit inuenit
et pulsanti
aperietur.
¹¹ A quo autem
ex uos petet
filius eius pa-
nem num
quid lapide-
porriget ei
aut si pisce-
petit numquid
pro piscem
serpentem
porrigit ei
¹² aut si petie-
rit ouum nu-
quid scorpio

Fol. 272.

nem porri-
git illi. ¹³ si ergo
uos cum si-
tis mali nos
tis bonos da-
tos dare ues-
tris filiis qua-
to magis pa-
ter uester
de caelo da-
bit bonum da-
tum peten-
tibus se.
¹⁴ Et erat eiciens
daemoniu-
et illud erat
mutum et
cum eiceret

mu[tum dae-
moni]um om-
nes turb[ae
stupebant.
¹⁵ Quidam aute-
ex pharisae-
is dixerunt
in belzebul
principem
daemonio-
rum eicit dae-
monia.
¹⁶ Et alii tempta-
tes signum
ab eo quaere-
bant de caelo.
¹⁷ Ipse autem
ut uidit cogi-

tation]es eo-
rum] dixit.
O]mne regnu-
in se diuisu-
desolatur
et domus su-
pra domu-
posita cadit
¹⁸ sic et satanas
in se ipsum
diuisus est
quomodo
stabit regnu-
eius quia di-
citis quonia-
ego in belze-
bul principe-
daemonio

rum eicio
daemonia.
¹⁹ Si ego in bel-
zebul eicio
daemonia
filii uestri in
quo eiciunt
ideo ipsi iu-
dices erunt
uestri.
²⁰ Sed si in digi-
to di. eicio
daemonia
praeuenit
in uos regnu-
di. ²¹ cum
fortis arma
tus custodit

Fol. 273.

atrium suu-
in pace sunt
ea quae pos-
sidet. ²² si aute-
fortior illo
superueni-
ens uicerit
eum uniuer-
sa arma eius
auferet in
quibus con-
fidebat et spo-
lia distribuet.
²³ Qui non est me-
cum aduer-
sum me est
et qui non col-
ligit mecu-

dispargit.
²⁴ Cum autem
immundus
sp̄s. exierit ab
homine am-
bulat per loca
quae non ha-
bent aquam
quaerens re-
quiem. et no-
inueniens
tunc dicet re-
uertar in do-
mum unde
exibi. ²⁵ et cum
uenerit inue-
nerit eam sco-
pis mundata-

et ornatam
²⁶ et tunc uadit
et adsumit
septem alios
sp̄s. nequo
res se et ingres-
sus inhabitat
et fit eiusmo-
di hominis
uita multo
peior prioris.
²⁷ Factum est
autem cum
haec diceret
extollens uo-
cem quaedam
mulier dixit
illi. beatus

uenter qui
te portauit
et ubera quae
suxisti.
²⁸ Ad ille dixit ad
eos. beati qui
audiunt uer-
bum dēi. et
custodiunt.
²⁹ Turbis autem
concurrere
tibus coepit
dicere gene-
ratio haec ge-
neratio pes-
sima. signu-
quaerit et sig-
num non da-

Fol. 274.

bitur illi nisi
signum io-
nae ³⁰ nam si
cut fuit ionas
signum nine-
uitis ita erit
et filius homi-
nis generatio
ni huic.
³¹ Regina ab aus-
tro surget i-
iudicio cu-
uiris genera-
tionis huius
et condem-
nabit illos
quia benit
a finibus ter-

rae audire
sapientiam
salomonis
et ecce plus
hic quam sa-
lomon.
³² Uiri nineui-
tae surgent
in iudicio cu-
generatio
ne hac et co-
demnabunt
illam quia pae-
nitentiam
egerunt in
praedicatio-
ne ionae et
ecce plus hic

quam ionas.
³³ Nemo autem
lucerna ac-
cendit et in
absconso po-
nit neque sub
modio sed
supra cande-
labrum ut
qui ingredi-
untur lume-
uideant.
³⁴ Lucerna cor-
poris tui est
oculus tuus
cum fuerit
oculus tuus
simplex totu-

corpus tuu-
lucidum erit.
Cum autem
nequa fue-
rit etiam cor-
pus tuum obs-
curum erit.
³⁵ Si ergo lume-
quod in te est
tenebrae sunt
ipse tenebre
quante sunt.
³⁷ In eo autem
cum loque-
retur ipse
pharisaeus
quidam ro-
gabit illum

Fol. 275.

ut cum eo pra-
deret. et in
gressus re
cubuit ⁸⁸ pha-
risaeus aute-
coepit intra
se dicere re
putans dice-
re quare no-
primum bap-
tizatus est pri-
us quam ma-
ducaret.

⁸⁹ Et ait dñs. ad
illum nunc
uos pharisei
hypocritae
prius quod

defo[r]is est
calicis [et ca-
tini mun[da-
tis quod aute-
intus est ues-
trum plenu-
est rapina et
iniquitate ⁴⁰ stul-
ti nonne qui
fecit quod
deforis est
etiam id quod
deintus est
fecit ⁴¹ tamen
quae sunt da-
te elemosy-
nam et ecce
omnia munda

sunt] uobis
haec] enim
o]portebat
facere et il-
la non omit-
tere.

⁴² Sed uae uobis
scribae et pha-
risaei qui de-
cimat[is] me-
tam et ruta-
et omne ho-
lus et praete-
ritis iudiciu-
et caritate-
dñi.

⁴³ Uae uobis pha-
risaei quia di-

ligitis primas
cathedras in
synagogis
et salutatio-
nes in foro
et primos dis-
cubitos in co-
uiu[i]is.

⁴⁴ Uae uobis scri-
bae et phari-
saei hypocri-
tae quia mo-
numenta es-
tis quae non
parent et ho-
mines ambu-
lantes supra
illa nesciunt.

Fol. 276.

⁴⁵ Respondens
autem qui
dam ex legis
peritis ait il-
li magister
haec dicens
etiam nobis
contumeli-
am facis.

⁴⁶ Ad ipse ait et
uobis legis
peritis uae
quia onera-
tis homines
oneribus quae
non possunt
portare et
ipsi uno digi-

to ue[st]ro non
tangi[tis].

⁴⁷ Uae uobi[s] quia
aedificatis
monumen-
ta propheta-
rum. patres
autem ues-
tri occide-
runt illos ⁴⁸ er-
go testimo-
nium perhi-
betis non co-
sentientes ope-
ribus patruu-
uestro[rum]
quoniam il-
li quidem oc-

cideru]nt eos
uos au]tem
aedi]ficatis.
⁴⁹ Ideo mitto in
illos prophe-
tas et aposto-
los et ex illis
occident et
persequen-
tur ⁵⁰ ut inqui-
ratur sanguis
omnium pro-
phetarum
qui effusus
est a consti-
tutione mu-
di usque ad
generatione-

istam ⁵¹ a san-
guine abel
usque ad sa-
guinem zac-
chariae qui
perit inter al-
tare et aede-
ita dico uobis
requiretur
ab hac gene-
ratione.

⁵² Uae uobis le-
gis peritis quia
abscondistis
clauem scie-
tiae et ipsi no-
introit[is] et
eos qui introi-

Fol. 277.

bant prohibu
istis.
⁶³ Cum ad illos
diceret cora-
omni plebe
coeperunt
pharisaei et
legis periti ma-
le habere et
committere
cum illo ⁶⁴ quae
rentes de mul-
tis occansio-
nem aliqua-
inuenire de
illo ut eum
accusarent.
¹²¹ Multis aute-

turb[is circu-
stant[ibus ita
ut se inui[cem
conculcarent.
Ita coepit dice-
re ad discipu-
los suos.
Attendite uo-
bis .a. ferme-
to pharisaeo-
rum quae est
hypocrisis.
² Nihil autem
opertum est
quod non re-
ueletur ne-
que occultu-
quod non scia-

tur ³ qu[oniam
quae] in tene-
b[ris] dixistis
in lumine di-
centur et quod
in aure locu-
ti estis praedi-
cabitur super
tectum nec no-
et in plateis.
⁴ Dico autem
uobis amicis
meis uidete
ne terreami-
ni ab his qui
occidunt cor-
pus et post haec
non habent

amplius quod
faciant.
⁵ Ostendam au-
tem uobis que-
timeatis time-
te eum qui
postquam
occidit habet
potestatem
mittere in
gehennam
etiam dico
uobis hunc
timete.
⁶ Nonne duo
passeres as-
se ueniunt
et unum ex

Fol. 278.

illis non ca-
dit sine uolu-
tate d[omi]ni. ⁷ sed et
capilli capitis
uestri om-
nes numera-
ti sunt. noli
te timere
multis pas-
seribus plu-
res estis. ⁸ dico
uobis omnes
quicumque
me confes-
sus fuerit
coram ho-
minibus et
filius homi-

nis c[on]fite-
bitur e[um] co-
ram ang[elis]
d[omi]ni. ⁹ qui aute-
negauerit me
coram homi-
nibus nega-
bo et ego eu-
coram patre
meo qui est
in caelis.
¹⁰ Et omnes qui
dicit uerbu-
in filium ho-
minis remit-
tetur ei.
Qui autem in
s[an]c[t]o

dixerit] non
remit[tetur] ei.
¹¹ Cu[m] autem
ducent uos
in synagogis
et ad magis-
tratus et po-
testates noli
te solliciti es-
se qualiter res
pondeatis aut
dicatis ¹² s[an]c[t]us do-
minus sanctus do-
cebit uos in
ipsa hora quae
oporteat di-
cere.
¹³ Et ait quidam

de turba ma-
gister dic fra-
tri meo ut di-
uidat mecu[m]
hereditate[m].
¹⁴ Ad ille dixit ei
o. homo quis
me constitu-
it iudicem aut
dispensato-
rem super uos.
¹⁵ Dixit autem
ad eos uide-
te et cauete
ab omni aua-
ritia quia no-
in abundan-
tia cuiusqua-

Fol. 279.

uita eius est
ex his quae
possidet.

¹⁶ Dixit autem
similitudine⁻
ad illos dicens
hominis cu
iusdam diui
tis uberes
fructus attu
lit possessio
¹⁷ et cogitauit
intra se dicens
quid facia⁻
quod non ha
beo quo co⁻
gregem fruc
tos meos ¹⁸ et

dixit [hoc facia⁻
destru[am
horrea m[ea
et maiora fa
ciam et illuc
congragabo
omnia quae
nata sunt mi
hi ¹⁹ et dicam
animae me
ae habes mul
ta bona aepu
lare.

²⁰ Dixit autem
illi d[omi]n[us] stulte
hac nocte ani
mam tuam
repetunt a te

quae a]utem
para]sti cuius
e]runt.

²² Dixit autem
ad discipulos
suos propte
rea uobis di
co nolite sol
liciti esse ani
mae quid ma⁻
ducetis neq.
corpori quid
induamini
²³ anima eni⁻
plus est qua⁻
esca et cor
pus plus qua⁻
uestimentu⁻.

²⁴ Considerate
coruos quia
non seminant
neque me
tunt quibus
non est cel
larium neq.
horreum et
d[omi]n[us] pascit illos
quanto ma
gis uos plu
res estis aui
bus. ²⁵ quis
autem ues
trum cogita⁻
do potest adi
cere ad statu⁻
suum gubitu⁻

Fol. 280.

unum ²⁶ et de
ceteris utquid
solliciti estis.
²⁷ Considerate
lilia agri quo
modo cres
cunt non la
borant neq.
neunt neque
texunt dico
autem uobis
quoniam
nec salomo⁻
in omni illa
gloria sua ues
tiebatur sicut
unus ex istis.
²⁸ Aut uidete fae

num [quomo
do ho[mo] die in
ago est et [cras
in clibanum
mittitur d[omi]n[us].
sic uestit qua⁻
to magis uos
modicae fi
dei. ²⁹ et uos
nolite quae
rere quid ma⁻
ducetis aut
quid bibatis
et nolite sol
liciti esse ³⁰ haec
enim gentes
huius modi
quaerunt scit

autem] pater
ueste[r] quo
ni]am horu⁻
omnium in
digetis.
³¹ Uerum tame⁻
quaerite reg
num d[omi]n[us]i. et haec
omnia adici
entur uobis.
³² Nolite timere
pusillus grex
quia conpla
cuit patri ues
tro dare uo
bis regnum.
³³ Vendite quae
possidetis

et date elemo
synam. et fa
cite uobis sac
culos qui no⁻
ueterescant
thensauru⁻
indiciente⁻
in caelis quo
fur non ad
propiat neque
tinea corru
pit et ubi fures
non effodiunt
et furantur
³⁴ nam ubi the⁻
saurus ues
ter est ibi erit
et cor uestru⁻.

Fol. 281.

³⁵ Sint autem lu-
bi uestri prae
cincti et lucer
nae ardentes
³⁶ et uos similes
hominibus
expectanti
bus dominu-
suum quan
do reuerta
tur a nuptiis
ut cum uene
rit et pulsaue
rit confesti-
aperiant ei.
³⁷ Beati serui il
li quos cum
benerit dñs.

inue[nerit ui
gilant[es.
Amen dico [uo
bis quod prae
cinget se et
iubet illos dis
cumbere et
transiet et
ministrauit
illis. ³⁸ et si uene
rit uesperti
na uigilia et
ita inuene
rit beati sunt
quoniam iu
bebit illos dis
cumbere et
ministrabit

eis.]
³⁹ Illud] autem
sc[il]itote quia
si sciret pa
ter familias
qua hora fur
uenit uigila
ret et non si
neret perfo
diri domu-
suam ⁴⁰ et uos es
tote parati
qua hora no-
putatis fili
us hominis
uenturus est.
⁴¹ Dixit autem
petrus dñe.

ad nos dicens
hanc simili
tudinem an
et ad omnes.
⁴² Dixit autem
ihs. quis est
fidelis dispe-
sator et pru
dens quem
constituit
dñs. super
familiam suam
ut det illis in
tempore trit
tici mensura-
⁴³ Beatus ser
uus ille que-
cum benerit

Fol. 282.

dñs. eius in
ueniet ita fa
cientem.
⁴⁴ Vere dico uo
bis supra om
nia quae pos
sidet consti
tuet illum.
⁴⁵ Quod si dixe
rit seruus
ille in corde
suo dicens
moram fa
cit dñs. meus
uenire et coe
perit percu
tere pueros
et ancillas

et ed[ere] et bi
bere [et inebri
ari ⁴⁶ ueni[et] dñs.
serui illius
in die qua no-
sperat et ho
ra qua nescit
et diuidet eu-
partemque
eius cum in
fidelibus po
nit. ⁴⁷ ille ser
uus qui cog
nouit dñi. sui
uoluntate-
et non para
berit ad uo
luntatem eius

uapula]uit mul
tas ⁴⁸ q[ui] aute-
ne]sciens fe
cerit uapu
lauit paucas.
Omni autem
cui multu-
datum fue
rit multum
quaeretur
ab eo et cui
commenda
uerit multu-
plus petet ab eo.
⁴⁹ Nescitis quo
niam igne-
ueni mitte
re in terra-

et quid uolo
si accenda
tur. ⁵⁰ baptis
ma autem
habeo bap
tismi et quo
modo tur
bor usque
dum perfi
ciatur.
⁵¹ Putatis quo
niam pace-
ueni mitte
re in terra-
non dico uo
bis sed sepa
rationem.
⁵² Erunt enim

Fol. 283.

quinque in
domo una
diuisi tres
in duo et duo
in tres ⁵³ diui
dentur ma
ter in filia et
filia in matre—
pater in filiu—
et filius in pa
trem suum
diuidetur so
crus in spo—
sam suam
et sponsa in
socrum sua—.

⁵⁴ Dicebat aute—
et ad turbas

cum [uideri
tis nu[bem ab
orientem [ad
occasum sta
tim dicitis ni—
bus uenit et
ita fiet ⁵⁵ et cu—
uideritis aus
trum flante—
dicitis quod
aestus erit
et ita fiet ⁵⁶ hy
pocritae fa
ciem quide—
caeli et ter
rae nostis pro
bare hoc au
tem tempus

non p[ro]ba
tis ⁵⁷ et] a uobis
ips]is non iu
dicatis quod
iustum est.
⁵⁸ Dum enim
uadis cum
aduersario
tuo ad magis
tratum in uia
da operam li
berari ab illo ne
forte conde—
net te apud iu
dicem et iu
dex tradat
te exactori
et exactor

mittat te in
carcerem
⁵⁹ dico tibi no—
exies inde
donec etia—
reddas no
uissimum
quadrante—. ¹³¹ Uenerunt au
tem quida—
ipso in tem
pore nuntia—
tes illi de gali
laeis quoru—
sanguinem
pilatus mis
cuit cum sa
crificiis eoru—.

Fol. 284.

² Et respondens
dixit illis pu
tatatis hii gali
laei prae om
nibus galilae
is fuerunt pec
catores qui
talia passi sunt.
³ Non dico uo
bis nisi paeni
tentiam ha
beatis. simi
liter omnes
peribitis ⁴ si
cut illi .xviii.
super quos
cecidit tur
ris in siloa et

occi[dit] eos
sperat[is] quo
niam ips[i] de
bitores fue
runt super o—
nes homines
qui sedebant
in hierusa
lem. ⁵ non dico
uobis sed si
non credi
deritis om
nes homines
peribitis.
⁶ Dicebat aute—
hanc simili
tudinem ar
borem ficus

habuit] quida—
plant[atam] in
ui]neam et ue
nit quaerens
fructum in
illa et non in
uenit. ⁷ dixit
autem ad cul
torem uine
ae. ecce anni
tres sunt ex
quo uenio
quaerens fruc
tum in ficul
nea hac et no—
inuenio suc
cide ergo il
lam utquid

etiam terra—
euacuat.
⁸ Ad ille respo—
dens ait illi
dñe. remit
te illam et hoc
anno usque
dum fodia—
circa illam
et mittam co
phinum ster
coris. ⁹ et si qui
dem fecerit
fructum. si—
autem in fu
turum suc
cides illam.
¹⁰ Erat autem

Fol. 285.

docens in una
synagogaru[—]
sabbatis ¹¹ et ec
ce mulier
quae habebat
sp̄m. infirmi
tatis annis .xviii.
et erat incli
nata nec om
nino poterat
suum res
picere ¹² qua[—]
cum uideret
uocauit ea[—]
ad se et ait il
li. mulier di
missa es ab
infirmirate

tua ¹³ et [impo
suit illi [manu[—]
et confest[im
erecta est et
magnifica
bat d̄m.

¹⁴ Respondens
autem arci
synagogus
indignans
quod sabbato
curaret ihs.
dicebat tur
bae sex dies
sunt in quibus
oportet ope
rari in his er
go uenite et

cura]mini et
non] in die sab
b]ati.
¹⁵ Respondit au
tem ad illu[—]
d̄ms. et dixit
hypocritae
unusquisq.
uestrum
sabbato no[—]
soluit boue[—]
suum aut asi
num a prae
sepio et du
cit adquare
¹⁶ hanc autem
filiam abraham
qua alligauit

satanas ecce
x. et .viii. annis
non oportu
it solui a uin
culo die sab
bati. ¹⁷ et cu[—]
haec diceret
erubescabant
aduersarii
eius et om
nes populus
gaudebat in
praeclariis
quae uide
rant fieri ab
ipso.
¹⁸ Dicebat ergo
cui simile est

Fol. 286.

regnum d̄i.
et cui simile
illud esse exis
timabo ¹⁹ simi
le est grano
sinapis quod
acceptum
homo misit
in ortum suu[—]
et creuit et
facta est ar
bor ita ut uo
lucres caeli
requiesce
rent in ramis
eius.
²⁰ Et iterum di
xit cui simile

aesti[mabitur
regnu[m d̄i.
²¹ simile es[t fer
mento quod
acceptum mu
lier abscon
dit in farina[—]
donec fer
mentatum
est totum.

²² Et ibat per ci
uitates et cas
tella docens
et iter faciens
in hierusale[—].
²³ Et ait illi quida[—]
d̄m̄e. si pauci
sunt qui salui

fiant.] ipse
aute]m dixit
ad] illos. ²⁴ con
tendite intra
re per angus
tam portam
quia dico uo
bis multi quae
rent et non
poterunt.
²⁵ Ex quo surre
xerit pater fa
milias et clu
serit ostiu[—]
et incipietis
foris stare
et pulsare di
centes d̄m̄e. d̄m̄e.

aperi nobis
et respondens
dicet nescio
uos unde si
tis. ²⁶ tunc inci
pietis dicere
manducaui
mus coram
te et bibimus
et in plateis
nostris do
cuisti. ²⁷ et dicet
uobis nescio
unde estis dis
cedite a me
omnes ope
rarii iniqui
tatis ²⁸ ibi erit

Fol. 287.

fletus et stri
dor dentiu[—].
Cum uideri
tis abraham
et isac et iacob
et omnes pro
phetas intro
euntes in reg
no dī. uos au
tem expelli
foras. ²⁹ et ue
nient ab ori
ente. et occi
dente. et aqui
lone. et aus
tro. et recu[—]
bent in reg
no dī. ³⁰ et ecce

sunt [nouis
simi q[ui erunt
primi et [sunt
primi qui erunt
nouissimi.
³¹ In ipsa autem
die accesse
runt quida[—]
pharisaeoru[—]
dicentes illi
exi et uade hinc
quia herodes
uult te occi
dere.

³² Et ait illis ihs.
ite dicite uul
pi illi ecce ei
cio daemonia

et sani]tates
perf]icio ho
di]e et cras et
tertia die co[—]
summor ³³ abi
te quia non
oportet pro
phetam peri
re extra hie
rusalem.
³⁴ Hierusalem
hierusale[—]
quae occidis
prophetas
et lapidas eos
qui ad te mit
tuntur. quo
tiens uolui

congregare
filios tuos
quemadmo
dum gallina
nidum suu[—]
sub pinnis et
noluisti. ³⁵ ec
ce relinque
tur uobis do
mus uestra
deserta. dico
uobis non me
uidebitis do
nec ueniat
dies cum di
cetis. bene
dictus qui ue
nit in nomi

Fol. 288.

ne dñi.
14¹ Et factum est
ut intraret
in domum
cuiusdam
principis pha
risaeoru[—]
sabbato ma[—]
ducare pane[—]
et ipsi obser
uabant eum
² et ecce ho
mo hydro
picus erat an
te illum.
³ Et respondens
ihs. ad legis
peritos et pha

risae[os dixit
si licet [sabba
to curare [aut
non ⁴ ad illi ta
cuerunt.
Ipse uero ad
prehensu[—]
eum sanauit
ac dimisit eu[—].
⁵ Et dixit ad illos
cuius uestru[—]
asinus aut bus
in puteum ca
dens et non
continuo ex
trahit illum
die sabbati.

⁶ Et non poterant

ad hae]c res
pond]ere illi.
⁷ Dice]bat aute[—]
ad inuitatos
intendens
quomodo
primos recu
bitos elige
bant dicens
ad illos ⁸ cum
inuitatus fue
ris ab aliquo
noli discum
bere in primo
loco ne forte
honoratior
te sit uocatus
⁹ et ueniat qui

te et illum uo
cauit et dicat
tibi da huic lo
cum et inci
pies cum ru
bore nouis
simum locu[—]
tenere ¹⁰ sed
cum uocatus
fueris uade
recumbe in
nobissimo
loco ut cu[—]
uenerit qui
te inuitauit
dicat tibi ami
ce ascende
superius

Fol. 289.

tunc erit tibi
gloria cum
simul recu-
bentibus.

¹¹ Quia omnis
qui se exaltat
humiliabi-
tur et qui se
humiliat ex-
altabitur.
¹² Dicebat aute-
m et inuitatori
cum facis pra-
dium aut ce-
nam noli in-
bitare ami-
cos tuos ne-
que fratres

nequ[e] cogna-
tos nequ[ue] ui-
cinos nequ[ue]
diuites ne for-
te et ipsi te re-
inuitent et
erit tibi re-
tributio ¹³ sed
cum facis co-
uiuuium uo-
ca pauperes.
debiles. clo-
dos. caecos.
¹⁴ ita multa erit
merces tua
non habent u-
de reddere
tibi tamen red-

detur] tibi in
resurrecti-
one iustoru-
¹⁵ Haec cum au-
dissent qui
dam de simul
discumbe-
tibus dixerunt
illi. beatus
qui mandu-
cabit panem
in regno di-
¹⁶ Ad ipse dixit
homo quida-
fecit cenam
magnam et
uocabit mul-
tos. ¹⁷ et misit

seruum su-
um hora ce-
nae ut dice-
ret inuitatis
uenite iam
paratum est.
¹⁸ Et coeperunt
simul om-
nes excusa-
re se. primus
dixit uillam
emi et neces-
se habeo exi-
re et uidere
illam. rogo
te habe me
excusatu-
¹⁹ Et alter dixit

Fol. 290.

iuga boum
emi quinque
et eo proba-
re illa et ideo
uenire non
possum. ²⁰ et
alius dixit
uxorem du-
xi et non pos-
sum uenire
²¹ et reuersus
seruus nu-
tiau[it] d[omi]no suo.
Tunc iratus
pater famili-
as dixit ser-
bo suo exi ci-
to in plateis

et uic[is] ciui-
tatis et [pau-
peres. ac [de-
biles. et cae-
cos. et clodos
introduc huc.
²² Et ait seruus
factum est
domine sicut
imperasti
et adhuc lo-
cutus est.
²³ Et ait dominus
seruo suo
exi in uia et
circa sepes
et conpelle
intrent ut

imple]atur
do]mus mea.
²⁴ Di]co autem
uobis. quod
nemo uiro-
rum illoru-
qui uocati
sunt gusta-
bunt cenam
meam.
²⁵ Ibant autem
cum illo tur-
bae et conuer-
sus dixit ad il-
los ²⁶ si quis ue-
nit ad me et
non odit patre-
suum et ma-

trem et uxo-
rem et filios
et fratres et
sorores etia-
et animam
suam non
potest meus
discipulus
esse. ²⁷ et qui no-
baiulat cru-
cem suam
et uenit post
me non po-
test esse me-
us discipulus.
²⁸ Quis ex uobis
uolens tur-
rem aedifi-

Fol. 291.

care non pri
us sedens co-
putauit sump-
tus qui neces-
sarii sunt si
habet ad co-
summandu-
²⁹ ne postea qua-
posuerit fu-
damentum
et non potue-
rit consum-
mare omnes
qui uidebunt
³⁰ dicent hic
homo coepit
haedificare
et non potu-

it con[su]m-
mare.
³¹ Aut quis re[x]-
iturus com-
mittere bel-
lum aduer-
sus alium re-
gem non pri-
us sedens co-
gitabit si po-
tuerit cum
·x· milibus ob-
uiare ei qui
cum ·xx· mili-
bus uenit ad-
uersus se ³² alio
quin adhuc
illo longe age-

te le]gatio
nem] mittet
r]ogans pace-
³³ Sic ergo ex uo-
bis qui non
renuntiat
omnibus
quae possi-
det non po-
test meus
discipulus
esse.
³⁴ Bonum est
sal· sed si sal-
quoque eua-
nuerit in quo
condietur
³⁵ neque in ter-

ram neque
in sterculi-
nio utile est
sed foris mit-
tent eum· qui
habent aures
audiendi au-
diat.
¹⁵¹ Erant autem
adpliciti illi
publicani et
peccatores
ut audirent
illum· ² et mur-
murabant
pharisaei et
scribae quod
hic peccato

Fol. 292.

res reciperet
et manduca-
ret cum illis·
³ Et ait ad illos
similitudi-
nem hanc
⁴ quis ex uobis
homo qui ha-
bet centum
obes· et si er-
raberit una
ex eis non di-
mittet ·xcviii·
in desertum
et abit ad illa-
quae errauit
donec inue-
niat eam ⁵ et

cum [inuene-
rit ea]m inponit
eam i[n] hume-
ros suos ⁶ et
ueniens do-
mum conuo-
cat amicos
et uicinos
dicens illis
congratula-
mini mecu-
quia inuen-
ta est ouis mea
quae perie-
rat· ⁷ dico
uobis quod
ita gaudium
erit ante dñm·

in uno] pecca-
tore p]aenite-
tiam h]abenti
quam in ·xcviii·
iustis qui no-
indigent pae-
nitentiam·
⁸ Aut quae mu-
lier habens
dragmas de-
cem si perdi-
derit unam
nonne acce-
dit lucerna-
et scopis mu-
dauit domu-
et quaerit di-
ligenter do-

nec inueniat
⁹ et cum inue-
nerit conuo-
cat amicas et
uicinas dicens
congratula-
mini mihi
quod inueni
dragmam·
¹⁰ Ita dico uobis
sic gaudium
erit coram
angelis dñi in
peccatore
paenitentia-
agenti·
¹¹ Et ait homo
quidam ha-

Fol. 293.

buit duos fi
lios ¹² et dixit
illi adulesce-
tior pater da
mihi portio
nem substa-
tiae quae me
contingit et
diuisit illis
substantia-
¹³ Et non post
multos dies
congræga-
tis omnibus
adulescen-
tior filius pe-
legrae pro-
fectus est in

regio[nem
longin[quam
et ibi dissipa-
uit substan-
tiam suam
uiuendo lu-
xuriose. ¹⁴ et
post quam o-
nia consump-
sit facta est
fames per re-
gionem illa-
et coepit esu-
rire et necessi-
tatem habere
¹⁵ et habiit et pro-
iecit se ante
unum regionis

illius] et is mi-
sit il]lum in
ui]lla sua ut
pasceret por-
cos ¹⁶ et cupie-
bat implere
uentrem
suum de si-
liquis quae
porci man-
ducabant et
nemo illi da-
bat. ¹⁷ in se au-
tem conuer-
sus dixit qua-
ti mercenna-
rii patris mei
habundant pa-

nibus ego au-
tem hic fame
pereo. ¹⁸ sur-
gam et ibo
ad patrem
meum et di-
cam illi pater
peccaui in cae-
lum et cora-
te ¹⁹ iam non
sum dignus
uocari fili-
us tuus. sed
fac me sicut
unum mer-
cenario-
rum tuoru-
²⁰ et surgens

Fol. 294.

uenit ad pa-
trem suum.
Cum autem
adhuc longe
abesset uidit
illum pater
ipsius et mi-
sericordia
motus est
et adcurrents
cecidit supra
collum eius
et osculatus
est illum.
²¹ Dixit autem
ei filius eius
pater pecca-
ui in caelu-

et in t[e iam
non su[m dig-
nus uoca[ri
filius tuus.
²² Dixit autem
pater eius
ad seruos
suos cito pro-
ferte mihi
stolam illa-
primam et
induite illu-
et date anu-
lum in manu
eius et calci-
amenta in
pedibus eius
²³ et adducite

uitul]um illu-
sagi]natum
et] occidite
eum et man-
ducemus
et aepulemur
²⁴ quia hic fili-
us meus mor-
tuus fuerat
et reuixit. pe-
rierat et inue-
tus est et coe-
perunt aepu-
lari.
²⁵ Erat autem
filius eius se-
nior in agro
et factum est

cum ueniret
et adpropia-
ret domui
audiit sym-
phoniam et
choros ²⁶ et uo-
cauit unum
de seruis et
interrogauit
quaenam haec
essent. ²⁷ isque
dixit ei quia
frater tuus
uenit. et occi-
dit pater tuus
uitulum illu-
saginatam
quia saluu-

Fol. 295.

illum rece
pit. ²⁸ indigna
tus est aute-
et nolebat in
trare. pater
uero illius e
gressus coe
pit rogare il
lum. ²⁹ ad ille
respondens
dixit patri suo
ecce tot an
nis seruiō ti
bi et numqua-
mandatum
tuum praete
ribi et num
quam dedis

ti mi[hi haedu-
ut cum [ami
cis meis a[epu
larer. ³⁰ sed post
quam filius
tuus hic qui
deuorauit
substantia-
cum mere
tricibus ue
nit et occidis
ti illi uitulu-
illum sagina
tum. ³¹ et ipse
dixit illi fili tu
mecum se-
per fuisti et
es. et omnia

mea tua sunt
³² aepullari au
te[m] nos et
gaudere opor
tet quod fra
ter tuus hic
mortuus fue
rat et reuixit
perierat et
inuentus est.
16¹ Dicebat aute-
ad discipu
los suos homo
quidam erat
diues qui ha
bebat uilicu-
et hic diffu
matus erat

aput illum
quasi dissi
passet bona
eius. ² et uoca
uit illum ad
se et ait illi
quid hoc au
dio de te red
de ratione-
uilicationes
tuae iam eni-
non poteris
uilicare.
³ Ait autem ui
licus intra
se quid faci
am quia dñs.
meus auferet

Fol. 296.

a me uilica
tionem fode
re non ualeo
mendicare
erubesco
⁴ cognoui quid
faciam ut cu-
amotus fue
ro a uilicatio
ne recipiant
me in domos
suas.
⁵ Conuocatis
itaque singu
lis debitori
bus dñi. sui
dicebat pri
mo quantu-

debe[s] dñō.
meo. ⁶ ad [ille
dixit cent[u-
bathos olei.
Dixit autem
illi accipe lit
teras tuas et
sede cito scri
be quinqu
ginta.
⁷ Deinde alio
dixit tu qua-
tum debes.
Ait centum
choros trit
tici. ait et illi
accipe litte
ras tuas et

scribe] .LXXX.
⁸ et lau]dauit
do]minus ui
licum iniqui
tatis eo quod
prudenter
fecerit.
Dixit autem
ad discipulos
suos fili hu
ius saeculi
prudentio
res sunt qua-
fili lucis in
hac genera
tione.
⁹ Et ego uobis
dico facite

uobis amicos
de mamona
iniquitatis
ut cum defe
ceritis exci
piant uos in
aeterna taber
nacula sua.
¹⁰ qui fidelis
est in minimo
et in maius
fidelis est et
qui in modi
co inicus est
et in maius
inicus est.
¹¹ Si ergo in ini
quo mamona

Fol. 297.

fidelis non
fuistis quod
uerum est
quis dabit uo
bis. ¹³ nemo
seruus potest
duobus do
minis serui
re aut unu
odiet et alte
rum amauit
aut unum pa
tietur et alte
rum contemp
net non potes
tis dō. serui
re et mamō
nae.

¹⁴ Audie[bant au
tem ha[ec om
nia pharis[aei
qui erant aua
ri et deride
bant illum

¹⁵ et ait illis uos
estis qui ius
tificatis uos
coram homi
nibus. d̄s. aute
nouit corda
uestra quia
quod in ho
minibus sub
lime est abo
minatio est
ante d̄m. ¹⁶ lex et

prop]hetae
usq]ue ad io
hannem ex
quo regnu
dī. euange
lizatur et o
nis in illud ui
facit. ¹⁷ faci
lius est aute
caelum et ter
ram praete
rire quam
de lege unu
apice cadere.
¹⁸ Omnis qui dī
mittit uxo
rem suam
et ducit alte

ram moecha
tur. et quae
dimissa a ui
ro. ducit moe
chatur.

¹⁹ Homo aute
quidam erat
diues qui in
duebatur pur
puram et ae
pulabatur cot
tidie splendi
de. ²⁰ erat au
tem quida
mendicus
nomine laza
rus qui iace
bat ad ianua

Fol. 298.

eius ulceri
bus plenus
²¹ cupiens satu
rari ex his quae
cadebant de
mensa diui
tis. sed et ca
nes uenie
bant et linge
bant ulcera
eius.
²² Factum est
autem ut mo
reretur la
zarum men
dicus et por
taretur ab
angelis in si

num [abrahae.
Mortu[us est
autem di[ues
et sepultus
est et in infer
no ²³ eleuans
oculos suos
cum esset
in tormen
tis uidit abra
ham a longe
et lazarum
in sinu eius
requiesce
tem. ²⁴ et ipse
exclamans
dixit .o. pater
abraham

mise]rere
me]i et mit
te] lazarum
ut intingat
extremum
digiti sui in
aquam et re
frigeret lin
guam mea
quia cruci
or in hac fla
ma. ²⁵ et dixit
illi abraha
fili recorda
re quia rece
pisti tu bona
in uita tua et
lazarus simi

liter mala
nunc aute
hic consola
tur. tu uero
cruciaris ²⁶ et
in his omni
bus inter uos
et nos chaos
magnus sta
bilitus est et
hi qui ueniunt
hoc transi
re non pos
sint ad uos
neque inde
hoc transmea
re. ²⁷ dixit au
tem rogo ergo

Fol. 299.

te pater ut mit-
tas in domu-
patris mei
²⁸ habeo enim
quinque fra-
tres ut teste-
tur illis ne et
ipsi ueniant
in locum hunc
tormento-
rum.

²⁹ Et ait illi abra-
ham habent
moysen et
prophetas
audiant illos.

³⁰ Ad ille dixit
non pater a-

bram sed
si quis ex mor-
tuis resur-
rexerit per
suadebit illis.

³¹ Ait autem illi
si moysen
et prophetas
non audiunt
neque si quis
ex mortuis
ad illos abie-
rint credent.
¹⁷ Dixit autem
ad discipulos
suos impos-
sibile est ut
non ueniant

scan]dala
uer]um tame-
u]ae illi per
quem ueni-
ent. ² utilius
autem fue-
rat illi ne nas-
ceretur aut
lapis mola-
ris impona-
tur circa col-
lum illius et
proiciatur
in mare qua-
ut scandali-
zet unum
de pusillis
istis.

³ Attendite uo-
bis. si pecca-
uerit frater
tuus incre-
pa illum.
Et si paenite-
tiam habue-
rit dimitte
illi ⁴ et si septi-
es in die pec-
cauerit in-
te et si si sep-
ties conuer-
sus fuerit
ad te dicens
paeniteor re-
mitte illi.

⁵ Et dixerunt

Fol. 300.

illi apostoli
dñe. adauge no-
bis fidem. ⁶ et di-
xit illis. si ha-
bueritis fi-
dem sicut
granum si-
napis dicere
tis huic arbo-
ri modo era-
dicare et trans-
plantare in
mare utique
obaudisset
uobis.

⁷ Quis autem
habens ser-
bum arante-

aut o]ues pas-
centem [cui
regredi]en-
ti de agro di-
cet illi transi
recumbe

⁸ sed dicet illi
para mihi quod
cenem et prae-
cinge te et mi-
nistra mihi
donec ma-
ducem et bi-
bam. et sic tu
manduca

bis et bibes
⁹ numquid gra-
tiam habet

seru]o quod
feci]t quae si-
bi] imperata
sunt. non pu-
to. ¹⁰ et uos cu-
feceritis quae
praecepta sunt
dicitis. serui
inutiles su-
mus quod
debuimus
facere feci-
mus.

¹¹ Et factum est
dum hieru-
salem iret
transibat per
mediam sa-

mariam et
galilaeam
et hiericho
¹² et ingredie-
ti ei in quoda-
castello et
ecce decem
uiri leprosi
steterunt
a longe. ¹³ et le-
uauerunt
uocem dice-
ihu. praecep-
tor. misere-
re nobis. ¹⁴ quos
ut uidit dixit
ite ostendite
uos sacerdo-

Fol. 301.

tibus.

Et factum est

dum uadunt

mundati sunt

¹⁵ unus aute^m

ex illis ut ui

dit quia mu^m

datus est re

gressus est

cum magna

uoce magni

ficans dñm.

¹⁶ et cecidit in

faciem ante

pedes eius

gratias agens

ei et hic erat

samaritanus.

¹⁷ Respo[ndens

autem [ihs.

dixit hi .x. m[u^m

dati sunt no

uem ubi sunt

¹⁸ ex illis non

est qui redi

ret et grati

as agaret dño.

nisi hic alie

nigena. ¹⁹ et ait

illi surge ua

de quia fides

tua te saluu^m

fecit.

²⁰ Interrogatus

autem a pha

risaeis quia^m

do ue[nit reg

nu[m] dñi.

Ad] ille dixit eis

non uenit reg

num dñi. cu^m

obseruatio

ne ²¹ neque di

cent ecce hic

aut ecce illic

ecce enim

regnum dñi.

intra uos est.

²² Et ait ad disci

pulos suos

uenient dies

ut desiderare

tis uidere unu^m

diem fili ho

minis et no^m

uidebitis.

²³ Et dicent uo

bis. ecce hic et

ecce illic. no

lite ire neque

sectemini.

²⁴ Nam sicut ful^m

gur fulgurans

de caelo lu

cet in his quae

sub caelo sunt

ita erit et fili

us hominis.

²⁵ Primum au

tem oportet

illum multa

pati et repro

Fol. 302.

bari a genera

tione hac.

²⁶ Et sicut factu^m

est in diebus

noe ita erit i^m

diebus filii ho

minis ²⁷ edebant

et bibebant

uxores duce

bant nubebant

usque in die^m

qua intrabit

noe in arca^m

et uenit dilu

bium et per

didit omnes.

²⁸ Similiter fac

tum est in die

bus lo[th] ede

bant et [bibe

bant eme[bant

et uendebant

plantabant

aedificabant

²⁹ qua die aute^m

exiit loth a so

domis pluit

ignem de cae

lo et omnes

perdidit. ³⁰ se

cundum haec

erit dies fili

hominis quia

reuelabitur.

³¹ In illa hora qui

fuerit in tecto

et uas]a eius

in do]mo ne

de]scendat

tollere illa

et qui in agro

non redeat

similiter re

tro. ³² memo

res estote

uxoris loth.

³³ Quicumque

autem quae

sierit anima^m

suam libera

re perdet illa^m

et quicumque

perdiderit

illam propter

me saluam

faciet illam.

³⁴ Dico uobis il

la nocte erunt

duo in lecto

uno. unus ad

sumetur et

alter relin

quetur. ³⁵ duae

molentes in

unum una

adsumetur

et una relin

quetur.

Duo in agro

unus adsu

metur et unus

relinquetur.

Fol. 303.

³⁶ Responden
tes autem di
xerunt illi ubi
dñe. ³⁷ quibus
ipse dixit ubi
cumque fue
rit corpus il
lic congrae
gabuntur
aquilae.
18¹ Dicebat aute^m
parabolam
ad illos quo
niam opor
tet semper
orare et noⁿ
deficere ² di
cens. iudex

quida[m erat
in quad[am ci
uitate qui [dñm.
non timebat
nec homine^m
reuerebatur
³ uidua aute^m
quaedam erat
in ciuitate
quae uenit
ad illum di
cens uindica
me de aduer
sario meo
⁴ et noluit pro
tempore mul
to. post haec il
le dicebat in

tra se] si dñm.
non] timeo
ne]c homine^m
reuereor
⁵ tamen quia
molesta est
mihi haec ui
dua uindica
bo illam ne
in nouissi
mo uenien
do constri^g
gat me.
⁶ Ait autem dñs.
audite quid iu
dex iniquitatis di
xerit. ⁷ dñs. aute^m
non faciet ui^m

dictam elec
torum suoru^m
clamantiu^m
die ac nocte
patientiam
habens in illis.
⁸ Dico uobis fa
ciet cito uin
dictam illo
rum. tameⁿ
filius homi
nis ueniens
numquid in
ueniet fide^m
super terra^m.
⁹ Dixit autem
ad quosda^m
qui sibi con

Fol. 304.

fidebant ta^m
quam iusti
essent et sper
nebant cete
ros similitu
dinem istam.
¹⁰ Duo homines
ascenderunt
in templu^m
ut orarent
unus publi
canus et alter fa
risaeus. ¹¹ stans itaq.
pharisaeus sic ora
bat. dñs. gra
tias ago tibi
quia non su^m
sicut ceteri

hom[ines
rapt[os. in
iusti. adu[er
ri. uelut etia^m
sicut hic pu
blicanus. ¹² ia
iuno bis in
sabbato. de
cimas do o^m
nium quae
possideo.
¹³ Et puplicanus
a longe stans
nolebat nec
oculos suos
sursum le
uare ad cae
lum sed tantu^m

perc]utiebat
pec]tus suu^m
di]cens dñe.
dñs. reprop
tiare mihi
peccatori.
¹⁴ Dico itaque uobis
quia descendit
hic publica
nus iustifi
catus magis
in domum
suam quam
ille pharisaeus
quoniam qui
se exaltat hu
miliabitur
et omnis qui

se humiliat
exaltabitur.
¹⁵ Offerebant
autem ad il
lum infantes
ut eos tange
ret. quod cu^m
uiderent dis
cipuli incre
pabant illos.
¹⁶ Ihs. autem
conuocans
illos dixit si
nite pueros
uenire ad me
et nolite eos
uetare taliu^m
est enim reg

Fol. 305.

num caelo
rum.

¹⁷ Amen dico
uobis quicu-
que non ac-
ceperit reg-
num dēi. sicut
puer non in-
trauit in illut.

¹⁸ Interrogauit
autem eum
quidam dicens.
magister bo-
ne quid faci-
endo uitam
in aeuo uentu-
ro uidebo.

¹⁹ Et respondit

ei ihs. [quid me-
dicis bo[rum
nemo bo[nus
nisi unus d̄s.

²⁰ mandata nos-
ti. non occides.
non adulte-
rium admit-
tes. non furtu-
facies. non
falsum tes-
timonium
dices. hono-
ra patrem tu-
um et matre-
tuam.

²¹ Qui ait haec o-
nia ego cus

todiu]i a iue-
tute] mea.

²² Qu]od audito
ihs. ait adhuc
unum tibi
deest omnia
quaecumq.
habes uende
et da paupe-
ribus et ha-
bebis then-
saurum in
caelo et ue-
ni sequere
me. ²³ his ille
auditis con-
tristatus est
quia diues erat

ualde.

²⁴ Uidens aute-
illum triste-
factum dixit
ihs. quam dif-
ficile qui pe-
cunias habent
in regnum
d̄i. intrabunt

²⁵ facilius est
camellum
per forame-

acus transi-
re quam di-
uitem intra-
re in regno
d̄i. ²⁶ et dixe-
runt qui au-

Fol. 306.

diebant et quis
potest saluus
fieri.

²⁷ Ait illis ihs. quae
impossibilia
sunt aput ho-
mines haec
omnia pos-
sibilia sunt
aput d̄m.

²⁸ Ait autem pe-
trus ecce nos
relictis re-
bus nostris
secuti sumus
te. ²⁹ quibus ip-
se dixit ame-
dico uobis ne

mo es[t qui re-
liquid d[omum
aut paren[tes
aut fratres
aut uxorem
aut filios prop-
ter regnum
d̄i. ³⁰ nisi ut re-
cipiat septies
tantum et in hoc
tempore et
in saeculo
uenturo ui-
tam aeterna-
possidebit.

³¹ Adsumpsit au-
tem .xii. disci-
pulos suos

et ait a]d illos
ecce] ascendi
m]us hieroso-
lyma et con-
summabun-
tur omnia quae
scripta sunt
per prophe-
tas de filio ho-
minis ³² trade-
tur enim ge-
tibus. et inlu-
detur et in-
spuetur ³³ et fla-
gellatum oc-
cident illu-
et tertia die
resurget.

³⁴ Et ipsi nihil ho-
rum intelle-
xerunt sed
erat uerbu-
absconsum
ab eis et non
tellexerunt
quod diceba-
tur ab eo.

³⁵ Factum est au-
tem cum ad
propinquaret
hiericho cae-
cus quidam
sedebat se-
cus uiam me-
dicus. ³⁶ et cu-
audiret turba-

Fol. 307.

praetereun
tem interro
gabat quid
hoc esset.
³⁷ Dixerunt au
tem illi quod
ihs. nazore
us transit ³⁸ et
clamauit di
cens ihs. fili
dauid mise
rere mihi.
⁴⁰ Stans autem
ihs. iussit il
lum adduci
ad se et cum
adpropinquas
set interro

gauit [illu-
⁴¹ dicens [quid
tibi uis fa[cia-
Ad ille dixit u[t
uideam dñe.
⁴² Et respondens
dixit illi ihs.
respice fides
tua te saluu-
fecit. ⁴³ et con
festim uidit
et sequeba
tur illum mag
nificans ãm.
et omnis plebs
ut uidit dedit
laudem dñ.
¹⁹ Et habiit ihs. et

pera]mbula
bat hi]ericho.
² Et ecce uir no
mine zacche
us et hic erat
princeps pu
blicanoru-
et ipse diues
³ et quaerebat
uidere ihm.
quis esset et
non poterat
prae turba
quia statura
pusillus erat
⁴ et praecur
rens ascen
dit in arbore-

sycomoru-
ut uideret
illum quia il
la parte erat
transiturus.
⁵ Et factum est
cum transi
ret ihs. uidit
illum respici
entem et di
xit ad eum
zaccheae fes
tinans disce-
de quia hodie
in domo tua
oportet me
manere ⁶ et fes
tinans desce-

Fol. 308.

dit et excepit
illum gaudens.
⁷ Et cum uide
rent omnes
murmura
uerunt dice-
tes. quia ad
hominem
peccatorem
deuertit.
⁸ Stans autem
zaccheus di
xit ad dñm. ec
ce dimidium
bonorum
meorum do
pauperibus
dñe. et si quid

alicui [abstu
li fraud[e red
do quadruplu-
⁹ Ait autem ihs.
ad illos quod
hodie salus
domui huic
facta est eo
quod et ipse
sit filius abra
hae. ¹⁰ uenit
enim filius
hominis quae
rere et saluu-
facere quod
perierat.
¹¹ Haec illis au
dientibus

adici]ens dixit
simi]litudine-
eo quod esset
prope hieru
salem et quia
existimarent
quod confes
tim regnum
dñ. manifes
taretur.
¹² Dixit ergo. ho
mo quidam
erat diues. is
abiit in regio
nem longe
accipere reg
num et reuer
ti. ¹³ et uocauit

decem ser
uos et dedit
illis decem
talenta et ait
ad illos nego
tiamini du-
uenio.
¹⁴ Ciues autem
oderant illu-
et miserunt
legatione-
post illum di
centes nolu
mus hunc
regnare su
pra nos.
¹⁵ Et factum est
ut rediret

Fol. 309.

accepto reg
no et iussit
uocari ser
uos quibus
dedit pecu
niam ut sci
ret quantu[—]
quisque ne
gotiatus es
set. ¹⁶ uenit
autem pri
mus dicens
dñe. talentu[—]
tuum .x. tale[—]
ta adquisiuit.
¹⁷ Et ait illi euge
bone serue
quia in modi

co fidelis fu
isti eris potes
tatem habens
supra dece[—]
ciuitates.
¹⁸ Et alter uenit
dicens dñe.
mna tua fecit
quinque tale[—]
ta. ¹⁹ ait et huic
et tu esto su
pra quinque
ciuitates.
²⁰ Et alter uenit
dicens dñe.
ecce talentu[—]
tuum quod
habui deposi

tum in sudario
²¹ quia timui te
quod homo
austeris es
tollis quod
non posuisti
et metis quod
non semina
sti ²² et dixit ei
de ore tuo
te iudico .o. in
fidelis serue
sciebas quod
ego homo
austeris su[—]
tollo quod
non posui et
meto quod

non semina
ui ²³ et quare
non dedisti
pecuniam
meam ad me[—]
sam et ego ue
niens cum
usuris utique
exegissem
illum. ²⁴ et ad
stantibus di
xit auferte
ab illo talan
tum et date
illi qui dece[—]
talanta habet.
²⁵ Dico autem
uobis omni

(eleven leaves lost.)

Fol. 310.

21 bores ³⁰ cum
producant
iam ex se fruc
tum scitis quo
niam iam pro
pe est aestas
³¹ ita et haec cu[—]
uideritis fie
ri scitote quod
prope est reg
num dī.
³² Amen dico
uobis quia
non praete
riet gene
ratio haec
donec om
nia fiant. ³³ cae

lum et [ter
ra tra[n]sient
uerba a[ute[—]
mea non tra
sient.
³⁴ Attendite au
tem uobis
ne forte gra
uentur cor
da uestra in
crapula et
ebrietate
et cogitatio
nibus saecu
laribus et su
perueniat
in uos repe[—]
tina [dies illa

tamqu]am
laqu]eus ³⁵ su
pe]rueniet
enim in om
nes qui sedent
super facie[—]
omnis terrae.
³³ Vigilate itaque
omni tempo
re orantes
ut digni ha
beamini ef
fugere ista
omnia quae
futura sunt
et stabitis a[—]
te filium ho
minis.]

³⁷ Erat autem
interdie do
cens in tem
plo noctibus
uero exiens
auocabatur
in monte qui
uocabatur
olibeti ³⁸ et o[—]
nis populus
manicabat
in templo au
dire eum.
²² Adpropiauerunt
autem dies
azymorum qui
uocantur
cena para

Fol. 311.

² et quaerebant
principes sa
cerdotum
et scribae quo
modo eum
interficerent
timebant ue
ro plebem.
³ Intrauit aute^m
satanas in iu
dam qui cog
nominabatur
scarioth unus
de .xii. ⁴ et abiit
et locutus est
cum princi
pibus sacer
dotum et scri

bis qu[ue]mad
modu[m] illu^m
traderet [⁵ et
pacti sunt pe
cuniam illi
dare ⁶ et quae
rebat oppor
tunitatem
ut traderet
illum sine
turba eis.
⁷ Uenit autem
dies paschae
in qua neces
se erat occi
di pascha ⁸ et mi
sit petrum
et iohannem

dicens] eun
tes pa]rate no
bis] pascha ut
manducemus.
⁹ Ad illi dixerunt
ubi bis pare
mus.
¹⁰ Et dixit ad illos
ecce intro
euntibus uo
bis in ciuita
te occurret
uobis homo
amphora^m
aquae por
tans sequimi
ni eum in do
mum in qua

intrat. ¹¹ et dice
tis patri fami
liae dicet tibi
magister ubi
est diuerso
rium ubi pas
cha cum dis
cipulis meis
manducem
¹² et ille uobis
ostendet pe
de plano lo
cum stratu^m
magnum ibi
parate.
¹³ Euntes aute^m
inuenerunt
sicut dixit illis

Fol. 312.

et parauerunt
pascha.

¹⁴ Et cum facta
esset hora
discubuit et
apostoli cu^m
illo. ¹⁵ et ait il
lis desiderio
desiderabi
hoc pascha
manducare
uobiscum
ante quam
patiar.

¹⁶ Dico enim uo
bis quia ex hoc
non mandu
cabo illud do

nec im[pleatur
in regn[o] d[omi]ni.

¹⁹ Et accepto pa
ne gratias egit
et fregit et de
dit illis dicens
hoc est corpus
meum.

¹⁷ Et accepto cali
ce gratias egit
et dixit accipi
te hoc et diui
dite inter uos
¹⁸ dico enim uo
bis quod noⁿ
bibam de ge
neratione hac
uitis huius do

nec regn[um] d[omi]ni ueniat

²¹ ueru[m] tameⁿ

ecce] manus
tradentes me
mecum in me^m
sa ²² et quidem
filius homi
nis secundu^m
quod scrip
tum est uadit
uerum tameⁿ
uae homini
illi per que^m
filius homi
nis traditur.
²³ Et ipsi conqui
rebant inter
se quis esset

hoc facturus.

²⁴ Facta est aute^m
contentio in
ter illos quis
nam maior
uideretur.

²⁵ Ad ipse dixit
eis reges geⁿ
tium domi
nantur eoru^m
et qui potesta
tem in eos exer
cent benefi
ciorum lar
giores dicuⁿ
tur. ²⁶ uos aute^m
non ita sed
qui maior est

Fol. 313.

in uobis effi
ciatur ut adu
lescentior
et qui praeest
ut qui minis
trat. ²⁷ quis eni-
maior est qui
recumbit aut
qui ministrat
nonne qui re
cumbit.
Ego autem su-
in medio ues
trum sicut
qui ministrat
²⁸ uos estis qui
permansistis
mecum in temp

tatio[nibus
meis ²⁹ et [ego dis
pono uobis
sicut dispo
suit mihi pa
ter meus reg
num ³⁰ ut edatis
et bibatis in
meam men
sam et in reg
no meo et se
debitis in .xii.
sedibus iudi
cantes .xii. tri
bus istrabel.
³¹ Ait autem dñs.
simon simo-
satanas expe

tiuit] ut uos
uen]tilet sicut
t]ritticum
³² ego autem ro
gaui pro te ut
non deficiat
fides tua.
Et tu aliquan
do conuer
sus confir
ma fratres
tuos et roga
te ne intretis
in temptatio
nem.
³³ Dixit autem
ei petrus dñe.
tecum para

tus sum et in
carcere et in
morte ire.
³⁴ Et ille dixit di
co tibi petre
non cantabit
hodie gallus
donec ter me
abneges.
³⁵ Et dixit eis qua-
do misi uos
sine sacel
lum et pera-
et calciame-
tis numquid
alicuius egu
istis. et dixe
runt nullius.

Fol. 314.

³⁶ Dixit ergo sed
nunc qui ha
bet saccellu-
tollat simili
ter et peram
et qui non ha
bet uendat
uestimentu-
suum et emat
gladium.
³⁷ Dico enim quia
quod scrip
tum est opor
tet impleri
in me. et cum i-
coelestibus
deportatus
sum. quod

et iam [de me
finem [habet.
³⁸ Qui dixeru[n]t
ei dñe. ecce
gladia duo hic
qui dixit eis
sufficit.
³⁹ Et egressus
ibat secundu-
consuetudi
nem suam
in monte oli
beti. secuti
sunt autem
illum et dis
cipuli eius.
⁴⁰ Et cum perue
nisset in lo

cum dix]it illis
orat]e ne intre
t]is in tempta
tionem.
⁴¹ Et ipse auolsus
est ab eis qua-
tum iactum
lapidis et po
sitis genibus
orabat.
⁴² Pater si uis trans
fer calicem
hunc a me ue
rum non mea
uoluntas sed
tua fiat.
⁴³ Apparuit aute-
illi angelus

de caelo con
fortans illu-
et factus est
in agonia et pro
lixius orabat
⁴⁴ et factus est
sudor eius
sicut guttae
sanguinis de
currentes
in terram.
⁴⁵ Et factum est
cum surre
xisset ab ora
tione et uenis
set ad discipu
los suos in
uenit illos

Fol. 315.

dormientes
 prae tristitia
⁴⁶ et ait illis quid
 dormitis sur
 gite orate ne
 intretis in
 temptatione.
⁴⁷ Adhuc aute-
 illo loquen
 te ecce turbae
 et qui uoca
 batur iudas
 unus de .xii.
 antecedebat
 eos. et adpro
 pians oscula
 tus est ihm.
 hoc enim sig

num [dederat
 eis dice[ns que-
 cumque os
 culatus fue
 ro hic est te
 nete eum.
⁴⁸ Dixit autem
 illi ihs. iuda
 osculo filiu-
 hominis tra
 dis. ⁴⁹ quod
 cum uiderent
 eum hi qui cir
 ca ipsum erant
 dixerunt ei
 dñe. uis per
 cutiemus eu-
 in gladio ⁵⁰ et

reper]cussit
 unu]s unu]s
 e]x illis seruu-
 principis sa
 cerdotum
 et amputauit
 auriculam
 eius dextra.
⁵¹ Respondens
 autem ihs.
 dixit dimit
 te eum et te
 tigit aurem
 eius et sana
 uit eum.
⁵² Ait autem ihs.
 sine usque
 hoc. et ad eos

qui ad se ue
 nerant dixit
 principibus
 sacerdotu-
 et magistra
 tibus templi
 et senioribus
 quasi ad latro
 nem existis
 cum gladiis
 et fustibus
⁵³ cum cottidie
 uobiscum
 fuerim in te-
 plo non exte-
 distis in me
 manus sed
 haec hora est

Fol. 316.

uestra et po
 testas tene
 brarum ⁵⁴ et
 conprehen
 sum illum
 duxerunt i-
 domum pri-
 cipis sacer
 dotum.
 Petrus uero
 sequebatur
 illum a longe
⁵⁵ accenso au
 tem igni in
 medio atrio
 et circumse
 dentibus se
 debat et petrus

in me[odio eo
 rum ⁵⁶ qu[em
 cum uidit [an
 cilla seden
 tem ad lume-
 intuens illu-
 dixit et hic de
 eis qui cum
 ipso erant se-
 per. ⁵⁷ ad ille
 negauit dicens
 mulier no-
 noui illum.
⁵⁸ Et iterum post
 pusillum ui
 dens eum
 alia dixit ho
 mo et tu cu-

illo er]as sem
 per.] qui res
 pondit non
 sum ego.
⁵⁹ Et interuallo
 facto horae
 unius alius
 contendens
 dixit uere et
 hic cum illo
 erat nam et
 galilaeus est.
⁶⁰ Et ait petrus
 homo nescio
 quid dicas et
 continuo ad
 huc illo loque-
 te gallus ca-

tabit. ⁶¹ tunc co-
 uersus dñs.
 respexit pe
 trum.
 Et remoratus
 est petrus
 uerbum dñi.
 sicut dixit il
 li. prius qua-
 gallus cantet
 ter me nega
 bis hodie nosse.
⁶³ Et uiri qui te
 nebant eum
 includebant
 eum ⁶⁴ dicentes
 prophetiza
 dic nobis quis

Fol. 317.

est qui te per
cussit ⁶⁵ et alia
mittebant i-
eum blasphe
mantes.
⁶⁶ Et ut factus est
dies conue
nit praesbi
terium ple
bis et princi
pes sacerdo
tum et scri
bae et duxe
runt illum
in conciliu-
suum et inter
rogabant eu-
⁶⁷ dicentes si

tu es [xps. dic
nobis.
Ait illis si uo
bis dixero no-
creditis. ⁶⁸ si in
terrogauero
non respon
detis mihi ne
que dimitte
tis. ⁶⁹ amodo
autem filius
hominis se
debit a dextris
uirtutis di.
⁷⁰ Et dixerunt
omnes tu er
go ⁷¹ filius di.
Ait autem illis

uos diligitis
quo]d ego sum.
⁷¹ Ad illi dixerunt
quid adhuc
desideramus
testimoniu-
audiuimus
enim de ore
ipsius. ²³ et ex
surgens o-
nes multi
tudo illoru-
dixerunt
illum ad pi
latum.
² Coeperunt
autem accu
sare illum

dicentes hunc
inuenimus
subuerten
tem gentem
nostram et
soluentem
legem nos
tram et pro
phetas et pro
hibentem
tributa dari
caesari et di
centem se
xpm. regem
esse.
³ Pilatus aute-
audiens inter
rogabit eu-

Fol. 318.

dicens tu es
rex iudaeoru-
Ad ille respo-
dens ait tu di
cis. ⁴ ait aute-
pilatus ad pri-
cipes sacer
dotum et tur
bas nihil in
uenio causae
in hoc homi
nem.
⁵ Ad illi inuales
cebant dice-
tes commo
uet populu-
per uniuer
sam iudaea-

incipi[ens a ga
lilaea u]sq[ue]
hoc. ⁶ pilatus
autem audi
ens galilaea-
interrogauit
si a galilaea ho
mo esset. ⁷ et
ut cognobit
quod de hero
dis potestate
est misit illu-
ad heroden
qui in hiero
solymis erat
in illis diebus.
⁸ Herodes aute-
uiso ihu. gaudi

sus es]t ualde
erat] enim cu
piens illum
uidere ex mul
to tempore
eo quod audi
ret multa de
illo et spera
bat signum
aliquod uide
re ab eo fieri.
⁹ Interrogabat
autem eum
multis ser
monibus.
Ad ipse nihil
ei responde
bat.

¹⁰ Stabant etia-
principes sa
cerdotum
et scribae cons
tantes eum.
¹¹ Spreuit aute-
illum hero
des cum exer
citibus suis
et inludit et
indutum illu-
ueste alba re
misit illum
ad pilatum.
¹² Tunc amici fac
ti sunt hero
des et pilatus

Fol. 319.

ipsa die nam
ante inimici
fuerant ad i-
uicem.

¹³ Pilatus aute-
conuocatis
principibus
sacerdotu-
et magistra-
tibus plebis
¹⁴ dixit ad illos
optulistis mi-
hi hunc homi-
nem quasi a-
uertentem
populum et
ecce ego co-
ram uobis

inter[rogans
nullam [cau-
sam inuenio
in hoc homi-
ne ex his quib-
eum accusa-
tis. ¹⁵ sed neque
herodes na-
misi uos ad il-
lum et ecce
nihil dignu-
morte actu-
est illi ¹⁶ eme-
dabo ergo eu-
et dimittam.
¹⁷ Necesse aute-
habuit dimit-
tere illis se

cund]um co-
sue]tudine-
unum.

¹⁸ Exclamaui-
autem simul
uniuersa tur-
ba dicens tol-
le hunc et di-
mitte nobis
barabbam
¹⁹ qui erat prop-
ter seditio-
nem quanda-
factam in ci-
uitate et ho-
micidium
missus in car-
cerem.

²⁰ Iterum aute-
pilatus locu-
tus est ad illos
uolens dimit-
tere ihm.

²¹ Ad illi succla-
mabant dice-
tes cruci fige-
illum.

²² Ille autem ter-
tio dixit ad il-
los quid eni-
mali fecit is-
te nullam eni-
causam mor-
tis inuenio
in eo corrip-
am ergo illu-

Fol. 320.

et dimittam.
²³ Ad illi instabant
uocibus mag-
nis postula-
tes ut cruci-
figeretur
et inualesce-
bant uoces
eorum.
²⁴ Et pilatus ad-
iudicauit fie-
ri petitione-
ipsorum. ²⁵ di-
misit aute-
illis eum qui
propter ho-
micidium
et seditione-

miss[us fue-
rat in ca[rce-
rem. ihm. ue-
ro tradidit
uoluntati eo-
rum.

²⁶ Et cum duce-
rent eum si-
monem que-
dam cyrine-
sem uenien-
tem de uilla
adprehende-
runt et impo-
suerunt illi
crucem por-
tare post ihm.

²⁷ Sequebatur

aute]m illum
mu]ltitudo
populi et mu-
lierum quae
plangebant
et lamenta-
bant.

²⁸ Conuersus
autem ad illas
ihs. dixit. fili-
ae israheli-
tae et nolite
flere me sed
uos ipsas fle-
te et filios uestros ²⁹ quonia-
uenient dies
in quibus di-

cent beatae
steriles et ue-
tres quae no-
genuerunt
et ubera quae
non nutrie-
runt. ³⁰ tunc in-
cipient dice-
re montibus
cadite super
nos et collibus
operite nos
³¹ quia si in udo
ligno haec fi-
unt in arido
quid fiet.
³² Ducebantur
autem alii duo

Fol. 321.

latrones cu-
illo ut cruci
figerentur.

³⁸ Et post quam
uenerunt in
locum qui uo-
catur caluari
ae ibi cruci
fixerunt eu-
et latrones
cum eo unu-
ad dextra et
aliu ad sinis
tra.

³⁴ Ihs. autem dice-
bat. pater dimit-
te illis nesci-
unt quid faciant.

³⁶ Et staba[t popu-
lus expec[tans.
Et deridebant
illum princi-
pes dicentes
alios saluos
fecit nunc se
saluum faci-
at si hic est xps.
di. electus.

³⁶ Deludebant
autem eum
et milites ac-
cedentes et
acetum of-
ferebant illi

³⁷ dicentes tu es
rex iudaeoru-

libe]ra te. ³⁸ et
er]at super
scriptio in
scripta super
illum litteris
graecis. lati-
nis. et haebrei-
cis. hic est rex
iudaeoru-.

³⁹ Unus etiam
de penden-
ti bus latroni-
bus blasphe-
mabat eum
dicens non
ne tu es xps.
salua temet
ipsum et nos.

⁴⁰ Respondens
autem alter
inrepabat
illum dicens
nec times dm.
tu quod in ea-
dem damna-
tionem es ⁴¹ et
nos quidem
iuste haec pa-
timur. nam
digna factis
nostris rece-
pimus. hic ue-
ro nihil ma-
li gessit. ⁴² et di-
xit ad ihm. memor
esto mei dñe. quando
uenies

Fol. 322.

in regno tuo.

⁴³ Et dixit ei ihs.
amen dico
tibi quia ho-
die mecum
eris in para-
diso.

⁴⁴ Et erat fere
hora sexta
diei et tene-
brae factae
sunt in uni-
uersa terra
usque in no-
nam hora-
⁴⁵ obscuratus
est sol et ue-
lum templi

scissu[m est
medium.

⁴⁶ Clamans uo-
ce magna ihs.
pater in ma-
nus tuas co-
mendo spm.
meum et hoc
dicens emi-
sit spm.

⁴⁷ Uidens aute-
centurio quod
fiebat mag-
nificat dm.
dicens uere
homo hic
iustus erat.

⁴⁸ Et omnis tur-

ba quae] simul

ade]rant ad
spectaculu-
istud qui ui-
debant quae
fiebant per-
cutientes
pectora sua
reuerteba-
tur. ⁴⁹ stabant
autem om-
nes noti eius
a longe et mu-
lieres quae
secutae fue-
rant illum
a galilaea haec
uidentes.

⁵⁰ Et ecce uir no-
mine ioseph
qui erat de
curio bonus
et iustus ⁵¹ hic
non consen-
serat concilio
et actibus
eorum. ab a-
rimatia ciui-
tates iudaeae
qui expecta-
bat regnum
di. ⁵² hic acces-
sit ad pilatu-
et petit corpus
ihm. ⁵³ et depo-
nens illum

Fol. 323.

inuoluit in
sendone no
uam et posu
it eum in mo
numento ex
ciso in quo
nondum quis
quam positus
fuerat.

⁵⁴ Et dies erant
cena purae
et sabbatu[—]
inlucesce
bat. ⁵⁵ subse
cutae aute[—]
duae mulie
res quae cu[—]
ipso uenerant

de gali^llaea ui
derunt m^o
numentum
et quae admo
dum positu[—]
erat corpus
eius. ⁵⁶ et reuer
tentes para
uerunt aro
mata et ungue[—]
ta et sabbato
quidem silue
runt secun
dum manda
tum. ²⁴ ¹ una au
tem sabbati
uenerunt ual
de tempore

ad m^onume[—]
tu^m portan
tes quae para
uerant ² et in
uenerunt
lapidem re
uolutum. ³ in
gressae au
tem non in
uenerunt
corpus.

⁴ Et factum est
dum mente
consterna
tae essent de
facto et ecce
duo uiri ste
terunt secus

illas in ueste
fulgente.
⁵ Cum timerent
autem et de
clinarent uul
tum in terra[—]
dixerunt ad
illas quid quae
ritis uiuente[—]
cum mortu
is ⁶ rememo
ramini qua
liter locutus
est uobiscu[—]
cum adhuc
in galilaea es
set ⁷ dicens
quia oportet

Fol. 324.

filium homi
nis tradi in
manus homi
num et cru
ci figi et die
tertia resur
gere ⁸ et remo
ratae sunt
uerborum
horum.

⁹ Et regressae
renuntiaue
runt haec o[—]
nia illis. ^x et
ceteris om
nibus.

¹⁰ Erat autem
maria mag

dalene [et io
hanna et [ma
ria iacobi et
ceterae quae
cum ipsis fu
erant.

Haec dicebant
ad apostolos

¹¹ et uisa sunt
ante illos si
cut delibra
mentum uer
ba ista et no[—]
credebant
illis.

¹² Et ecce duo
ex illis ibant
in ipsa die in

cast^lellum
qu^od aberat
stadia sexa
ginta ab hie
rusalem no
mine cleofas
et ammaus
¹⁴ et ipsi fabula
bantur ex his
omnibus quae
acciderant.

¹⁵ Et factum est
dum fabula
bantur et ip
se ihs. super
uenit et ibat
cum illis. ¹⁶ ocu
li autem eoru[—]

tenebantur
ne eum adgnos
cerent.

¹⁷ Et ait ad illos
qui sunt hi ser
mones quos
confertis ad
inuicem et
estis tristes.

¹⁸ Respondit unus
ex ipsis no
mine cleofas
et dixit illi tu
solus pele
grinus es in
hierusale[—]
non cogno
uisti quae fac

Fol. 325.

ta sunt in il
la in his die
bus. ¹⁹ quibus
ille dixit quae
et dicebant
de ihu. naza
reo qui fuit
propheta po
tens in opere
et sermone
coram dñm.
et omni ple
be ²⁰ quomodo
hunc tradi
derunt pri
cipes sacer
dotum et o
nes populus

in dam[natio
nem mo[r
tis et cruci
eum fixerunt
²¹ nos uero is
perabamus
ipsum esse
qui redemp
tus esset
istrahel et
nunc tertia
dies est ho
die quod haec
facta sunt
²² et in his om
nibus mulie
res quaedam
ex nostris

terr]uerunt
n]os quae a
te lucem fue
runt ad mo
numentu
²³ et non inue
to corpore
eius uene
runt dicen
tes se etiam
uisionem
angeloru
uidisse sē
qui dicunt
eum uiuere
²⁴ et abierunt
quidam ex
nostris ad mo

numentum
et ita inuene
runt sicut
mulieres di
xerunt ipsu
uero non ui
derunt.
²⁵ Et ipse dixit
ad eos .o. stul
ti et tardi cor
de ad crede
dum in om
nibus quae
locuti sunt
prophetae
²⁶ nonne haec
oportuit pa
ti xpm. et ita

Fol. 326.

intrare in glo
riam suam.
²⁷ Et erat incipi
ens a moyse
et omnibus
prophetis
interpre
tans illis in
omnibus
scribituris
quae de ipso
erant.
²⁸ Et adpropia
uerunt cas
tello quo ibant
et ipse finxit
se longius
ire ²⁹ et coege

runt il[um
dicentes [ma
ne nobiscu
quoniam ad
uesperum
iam declina
uit dies et i
trauit cum
illis et man
sit.
³⁰ Et factum est
dum recu
bit cum illis
accepit pane
et benedixit
ac fregit et
porrigebat
illis. ³¹ et aperti

sun]t oculi
eo]rum et cog
nouerunt
eum. et inui
sus factus
est eis ³² et di
xerunt ad
inuicem no
ne cor nos
trum erat
in nobis ar
dens in uia
cum aperi
ret nobis scrip
turas.
³³ Et surrexe
runt ipsa ho
ra et regres

si sunt in hie
rusalem et
inuenerunt
congregatos
undecim et
eos qui cu
illis erant ³⁴ di
centes quod
surrexerit
dñs. et uisus
est a simone
³⁵ et ipsi narra
bant quae ges
ta erant in
uia et quomo
do cognoue
runt eum
in fractione

Fol. 327.

panis.

³⁶ Dum haec au

tem locuntur

illi ipse stetit

in medio eo

rum ³⁷ contur

batique et co-

territi exis

timabant se

sp̄m. uidere.

³⁸ Dixit autem

ad illos quid

turbati estis

et quare co

gitationes

ascenderunt

in corde uestro

³⁹ uidete

ecce m[anus

meas et pe[des

meos quia ego

sum ipse pal

pate et uide

te quia sp̄s. car

nem et ossa

non habet si

cut me uide

tis habere.

⁴¹ Adhuc aute-

illis non cre

dentibus et

mirantibus

prae gaudio

dixit habetis

aliquid hic

quod mandu

cem]. ⁴² ad illi

op]tulerunt

ei partem pis

cis assam et

de fabo. ⁴³ et ma-

ducans cora-

ipsis ⁴⁴ dixit ad

eos haec sunt

uerba quae

locutus su-

ad uos cum

adhuc esse-

uobiscum

quoniam

necesse est

suppleri o-

nia quae scrip

ta sunt in le

ge moysi et

prophetis

et psalmis

de me.

⁴⁵ Tunc aperu

it illis sensu-

ut intellege

rent ea quae

scripta sunt.

⁴⁶ Et dixit eis quo

niam sic scrip

tum est.

>xpm. pati et

>resurgere

>a mortuis

⁴⁷ >et praedica

>ri in nomine

>eius paenite-

Fol. 328.

>tiam et re

>missa pecca

>torum in o-

>ni gente. inci

>pienibus ab

>hierosolyma.

⁴⁸ Uos autem es

tis testis ho

rum. ⁴⁹ et ego

mitto promi

sa patris mei

in uobis.

Uos autem

sedete in ci

uitate quo

adusque in

duamini uir

tutem ab alto.

⁵⁰ Eduxit autem

eos foris in

bethaniam

et eleuatis

manibus su

is benedixit

eos. ⁵¹ et fac

tum est du-

benedicit il

los recessit

ab eis. ⁵² et ipsi re

gressi sunt in

hierusalem cu-

gaudio magno ⁵³ et

erant semper i-

templo laudantes dm̄.

SEC. LUCA. EXP.

INC. SEC. MARCU.

Fol. 329.

1¹ Initium euā-
gelii ihu. xpi.
fili di. ² sicut
scriptum est
in eseia pro-
pheta.
> ecce mitto
> angelum me-
> um ante fa-
> ciem tuam
> qui praepa-
> raui tuiam
> tuam. ³ uox
> clamantis
> in deserto
> parate uia-
> dñi. rectas
> facite semi-

tas di. nostri.

⁴ Fuit iohannes
in deserto
baptizans et
praedicans
baptismum
paenitentiae
in remissio-
nem peccato-
rum.

⁵ Et egredie-
bantur ad il-
lum omnis
iudaea regio
et hierosoly-
mitae uniuersae
et baptizaban-
tur ab eo in

iordanen co-
fitentes pec-
cata sua.

⁶ Et erat iohan-
nes uestitus
pilos camel-
li et lucustas
et mel silues-
tre edebat.
⁷ Hic praedica-
bat dicens
quoniam ue-
nit fortior post
me cuius no-
sum dignus
soluere cor-
rigiam cal-
ciamen-
toru-

eius. ⁸ ego bap-
tizo uos in a-
qua. ille aute-
m baptizauit
spū. sancto.

⁹ Et factum est
in diebus illis
uenit ihs. a na-
zaret galilae-
ae et baptiza-
tus est in ior-
danen ab io-
hannen.

¹⁰ Ascendens
autem de a-
qua uidit aper-
tos caelos
et spm. tam

Fol. 330.

quam colu-
bam desce-
dentem. et
manentem
in eo. ¹¹ et uox
de caelo fac-
ta est.
> tu es filius
> meus dilec-
> tus in quo be-
> ne placuit
> mihi.

¹² Et statim sps.
expulit illu-
in deserto
¹³ et erat in de-
serto .xl. die-
bus et temp-

tabatur a sa-
tan. erat
que cum bes-
teis et ange-
li ministra-
bant ei. ¹⁴ sed
post quam
traditus est
iohannes ue-
nit ihs. in ga-
lilaeam prae-
dicans euā-
gelium di.
¹⁵ dicens quo-
niam imple-
ta sunt tem-
pora et adpro-
piabit regnum di.

paenitentia-
agite et cre-
dite euange-
lio. ¹⁶ et prae-
teriens secus
mare galilaeae
uidit simo-
nem et andre-
am fratrem
eius mitten-
tes retiam
in mare erant
enim pesca-
tores. ¹⁷ et ait
illis ihs. ueni-
te post me et
faciam uos
pescatores

hominum
¹⁸ et confesti-
relictis om-
nibus secuti
sunt illum.

¹⁹ Et progressus
pusillum ui-
dit iacobu-
zebedaei et
iohannen fra-
trem eius et
ipsos in nau-
cula conpo-
nentes retias
²⁰ et uocabat eos.
Ad illi relicto
patre suo ze-
bedaeo cum

Fol. 331.

mercennari
is secuti sunt
eum.

²¹ Et introierunt
cafarnaum
sabbato et co-
festim ingres-
sus in synago-
gam docebat
illos. ²² et stu-
pebant super
doctrina eius
erat enim do-
cens sicut po-
testatem ha-
bens non si-
cut scribae.

²³ Erat autem

in synagoga
homo qui ha-
bebat spm̄. im-
mundum et
clamabat ²⁴ di-
cens quid no-
bis et tibi ihu-
nazarene ue-
nisti perdere
nos. scio te qui-
sis sanctus dī.
²⁵ Et imperauit
illi et dixit o-
mutesce et
exi de homi-
ne sp̄e. immu-
de. ²⁶ et concus-
sit eum sp̄s.

immundus
et clamans
uoce magna
exiit ab eo.
²⁷ Mirabantur
autem om-
nes et conqui-
rebant quae
esset doctri-
na ista cum
potestate et
quia spiriti-
bus immun-
dis imperat
et obaudiunt
eum.
²⁸ Et exiit rumor
hic ubique

circa regio-
nes galilaeae.
²⁹ Egressus au-
tem continuo
de synagoga
uenit in do-
mum simo-
nis et andre-
ae cum iaco-
bo et iohanne-
³⁰ iacebat aute-
m socrus simo-
nis febrici-
tans et dicunt
ei de illa.
³¹ Ille autem ue-
nit et exten-
dens manu-

Fol. 332.

adprehen-
dit eam et le-
uauit et re-
misit illam
statim febris
et ministra-
bat illis.

³² Cum autem
sol occidis-
set ferebant
ad eum om-
nes male ha-
bentes uari-
is languori-
bus et eos dae-
monia qui
habebant et
eiciebat dae-

monia ab eis
³³ et erat om-
nis ciuitas
congregata
ad fores. ³⁴ et sa-
nauit multos
male haben-
tes languo-
ribus uariis
nec patieba-
tur ea loqui
quoniam no-
uerant eum.
³⁵ Et diluculo
surgens abi-
it in desertu-
locum ibiq-
orabat ³⁶ et sub

secuti sunt eu-
simon et qui
cum eo erant
³⁷ dicentes illi
quoniam quae
runt te om-
nes ³⁸ et ait illis
eamus in cas-
tella confinia
et ciuitates
praedicare
ad hoc enim
ueni. ³⁹ et erat
praedicans
in synagogis
galilaeae ite-
quae daemo-
nia expellens.

⁴⁰ Et uenit ad il-
lum lepro-
sus deprae-
cans eum et
dicens si uis
potes mun-
dare me-
⁴¹ Et extendens
manum ei di-
xit uolo mu-
dare ⁴² et dis-
cessit ab eo
lepra ⁴⁴ et ait il-
li uide nemi-
ni dixeris sed
demonstra-
te sacerdoti
et offers pro

Fol. 333.

purgatione
tua quae prae-
cepit moy-
ses in testi-
monium il-
lis. ⁴⁵ ipse au-
tem egres-
sus coepit
praedicare
et diffama-
re sermone-
ita ut iam pos-
set palam in-
ciuitate in-
troire sed fo-
ras in deser-
ta loca uenie-
bant ad illu-.

²¹ Et iterum be-
nit capharna-
um post dies
et auditum
est quod in
domo esset
² et conuene-
runt multi
ita ut iam nec ad-
ianuam cape-
ret et loque-
batur ad eos
uerbum. ³ et
ueniunt ad
illum fere-
tes paralyticu-
in grabatto
⁴ et cum acce-

dere non pos-
sent prae mul-
titudine de-
texerunt tec-
tum ubi erat
et summi
serunt gra-
battum in
quo paraly-
ticus iacebat.
Cum uidisset
autem ihs.
fidem illoru-
ait paralyti-
co fili remis-
sa sunt tibi
peccata. ⁶ erant
autem ibi qui

dam de scri-
bis sedentes
et cogitantes
in cordibus
suis dicentes
⁷ hic blasphe-
mat quis po-
test dimitte-
re peccata ni-
si solus ds.
Quo cognito
ihs. in spu. quid
cogitarent
intra se dixit
illis quid co-
gitatis in cor-
dibus uestris
⁹ quid est faci-

Fol. 334.

lius dicere
paralytico re-
missa sunt
peccata tua
aut dicere
surge et am-
bula ¹⁰ ut scia-
tis quoniam
potestatem
habet filius
hominis re-
mittendi pec-
cata ait para-
lytico ¹¹ surge
tolle grabat-
um tuum
et uade in do-
mum tuam.

¹² Ille autem sur-
gens tulit gra-
battum cora-
omnibus et
abiit ita ut mi-
rantes hono-
rificarent dm.
quoniam ta-
liter non talia
uiderant.
¹³ Et exiit iteru-
secus mare
omnesque
turba uenie-
bat ad eum
et docebat eos.
¹⁴ Et cum prae-
teriret uidit

iacobum alfei
sedentem
ad teloneu-
et ait illi seque-
re me et sur-
gens secutus
est eum.
¹⁵ Et factum est
discumben-
tibus illis in
domo mul-
ti publicani
et peccatores
simul recu-
bebant cum
ihu. et disci-
pulis eius. e-
rant enim mul-

ti qui et secu-
ti sunt eum
¹⁶ et scribae pha-
risaeorum
et uiderunt
quoniam ma-
ducat cum
peccatoribus
et publicanis
dicebant dis-
cipulis illius
quare cum
publicanis
et peccatori-
bus mandu-
cat. ¹⁷ et cum
audisset ihs.
ait non egent

Fol. 335.

fortes me
dicos sed qui
male habent
non ueni uo
care iustos
sed peccato
res.

¹⁸ Et erant dis
cipuli iohan
nis et pharisaei
ieiunantes
et ueniunt
et dicunt ei
quare disci
puli pharisae
orum et io
hannis iaiu
nant. tui aute

discipuli no
iaiuuant.

¹⁹ Et ait illis nu
quid possunt
fili nuptiaru
quamdiu cu
illis est spo
sus iaiunare.

²⁰ uenient dies
cum tolletur
ab eis sponsus
et tunc iaiu
nabunt in il
lis diebus.

²¹ Nemo com
missuram
panni noui ad
suit uestimento

ueteri alio
quin tollit
supplemen
tum nouu
a uetere et
peior fit scis
sura. ²² et nemo
mittit uinu
nouum in
utres uete
res sed in no
uos. alioqui
disrumpet
utres et uinu
et utres pe
ribunt.

²³ Et factum est
cum sabbatis

ambulare
per segetes
discipuli eius
coeperunt
uellere spi
cas. ²⁴ pharisaei
autem dice
bant illi ecce
quid faciunt
discipuli tui
sabbatis quod
non licebat eis.

²⁵ Et ait illis no
hoc legistis
quid fecerit
dauid cum
necessitate
habuit et esu

Fol. 336.

riit et qui cu
illo erant ²⁶ quo
modo intra
uit in domu
di. et mandu
cauit panes
propositio
nes et dedit
his qui cum
ipso erant
quos non li
cebat man
ducare nisi
solis sacer
dotibus.
²⁷ Dico autem
uobis quia
sabbatus prop

ter homine
factus est no
homo prop
ter sabbatu
²⁸ quia dñs. est
filius homi
nis etiam sab
bati. ³¹ et cum
introisset
iterum in sy
nagogam ue
nit ad illum
homo manu
aridam ha
bens. ² et obser
uabant eu
si sabbato cu
raret ut accu

sarent illu.

³ Et ait homini
qui habebat
manum ari
dam surge
in medium.

⁴ Et dixit ad illos
licet sabbatis
aliquid bene
facere an ma
le. animam
saluam face
re an perde
re. ad illi ta
cebant.

⁵ Et circumspi
ciens eos cu
iracundia

in caecitate
cordis eoru
ait homini
extende ma
num tuam
et extendit
et restituta
est manus
eius sicut alia.

⁶ Exierunt au
tem pharisaei
cum herodi
anis et consi
lium faciebant
ut illum per
derent ⁷ ihs.
uero seces
sit cum dis

Fol. 337.

cupulis suis
ad mare. et
multa turba
a iudaea et ga
lilaea ⁸ et ab hi
erosolymis
et ab idumea
ae e trans ior
danen et a ty
ro et a sidone
sequebantur
illum audie
tes quanta fa
ciebat.

⁹ Et dixit disci
pulis suis ut
naucula de
seruiret si

bi propter tur
bam ne eum
conprime
rent ¹⁰ multos
enim cura
bat ita ut inrue
rent in eum
ut illum tan
geret quicu
que habebant
plagas ¹¹ sed et
sp̄s. immun
di cum uide
rent illum
procedebant
ei. et clama
bant dicentes
hic est filius

di. ¹² et incre
pabat illos
ne eum ma
nifestarent
quoniam sci
ebant eum.
¹³ Ascendens
autem in mo
tem uocauit
ad se quos
uoluit ipse
et uenerunt
ad illum ¹⁴ et
fecit .xii. ut se
cum essent
et ut mitte
ret eos prae
dicare eua

gelium. ¹⁵ et de
dit illis potes
tatem cura
di ualetudi
nes et eicere
daemonia.
¹⁶ Et imposuit
simoni no
men petru
¹⁷ et iacobum
zebedaei et
iohannem fra
trem iacobi
communi
ter autem
uocauit illos
boanerges
quod est filius

Fol. 338.

tonitru.
¹⁸ Erant autem
hi simon et
andreas. ia
cobus et io
hannes. phi
lippus et bar
tolomeus.
mattheus
et thomas. ia
cobus alphei
et lebbaeus.
simon cana
neus. ¹⁹ et iudas
scarioth qui
et tradidit illu.
²⁰ Et uenit iteru
in domum

et conuenit
turba ita ut no
possent nec
panem quide
manducare.
²¹ Quod ut audi
erunt de illo
scribae et ce
teri exierunt
ut tenerent
illum. dice
bant enim quo
niam exsen
tiat eos. ²² et scri
bae qui ab hie
rosolymis
discenderant
dicebant quod

belzebul ha
bet principe
daemonio
rum et per
illum expel
lit daemonia.
²³ Et conuoca
bit eos et ait
ihs. in parabo
lis quomodo
potest sata
nas satanan
expellere. ²⁴ et
si regnum i
se diuidatur
non potest
stare. ²⁵ et si do
mus in semet

ipsa diuidatur
stare non po
test domus
illa. ²⁶ et si sata
nas satanan
eicit disper
titus in se no
poterit stare
regnum eius
²⁷ nemo potest
uasa eius qui
fortis est di
ripere ingres
sus in domu
nisi prius ip
sum fortem
alligauerit
et tunc domu

Fol. 339.

eius diripiet.

²⁸ Amen dico uo-

bis quod omnia dimitte-
tur filiis hominum pec-
cata et blasphemiae. ²⁹ qui
autem blasphemauerit
sp̄m. sanctu-
m non habet re-
missionem
sed reus est
aeterni delicti ³⁰ quia dice-
bant eum sp̄m.
immundu-

habere.

³¹ Et uenit ma-
ter eius et fra-
tres eius fo-
risque stan-
tes miserunt
ad illum uo-
cantes eum
³² et sedebat ad
illum turba
et dicunt ei
ecce mater
tua et fratres
et sorores
 tuae foris
stant quae
rentes loqui
tecum.

³³ Ad ille respo-
dit et dixit quae
est mater mea
et fratres
mei ³⁴ et circu-
spiciens eos
qui in circui-
tu sedebant
ait ecce ma-
ter mea et
fratres mei
³⁵ qui fecerit
uoluntate-
di. hic mihi
frater et so-
ror et mater
est. ⁴¹ et coe-
pit iterum

docere ad ma-
re et congre-
gata est ad eu-
turba mul-
ta ita ut in na-
uem ascen-
dens sederet
ad litus adque
omnis tur-
ba in litore
erat ² et doce-
bat eos in si-
militudini-
bus dicens
³ audite.
Ecce exiuit se-
minator se-
minare ⁴ et cu-

Fol. 340.

seminat ali-
ut cecidit cir-
ca uiam et ue-
nerunt aues
et manduca-
uerunt illud
⁵ aliud cecidit
supra petro-
sa et quia no-
habebat ter-
ram multa-
exortum est
⁶ et cito aruit
ab aestu quia
non habebat
radicem.
⁷ Aliud cecidit
supra spinas

et ascende-
runt spinae
et suffocau-
erunt ea et fruc-
tum non de-
dit. ⁸ et aliut
cecidit in ter-
ram bonam
et dat fructu-
ascendente-
et incresce-
tem et adfe-
ret unum
xxx. et unum
lx. et unum
centensimu-
⁹ et dicebat qui
habet aures

audiendi au-
diat et intel-
legens intel-
legat.
¹⁰ Et cum esset
singularis
interroga-
bant illum
discipuli eius
quae esset
similitudo
ista ¹¹ et ait illis
uobis datu-
cognoscere
mysteriu-
regni di.
Illis autem
qui foris sunt

in parabolis
dicitur ¹² ut ui-
dentes uide-
ant et non as-
piciant. et au-
dientes audi-
ant et non in-
tellegant ne-
quando co-
uertantur
et remitta-
tur illis.
¹³ Et ait illis nes-
citis hanc si-
militudine-
et quomodo
omnes simi-
litudines scie-

Fol. 341.

tis. ¹⁴ qui loqui
tur uerbum
seminat ¹⁵ hi au
tem sunt qui
iuxta uiam
seminantur
qui neglege-
ter uerbum
suscipiunt
et cum audie
rint confes
tim uenit sa
tanus et tollit
uerbum quod
seminatum
est in corde
illorum.
¹⁶ Et hi sunt qui

supra petro
sa seminati
sunt qui cu-
audierint uer
bum statim
cum gaudio
accipiunt il
lud ¹⁷ et non ha
bent in se ra
dicem sed te-
poranei sunt
deinde orta
tribulatione
aut persecu
tione statim
propter uer
bum scanda
lizantur.

¹⁸ Et alii qui in spi
nis semina
ti sunt hi sunt
qui beruum
audiunt ¹⁹ et
per sollicitu
dines uitae
et in errore
saeculi simul
euntes suf
focant uer
bum et sine
fructu effi
ciuntur.
²⁰ Et hi sunt qui
super terra-
bonam semi
nati sunt qui

audiunt uer
bum et eum
excipiunt et
fructificant
unum .xxx. et
unum .lx. et
aliud cente-
simum.
²¹ Dicebat aute-
illis numquid
adfertur lu
cerna ut sub
modio pona
tur aut sub
lecto sed ut
supra cande
labrum po
natur ²² non eni-

Fol. 342.

est abscondi
tum sed ut
manifeste
tur nec fac
tum est oc
cultum sed
ut in palam
ueniat. ²³ qui ha
bet aures au
diendi audiat.
²⁴ et dice
bat illis uide
te quid audia
tis in qua eni-
mensura
metieritis
et demme-
surabitur

uobis. ²⁵ qui
enim habet
dabitur illi
et qui non ha
bet et quod
habet aufe
retur ab illo
²⁶ et dicebat.
Sic est regnu-
di. quemad
modum si ho
mo mittat se
men in terra-
²⁷ et dormiat
et surgat noc
te et die et se
men germi
net et incret

cat dum nes
cit ²⁸ ultro eni-
terra fruc
tificat primu-
herbam de
inde spicam
deinde plenu-
triticum in
spica ²⁹ cum fruc
tum edide
rit sic mittit
falce quoniam
adest messis.
³⁰ Et dicebat quo
modo simi
le dicemus
regnum di-

aut in qua si
militudine-
ponemus ³¹ si
cut granum
sinapis quod
seminatum
super terra-
cum sit minus
omnium se
minum ³² cres
cit autem et
fit arbor ma
ius omniu-
holarum et
facit ramos
magnos ita
ut possint sub
umbra eius

Fol. 343.

aues caeli in
habitare.

³³ Et aliis parabo
lis loqueba
tur ad illos
qualiter po
terant audi
re ³⁴ sine para
bolis autem
non loque
batur ad illos.
Secreto aute
discipulis su
is exsoluebat
omnia.

³⁵ Et ait illis in il
la die cum se
ro factum es

set factum es
transeamus
contra ³⁶ et dimi
serunt tur
bam et acce
perunt eum
ita ut erat in
naucula et
multae naues
simul erant
cum illo.

³⁷ Et facta est
procella mag
na uenti et fluc
tus mittebat
in naucula
ita ut implere
tur nauis ³⁸ erat

autem ipse
in puppe su
pra puluinu
dormiens.
Et excitantes
eum dixerunt ei
magister no
est tibi cura
eo quod peri
mus. ³⁹ et exur
gens impe
rauit uento
et mari et ait
omnibus
ce et cessauit
uentus et fac
ta est tranquil
litas magna.

⁴⁰ Dixitque illis
quid timidi
estis nondu
enim habe
tis fidem. et
timuerunt
timore mag
no et ad inui
cem dicebant
ecce quomo
do mare et
uenti obau
diunt eum.
⁵¹ Et uenerunt
trans fretru
in regione
gerasenoru.

² Et exeunte

Fol. 344.

ipso de nau
cula obuia
uit ei homo
de monume
to spm. immu
dum habens
³ et habebat
habitatione
in monume
to et neque
catenis iam
quisquam
poterat eu
ligare ⁴ quia
saepe iam al
ligatus con
pedibus et
catenis dis

ruperat a se
catenas et co
pedes confre
git nec quis
quam uale
bat eum do
mare. ⁵ nocte
autem ac die
in montibus
et monume
tis erat clamans
et lapidibus
se conlidens.
⁶ Uidens aute
a longe ihm.
adcurrit
et adorauit
eum ⁷ et clamans

uoce magna
dixit quid mi
hi et tibi ihu.
fili di. altissi
mi rogo te
per dm. ne me
torqueas.
⁸ Dicebat eni
illi exi spe. im
munde de hoc
homine ⁹ et in
terrogabat
eum quod ti
bi nomen est.
Ad ille respon
dit legio no
men est mi
hi quia mul

ti sumus ¹⁰ et
rogabat eu
multum ne
eum expel
leret foras
de illa regio
ne. ¹¹ erat au
tem ibi iuxta
montem grex
porcorum
pascentiu
¹² et depraeca
bantur illu
spirituus il
li dicentes
mitte nos
in porcos ut
in eos intro

Fol. 345.

eamus. ¹³ et per
misit illis.

Intrauerunt
autem in por
cos sp̄s. illi i-
mundi et fe
cerunt impe
tu ire graege-
per praeceps
et ceciderunt
in mare fere
duo milia et
suffocati sunt.
¹⁴ Hi uero qui
eos pascebant
fugerunt
et nuntiaue
runt in ciui

tate et in agris
et egressi sunt
ut uiderent
quid sit fac
tum. ¹⁵ et uene
runt ad ihm.
et uidentes
eum qui a dae
monio uexa
batur seden
tem uestitu-
ac suae me-
tis. et timue
runt. ¹⁶ narra
uerunt etia-
illis qui uide
rant qualiter
factum esset

ei qui daemo
nium habue
rat et de por
cis. ¹⁷ et coepe
runt deprae
cari eum ut
non recede
ret a regio
nibus eoru-
¹⁸ Et ascende-
te eum in na
ue rogabat
eum qui a dae
monio fue
rat uexatus
ut esset cu-
eo. ¹⁹ ihs. aute-
non sinuit

eum sed ait
illi uade do
mum ad tu
os et renun
tia illis qua-
ta tibi dñs.
fecit et quod
misertus
est tui.
²⁰ Et abiit et coe
pit praedica
re in decapo
li quanta si
bi fecit ihs. et
omnes mi
rati sunt.
²¹ Et cum trans
fretasset ihs.

Fol. 346.

contra rur
sum conue
nit turba mul
ta ad illum iux
ta mare ²² et ue
nit unus de
principibus
synagogae
nomine iairus
et uidens eu-
procidit ad
pedes eius
²³ rogans eum
et dicens quo
niam filia mea
in extremis
est ueni tan
ge illam de

manibus tu
is ut salua sit
et uiuat ²⁴ et abi
it cum illo et
turba eum
sequebatur
multa et co-
primebant
illum. ²⁵ et mu
lier quae erat
in profluui
o sanguinis ab
annis .xii. ²⁶ quae
plurima pas
sa erat a mul
tis medicis
et ergaue
rat omnia sua

nec quicqua-
profecerat
sed peius ha
bebat ²⁷ audito
de ihs. uenit
retro in tur
ba et tetigit uesti
mentum
eius ²⁸ dicens
si uel uesti
mentum eius
tetigero sal
ua ero ²⁹ et co-
tinuo sicca
tus est fons
sanguinis eius
et intellexit
corpore suo

quia sanata
est. ³⁰ cognito
autem ihs. uir
tutem quae
exierat de se
et conuersus
dixit ad tur
bam quis te
tigit uestime-
ta mea.
³¹ Dicunt ei dis
cipuli eius ui
des turbam
conprime-
tem te et di
ces quis teti
git uestime-
ta mea. ³² ipse

Fol. 347.

autem cum
circumspe
xisset ut uide
ret quis hoc
fecisset ³⁸ mu
lier timens
et tremens
procidit ante
illum et dixit
ei omnem ue
ritatem.
³⁴ Ihs. autem ait
illi filia fides
tua te salua
fecit uade in
pace et esto
a plaga tua sana.
³⁵ Adhuc illo lo

quente ueni
unt ad princi
pem synago
gae dicentes
ei filia tua mor
tua est quid
iam uexas ma
gistrum.
³⁶ Ihs. uero audi
to ait ad pri
cipem synago
gae noli time
re tantum
crede ³⁷ et no
admisit que
quam sequi
se nisi petru
m et iacobum

et iohanne
fratrem ia
cobi.
³⁸ Et ueniunt in
domum ar
cisinagogae
et uident tur
bam flente
ac lamenta
tem ³⁹ et ingres
sus ait quid
turbamini
et quid plora
tis pulla no
est mortua
sed dormit.
⁴⁰ Ad illi deri
debant eu.

Ipse uero eiec
ta turba foris
adsumpto
patre et ma
tre puellae
et his qui se
cum erant
introiit ubi
erat puella
⁴¹ et tenens ma
num eius ait
illi thabitha
cumi quod
est interpreae
tatum puel
la tibi dico
surge ⁴² et co
festim sur

Fol. 348.

rexit puella
et ambulabat
erat autem
annorum
xii. et obstu
puerunt pa
uore magno
⁴³ et praecepit
illis ut nemo
istut cognos
ceret et ius
sit illi dari ma
ducare.
⁶¹ Et egressus
inde abiit in
patriam sua
cum discipu
lis suis ² ibique

coepit in sy
nagoga doce
re sabbato
ita ut mirare
tur in doctri
na eius dice
tes unde hu
ic ista et quae
est haec sapi
entia quae da
ta est illi et ut
uirtutes ta
tae per manus
eius perfici
antur. ³ non
ne hic est fa
bri filius et
mariae frater

iacobi et io
seph et iudae
et simonis
nonne soro
res eius hic
sunt nobis
cum et scan
dalizabantur
in illo.
⁴ Et dicebat illis
ihs. quia no
est prophe
ta sine hono
re nisi in pa
tria sua et in
genere suo
et in domo
sua ⁵ et non fa

ciebat ibi ul
lam uirtute
nisi paucos
infirmos cu
rauit inponens
eis manus
⁶ propter in
credulitate
illorum.
Et circuibat
castella in
circuitu do
cens. ⁷ et co
uocatis. xii.
discipulis
misit illos
binos data il
lis potestate

Fol. 349.

spirituum i^m
mundorum
⁸ praecipiens
nihil tollere
nisi uirgam
tantum non
peram non
panem neque
aes in zonis
⁹ sed calciatos
sandaliis et
ne induere^m
tur duas tu
nicas. ¹⁰ et ait
illis ubicum
que introie
ritis in domu^m
ibi manete

donec exea
tis inde. ¹¹ et qui
cumque no^m
reperint
uos neque au
dierint uos
exeuntes in
de excutite
puluerem
pedum uest
rorum in
testimoniu^m
illis. ¹² et exe
untes praedi
cabant ut pae
nitentiam
agerent ¹³ et
aliqui ex illis

multa daemo
nia expelle
bant et ungue^m
tes oleo mul
tos aegros
sanauerunt.
¹⁴ Audiuit aute^m
herodes rex
notum eni^m
factum est
nomen eius
et dicebant
quod iohan
nes baptista
surrexit a mor
tuis et prop
terea opran
tur uirtutes

in eo. ¹⁵ alii au
tem dicebant
quod helias
est. alii uero
quod unus
ex prophetis.
¹⁶ Quod ut audi
uit herodes
ait quem ego
decollaui ip
se est iohan
nes hic sur
rexit a mor
tuis. ¹⁷ ipse eni^m
herodes mi
sit et tenuit
iohannem et
alligatum illu^m

Fol. 350.

misit in car
cerem prop
ter herodia
den uxore^m
fratris sui
philippi quia
duxerat ea^m
uxorem.
¹⁸ Dicebat eni^m
iohannes he
rodi quia no^m
licet tibi ha
bere uxore^m
fratris tui.
¹⁹ Herodias au
tem insidia
batur ei et
quaerebat

eum occide
re et non po
terat ²⁰ hero
des autem ti
mebat ioha^m
nen sciens il
lum uirum
iustum et sanc
tum et adser
uabat eum et
audiens illu^m
quia multa
faciebat et li
benter eum
audiebat.
²¹ Facta autem
opportuna
die herodes

natali suo ce
nam fecit pri^m
cipibus et tri
bunis et pri
mis galileae.
²² Et cum intras
set filia hero
diadis et sal
tasset et placu
isset herodi
et his qui simul
recumbebant
dixit rex puel
lae. pete a me
quod uis et
dabo tibi ²³ et iu
rauit illi mul
tum quia quod

cumque pe
tieris dabo ti
bi etiam si di
midium reg
ni mei.
²⁴ Exiit autem
puella et ait
matri suae
quid uis ut pe
tam. ad illa
dixit caput io
hannes bap
tistae.
²⁵ Cumque intras
set ad rege^m
ait confesti^m
da mihi super
discum caput

Fol. 351.

iohannis baptistae.

²⁶ Et contristatus rex propter iuramentum et propter simul recumbentes noluit ei negare. ²⁷ et confortem festum mittens speculatorem iussit auferri caput eius. Hisque abiit et decollauit eum in carce

re ²⁸ et attulit caput eius in disco et dedit puellae puella autem dedit illud matri suae. ²⁹ Quo audito discipuli eius uenerunt et tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monumento. ³⁰ et conuerunt apostoli ad iherusalem et renuntiauerunt

omnia quae fecerant et docuerant. ³¹ Et ait illis ihs. uenite uos secreto in desertum locum et requiescite pusillum. erant enim qui ibant ac redibant multi et nec manducandi spatium habebat. ³² Et habierunt in desertum

locum secretum. ³³ quos ut uiderunt euntes cognouerunt multi et pedestres ab omnibus ciuitatibus concurrerunt ibi et conuenerunt illuc. ³⁴ Egressus autem uidit multam turbam ihs. misertus est super eos qui erant uel

Fol. 352.

ut obesi non habentes panem. et coepit docere illos multa. ³⁵ et cum iam hora fieret accesserunt discipuli eius dices ei quia desertus locus est et hora impropria et quia multae turbae sunt. ³⁶ dimitte illos ut euntes in proximas uil-

las et castella emanent sibi panem quod manducent quia hic non habent. ³⁷ Et respondens dixit illis ihs. date illis uos manducare. Et dicunt ei ibimus et ememus denariis ducentis panes et dabitur illis ut manducent. ³⁸ Ait illis ihs. quod

panes habetis ite uidete quo cognito dicunt ei quique et duos pisces. ³⁹ et praecipit illis ihs. ut discumbent omnes secundum contubernia sua supra uiridem faenum. ⁴⁰ et discubuerunt in partes per centes nos et per quinquagenos.

⁴¹ Et acceptis ihs. quinque panibus et duobus piscibus aspiciebat in caelum benedixit et fregit illos quinque panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante illos et duos pisces diuisit similiter omnibus. ⁴² et manducauerunt omnes et saturati

Fol. 353.

sunt ⁴³ et tule
runt fragme-
torum cophi
nos ·xii· plenos
necnon et
de piscibus
⁴⁴ erant autem
qui mandu
cabrant ·v·
milia uiro-
⁴⁵ Et statim ex
surgens coe
git discipulos
suos ascen
dere in naui
cula et prae
cedere se
trans fretru-

a bedsaida ip
se autem di
misit turba-
⁴⁶ Et profectus
ab eis abiit in
montem ut
oraret. ⁴⁷ et cu-
sero esset ia-
factum erat
enim longe
nauicula in
medio mari
et ipse solus
in terra. ⁴⁸ et cu-
uideret illos
remigantes
et laborantes
turbatus aute-

illis contra
rius erat.
Circa quarta
autem uigi
lia noctis ue
nit ambulans
supra mare-
et uolebat prae
terire eos.
⁴⁹ Ad illi ut uide
runt eum a-
bulantem
supra mare-
putauerunt
fantasma es
se et excla
mauerunt
omnes ⁵⁰ et co-

turbati sunt.
Et confesti-
locutus est
illis dicens.
Constantes
estote ego
sum nolite
timere. ⁵¹ et as
cendit ad eos
in nauicula-
et cessauit
uentus. et
abundanti
us intra se
stupebant
et miraban
tur ⁵² non eni-
intellexerant

Fol. 354.

in panibus cor
autem illo
rum obtusu-
erat ⁵³ et trans
fretantes in
de uenerunt
in terram
gennesar.
⁵⁴ Et cum exis
sent de naui
continuo cog
nouerunt
illum ⁵⁵ et cir
cumcurre-
tes uniuer
sam confine-
regionis illi
us coeperunt

in grabattis
adferre om
nes male ha
bentes. cir
cumferebant
autem illos
ubicumque
audiebant
esse ihm. ⁵⁶ et
quocumque
iret in castel
lis uel uillis
uel ciuitati
bus in plate
is ponebant
uniuersos
infirmos
et rogabant

eum ut uel
fimbriam
uestimenti
eius tange
rent et quicu-
que tangebant
salui fiebant.
7¹ Et conuene
runt ad eu-
pharisaei et
quidam de
scribis qui
uenerant ab
hierosoly
mis ² cum ui
derent quos
dam ex disci
pulis eius no-

lotis manibus
manducare
panem ³ phari
saei autem
et omnes iu
daeii nisi sub
inde lauerint
manus no-
manducant
panem tene-
tes traditio
nem senio
rum. ⁴ et a foro
cum uene
rint nisi bap
tizentur ci
bum non ca
piunt. et alia

Fol. 355.

multa sunt
quae accepe-
runt tenere
ut baptizent
calices et ur-
ceos et aera-
menta et lec-
tos. ⁵ et inter-
rogabant eu-
pharisaei et
scribae qua-
re discipuli
tui non ambu-
lant secun-
dum tradi-
tionem seni-
orum sed i-
lotis manibus

edunt pane-
⁶ Ad ille respo-
dens dixit quo-
niam bene pro-
phetavit ese-
ias de uobis
hypocritis
qui dixit.
>plebs haec la-
>biis me dili-
>git cor aute-
>eorum lon-
>ge est a me
⁷ sine causa
>autem me
>colunt doce-
>tes doctri-
>na⁸ praecepta

>hominum.
Baptismos
catinum et
orcium
et alia simi-
lia multa hu-
iusmodi fa-
ciunt ⁸ relicto
praecepto
dñi. tenetis
traditiones
hominum
⁹ et dicebat il-
lis. bene ir-
ritum faci-
tis mandatu-
dñi. ut tradi-
tionem ues-

tram statu-
atis. ¹⁰ moy-
ses autem
dixit.
>honora pa-
>tre tuum
>et matrem
>tuam et qui
>maledixe-
>rit patrem
>aut matre-
>morti mo-
>riatur.
¹¹ Vobis autem
si dixerit ho-
mo patri aut
matri corba-
quod est mu-

Fol. 356.

nus quodcu-
que ex me ti-
bi proderit
¹² iam non di-
mittitis eu-
quicquam
facere patri
aut matri ¹³ in-
firmantes
uerbum dñi.
per traditione-
uestram stul-
tam quam tra-
didistis et si-
milia ista mul-
ta facitis.
¹⁴ Et aduocatis
iterum tur-

bis dicebat il-
lis audite me
omnes et in-
tellegite ¹⁵ nihil
est a foris ho-
minis quod
intrat in eu-
quod possit
illum coin-
quinare sed
quae de ho-
mine profi-
ciscuntur
illa sunt quae
coinquinant
hominem
¹⁶ si quis habet
aures audi

endi audiat.
¹⁷ Et cum intro-
isset in domu-
a turba inter-
rogabant eu-
discipuli eius
parabolam
¹⁸ et ait illis sic
et uos inpru-
dentes estis
non intelle-
gitis quod o-
ne extrinse-
cus introiens
in homine-
non potest
eum commu-
nicare ¹⁹ nec

enim intro-
iit in corpus
eius sed in
uentrem et
in secessu-
exit purgans
omnes escas.
²⁰ Dicebat aute-
quoniam quae
de homine-
exeunt illa co-
municant ho-
minem ²¹ ab i-
tus enim de
corde homi-
num cogita-
tiones male
procedunt

Fol. 357.

adulteria. fur
ta. fornicatio
nes. homici
dia. ²² avaritia.
nequitia. do
lus. inpu
dicia. oculus ma
lus. blasphe
mia. super
bia. stultitia.
²³ omnia haec
mala ab intus
procedunt
et communi
cant homine.
²⁴ Et exurgens
abiit in fines
tyrii et ingres

sus domum
neminem uo
luit scire et
non potuit la
tere. ²⁵ mulier
enim statim
ut audierat
de eo cuius
habebat filia
sp̄m. immu
dum introiit
ad eum. ²⁶ erat
autem gre
ca syrofoe
nissa genere.
Et rogabat eu
ut daemoni
eiceret de fi

lia eius. ²⁷ qui
dixit illi sine
prius satura
ri filios no
est enim bo
num accipe
re panem fi
liorum et
mittere illud
catellis.
²⁸ Ad illa respo
dens ait ei dñe.
sed et catel
li sub mensa
manducant
de micis pue
rorum.
²⁹ Et ait illi uade

propter hunc
sermone
contingat ti
bi de filia tua
ut cupis.
³⁰ Et cum abis
set domum
inuenit puel
lam iacente
supra lectu
et daemoni
um exisse
ab ea.
³¹ Et iterum exi
ens de finibus
tyrii uenit per
sidonem ad
mare galileae

Fol. 358.

inter medi
os fines deca
poleos ³² et ad
ferunt ei sur
dum et mu
tum et deprae
cabantur eu
ut inponeret
illi manum
³³ et suscipiens
eum de tur
ba seorsum
expuens mi
sit digitos
suos in auri
culas et teti
git linguam
eius ³⁴ et susci

piens in cae
lum ingemu
it et ait illi ef
feta quod est
adaperire
³⁵ et apertae
sunt aures
eius et solu
tum est uin
culum linguae
eius et loque
batur confi
denter. ³⁶ et prae
cepit illis ne
cui dicerent.
³⁷ Ad illi magis
tantum prae
dicabant et

eo amplius
admirabantur.
dicentes be
ne omnia fe
cit et surdis
praestat au
ditum et mu
tis eloquiū.
⁸¹ In illis autem
diebus iteru
cum turba mul
ta esset et nec
haberent quod
manducarent
conuocatis
discipulis ait
illis ² misere
or super ista

turbam quo
niam triduu
iam est ex quo
hic sunt nec
habent quod
manducent
³ et dimittere
eos ieunos
nolo ne fati
gentur in uia
quoniam qui
dem aliqui
de longe ue
nerunt.
⁴ Et responde
runt ei disci
puli sui unde
istos quis po

Fol. 359.

test saturare
panibus in so-
litudine ista.
⁵Et interroga-
uit eos quod
panes habe-
tis qui dixerunt
septem. ⁶et prae-
cepit turbae
discumbere
supra terra.
Et accipiens
vii. panes gra-
tias agens be-
nedixit fre-
git et dedit dis-
cipulis suis
ut adponerent

et adposuerunt
turbis ⁷habue-
runt autem
et duos pisci-
culos et ipsos
benedixit et
iussit adponi
⁸et manduca-
urunt et satu-
rati sunt et sus-
tulerunt quod
superaberat
septem spor-
tas fragme-
torum.
⁹Erant autem
qui mandu-
cauerant ad

quattuor mi-
lia hominu-
et dimisit eos.
¹⁰Et ipse ascen-
dens naue-
cum discipu-
lis suis uenit
in partem ma-
gedam. ¹¹exie-
runt autem
pharisaei et
coeperunt
conquirere
cum eo quae
rentes ab il-
lo signum de
caelo temp-
tantes eum.

¹²Et ingemens
que spiritu ait
quid genera-
tio quaerit
signum.
Amen dico uo-
bis si dabitur
generationi
isti signum
¹³et missum
faciens illos
et adscendens
nauem abiit
¹⁴et obliiti sunt
emere panes
et nihil am-
plius habebant
nisi unum

Fol. 360.

panem que-
secum habe-
bant in naue.
¹⁵Et praecepit
eis dicens ui-
dete a ferme-
to pharisaeo-
rum et fer-
mento hero-
des. ¹⁶et cogita-
bant ad alte-
rutrum quod
panes non ha-
berent.
¹⁷Quo cognito
ait illis ihs. quid
cogitatis in
cordibus uest-

tris quia panes
non habetis
nondum in-
tellegitis nec
perspicitis
sic obtusa sunt
corda uestra
¹⁸oculos habe-
tes non uide-
tis et aures
habentes no-
auditis nec
meministis
¹⁹de v. panibus
quos fregi in
quinque mi-
lia hominu-
ex quibus quod

cophinos frag-
mentorum
tulistis. ²⁰ad il-
li dixerunt vii.
²¹Et ait illis quo-
modo non
intellexistis.
²²Et uenerunt
bethaniam
et adferunt
ei caecum
et rogauerunt
eum ut illu-
tangeret ²³et
adprehendit
manum cae-
ci et duxit eu-
extra uicum

expuens in
oculos eius
et impositis
manibus illi
interroga-
bat illum si
aliquid uide-
ret. ²⁴et aspici-
ens ait uideo
homines uel
ut arbores
ambulantes.
²⁵Et iterum im-
posuit manus
super oculos
eius et impo-
sitis manibus
coepit uidere

Fol. 361.

et restitutus
est ita ut uide
ret clare om
nia. ²⁶ et dimisit
illum in domu-
suam dicens
uade in domu-
tuam et si in
uico introie
ris nemini
dixeris.
²⁷ Et profectus
est ihs. et dis
cipuli eius in
caesarea phi
lippi et inter
rogabat dis
cipulos suos

in uia dicens
quem me di
cunt homi
nes esse.
²⁸ Responderunt
illi dicentes
iohannem bap
tistam. alii elia-
alii uero qua
si unum ex
prophetis.
²⁹ Tunc dicit illis
uos uero que-
me dicitis es
se. et respo-
dens petrus
ait ei tu es xps.
ihs. filius di.

uiui. ³⁰ et com
minatus est eis
ne cui dice
rent de illo.
³¹ Et coepit do
cere illos quo
niam opor
tet filium ho
minis om
nia pati et re
probari a se
nioribus et
a summis
sacerdoti
bus et occi
di et post tres
dies resur
gere. ³² et pala-

uerbum lo
quebatur.
Quem susci
piens petrus
coepit incre
pare dicens
dñe. propitius
esto nam hoc
non erit.
³³ Ad ille conuer
sus uidens
discipulos
suos commi
natus est pe
tro dicens
uade retro
me satanas
quoniam no-

Fol. 362.

sapis ea quae
di. sunt sed
quae sunt ho
minum.

³⁴ Et conuocata
turba cum
discipulis su
is dixit si quis
uult sequi post
me deneget
se et tollens
crucem sua-
sequatur me.

³⁵ Qui enim uo
luerit anima-
suam salua-
facere per
det eam. qui

autem perdi
derit anima-
suam prop
ter euangeli
um saluam
faciet eam.
³⁶ Quid enim pro
deerit homi
ni si lucretur
uniuersum
mundum et
detrimentu-
faciat animae
suae ³⁷ aut quid
dauit homo
commutatio
nem pro ani
ma sua.

³⁸ Qui autem me
confessus
fuerit et mea
uerba custo
dierit in gene
ratione hac
adultera et
peccatrice.
Tunc filius ho
minis confu-
det eum cu-
uenerit in glo
riam paris sui
cum angelis
sanctis.
⁹¹ Et dicebat illis
amen dico uo
bis quod sunt

quidam de cir
cumstantibus
mecum qui
non gustabunt
mortem do
nec uideant
regnum di.
ueniens in
uirtutem.
² Et post dies .ur.
adsumpsit
ihs. petrum
et iacobum
et iohanne-
et duxit illos
in montem
altissimum
seorsum so

Fol. 363.

los. et trans
figuratus est
coram ipsis
³ et uestime-
ta eius facta
sunt splendi-
da uelut nix
qualia quis
non potest
facere super
terram ⁴ et ap-
paruit illis he-
lias cum moy-
sen et erant
loquentes
cum ihu.
⁵ Et respondens
petrus ad ihm.

dixit rabbi bo-
num est no-
bis hic esse
uis faciam tri-
a tabernacu-
la tibi unum
et moysi unu-
et heliae unu-
⁸ non enim scie-
bat quid dice-
ret timore
enim perter-
riti erant.
⁷ Et facta est nubs
subumbrans
illos et uenit
uox de nube
dicens hic est

filius meus
carissimus
hunc audite.
⁸ Et circumspe-
cientes nemi-
nem amplius
uiderunt ni-
si ihm. tantu-
secum. ⁹ et desce-
dentib. illis de monte-
praecepit illis necui ea
quae uidis-
sent narra-
rent nisi cu-
filius homi-
nis a mortu-
is resurre-
xerit. ¹⁰ et uer-

bum hoc re-
tinuerunt
apud semet-
ipsos conqui-
rentes quid
nam esset
hoc cum .a. mor-
tuis resurre-
xisset.
¹¹ Et interroga-
bant eum di-
centes quia
dicunt scri-
bae heliam
oportet in-
quid primu-
uenire.
¹² Respondens

Fol. 364.

autem dixit
illis helias cu-
uenerit pri-
mo restitui-
et omnia et
quomodo
scriptum
est in filium
hominis ut
multa patia-
tur et conte-
natur.
¹³ Sed dico uo-
bis quia et he-
lias uenit et
fecerunt il-
li quaecum-
que uolue-

runt sicut
scriptum est
de eo.
¹⁴ Et ueniens ad
discipulos
uidit turba-
magnam ad-
eos et scri-
bas conqui-
rentes cu-
illis. ¹⁵ et con-
festim om-
nes multitu-
do uidentes
ihm. expaue-
runt et gau-
dentes salu-
taberunt eu-

¹⁶ et interro-
gauit illos
dicens quid
inter uos co-
quiritis.
¹⁷ Et respondit
ei unus de
turba. magis
ter adduxi
filium meu-
at te haben-
tem spm. im-
mundum
¹⁸ qui ubicum-
que eum ad-
prehendide-
rit allidet eu-
et spumat et

stridet den-
tibus suis et
arescit et di-
xi discipulis
tuis ut eice-
rent illum
et non potue-
runt eicere
illum.
¹⁹ Et respondens
dixit illis .o.
generatio
incredula
quamdiu
apud uos ero
quamdiu pa-
tiar uos ad-
ferte illum

Fol. 365.

ad me ²⁰ et attu-
lerunt eum
et cum uidis
set illum sp̄s.
immundus
conturbauit
puerum et
conturbauit
puerum et
elisis in ter-
ram uoluta-
batur ispumans
²¹ et interro-
gauit eum qua-
tum tempo-
ris est ex quo
hoc ei accidit.
Ad ille respo-

dit ab infantia
²² et frequen-
ter illum in
ignem et in
aqua mittit
ut eum per-
dat sed si quid
potes subue-
ni nobis dñe.
misertus su-
per nos.

²³ Ihs. autem ait
illi si potes cre-
dere omnia
possibilia cre-
denti ²⁴ et con-
tinuo excla-
mans pater

cum lacrimis
ait credo dñe.
adiuuā incre-
dulitatem mea-
²⁵ Et cum uide-
ret ihs. quod
concurreret
turba com-
minatus est sp̄ui.
immundo
dixitque illi
surde immu-
de sp̄e. ego ti-
bi praecipio
exi ab illo et
caue ne intro-
eas in eum.
²⁶ Exclamans

aute ille sp̄s.
immundus
discerpens
exiuit ab eo
et factus est
infans uelut
mortuus ita
ut multi cre-
derent eo
quod mortu-
us esset.
²⁷ Ihs. autem te-
nens manu-
eius eleuauit
illum et sur-
rexist.
²⁸ Cum autem
introidisset i-

Fol. 366.

domum dis-
cipuli eius
secreto inter-
rogabant eu-
dicentes cur
nos non po-
tuimus eice-
re illum.
²⁹ Et dixit illis ihs.
hoc genus i-
nullo potest
exire nisi in
orationibus
et iaiuniis.
³⁰ Inde profecti
transiebant
in galilaeam
nec uolebant

quemquam
scire. ³¹ doce-
bat autem dis-
cipulos suos
et dicebat il-
lis quoniam
filius homi-
nes tradetur
in manibus
hominum
et occident
eum et occi-
sus post tres
dies resurget.
³² Ad illi ignora-
bant uerbu-
et timebant
eum interro-

gare.
³³ Et uenerunt
chafarnaum
qui cum do-
mi essent in
terrogabat
illos quid in-
uiam tracta-
batis. ³⁴ ad illi ta-
cebant. inter-
se enim dis-
quirebant
quis esset illo-
rum maior.
³⁵ Tunc consedit.
et uocabit .xii.
et ait illis si quis
uult primus

esse inter uos
fiat omniu-
nobissimus
et omnium
minister.
³⁶ Et accipiens pu-
erum statuit
illum in me-
dium eoru-
quem cum co-
plexus esset
ait illis ³⁷ quis
quis ex huius
modi pueris
recepit in
nomine meo me
recipit.
Et quicumque

Fol. 367.

me suscep-
rit non me sus-
cipit sed eum
qui me misit.
³⁸ Respondit il-
li iohannes
et dicit ei ma-
gister uidimus
quendam in
nomine tuo
eicientem dae-
monia qui no-
sequitur nos
et proibuimus
eum.

³⁹ Ad ille respo-
dens ait noli
te proibere eu-

nemo est eni-
qui faciat uir-
tutem in no-
mine meo et
poterit male
loqui de me
⁴⁰ qui enim no-
est aduersu-
uos pro uobis
est. ⁴¹ quisquis
enim potum
dederit uobis
calicem aquae
frigidae in no-
mine meo quia
xpi. estis.
Amen dico uo-
bis quia non

perdet mer-
cedem sua-
⁴² Et quicumque
scandalizaue-
rit unum ex
his pusillis
modicis cre-
dentibus bo-
num est illi
magis circu-
daretur mo-
la asinaria cir-
ca collum eius
et in mare mit-
teretur.
⁴³ Et si scandali-
zat te manus
tua abscede

illam et proi-
ce abs te. bo-
num est tibi
debilem in-
troire in uita-
quam duas
manus habe-
tem ire in ge-
hennam ubi
est ignis inex-
tinguibilis
⁴⁴ ubi uermes
eorum no-
morientur
et ignis eoru-
non extingue-
tur. ⁴⁵ et si pes
tuus scanda-

Fol. 368.

lizat te ampu-
ta illum. bonu-
tibi est claudu-
introire in
uitam aeter-
nam quam
duos pedes
habentem
mitti in ge-
nam. ⁴⁶ ubi uer-
mes eorum
non morie-
tur et ignes
eorum non
extingetur.
⁴⁷ Quod si oculus
tuus scanda-
lizat te exime

illum. bonu-
est tibi lusu-
introire in
regnum di-
quam duos
oculos habe-
tem mitti in
gehennam
⁴⁸ ubi uermes
eorum no-
morientur
et ignes eo-
rum non ex-
tinguetur.
⁴⁹ Omnes eni-
uictima sale
salietur. ⁵⁰ bo-
num est sal

quod si sal i-
sulsum fue-
rit in quo illut
condietis. ha-
bete in uobis
sale et pace ha-
bete inter uos.
10¹ Et inde exur-
gens uenit in
fines iudeae
ultra iorda-
nen et conue-
nit turba ad
eum sicut co-
sueuerat. et
iterum doce-
bat illos ² et in-
terrogabat

illum si licet
uiro uxore-
suam dimit-
tere tempta-
tes eum.
³ Ad ille respo-
dens dixit eis
quid uobis
praecepit moy-
ses ⁴ qui dix-
erunt libellu-
repudii dare
et dimittere.
⁵ Quibus respo-
dens ihs. ait
hoc ad duri-
tiam cordis
uestri scrip-

Fol. 369.

sit praecep-
tum istut moy-
ses ⁶ ab initio
enim mascu-
lum et femi-
nam fecit d̄s.
et dixit.
⁷ propter hoc
>relinquet
>homo patre⁻⁻⁻ suu⁻⁻⁻
>et matrem
>suam et ad
>herebit ad
>uxorem sua⁻⁻⁻
> ⁸ et erunt duo
>in carne una.
Itaque iam no⁻⁻⁻
sunt duo sed

una caro ⁹ quod
ergo d̄s. co⁻⁻⁻
iunxit homo
non disiu-
gat. ¹⁰ et in do-
mum iteru⁻⁻⁻
discipuli eius
de eodem in-
terrogaue-
runt eum.
¹¹ Et dixit illis qui
cumque di-
miserit uxo-
rem suam
et aliam du-
xerit adulte-
rium com-
mittit super

eam. ¹² et si mu-
lier exiet a ui-
ro et alium
nupserit moe-
chatur super
illum. simi-
liter et qui
dimissam
ducit moe-
chatur.

¹³ Et offerebant
illi pueros
ut tangeret
eos. discipu-
li autem co⁻⁻⁻
minabantur
offerentibus.

¹⁴ Quos cum ui-

deret ihs. in-
digne tulit
et ait illis si
nite pueros
uenire ad me
et ne prohi-
bueritis illos
talium eni⁻⁻⁻
est regnum
d̄i. ¹⁵ amen
dico uobis
quisque no⁻⁻⁻
receperit reg-
num d̄i. uel
ut puer non
intrauit in il-
lut ¹⁶ et ample-
xus eos im-

Fol. 370.

ponebat ma-
num super
illos et bene-
dicebat eos.

¹⁷ Et cum egres-
si essent in
uia praecur-
rens quida⁻⁻⁻
adgeniculans
rogans eu⁻⁻⁻
et dicens ma-
gister bone
quid faciam
ut uitam ae-
ternam per-
cipiam.

¹⁸ Et ihs. dixit il-
li quid me di-

ces bonum
nemo bonus
nisi unus ac-
solus d̄s. ¹⁹ prae-
cepta custo-
di. ne adulte-
res. ne occi-
das. ne fure-
ris. ne falsu⁻⁻⁻
testimoniu⁻⁻⁻
dixeris. ne
fraudem fe-
ceris. hono-
ra patrem
tuum et ma-
trem tuam.
²⁰ Et ille respo⁻⁻⁻
dens ait illi

magister o⁻⁻⁻
nia haec ob-
seruabi a iu-
uentute mea.
²¹ Ihs. autem in-
tuens eum
osculatus est
eum et dixit
illi. unum ti-
bi deest uade
quaecumque
habes uende
et da pauperi-
bus et habe-
bis thesau-
ros in caelo
et ueni seque-
re me.

²² Et ille contris-
tatus in hoc
uerbo et abi-
it tristes erat
enim habens
multas pecu-
nias et agros
²³ et circumspi-
ciens ihs. ait
discipulis su-
is quam diffi-
cile qui pecu-
nias habent
regnum d̄i.
introibunt
facilius est
camellum
per forame⁻⁻⁻

Fol. 371.

acus transire
quam diuite⁻
introire in reg
num dñ. ²⁴ dis
cipuli aute⁻
eius pauebant
in uerbis eius.
Ad ihs. rursus
ait illis filioli
quam diffici
le est confide⁻
tes in pecuni
is in regnum
dñ. introire
■ magis aute⁻
admiraban
tur dicentes
ad semetipsos

et quis pote
rit saluus fieri.
²⁷ Et intuens illos

ihs. ait aput ho
mines hoc in
possibile est
aput dñ. aute⁻
omnia possi
bilia sunt.

²⁸ Et coepit petrus
ei dicere ec
ce nos missu⁻
fecimus om
nia nostra
et secuti su
mus te quid
nobis erit.

²⁹ Respondens

ihs. ait amen
dico uobis ne
mo est qui re
liquerit patre⁻
aut matrem
aut fratres
aut sorores
aut filios prop
ter me et prop
ter euangeli
um ³⁰ qui non
accipiat ce⁻
ties tantum
nunc in tem
pore hoc.
Qui autem re
liquerit do
mum. aut pa

rentes. et so
rores. et fra
tres. et matre⁻.
et filios. et agros
in persecuti

onibus in ae
uo uenturo
uitam aeter
nam accipiet.

³¹ Multi autem
erunt primi
nouissimi et
nouissimi
primi.

³² Erant autem
in uia ascen
dentes hiero
solyma et prae

Fol. 372.

cedebat eos
ihs. et paue
bant et adsu
mens illos
xii. coepit il
lis dicere quae
eius essent
uentura ³³ quia
ecce ascen
dimus hiero
solyma et fi
lius hominis
tradetur su⁻
mis sacerdo
tibus et scri
bis et damna
bunt eum mor
ti et tradent

eum gentibus
³⁴ et inludent
eum et cons
puent in eum
et flagellabunt
eum et inter
ficiet et post
tres dies re
surget.

³⁵ Et accesserunt
ad illum iaco
bus et iohan
nes fili zebe
dae dicentes
magister uo
lumus quod
cumque te
petierimus

ut praestes
nobis.

³⁶ Ad ille dixit quid fa
ciam uobis.

³⁷ Et dixerunt ei
da nobis ut
unus ad dexte
ram tuam et
alius ad sinis
tram sede
mus in gloria⁻
tuam.

³⁸ Ad ihs. respon
dens ait illis
nescitis quid
petatis potes
tis bibere ca
licem quem

ego bibiturus
sum aut bap
tismum quod
ego baptizor
baptizari. ³⁹ ad
illi dixerunt
possumus.
Ait illis ihs. ca
licem quide⁻
quem ego bi
bero bibetis
et baptismu⁻
quod ego bap
tizor baptiza
ri. ⁴⁰ sedere au
tem ad dexte
ram meam
uel ad sinistra⁻

Fol. 373.

non est meu-
dare aliis para-
tum es.

⁴¹ Hoc audito ce-
teri decem
coeperunt
indigne ferre
de iacobo et
iohannen.

⁴² Quos cum ad-
uocasset ihs.
ait illis scitis
quod hi qui ui-
dentur prin-
cipari genti-
bus domina-
tur eorum
et principes

eorum potes-
tatem illoru-
habent. ⁴³ non ita
est in uobis
sed quicum
que in uobis
maior esse
uoluerit ues-
ter erit minis-
ter ⁴⁴ et quicu-
que uoluerit
in uobis pri-
mus esse erit
omnium ser-
uus. ⁴⁵ nam et
filius homi-
nis non uenit
ministrari

sed ministra-
re et dare ani-
mam suam
redemptio-
ne pro multis.
⁴⁶ Tunc uenit ie-
richo et pro-
fisciscente
illo inde cu-
discipulis su-
is et plurima
multitudine
filius timeae
baritimeas
caecus sede-
bat circa uia
mendicans
⁴⁷ qui cum au-

disset quia ihs.
nazarenus
est coepit cla-
mare et dice-
re fili dauid
ihu. misere-
re mei. ⁴⁸ et mi-
nabantur il-
li multi ut ta-
ceret. ad il-
le multo ma-
gis clamabat
fili dauid mi-
serere mihi.
⁴⁹ Et stans ihs. ius-
sit illum uo-
cari. qui dicunt
caeco anime

Fol. 374.

quior esto sur-
ge uocat te

⁵⁰ qui proiecto
uestimento
suo exiliens
uenit ad eu-.

⁵¹ Et respondit
illi ihs. quid
uis ut faciam
tibi. caecus
autem dixit
ei dñe. rabbi
ut uideam.

⁵² Ihs. autem ait
uade fides tua
te saluum fe-
cit et confes-
tim uidit et se-

quebatur eu-
in uiam.

11¹ Et cum adpro-
piaret hieroso-
lyma et be-
thania ad mo-
tem oliueti
misit duos
ex discipulis
suis ² et ait illis
ite in castellu-
quod est co-
tra uos et in-
troeuntes
statim inue-
nietis pullu-
asinae ligatu-
super quem

nemo adhuc
hominum se-
dit soluite il-
lum et addu-
cite ³ et si quis
uobis dixerit
quid soluitis
pullum dici-
te domino
necessarius
est et conti-
nuo illum di-
mittit hoc.

⁴ Et abeuntes
inuenerunt
pullum liga-
tum ante ia-
nua aforis in

transitu et so-
luerunt eu-
⁵ et qui erant
illic foris sta-
tes dixerunt
quid facitis
soluentes
pullum asinae.

⁶ Et dixerunt
sicut dixerat
illis ihs. et per-
misermise-
runt illis ⁷ du-
cere pullu-
ad ihm. et im-
ponunt illi ues-
timenta et se-
dit super eu-

Fol. 375.

⁸ multi autem
uestimenta
sua sterne
bant in uiam
alii frondes
cedebant de
arboribus
et sternebant
in uia. ⁹ et qui
praeibant et
qui sequeba-
tur clamabant
dicentes.

>benedictus
>qui uenit in
>nomine dñi.
>¹⁰ benedictu-
>quod uenit

>regnum pa-
>tris nostri
>dauid ossa-
>na in altissi-
>mis.

¹¹ Et cum intro-
isset hieroso-
lyma in tem-
plo circum-
spexit omnia
cum iam ues-
pera esset ho-
ra et exiuit in
bethaniam
cum .xii. disci-
pulis suis ¹² et ali-
a die cum exis-
set a bethania-

esuriit. ¹³ cum
que uidisset
a longe arbo-
rem ficus ha-
bentem folia
uenit uidere
si quid esset
in eam et nihil
inuenit nisi
folia tantum
non erat eni-
tempus ficuu-
¹⁴ Qui dixit ei iam
non amplius
in aeternu-
quisquam
fructum ex
te manducet

et audiebant
discipuli eius.
¹⁵ Et uenit iteru-
hierosoly-
mam et cum
ingressus fu-
isset in tem-
plum coepit
eicere inde
uendentes
et ementes
in templo et
mensas num-
mularioru-
et cathedras
uendentiu-
columbas euer-
tit ¹⁶ et non sine

Fol. 376.

bat ut quisqua-
transferret
uas per tem-
plum ¹⁷ et doce-
bat dicens scrip-
tum esse.

>domus mea
>domus ora-
>tionis uoca-
>bitur omni-
>bus gentibus.
Uos autem fe-
cistis eam spe-
luncam latro-
num.

¹⁸ Quo audito pri-
cipis sacerdo-
tum et scribae

quaerebant
quomodo eu-
perderent
timebant eni-
eum quonia-
uniuersa tur-
ba admiraba-
tur super doc-
trina eius.

¹⁹ Et cum uespe-
re factum es-
set egredie-
batur de ciui-
tate ²⁰ et cum
transirent
mane uiderunt
arborem fi-
cus aridam

factam a ra-
dicibus ²¹ et re-
cordatus pe-
trus ait rab-
bi ecce arbo-
rem ficus cui
maledixisti
aruit.

²² Et respondens
ihs. ait illis si
habueritis fi-
dem dñi.

²³ Amen dico uo-
bis quia quicu-
que dixerit
huic monti
tollere et mit-
tere in mare

et non aesita-
uerit in cor-
de suo sed cre-
diderit futu-
rum fiet quod
cumque di-
xerit.

²⁴ Propterea di-
co uobis om-
nia quaecu-
que orantes
petitis credi-
te quia accipi-
etis et eueni-
ent uobis.

²⁵ Et cum statis
orantes dimit-
tite si inuidia-

Fol. 377.

habetis ad ali
quem ut et pa
ter uester
qui est in cae
lis dimittat
uobis inuidia-
uestram ²⁶ si
enim uos no-
dimiseritis
nec pater ues
ter qui est in
caelis dimit
tet uobis pec
cata uestra.
²⁷ Et rursus ue
nit hieroso
lymam et cu-
in templo dea-

bularet ac
cesserunt
ad eum sum
mi sacerdo
tes et scribae
et seniores
²⁸ et dixerunt
illi in qua po
testate haec
facis et quis
tibi dedit hanc
potestatem.
²⁹ Ihs. autem res
pondens ait
illis interro
go uos et ego
unum uer
bum respo-

dete mihi et
dicam uobis
in qua potes
tate haec facio
³⁰ baptisma io
hannis de cae
lo erat an ex
hominibus
respondete
mihi.
³¹ Ad illi cogita
bant aduer
sum se dice-
tes quid ei
responde
rent. ³² si dixi
rimus de cae
lo dicit nobis

quare non
credidistis
illi. si uero di
xerimus ex
hominibus
timemus ple
bem omnes
enim scie
bant iohan
nen uere pro
phetam fuis
se. ³³ et respo-
dentes dixe
runt ad ihm.
nescimus.
Et respondens
ait illis ihs. ne
que ego dico

Fol. 378.

uobis in qua
potestate haec
faciam.
¹² Coepit autem
illis in parabo
lis loqui ita
dicens uinea-
pastinauit ho
mo et circu-
dedit saepe-
et fodit lacu-
et aedificauit
turrem et
tradidit ea-
colonis et
pelegre pro
fectus est ² et
misit ad co

lonos in tem
pore seru-
ut fructum
ex uinea da
rent ei ³ et ad
prehensum
eum cecide
runt et dimi
serunt uacu
um ad eum.
⁴ Et iterum mi
sit ad illos ali
um seru-
et illum in ca
pite uulnera
uerunt et co-
tumeliis ad
fecerunt.

⁵ Et alium mi
sit seruum
et illum oc
ciderunt et
plures alios
quosdam ce
ciderunt et
quosdam ue
ro occide
runt ⁶ adhuc
unum habens
filium caris
simum di
cens forsi
tam filium
meum reue
rebuntur.
⁷ Coloni autem

dixerunt ad
inuicem hic
est heres ue
nite occida
mus filium
et nostra erit
hereditas
⁸ quem adpre
hensum oc
ciderunt ex
tra uineam.
⁹ Quid ergo fa
ciet dñs. ui
neae cum ue
nerit.
Ad illi dixerunt
ei illos male
perdet et ui

Fol. 379.

neam suam
locavit aliis
colonis.

¹⁰ Nec scriptura

hanc legistis.

>lapidem que

>reprobaue

>runt aedifi

>cantes hic et

>factus est i

>caput angu

>li ¹¹ .a. dñmo. fac

>tus est et est

>mirabilis in

>oculis nos

>tris.

¹² Et quaerebant
eum tenere

et timuerunt
turbam cog
nouerant e
nim quonia
de eis parabo
lam hanc di
xisset qui re
lictio eo habie
runt.

¹³ Mittunt illu

quosdam ex
pharisaeis et
herodianis

ut eum cape
rent in uerbo

¹⁴ et illi uenien
tes interro
gabant eum

subdole di
centes ma
gister scimus
quoniam ue
rax es et no
curas quem
quam nec e
nim accipis
faciem homi
nis sed in ue
ritatem uia
di. doces dic
ergo nobis
si licet dari
tributum cae
sari aut non.

¹⁵ Ad ihs. cum
uidisset uer

sutiam illo
rum ait illis
quid me temp
tatis adferte
mihi denariu
ut uideam.

¹⁶ Ad illi adtule
runt.

Ait illis cuius
est figulam
haec et ins
criptio.

Dicunt illi cae
saris.

¹⁷ Respondens
autem ihs.
dixit illis red
dite igitur ea

Fol. 380.

quae sunt cae
saris caesari
et quae sunt
di. do.

Et mirabantur
uehementer
in responsu
eius.

¹⁸ Et uenerunt
ad eum sad
ducei qui di
cunt non es
se resurrec
tionem et i
terrogabant
eum dicen
tes ¹⁹ magister
moyses no

bis scripsit
ut si cuius fra
ter decesse
rit et habue
rit uxorem
et filios non
reliquerit
ut accipiat ea
frater uxo
rem eius et
resuscitet
semen fra
tri suo.

²⁰ Fuerunt er
go apud nos
septem fra
tres et primus
accepit uxore

et mortuus
est non relic
to semine ²¹ et
secundus
accepit eam
et mortuus
est et non re
liquid seme
²² similiter ac
ceperunt ea
septem pos
tea uero et
mulier de
funta est ²³ in
resurrec
tione ergo
cum [incipie]nt
resurgere

cuius ea ma
nebit uxor
septem eni
illam habue
runt uxore.

²⁴ Et respondens
ihs. ait illis non
ideo erratis
non intellegentes scrip
turas neque
uirtutem di.

²⁵ omnes eni
cum a mor
tuis resur
rexerint ne
que nubunt
neque nubuntur

Fol. 381.

sed erunt si
cut angeli in
caelis.

²⁶ De mortuis
autem quod
resurgent
non legistis
in libro moy
si super ru
bum quomo
do dixerit
illi dñs. abra
ham. et dñs. i
sac. et dñs. ia
cob. ²⁷ non est
dñs. mortuo
rum sed ui
uorum. uos

ergo multu
erratis.

²⁸ Et accedens
unus de scri
bis qui audie
rat illos con
quirentes
et uidens quo
niam bene
illis respon
dit interro
gabatur eum
dicens ma
gister quod
est praecep
tum primu.

²⁹ Respondens
autem ihs.

dixit ad eum
omnium
primum.

>audi ista
>hel dñs. dñs.
>noster unus
>est ³⁰ et diliges
>dñm. dñm. tuu
>ex toto cor
>de tuo et ex
>tota anima
>tua et ex to
>tis uiribus
>tuis et ex to
>ta uirtute
>tua. hoc est
>primum
>mandatu.

³¹ Secundum
simile illi di
liges proxi
mum tuu
sicut te ipsu.
Maius aute
horum ma
datum no
est.

³² Et ait illi scri
ba bene dixis
ti magister
in ueritate
quod unus
dñs. nec est a
lius praeter
illum ³³ ita di
ligendus ex

Fol. 382.

toto corde
et ex totis ui
ribus et ex to
ta anima et
diligere pro
ximum tam
quam se ip
sum hoc ma
ius est omni
bus quam ho
locutoma
ta et sacrifi
cia.

³⁴ Uidens aute
ihs. quod sa
pienter res
pondisset
dixit illi no

es longe a reg
no dñi.

Et nemo ia
audebat eu
interroga
re quicqua.

³⁵ Et respon
dens ihs. do
cens in tem
plo dixit quo
modo dicunt
scribae xpm.
esse filiu
dauid. ³⁶ ipse
enim dauid
in spū. sanc
to dicit.
>dixit dñs. dñmo.

>meo sede
>ad dextris
>meis donec
>ponam ini
>micos infra
>scabillum
>pedum tuo
>rum.

³⁷ Si ergo dauid
dicit eum
dñm. quo
modo filius
eius est et
multa turba
liuenter eu
audiebant.

³⁸ Ad ille docens
dicebat eis.

Uidete ab is
cribis qui uo
luntambu
lare in sto
lis et saluta
tiones in fo
ro ³⁹ et in pri
mis cathe
dris sedere
in synago
gis et primos
discubitos
in conuiu
is. ⁴⁰ qui deuo
rant panem
uiduarum
et pupillo
rum occa

Fol. 383.

sione longa[—]
oratione[—]
orantes. is
ti accipient
prolixius iu
dicium.

⁴¹ Ihs. autem se
dens contra
gaiofylaciu[—]
aspiciebat
quantae tur
bae iactabant
aes in gaiofy
ladium et
multi diui
tes iactabant
multa.

⁴² Cum uenis

set autem
una uidua
misit aera
minuta duo
quod est qua
dram ⁴³ et co[—]
uocans dis
cipulos suos
ait illis.
Amen dico
uobis quo
niam uidua
egena haec
plus omnib.
misit in gaio
fylacio mu
nus ⁴⁴ nam om
nes ex eo quod

abundabat
illis inmise
runt haec
uero de pe
nuria sua o[—]
nia quae ha
buit misit i
d est omne[—]
uictum suu[—].
¹³ Et cum egre
deretur de
templo ait
illi unus ex
discipulis
eius magis
ter aspice qua
les lapides et qua
les structu

re templi.
² Et respondens
ait illis non
ne uidetis
omnia haec
magna ae
dificia.
Amen dico
uobis quia
non relin
quetur hic
lapis super
lapidem qui
non destrua
tur et in tri
duo aliut re
suscitetur
sine manib.

Fol. 384.

³ Et cum sede
ret in mon
tem oliueti
contra tem
plum inter
rogabant eu[—].
seorsum
petrus et ia
cobus et io
hannes et a[—]
dreas dice[—]
tes ⁴ dic nobis
quando ista
fient et quod
signum erit
cum haec
omnia con
summabu[—]

tur.

⁵ Et respondens
ihs. coepit
dicere illis
uidete ne ali
quis uos se
ducat ⁶ mul
ti enim ueni
ent in nomi
ne meo dice[—]
tes ego xps.
et multos
seducent.
⁷ Cum autem
audieritis
bella et opi
niones bel
lorum ne

timueritis
oportet eni[—]
haec omnia
fieri sed no[—]
dum est fi
nis.
⁸ Exurget au
tem gens co[—]
tra gentem
et regnum
contra reg
num et erunt
terremotus
per loca et
fames et ini
tia praessu
rae omnia
haec.

⁹ Deinde uos
ipso tradent
in conciliis
et in synago
gas ducent
et ante prae
sides et re
ges stabitis
propter no
men meum
in testimo
nium illis
et in omnes
gentes sed
constantes
estote.
¹⁰ Primum au
tem oportet

Fol. 384 bis.

[praedicari]
e[uangelii-]
[in omnibus]
[gentibus.]
¹¹ C[um autem per
[duxerint uos]
n[olite cogita
re quid loqua
mini sed [quod
c[umque da
[tum fuerit]
[uobis in il]
[la hora hoc]
[loquimini]
[non enim uos]
es[tis qui lo
quimini sed
sp̄s. [sanctus

.
. . . intr]o
eat tollere al]i
[quid de domo]
[sua ¹⁶ et qui in]
[agro erit no-]
reuertatu]r
r]etro tolle
re] uestime-
tum suu]m.
¹⁷ Uae aute]m
[praegnan]
[tibus et nu]
trientibu]s
in illis die]bus
praessu]rae.
¹⁸ Et orate] ne
hieme] haec

Fol. 385.

fiant. ¹⁹ erunt
enim in die
bus illis tri
bulationes
tales quales
non fuerunt
ab initio cre
aturae ex
quo omnia
condidit d̄s.
usque nunc
neque erunt
post haec ²⁰ et
nisi brebi
asset d̄s. di
es propter
electos su
os non] fie

ret salua ul
la caro sed
propter elec
tos quos ele
git brebia
buntur dies
illi. ²¹ et tunc
si quis uobis
dixerit ec
ce hic est xp̄s.
uel ecce il
lic ne credi
deritis. ■ ex
surgent eni-
pseudoxpi.
et pseudo
prophetae
et dabunt

signa et os
tenta ad se
ducendos
homines si
etiam ele
ctos perde
rent. ²² uos er
go uidete ec
ce praedixi
uobis om
nia.

²⁴ Sed in illis di
ebus post
tribulatio
nem illam
sol contene
bricabitur
et luna non

dabit splen
dorem suum
²⁵ et stellae quae
sunt in cae
lo cadent
et uirtutes
quae in cae
los sunt mo
uebuntur.
²⁶ Et tunc uide
bunt filium
hominis ue
nientem cu-
nubibus cu-
uirtute mul
ta et gloria
²⁷ et tunc mit
tet angelos

Fol. 385 a.

e[t congraega
b[it electos
s[uos a quat
[tuor uentis]
a[b angulis ter
r[ae usque ad
s[ummum cae
l[orum.

■ A [ficu autem dis
[cite parabola-]
c[um iam ra
[mus eius te]
n[er fieri et na
ta f[uerint fo
l[ia

³⁴ Quemadmodu-
homo pelegre
profectus re
[liquid domu-]
et dedit se[r]
uis suis pote[s]
[tatem unicui]
que opus su]u-
[et ostiario]
praecepi]t
ut uigilar]et.
³⁵ Uigilate ergo
nescitis e]ni-
quando] dñs.
[domus uenia]t
[sero an media]
[nocte an galli]
cantu an man]e

Fol. 385 b.

14¹ E[t erat futuru-
p[ascha post
b[iduuum et quae
[rebant pri-]
c[ip]es sacer
d[otum

caput ei]us.
⁴ Discipuli aut]e-
eius indign]e
ferebant dic]e-
tes ut qui]d
[perditio is]
[ta unguen]
[ti facta est]
⁵ poterat en]i-
uenumda]ri
unguentu]m
istud plus qu]a-

Fol. 385 c.

denariis tre
centis et dari
pauperib[us]
et fremeb[ant]
[in eam.]
⁶ Ihs. autem a]it

das scarioth
[unus de duo]
decim abii]t
ad principes
sacerd[otum]
[ut traderet eu-]
¹¹ A[d illi gauisi sunt
e]t promise
r[unt ei pecu
n]iam dare.
E]t

[. . . bene]

f[acere me aute-]
[non semper ha]
b[etis] ⁸ quod ha
buit haec fecit
praeu]enit un
guento ungue]re
corpus meu]m i-
sepultura]m.
⁹ [Amen dico uobis]
ubicumqu]e
praedicat]u-
fuerit ho]c eua-
[gelium in to]
tum mund]u-
et quod feci]t
[haec dicetur]
in memori]a-
[eius. ¹⁰ et iu]

dicunt ei dis
cip[uli ubi uis
eam]us et prae
par[emus tibi
ut [manduces
p[ascha].
¹³ E]t

[. . . intro]

Fol. 385 d.

i[erit dicite
[dñmo. domus]
m[agister
d[icit ubi est
r[efectio mea
u]t cum discipu
lis [meis mandu
ce]m pascha.
¹⁵ Et [ipse uobis
d[emonstrabit
st]ratum grande
parat]um illic
para]te nobis.
¹⁶ Et abi]erunt
d[iscipuli eius
[et uenerunt]
in [ciuitate-

.
. bo]nu-
erat illi si n]o-
esset natu]s
homo ill]e.
²² Et manduca]nti
bus illis] acce
pit ihs. pan]em
et benedi]xit
et ait hoc e]st
corpus me]u-
²³ et ac]cepto
calice] gra
tias egit] et
dedit ill]is
et biberu]nt
ex eo om]nes
²⁴ et ait illis hi]c

Fol. 386.

est sanguis
meus qui est
noui testa
menti qui
pro multis ef
fundetur.

²⁵ Amen dico
uobis quod
iam non bi
bam de gene
ratione ui
tis usque
in diem illu
cum illud bi
bam nouum
in regno dī.
²⁶ Et [hymno] dic
t[ō] exierunt

in montem
oliueti.

²⁷ Tunc ait ad illos
ihs. omnes
uos scanda
lum patiemini
quia scrip
tum est.
percutiam
pastorem
graegis et
dispargē
tur obes.

²⁸ Sed post qua
resurrexe
ro praeceda
uos in galile
am. ²⁹ petrus

uero ait illi
et si omnes
scandaliza
ti fuerint in
te sed ego nu
quam scan
dalizabor.

³⁰ Cui dixit ihs.
amen dico
tibi quod hac
nocte prius
quam gallus
cantet ter
me negabis.

³¹ Ad ille ampli
us loqueba
tur etsi opor
tuerit simul

me commo
ri tibi non
te negabo si
militer au
tem et om
nes dicebant.

³² Et ueniunt
in praediu
cui nomen
gethsama
ni. et ait
discipulis
suis sedete
hic donec
orem. ³³ et ad
sumpsit pe
trum et ia]co
bum et io]ha

Fol. 387.

nen [secum
et coepit pa
uere et tedi
ari ³⁴ tunc ait
illis contris
tata est anima
mea usque
ad mortem
sustinete hic
et uigilate.

³⁵ Et cum pro
cessisset
paululum
procidit in
faciem su
per terram
et orabat.
Si fieri pos

set ut transi
ret a]b eo illa
hora ³⁶ et dice
bat. abba pa
ter possibi
lia tibi om
nia sunt.

Transfers
hunc calice
a me sed no
quod ego uo
lo sed sicut
tu uis. et ite
rum ipse abi
it. ³⁷ et uenit et
inuenit eos
dormientes
et ait petro

s[imon] dor
mis n[on] po
tuistis ho
ram unam
uigilare

³⁸ surgite et o
rate ne intre
tis in temp
tationem.
Sps. quide
promptus
caro autem
infirmā.

³⁹ Et iterum a
biit orare ⁴⁰ et
ueniens in
uenit eos
dormientes

erant enim
oculi eorum
degrauati
et ignorabant
quid respon
derent ei.

⁴¹ Et uenit ter
tio et ait illis
dormite ia
et requiescite
adest finis ue
nit hora et
ecce tradetur
filius homi
nis in manus
peccatoru

⁴² surgite ea
mus ecce ad

Fol. 388.

[propiauit]
 [qui me tradet.]
⁴⁸ Et adhuc eo
 loquente ue
 nit iudas sca
 rioth unus
 de duodecim adque
 cum illo tur
 ba multa cu]m
 [gladiis et]
 fustibus] a
 principib]us
 [sacerdotum]
 missi.
⁴⁴ Dederat aute-
 traditor [eius
 s[ignum dicens
 [quemcumq. os]
 culatus fuero
 ipse est te
 n[ete illum
 e[t ducite eu-
 d[iligenter.
⁴⁵ E[t acce]ssit et
 a[iti illi habe
 r[abbi et os
 [culatus est]
 [eum.]
⁴⁶ A[d illi manus
 iniecerunt
 et tenueru]nt
 e[um ⁴⁷ et unus
 d[e circu]m
 stantib]us
 exem]pto gla
 dio percuss]it

seruum pri-
 cipis sacer
 dotum et a-
 putauit illi
 auriculam.
⁴⁸ Ihs. autem di
 x[it illis tam
 quam ad l]a
 [tronem ue]
 nistis cu]m
 [gladiis et]
 fu]stibus co-
 prehen]dere
 [me ⁴⁹ cotidie]
 ap[ut uos era-
 i[n templo do
 cens [et non
 [me tenuistis]
 sed ut implea-
 t[ur scriptu
 r[ae ⁵⁰ et relin
 qu[entes eu]m
 om[nes fugi]e
 r[unt].
⁵¹ Adulescens au
 t[em quidam
 [sequebatur]
 eos amictu]s
 s[indone su
 p[ra nudum
 corpus et t]e
 [nuerunt il]
 lum ⁵² ad ill]e
 relict]a si]n
 done nudu]s
 fug]it ab eis.

Fol. 389.

⁵³ Et adduxerunt
 [ihm. ad prin]
 [cipem sacer]
 d[otum].
 E[t conuene
 r[unt princi
 p[es sacerdo
 [tum et scri]
 b[ae et senio
 res. ⁵⁴ e[t pe
 trus a lon
 [ge sequeba]
 [tur eum us]
 [que intus in]
 a[trium prin
 [cipis sacer]
 d[otum et se
 [debat cum]
 ministris ca
 lefaciens] se
 ad igne]m.
⁵⁵ Principes au]te-
 sacerdo]tum
 et uniuersu]m
 conciliu]m
 [quaerebant]
 [aduersus]
 [ihm. testimo
 nium ut e]u-
 morti adf]i
 cerent et] no-
 inuenieb]ant
⁵⁶ multi aut]e-
 dicebant fa]l
 sum testi]mo
 nium ad]uer

sus eum et
 non erant ae
 qua[lia testi
 m[onia].
⁵⁷ Et al[ii exur
 g[entes

[. . . dicen]
 t[em ego des
 t[ruam templu-
 dei. m[anu fac
 tum [et post
 tertiu]m die-

⁶⁰ Exurgens a]u
 tem princep]s
 [sacerdotum i-]
 [medio inter]
 rogabat ih]m.
 [nihil respo-]
 des ad hae]c
 [quae tibi obi
 ciuntur ab e]is
⁶¹ ille autem t]a

Reliqua perierunt.

ADDENDA ET CORRIGENDA

OLD-LATIN BIBLICAL TEXTS: No. V

In ff: Introd. p. v l. 17 *pro* MSS. l. MS.; l. 32 *pro* ix. 45-x. 20 l. ix. 48-x. 20; and on p. vi l. 2 *pro* 4, 5 and 7 l. 1, 2 and 7.

In text: Fol. 74 col. 2 l. 33 *pro* ista l. ipsa. Fol. 89 col. 2 ll. 42, 43 *should be* euntibus ad uillam | et apostolis etc. Fol. 116* col. 1 ll. 23, 24 *should be* in auri]bus (auri has dropped out). Fol. 172 col. 1 ll. 32, 33 *pro* m]isertus l. m[i]sertus. Fol. 190 col. 2 ll. 13, 14 *pro* confirma[n]te l. confirma[te].

In h: Fol. 129* ll. 10, 11 *pro* uenerit l. appa]ruerit; ll. 12, 13 *pro* aete]rnae coronam similiter l. co]ronam similliter (*sic*). Fol. 123 l. 12 *pro* commonere de l. com-memorare de; l. 18 *pro* abere l. habere; l. 19 *pro* esec[uti l. sec[uti. Fol. 128 l. 23 *pro* ea[t quoniam l. am[bulat quonia-. Fol. 128* l. 1 *pro* fili l. filii; l. 2 *pro* remittuntur l. dimittuntur; l. 18 *pro* praesto l. palam; ll. 19, 20 *pro* sto et [nostis o]mnia. (=h^b) l. s[an]c[t]o. [Scitis quo]niam; l. 23 *pro* n[on] filium l. negat filiu- (*uoluit non habet filium h^a*). Fol. 122* l. 15 *pro* egnorat l. ignorat. Fol. 122 ll. 11, 12 *pro* quia [translati s]umus l. quo[n]iam transi]bimus. Fol. 118* l. 23 *pro* uocem. ut tubam l. uocem uelut tubam. Fol. 115 ll. 5, 6 *pro* fron]ib. datum l. frontib. [et datum. Fol. 114 ll. 11, 12 *pro* qu[od]iam l. quo[n]iam; l. 22 *pro* audite per l. audituri per. Fol. 126* l. 10 *pro* untus l. tintus; l. 17 *pro* ut finctos l. uti uictos. Fol. 117 ll. 20, 21 *pro* ani-[as l. ani]mas. Fol. 127 ll. 14, 15 *pro* agri]ppa l. qui] ita; l. 23 *pro* ad [caesarem l. ca]esari. Fol. 127* l. 20 *pro* possent l. possent (*nt in ligatura*).

In six instances words at the end of a line have been wrongly divided, and should have been divided as follows: Fol. 128* ll. 5, 6 ag[nouist]is h* (cog[nouis]tis h^b); ll. 13, 14 per-mane]bit. Fol. 121 ll. 7, 8 uo]catur; ll. 21, 22 pepe]rerat. Fol. 114 ll. 19, 20 pro]fetarum. Fol. 116 ll. 13, 14 fal]cinus. In the case of missing letters supplied make the following changes: Fol. 129* l. 5 *pro* sun[t obtestor l. sun[t obsecro; l. 7 *pro* gr[egem d]i l. gr[egem xpi]. Fol. 123 l. 21 *pro* [accipiens] l. [acceptit eni-]. Fol. 118* l. 8 *pro* uenturu[s est l. uenturu[s. Fol. 118 ll. 6, 7 *pro* mam[illas l. mam]mas. Fol. 115* ll. 14, 15 *pro* [tene-b]raretur l. [obscu]raretur; ll. 17, 18 *pro* uae] habitantibus l. uae in]habitantibus; l. 23 *pro* te]nebrauit l. te]nebricauit. Fol. 115 ll. 6, 7 *pro* cruciarent[ur l. cruciarent]eos. Fol. 114* l. 4 *pro* adspic[e dixit l. adspic[e inquit. Fol. 119 l. 7 *pro* reuincuntur l. reuinceb[antur]; ll. 19, 20 *pro* qui sedeb]ant l. qui er]ant. Fol. 117* ll. 14, 15 *pro* adsimi]lauerunt l. simi]-lauerunt. Fol. 116* ll. 5, 6 *pro* pris]cilla l. iudea pris]cilla; l. 7 *pro* claud[us] l. claud[us] caesar. Fol. 116 l. 2 *pro* unti sun]t l. tinti sun]t. Fol. 124* ll. 10, 11 *pro* conuer[tit l. conuer]tit. Fol. 127* ll. 16, 17 *pro* trans]isset l. trans]isset.

FINIS.

OXFORD : HORACE HART, M.A.
PRINTER TO THE UNIVERSITY

BS
2552
V4
B8

Bible. N. T. Gospels. Latin. 1911. Old Latin.

... The four Gospels from the Codex veronensis (b) being the first complete edition of the *Evangelium purpureum* in the Cathedral library at Verona, with an introduction descriptive of the ms. by E. S. Buchanan ... With two facsimiles. Oxford, The Clarendon press, 1911.

XIII, 197, (1) p., 1 l. double front. (facsim.) 23 x 20". (Old-Latin Biblical texts: no. vi)

Facsimiles: Codex veronensis fol. 99 verso (St. Matthew xxv, 9-14) and fol. 304 verso (St. Mark XIII, 7-10)

"Addenda et corrigenda, Old-Latin Biblical texts: no. v": p. (100)

1. Buchanan, Edgar Simmons, 1872-
ed. II.. Verona. Biblioteca capitulare. III. Title: *Evangelium purpureum*. IV. Title. V. Series.

24-32110 Revised

Library of Congress

BS1989.A106 no. vi CCSC/dd

334063

